

مرشد الدرس

کفنه سلطان سلیم

رساله فی حق ابوبکر رسول

عاشق صادق دلبر اولیما زیار یکی
هیچ ممکنی برخت اوزده اوله خنکار یکی

استصحبه عبد الصمد

مصطفی بن محمد

عفی عنهما

تم و در ۲۰ صحت محمد
اسلامی عبدیه رحم
المسک ۱۱۲۵

٨٤٤

MILLET GENEL KÜTÜPHANESİ

KISIM : H. Alipaşa

ESKİ KAYIT No. 824

YENİ KAYIT No.

TASNİF No.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَبَشْتَعِينَ
 حمد فراوان اول واجب الوجوده که جمیع موجودات آن عزلی امانت
 و شجاعت ایلک ممتاز. و میان عربین حبیبی عموم نبوت و رسالت
 ایلک سرفراز ایدوب ذات شریفی. و ما آرتنک الله رحمة للعالمین
 فی سنج جمله مکوناته رحمت. و عنصر لطیفی و لولا که لما خلقت
 اللهیا مقتضای خلق مخلوقات عت. قیدی و شکرلی پایان
 اول تمتع النظیره که الله اعلم حیث یجعل رسالته حسب اول وجود
 کریمی موهبه نبوت و رسالت ایلک محفوظ و تقبک فی الساجین
 موجب ذیل نسل پاکینی اصابت و نس کفر و شر کردن محفوظ اثری
 صل یارب علیه و علی آله و اصحابه اجمعین صلاة و سلاما دایمین
 مثلاً زمین الی یوم الدین **فایده** اگر دینور کیم مذهب اشاعره
 اوله که خداک عروجل افعالی اغراض ایلک معتله و کلد ریس حضرت
 رسول الکمک صلی الله تعالی علیه وسلم خلقی دنیاک خلقته نه کونه
 عت اولور جوابنده و یندیکه ایدله دن ظاهر اولان بعض افعالک

حکم و مصالح ایلک تعلیلر یندر اجلین حکم و مصالح که انرا افعال خدا یه
 غایات و منافع ایلک اقامه بواعث و فاعلیت مقتضیه عت
 و کلد در بر اول حق خداوه جل و علما محاکد زبر انده خداک غیر ایلک
 استیکالی و آرد در و تصوص بو معنایه شایده در و ما خلقت الجن
 و الانس الا لیعبدون یعنی انری خلق ایتیم و اوزر لرین عباد لی
 فرض و تقدیر ایلک پس تعلیل لفظی حقیقی و کلد ریز احق تعالی
 منافع ایلک مستغیر پس انوک فعلی کند و یه و یا خود غیره راجع
 بر منفعت ایلک اولما زبر احق تعالی واسطه عکس غیره ایصال
 نفعه قادر در بوسوال و جواب موهبه مذکور کرد و الله اعلم
بعد بو احقر الوری نوح بن مصطفی عفی الله عنهما دیر که اکثر
 علما عظام و فضلاء ذوی الاحترام حضرت رسول الکمک صلی الله
 تعالی علیه وسلم ابوتنی ناجی اولد قریه ذاهب اولدیر و بو معناک
 و جمدن غبار شبنمی ازاله ایلک رساله لک لایف ایلک ایلک ایلک
 علی قصدهم بحیل و اسکنهم بحیوة جانیه بفضل الجرنل و بعض علما
 معاذ الله انرا ایلک کفر اوزرین اولدیر و انرا سیر کفره کبی بارده در
 دید بر حتی علما متأخرین مولانا الکی بر مق افندی رحمة الله علیه
 ترجمه ایلک و کی سیره مصنف تابع اولوب بو قولی نقل ایلدی
 و انی ایضا ایدوب اکثر علماک کلام لک تعقب ایلدی حال بو که
 مناسب بلکه واجب اولان تعقب ایلک ایدی عفی الله عنه

اینه اولیجی دتکایم امرای مصرده اول جامع فضل و ادب و کافیم غیظ
 و غضب محبت علما و فضا و مرزئی فضلا و انقیاد متبع علم و عرفان
 و معین لطف و احسان فصاحت و بلاغت حتاتک مظهری
 اعنی امیر اللوا عثمان بک حضرتی ادام الله عمره و دولته و رفع قدره
 و منزلته و جعل الی کل خیر عاقبت و آمن بده و حفظ و لده ترجمه مزبور بک
 بو محله مطالعه بیوردی بقرقوت ایان و کمال اذعان نردن بو امری
 حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم شان شریفی لایق و منصب
 میفری مطابوق کور میوب بیوردی بک بوبانده هر مؤمن کاسله
 لازم اولان اولدر که سلطان انبیا صلی الله تعالی علیه و سلم ابوتی ناجی
 اولد قرنی اعتقاد یکنر ابوتی و کل بکنه جمیع آباء عظامی و اجداد
 کرامی و اعمات مظهر آبی و جدات کرمائی تا آدم و حواء علیه و علیها
 السلام و ارنجه اهل ایان اولد قرنی و انرا اصل کفر و شرک ایل
 مصنف اولد قرنی ربط فواد ایلیه حال بوک ایل قاطعه و براین
 ساطعه بو معنای مصر حد و علما متا حد بندن مولانا شامی رحمه الله
 سبیل الهدی و الرشاد فی سیره خیر العباد نام کابنده بو محلی زیبا
 بیان و هر که انکرت حقیرده اعتقادی واجب اولان نسبی فنی رعنا
 عیان ایتشد بعهده بو محبت محضله کاب مزبور محل مذکور بی
 طایفه اروا نه شری آسان و بوک خلا فیلد قایل اولدر ک قولر نیک
 ضعیفی امره کون کی نایان اولسون ایچون زبان ترکیه ترجمه ایتکه

اشارت بیوردی الحق بو خیر عظیمه باعث و بادی اولغله عند الناس
 ذکر جمیل و عنداته ثواب جزیه نایل اولد بکرس بو مجدی امر شریف
 ایتشال ایدوب محل مزبوری بعض زیادات لطیفه و فاید شریفه ایل
 ترجمه ایتدی و انی مرشد الهدی اسمیه مسما و بش باب ایل بر خاتمه اوزرینه
 مرث و مهیا قلدی و تنقیح کلام و تحصیل مرام ده دقغه فوت ایتدی
 و مصنف بو کابده حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم
 و الدینی حقنه ذکر ایتدی و کی نسبه مولانا سیوطی حضرت نیک قدس سره
 الکات الحفافی و الدی المصطفی الدرر الکامنه فی اسلام السیده آمنه
 نام کابریک خلاصه سیدرس بو فقیر اول کابده مصنف ترک
 ایتدی و کی فوایدک بعضیسی اخذ ایتدی و بوساله لطیف بی
 انرا ایل مرث و موش قلدی و شیخ دینکده مولانا سیوطی مصنف
 دینکده شیخ شامی اراده اولندی لکن لطف شریف نردن مر جودر که
 بو اوراق پریشان ایده رضا ایل نظر و عیب و قصور ندن کرم و عفو
 ایل کدره ایلره و بانه اعتصم عما یضم و هو حبی و نعم الوکیل
 و صلی الله علی سیدنا محمد و آله جمیعین **باب اول عربک حبی و فضلی**
بیانده در عبد بن حمید و ابن اسامه و ابن المنذر ابن عباس
 رضی الله عنه روایت ایدر که قایل عرب ندن بر قبیل بو قدر که انوک حضرت
 رسول الله ایلد پدرو ما در جانب ندن قرابتی اولیه قاضی عیاض رحمه الله علیه
 شفا ده بیوردی که ابن عباسک و غیرک عند نه خدا تک جل و علا الا الموده

این عبارت در بعضی نسخ
بوده است

فِي الْقُرْآنِ قَوْلٌ مَغَارِبِي بُوذِرَ وَتَقَاكِيمَ عَرَبٍ حَضَرَتْ رَسُولَ الْمَلِكِ
صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَصْلَى أَوْلَدِي بَرَهَ أَمْرُكَ بَعْضُ فَضِيلَتِي
ذَكَرْتُكَ لَأَزِمَ كَلْدِي بِسَبْكِ بَوَائِبِ أَنْوَاجِي عَنْ عَقْدِ أَوْلَدِي وَالَّتِي فَضَّلَ
أَوْزَيْنَهُ مُشْتَمِلٌ قَلْبِي وَأَتَتْهُ الشَّعْثَانِ وَعَلَيْهِ الْكُلَّانِ **فصل اول**
حق تعالی مخلوقان عنی اختیار و انتخاب و عرب بن حبیبی
اصطفا و انتخاب قلد و غنی بیان ایدر طر آبی و حاکم و بیستی
و ابونعیم ابن عمر دن رضی الله عنهما روایت ایدر که قال قال رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم خلق الله الخلق و اخار من الخلق بني آدم
و اخار من بني آدم العرب و اخار من العرب مضر و اخار من مضر
قريش و اخار من قريش بني هاشم و اخار من بني هاشم
فاما خيار من خيار الى خيار فمن احب العرب فبحبي احبهم ومن البغض
العرب فببغضي ابغضهم يعني ابن عمر رضي الله عنهما دیر که حضرت رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم بوزدیکه حق تعالی سابق علمنده ایجاد مخلوقانی
تقدیر آید و انمردن بنی آدمی اختیار آید و بنی آدمان عنی اختیار
آید و عربن مضر بن زری اختیار آید و مضر بن زرار دن قریشی
اختیار آید و قریشن بنی هاشمی اختیار آید و بنی هاشم
بنی اختیار آید پس بن مختار دن مختاره مستقیل بر مختارم شد در
شرف الدین البوصیری حیث قال فی امریه
لم تزل فی ضمائر الکون شحنا • کک الاعمات و الالباء اییدی

شول

شول کیم عربه محبت ایدر اول انمردن بکا محبتی سبیده و یا خود بنم
انمردن محبت سبیده محبت ایدر و شول کیم عربه بغض ایدر اول انمردن
بکا بغضی سبیده بغض ایدر یعنی کیمه عنی سور اول بنی سود و کی
و یا خود بن انمردن سود و کم جمدن سور و کیمه عنی سور اول بنی
سود و کی سبیدن انمردن سور پس فحبتی لفظه حب مصدر در
جایز در که فاعله مضاف اوله و مفعولی متروک اوله تقدیری بسبب
حتی ایانم دیکدر و جایز در که مفعولنه مضاف اوله و فاعلی متروک
اوله تقدیری بسبب حبه ایای دیکدر و بغض کدک مصدر در و مفعولنه
مضاف در و فاعلی متروک در تقدیری بسبب بغضه ایای دیکدر **شرح**
غریب الحدیث خلق قدر معانسه در او بعد معانسه و کلد
الخلق مصدر در اسم مفعول معانسه و الف و لام استغراق ایچوندر
ای قدر ایجاد جمیع المخلوقات اختار اصلنده اختیار دریا متحرک و ماقبلی
مفتوح اولد و غنی جمدن الف قلب اولدی نه کیم قاعده تقریر در
و اختیار و اصطفا و انتقاء و اجتناء و ارتضاء و انتخاب و انتخاب
بر معنایه در ترکیبی اورند و لکدر آخره الرجال و آخره منهم و علیهم
دینور و رجال نزع خافض اوزرینه منصوب بر تقدیری آخره من الرجال
دیکدر قال الله تعالی و اخار موسى قومه سبعین رجلا ای من قوم
پوشیده و مخفی اولیه کیم مصطفی و محبتی و مرتضی و مختار و منتخب
و منتخب حضرت رسول الملک صلی الله تعالی علیه و سلم جمله اسماء شریفه

وَمُصْطَفَى الْمَرْكَ اشهر بزرگي اصلنده بنين درون اضا فله ساقط
اولش در مفردي ابن در و له معاسنه اصلي بنی در و یا خود بنو در لام الفعلي
على خلاف القياس تخفيف اچون حذف اولندی و اندن عوض اولنه همره
ادخال اولندی آدم ابو البشر در علیه السلام غیر منصرفه و علت منع صرف
عجه ايله علمتدر اسم مجید درین کتبه کتبی قولی اوزره و علت ايله وزن
فعلدر اسم عربی درین کتبه کتبی قولی اوزره و هتلی اودم در همره ثانیه
کند و ساکن و ما قبل مفتوح اولعین طلب تخفيف اچون و جوبا الفه
قلب اولندی و اول اذمتان مأخوذ در و اذمت و اک سکونیه و یا خود
فتحه سمره معاسنه در و یا خود اذیم الارضن مأخوذ در ته کیم ابن عباس
رضانه عنها صحیح اولدی و امام علی ايله ابن مسعود دن رضانه عنها رواه
اولندی و اذیم ارض بر یوزی و یکدر عرب عین مقلد کتبی و راکت
سکونی ايله و عینک و راکت فتحه لر لیه عجم خلا فیدر و مؤنث در و المرشهر کرده
ساکن اولندر در و اعاب امر دن بادیه کرده ساکن اولندر در و واحدی
یوقدر مضر زقر و زنی اوزرینه بر قبیل کت بابا سید که اول مضر الحمر در
و غیر منصرفه و علت منع صرف علت ايله عدل تقدیر یذر و بوکا مضر الحمر
دیلدی بزرگ بزرگ میر اشدن التون ویرلدی و ربیعہ جبل اعطا اولندی
و یا خود جنگده شعار لری قرل علملر ایدی که آفی القاموس حقی اولیه کیم
قریش جمهور اهل سب عذنده فدر در و قریش اکا نسبت اولنور و قریشی
و قریشی و بنو و قیاس اولان بایندر پس انوک ما قبل کتا بندر قریشی

و کلد در و فدر در و دینلر بیلر نده المرک قفقی اسم اولوب و قفقی لقب اولده
اختلاف واقع اولدی و فدر لقب اولوب قریش انوک والده سی تسمیه
ایتدو کی اسمی اولدوغی ترجیح اولندی و بعضیلر دیدیر که قریش نصر بن کنانه
اولا دیدر و بوقوله اشعث بن قیسک حدیثی مجتدر قال قدمت علی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم فی وفیر کیده فقلت انتم منا یا رسول الله قال
نحن بنو النضر بن کنانه لا نقضوا انما ولا تنفی من ابنا واه ابن ماجه
قال الحافظ صلاح الدین علانی رجاله ثقات بو حدیثی مولانا شیخ ذیل
جامع صغیره ذکر ایتدی و اکا حم رمز ایتدی و بو حدیث شریفک قریش
نصر بن کنانه نیک اولادی اولد قلرینه وجهه دلالتی ظاهره در زیر معنای
حدیث بزرگ آباء نسبتی ترک ایدوب اقماته منتسب اولما زدی و یکدر فایده
و قد بکار ايله بولشمه تقدم اچون اختیار اولنان جماعت دیر لر کیده کافک
کسر لیه نوثر بن غیرک لقبیدر و اول میدن بر قبیل کت بابا سیدر و بعضیلر
دیدیر که قریش الیاس بن نضرک اولا دیدر و بعضیلر دیدیر که اول
نضر بن نزارک جمیع اولا دیدر قریش یکی فرقه در بر فرقه سی بطاحدر
و بر فرقه سی ظواهر در و قریش بطاح قضی ايله ابطح داخل اولندر در
قال صاحب القاموس و قریش البطاح الذین یزولون بین اخشی مکة
انتهی و قریش ظواهر مکة ظواهر نده اقامت ایدوب ابطح داخل
اولیندر معلوم اولد کیم قریش یقرش و یقرش جمعه من ههنا و ههنا
و ضم بعضه الی بعض و یکدر و قریش بوندن مأخوذ در و المرک بواسطه

تسمیه او نمکرده بر چرخ وجه ذکر او نمشود و مخلده ذکر او لنان انکر
 اشهر و السید پس قریش بواسطه تسمیه او نمکر یک بر وجهی حمت
 جمعند و وجه ثانی اولد که بر کون نضر بن کنانه ثوبه مجتمع اولدی یعنی
 بوزنی پس الی کور و کلده تقرش دیدیر بوجمندن انوک اولادینه
 قریش تسمیه ایندیر و وجه ثالث اولد که نضر بن کنانه بر کون قومش
 کلدی و قومی الی مشاهده ایند کلده کانه جمل قریش ای شد دیدیر
 پس بوسیدن انوک اولاده قریش اطلاق ایندیر بویکی و حب
 قریش نضر بن کنانه ک اولادیدر و ینکر قولرینی تأیید ایدر و یا خود
 تقرش دن مأخوذ و تقرش تقیش معانسه در انر حجاجک حاترینی
 تقیش و تقیض ایدوب ضرورتی و قع ایند کلر بچون بواسطه تسمیه
 اولدیر و یا خود قریش قریشک تصغیریدر و قریش در یاده بر شدید
 جانورک اسیدر که در یاک جمیع جانور لری انن خوف ایدر و قریش
 قوت و شدت لری بچون بواسطه تسمیه اولدیر بیتقی ابن عباس دن ضراعه
 روایت ایدر که قال قریش تصغیر قریش و هی ذابته فی البحر لا تمربشی
 من عت و لاسمین الا اکلته و ابن عساکر روایت ایدر که معاویه
 ضراعه عنه ابن عباس ضراعه عنهما قریش بچون قریش دیندی دیو
 سوال ایند که ابن عباس ضراعه عنهما بوز دیگر که لقتولها لاناها تامل
 و لا توکل و تعلو و لا تعلی و بوقولرین شاعر شعریه احتجاج ایندیر
 و اول شعر بود قریش ای الی تسکن البحر بها سمیت قریش قریشا

تامل العت و السمین و لا تتر • ک یوما لیدی جاحین ریش
 هكذا فی العباد حتی قریش • یا کلون البلاد اکلا کوشا
 ولهم آخر الزمان نبی • یکثر القتل فیهم و الخدوشا
 و بیت اخیر آیات مذکوره مک شعرا هلتیدن اولد قرینه دلالت ایدر
باشم عبد المطلبک بابا تنک لقیدر و اسمی عمر و العلاد در ابتدا ثریده
 اتکی قومه اطعام بچون باشم و کسر ایلین بواولده و بچون باشم
 اسمیه ملقب اولدی زیرا باشم اصلده هشتم اسم فاعلدر و باشم
زیا پس شینی کسر در قال الشاعر عمر و الذی اسم الثرید لقومه
 قوم بکته سینین عجاف • سنت الیه الرحلتان کلاهما •
سفر الشتاء و رحلة الاصیاف • خیا کسر خایله بونده اسم اختیار
مختار معانسه انت بالخیار و بالمختار بر معایه در آخر ماشیت دیکدر
قال صاحب الصحاح الخیار الاسم من الاخیار و قال صاحب القاموس
الخیار الاسم من الاخیار و نصار المال و انت بالخیار و بالمختار ای آخر
ماشیت انتی حب ضم و کسر ایل و جباب کسر ایل سوک معانسه در
و ادکبی و مجت وخی میمک فحیدر بومعایه در اجته و هو محبوب دینور
 علی خلاف القیاس و اجته و هو مجت وخی دینور قلت او زینه و بغض
مجت مقابلیدر سو مکت دیکدر و الله اعلم حاکم مستدرکه ابن عمر دن
 ضراعه عنهما روایت ایدر که قال سوراه صلی الله تعالی علیه و سلم
 ان الله اخار من بنی آدم العرب و اخار من العرب مضر و اخار من مضر

ثَرِيَّةٌ وَأَخَارَ مِنْ قُرَيْشٍ بَنِي هَاشِمٍ وَأَخَارَ لِي مِنْ بَنِي هَاشِمٍ فَأَنَا
 مِنْ خِيَارِ إِلَى خِيَارٍ فَمَنْ أَحَبَّ الْعَرَبَ فَجَعَلِي أَجْهَمَ وَمَنْ أَبْغَضَ الْعَرَبَ
 فَبَغَضِي أَبْغَضَهُمْ بُوَ حَدِيثِ شَرِيكَ مَعْنَا سَابِقْدَنْ مَعْلُومٌ
 وَطَبْرَ ابْنِ عُمَرَ بْنِ زُرَّارٍ عَنْهُمَا بُوَ حَدِيثِ شَرِيكِ لَفْظِ آخِرِ آيَةٍ وَآيَةٌ
 أَيْدِي وَأَوَّلُ لَفْظِ بُوَدُّ أَنْ أَلَّهَ اخْتَارَ الْخَلْقَ فَأَخَارَ مِنْهُمْ بَنِي آدَمَ ثُمَّ
 اخْتَارَ بَنِي آدَمَ فَأَخَارَ مِنْهُمْ الْعَرَبَ ثُمَّ اخْتَارَ لِي مِنَ الْعَرَبِ فَلَمْ أَزَلْ خِيَارًا
 مِنْ خِيَارِ إِلَّا مَنْ أَحَبَّ الْعَرَبَ فَجَعَلِي أَجْهَمَ وَمَنْ أَبْغَضَ الْعَرَبَ فَبَغَضِي
 أَبْغَضَهُمْ قَطْلًا لِي مَوْلَاهُ وَابْنِ حَجَرٍ يَشْتَمِي شَرْحَ مَهْمُوزِهِ بُوَ لَفْظِ
 إِلَيْهِ ذَكَرَ أَيْدِي لَمْ أَزَلْ فَعَلْدَرِ أَعْمَالٍ نَاقِصَةً دَنْ
 وَاسْمِي تَحْتَهُ اسْتِثْنَاءٌ وَجُوبٌ إِلَيْهِ مُسْتَثْنَى أَتَا دَرْ وَخِيَارًا خَيْرٌ مِنْ بَدْرٍ
 حَاصِلِي أَزَلْ عِلْمٌ بِأَنْتَ نَاقِصٌ بِأَيْسَرِ دَنْ فَعِلْ مُضَارِعٌ لَفْظٌ مُشْكَلٌ
 وَحَدَّةٌ دَرْ أَصْلِي أَزَلْ دَرْ يَا حَرْفٌ عَلَتْ مُتَحَرِّكٌ مَا قَبْلِي مَقْشُوعٌ أَوَّلُ عَيْنٍ
 أَلْفٌ قَلْبٌ أَوَّلُ نَوْبٍ أَزَالُ دِينِي بَعْدَهُ جَائِزٌ كَيْ لَمْ دَرْ دَاخِلٌ أَوَّلُ عَيْنٍ
 اجْتِمَاعٌ سَاكِنَتَيْنِ أَوَّلِي أَلْفَدَنْ وَلَا مَدَنٍ أَوَّلُ اجْتِمَاعِي دَفْعٌ إِجْوَانُ أَلْفٌ
 حَذَفٌ أَوَّلُ نَوْبٍ لَمْ أَزَلْ دِينِي مَعْنَا سَابِقٌ دِيكَدَرِ مَعْلُومٌ أَوَّلُ كَيْمٍ
 زَالٌ دَهْ مَعْنَا نَقِي وَأَزْدَرِ وَفَحْظُكُمْ أَنْتُمْ أَوْزَيْنِي حَرْفٌ نَقِي دَاخِلٌ أَوَّلُ
 مُبْتَدَأٌ أَوَّلُ زِيَارَةٍ نَقِي نَقِي أَثْبَاتُ زِيَارَةٍ وَمَا بَرَحَ وَمَا قَتِي وَمَا نَفَكٌ
 مَعْنَاهُ بَرْدٌ زِيَارَتِي مُفَصَّلَةٌ بِوَرَكَةٍ وَالتِّي فِي أَوَّلِهَا الْحَرْفُ
 التَّائِي فِي مَعْنَى وَاحِدٍ وَهُوَ اسْتِمْرَارُ الْفِعْلِ بِفَاعِلِهِ فِي زَمَانِهِ وَلِذَلِكَ خَوَّلَ النَّفْيَ

فِيهَا عَلَى النَّفْيِ جَوْتٌ مَجْرِي كَانٌ فِي كَوْنِهَا لِلْإِجَابِ وَمِنْ ثُمَّ لَمْ يَجْزِ مَا زَالَ نَقِي
 إِلَّا مُقْبِيًا وَخَطِيءٌ ذُو الرِّتَةِ فِي قَوْلِهِ جَوَّاجِيحٌ لَا تَنْفَكُ إِلَّا مَنَاحَةً يَعْنِي أَعْمَالًا
 نَاقِصَةً دَنْ أَوَّلُ لَكِنَّهُ حَرْفٌ نَقِي أَوَّلَانِ أَعْمَالٌ كَمَا زَالَ وَمَا بَرَحَ وَمَا قَتِي
 وَمَا نَفَكٌ دَرْ بِرِ مَعْنَاهُ دَرْ كَرَوَ أَوَّلُ مَعْنَى فَعَلَكُ فَاعْلِيلُهُ زَمَانُهُ اسْتِمْرَارُهُ
 فَعَلْدَنْ مَرَادِي خَيْرٌ دَرْ وَقَاعِلْدَنْ مَرَادِي اسْتِحْدَارٌ وَزَمَانٌ مَرَادِي خَيْرٌ
 اسْمُهُ بِقَائِمِكَ اسْمُكَ زَمَانِي دَرْ بِرِ زَالٌ زِيدٌ وَمُقْبِيًا دِيكَ ثَبَتَ لَهُ الْقِيَامُ
 مَدَّةٌ حَيَاتُهُ أَوْ مَدَّةٌ كَوْنُهُ فِي الدَّارِ دِيكَدَرِ وَبُوَ أَفْعَالُهُ نَقِي أَوْزَيْنِي نَقِي دَاخِلٌ
 أَوَّلُ عَيْنٍ إِجْوَانُ أَوَّلُ مَادَةٍ أَوَّلُ كَانٍ مَحْرَسَةٌ جَارِي أَوَّلُ كَرِيمٍ زِيَارَةُ الْمُرْدَةِ
 مَعْنَا نَقِي وَارْدَرِ كَمَا أَوَّلُ عَدَمٍ ثَبَاتُ زِيَارَةٍ نَقِي نَقِي أَثْبَاتُ زِيَارَةٍ أَوَّلُ جَلْدَنْ مَا زَالَ
 زِيدٌ إِلَّا مُقْبِيًا دِيكَ جَارِي أَوَّلُ مَعْنَا سَابِقٌ ثَبَتَ زِيدٌ عَلَى كُلِّ صِفَةٍ إِلَّا مُقْبِيًا
 دِيكَدَرِ وَزِيدٌ قِيَامٌ غَيْرِي جَمِيعٌ صِفَاتٌ إِلَّا مُقْبِيًا أَوَّلُ مَعْنَا سَابِقٌ مُحَالِدٌ
 أَوَّلُ جَلْدَنْ جَوَّاجِيحٌ لَا تَنْفَكُ إِلَّا مَنَاحَةً عَلَى الْخُفِّ أَوْ تَرْمِي بِهَا بَلَدَةً قَفْرًا
 قَوْلُهُ خَطَايَةَ نَسَبَتْ أَوَّلُ لَكِنَّ صَاحِبَ صَحَاحٍ ذُو الرِّتَةِ نَكَبُ بُوَ قَوْلِي ذَكَرَ
 أَيْدِي كَدَهُ يُرِيدُ مَا تَنْفَكُ مَنَاحَةً فَرَادَ الْأَبْوَدِي لَيْسَ إِلَّا زِيدًا أَوَّلُ لِحَقٍّ ذُو الرِّتَةِ
 نَسَبَتْ خَطَايَةَ خَلَاصٌ أَوَّلُ لَوْرٍ وَأَلَّهَ أَعْلَمُ الْأَحْرَفِ اسْتِفْحَاحٌ دَرْ بَشٍ وَجْهٌ
 أَوْزَيْنِي مُسْتَعْدَرٌ وَبُوَ مَدَّةٌ نَبِيَّةٌ إِجْوَانُ كَلَّمَ رَكَعُوه تَعَالَى إِلَّا أَنْتُمْ أَمَّ السُّفْمَاءُ
 وَتَحْقِيقُ أَفَادَةٍ أَيْدِي زِيَارَتُهُ اسْتِفْهَامٌ نَقِي دَاخِلٌ أَوَّلُ قَدَهُ تَحْقِيقُ أَفَادَةٍ أَيْدِي
 وَبُوَ حَدِيثُ شَرِيكِ ابْنِ عُمَرَ بْنِ زُرَّارٍ عَنْهُمَا بُوَ حَدِيثِ شَرِيكِ لَفْظِ آخِرِ آيَةٍ وَآيَةٌ
 لَفْظِ بُوَدُّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَخْلُقُ اللَّهُ خِيَارَ الْعَرَبِ

۱۰۰
 از این سخن در ۹۹۹
 و خفف و به غلظت
 حسن انقذار

ثُمَّ اخَارَ مِنَ الْعَرَبِ قُرَيْشًا ثُمَّ اخَارَ مِنْ قُرَيْشِ بَنِي هَاشِمٍ ثُمَّ اخَارَ بَنِي
 هَاشِمٍ فَأَمَّا خَيْرُهُ مِنْ خَيْرِهِ مُصَنَّفٌ رَحِمَهُ اللَّهُ بَوْلَفْظٍ إِلَيْهِ نَقْلُ الْيَدَى يَعْنِي وَقَائِمٌ
 حَقٌّ تَعَالَى عَلَيْهِ سَابِقُهُ إِجَابًا وَمَحَلُّ قَائِلٍ تَقْدِيرًا يَتَدَيُّ الْمُرَدُّ عَنْ اخْتِيَارِ
 يَدَى صُكْرِهِ عَرَبِيٌّ قُرَيْشِيٌّ اخْتِيَارًا يَتَدَيُّ صُكْرَهُ وَتَشْدِيدُ بَنِي هَاشِمٍ اخْتِيَارِ
 يَتَدَيُّ صُكْرَهُ بَنِي هَاشِمٍ بَنِي اخْتِيَارًا يَتَدَيُّ بَنِي خَلْقٍ خَيْرُهُ خَيْرُهُمْ
 يَعْنِي أَفْضَلُهُمْ أَفْضَلُهُمْ بُوَدَيْتِي حَاكِمٌ وَآيَةُ يَتَدَيُّ وَتَصْحِيحُ الْيَدَى
شرح الخیر خَيْرٌ فَاضِلٌ مَعْنَاهُ دَرَجَةُ خَيْرٍ أَيْ فَاضِلٌ وَأَمْرًا خَيْرُهُ وَخَيْرُهُ النَّاسُ
 أَيْ فَاضِلُهُ قَالَ صَاحِبُ الصَّحَاحِ أُولَئِكَ كُنُوزُ خَيْرَاتٍ جَمْعُ خَيْرَةٍ وَهِيَ الْفَاضِلَةُ
 مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَقَالَ فَإِنْ أَرَدْتَ مَعْنَى التَّفْضِيلِ فَلْتَ فَلَانُهُ خَيْرُ النَّاسِ وَلَمْ تَقُلْ
 خَيْرُهُ وَفَلَانُ خَيْرُهُ النَّاسِ وَلَمْ تَقُلْ خَيْرُ لَائِنِي وَلَا يَجُوزُ لَانُهُ فِي مَعْنَى أَفْضَلِ
 يَعْنِي أَوْ خَيْرُهُ مِنْ مَعْنَى تَفْضِيلٍ مَرَادُ أَيُّهَا الْمَوْثِقَةُ فَلَانُهُ خَيْرُ النَّاسِ بِرَأْسِ
 تَأْنِيهِ خَيْرُهُ النَّاسِ دِيمَرُ سَنَاءٍ أَيْ مَذْكُورُهُ فَلَانُ خَيْرُهُ النَّاسِ دِيرَسَ
 تَأْنِيَهُ وَآخِرُ دِيرَسَ وَخَيْرُهُ مَعْنَى أَفْعَلُ الْمَغْنَمِ مَثْنً وَمُجْمُوعٌ أُولَئِكَ
 قَاضِرٌ بِضَاوِي خَدَاكَ عَزَّ وَجَلَّ فَيَسِّرْ خَيْرَاتٍ حَسَنًا قَوْلُهُ دِيرَكُ أَيْ خَيْرَاتٍ
 فَخَفَّفَتْ لَأَنَّ خَيْرَ الَّذِي بِمَعْنَى خَيْرٍ لَا يَجْمَعُ انْتَهَى صَاحِبُ قَامُوسٍ دِيرَكُ
 وَإِذَا أَرَدْتَ التَّفْضِيلَ فَلْتَ فَلَانُ خَيْرُهُ النَّاسُ بِالْمَاءِ وَفَلَانُهُ خَيْرُهُمْ
 بَرَكَةً أَوْ فَلَانُهُ الْخَيْرَةُ مِنَ الْمَرَاتِينِ انْتَهَى مَسْمُومٌ وَزَيْدِيٌّ وَآلَةُ بَنِي الْأَشَقَقِ
 حَضَرَ تَرْبُزْنَ رَضَاهُ عَنْهُ وَآيَةُ أَبَدُ رَكَهَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى مِنْ وَلَدِ إِبْرَاهِيمَ اسْمَعِيلَ وَاصْطَفَى مِنْ وَلَدِ اسْمَعِيلَ

كِنَانَهُ وَاصْطَفَى مِنْ كِنَانَةِ قُرَيْشٍ وَاصْطَفَى مِنْ قُرَيْشِ بَنِي هَاشِمٍ وَاصْطَفَى
 مِنْ بَنِي هَاشِمٍ يَعْنِي وَآلَةُ بَنِي الْأَشَقَقِ رَضَاهُ عَنْهُ دِيرَكُ حَضَرَ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بُوَدَيْتِي حَاكِمٌ وَآيَةُ يَتَدَيُّ وَتَصْحِيحُ الْيَدَى
 اسْمَعِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ اصْطَفَا يَتَدَيُّ وَأُولَادُ اسْمَعِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كِنَانَهُ بَنِي خَيْرِهِ
 اصْطَفَا يَتَدَيُّ وَكِنَانَهُ بَنِي خَيْرِهِ دَنَ قُرَيْشِيٍّ اصْطَفَا يَتَدَيُّ وَقُرَيْشِيٍّ بَنِي
 هَاشِمٍ اصْطَفَا يَتَدَيُّ وَبَنِي هَاشِمٍ بَنِي اخْتِيَارًا يَتَدَيُّ بَوْلَفْظٍ تَرْبُزْنَ نَكْرًا
 وَلَفْظٍ مُسَلَّمَةٍ اصْطَفَى مِنْ وَلَدِ إِبْرَاهِيمَ اسْمَعِيلَ بُوَدَيْتِي حَاكِمٌ
 لَعْنَةُ كِنَانَهُ كَسْرُ كَافٍ إِلَيْهِ دِيرَكُ وَيَا خُودًا غَاثًا جَدْنِ أَوْقٍ قُوَيْهِ حَقٌّ نَكْرًا
 اسْمَعِيلُ وَكَأَنَّ جَعْبَةَ دَخِي دِينَورَ حَيْكُ فَتَحَى وَعَيْكُ سَكُونِي إِلَيْهِ صُكْرُهُ بَنِي خَيْرِهِ
 بَنِي مَذْكُورُهُ يَتَدَيُّ كِنَانَهُ سَائِرُهُ أُولَدُ وَغِي كَبِيٍّ بُوَدَيْتِي حَاكِمٌ
 أَوْ زَيْنَةُ سَتَرًا يَتَدَيُّ وَكِنَانَةُ سَتَرًا يَتَدَيُّ ابْنُ النُّصَرِ دَرَجَةُ كَبِيٍّ حَضَرَ شَيْخُ
 قُدْسِ سُرَّةٍ بُوَادَا حَدِيثُ شَرِيفِي ذَكَرَ أَنَّهُ كُنَّ صُكْرُهُ بُوَدَيْتِي حَاكِمٌ وَمَعْلُومٌ أَنَّ الْخَيْرَ
 وَالْاصْطِفَاءَ وَالْاخْتِيَارَ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَالْأَفْضَلِيَّةَ عِنْدَهُ لَا تَكُونُ مَعَ الشَّرِكِ
 انْتَهَى يَعْنِي مَعْلُومٌ دَرَجَةُ خَيْرِيَّتِهِ وَاصْطِفَاءُ اخْتِيَارِ حَقِّ تَعَالَى حَضَرَ تَرْبُزْنَ
 وَعِنْدَ اللَّهِ أَفْضَلِيَّةُ شَرِكٍ إِلَيْهِ أُولَئِكَ حَاصِلِي بُوَادَا حَدِيثُ شَرِيفِي حَضَرَ رَسُولُ
 اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَمِيعُ آبَاءِ أُمَّتِي مَا آدَمُ إِلَيْهِ حَوَايَةُ عَلَيْهِمَا
 السَّلَامُ وَارْبَعَةُ مُؤْمِنِينَ وَمَوْجِدُ أُولَدِ قُرَيْشٍ وَانْكَرُفُ وَشَرِكُ إِلَيْهِ مُنْتَبِشُ
 أُولَدِ قُرَيْشٍ دَلَالَتُهُ يَتَدَيُّ زَيْدًا أَوْ كَرَامَةً بَرِي كَفَرُ وَشَرِكُ إِلَيْهِ مُنْتَبِشُ
 أُولَدِ انْتَبِشُ وَنَحْوُ ذَلِكَ أُولَدُ تَرْبُزْنَ حَالُ بُوَدَيْتِي حَاكِمٌ حَضَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ انْزَى اضْطِفَايْلَهُ وَاخْتَارَايْلَهُ وَصَفَ بِيُورْدِي وَاول
صَادِق وَمَصْدُوقٍ رَسِيسٍ بَوْنِ حَضْرَتِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّيْهِ تَعَالَى
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَبُوْنِي عَبْدَ اللهِ اَيْلَهُ آمَنُكَ مُؤْمِنٌ وَمَوْجِدٌ اَوْلَمَالِي وَسَارِ
مُؤْمِنُ كِبِي جَنَّتْ اَعْلَايَه كِيرَه لَرِي مِنْ بَابِ اَوَّلِي اَوْلَدُ وَغِي مَعْلُومِ اَوْلِي
زِيرَا انْزَا قَرِيبٌ مُخْتَارٌ يَنْزِلُ هَكَذَا يَحِبُّ اَنْ يُعْتَقَدَ فَمَنْ لَسْتَبْعَدُ عَلَيَّ مِنْ اَنْجَايَه
بِ النُّقْلَيْنِ اَنْ يَنْجِي الْاَبَوَيْنِ **فصل ثانی عربہ محبت حضرت رسول**
علیہ السلام محبت و عربہ عداوت حضرت رسول اللہ عداوت
اولد و غنی بیان ایدر طبرانی اَنْزَلَنَ ضَرَاهُ عَنْهُ رَوَايَتِ اَيْدِرْكَه قَالَ
قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ احَبَّ الْعَرَبَ فَقَدْ احَبَّنِي وَمَنْ ابْغَضَ
الْعَرَبَ فَقَدْ ابْغَضَنِي يَعْنِي النَّسَبُ بِنِ مَالِكٍ ضَرَاهُ عَنْهُ دِيرْكَه حَضْرَتِ رَسُولِ اللهِ
صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِيُورْدِي كِيْمَكِه عَرَبَه محبت ایدر اول کجا محبت
ایر و کیمکه عَرَبَه بغض ایدر اول کجا بغض ایر و حاکم ابن عمر دن ضراه عنهما
روایت ایدر که قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ احَبَّ الْعَرَبَ
فَجَبَّتِي احْبَتُهُمْ وَمَنْ ابْغَضَ الْعَرَبَ فَبِغَضَنِي ابْغَضَهُمْ يَعْنِي ابْنِ عَمْرِو ضَرَاهُ عَنْهُمَا
دیر که حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم بِيُورْدِي كِيْمَكِه عَرَبَه محبت ایدر
اول اثره کجا محبت و یا خود بنم اثره محبت سبیل محبت ایر یعنی بنی سودی
و یا خود بن انزلی سود و کم اجلدن سوز و کیمکه عَرَبَه بغض ایر اول اثره
کجا بغض سبیل بغض ایدر یعنی اول کجا بغض ایر و کی جهندن بغض
ایر زیرا که حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم بِيُورْدِي عَرَبِي سَوْدِي و اثره بغض ایدر

زیرا صِدْقٌ مَجْبُکٌ جَمْلُهُ عَلَامَاتُ دَنِّ بَرِي اَوَلْدِ که هر تنه کیم محبوبه منسوب
اکا محبت ایدر حتی فحکم انسان بر کس بی سوز اول انوک محبت کس
کلبه محبت ایدر رَسِيسٍ دَنِّ مَنْ قَالَ وَاحْسَنُ الْقَالَ **ش**
وَمَا عَجَبٌ اَكْرَامُ الْاَلِفِ لَوَاحِدٍ لَعَيْنٍ تَقْدِي الْاَلِفَ عَيْنٍ وَكُرْمٍ طَبْرَانِي
وَحَاكِمٍ وَبِهِتْفِي شُعْبِ اَيَاذَه وَنَسْنَدَه ابْنِ عَبَّاسٍ دَنِّ ضَرَاهُ عَنْهُمَا
روایت ایدر که قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَجْتَوِ الْعَرَبَ
لِثَلَاثٍ لَا تِي عَرَبِي وَالْقُرْآنَ عَرَبِي وَكَلَامَ اَهْلِ الْجَنَّةِ عَرَبِي اَجْتَوِ اَفْعَالِ
بَابِنْدَنِ اَمْرٍ حَاضِرٍ جَمْعٌ مَذْكُورٌ وَلِثَلَاثٍ لَفْظُكَ مُتَمَيِّزٌ مَحْذُورٌ وَتَوْنِ اَنْ
عَوَضْدَرِ تَقْدِيرِي لِثَلَاثٍ خِصَالٍ دِيرْكَه وَخِصَالِ مُؤَنَّثِ اَوْلَدُ وَغِي جَهْنْدَن
ثَلَاثَه دَنِّ مَا حَذَفَ اَوَّلُهُمْ دَرِ وَجَايزِ دَرِ لَفْظِ ثَلَاثٍ بِرِ مَقْدَرِ مَوْصُوفِ
صَفَتِي اَوْلَدِ تَقْدِيرِي لِحِصَالِ ثَلَاثٍ دِيرْكَه لَا تِي عَرَبِي اِلَى آخِرِه بَدَلِ دَرِ
ثَلَاثِدَنِ اِعَادَه عَامِلِ اِلَيْهِ يَعْنِي ابْنِ عَبَّاسٍ ضَرَاهُ عَنْهُمَا دِيرْكَه حَضْرَتِ
رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِيُورْدِي كِيْمَكِه عَرَبَه اَوْجِ خَصَلَتِ اِيْجُونِ
محبت ایلکز بد رستی بن عَرَبَه منسوب اولد و غیچون عَرَبَه محبت ایلکوز
و قرآن عظیم لسان عرب اوزره اولد و غیچون عَرَبَه محبت ایلکوز و اهل
جنت جند سوز لری و ما بینلر نده محاوره لری لسان عرب اوزره
اولد و غیچون عَرَبَه محبت ایلکوز پس عرب بواج خصلت ایل سایر ائمه
ممتاز اولد لیر و امر ایلکه غیر لیر اوزرینه تفضیل استحقاق تحصیل ایدر
ت حَقَاطِدَنِ اَهْمِي شَدْرُ کَدَه دیر که بنم ظنم بود که بو حدیث

مَوْضُوعُهُ وَابْنُ الْجَوَازِي بِوَحْيِي مَوْضُوعَاتِهِ ذَكَرَ اِيْتِي عُلْمِي حَاشِيَةً
 جَامِعِ صَغِيرَةٍ دِيرَ كَيْ شَيْخِي كَسِيوطِي حَضَرَ لِيَدْرِيَ اللّٰهِي اَمَّ كَمَا بَنَدَه
 سَوِيكِي حَاصِلِي اَوْلَدِهِ بِوَحْيِي مَوْضُوعٍ دَكْلَرَانْتِي بِوَقْفِ دِيرَ كَيْ
 كَذَلِكَ اِنِّي جَامِعِ صَغِيرَةٍ اِيْرَادِي مَوْضُوعٍ اَوْلَدُ وَغْنَه دِلْدَرُ زِيْرَا
 كِتَابِ مَرْبُورِ كَيْ خُطْبَه بِنْدَه يُوْرَكِي وَصْنَتَه عَمَّا تَقَرَّرَه وَضَاعُ اَوَّلَاتِ
تَنْبِيْهٌ اَمْرٌ مَعْلُومٌ اَوَّلَهُ كَيْمٌ اَجْبُوْا اَمْرُورُ وَوَجِبَ اَمْرُ عَامَّةٍ عُلْمًا
 قَسَدَه وَجُوْبُ دِرْ مَكْرَكِي وَجُوْبُ مَرَادٍ اَوْلَدُ وَغْنَه بِرْدَلِيلِ قَائِمٌ اَوْلَدُ حَاصِلِي
 قَرِيْنَه دَنْ جَرْدٍ اَوْلَانِ اَمْرُكِي مُوْجِبِي وَجُوْبُ زِيْرَا اَوَّلِ مَعْنَايِ خَاصِ
 اِيْجُوْنِ مَوْضُوعَه بِرَصِيْعَه دُرَيْسِ اَشْتَرَكِ ثَابِتِ اَوْلَمَّا زِلَالِ اَدْلِيلِ اِيْلَه
 وَتَوْنَه اَجْبُوْا دَنْ وَجُوْبُ مَرَادٍ اَوْلَدُ وَغْنَه دَلِيلِ بِوَقْدَرِ وَاَللهُ تَعَالٰی اَعْلَمُ
فصل ثالث غرّبك بغضی مفارقت دین اوله وغنی بیان ایدر
 تَرْبِيْیِ سَلْمَانَدَنْ رَضْرَانَه عَنْهُ رَوَايَتِ ایدر كَيْ قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّی اللهُ
 تَعَالٰی عَلَیْهِ وَسَلَّمَ یَا سَلْمَانُ لَا تَبْغُضْنِيْ قَطَارِقِ دِيْنِكَ قُلْتُ یَا رَسُوْلَ اللهِ
 كَيْفَ اَبْغُضُكَ وَبِكِ هِدَايَةِ اللهِ فَقَالَ تَبْغُضُ الْعَرَبَ فَتَبْغُضْنِيْ تَرْفَدِيْ
 بِوَحْيِي اِيْجُوْنِ حَسَنِ غَرِیْبِ دِيْدِيْ یَعْنِيْ سَلْمَانُ رَضْرَانَه عَنْهُ دِيرَ كَيْ
 حَضَرَتِ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ یُوْرَدِيْ كَيْ اِيْ سَلْمَانُ بَكَا بَغْضِ
 وَعَدَاوَتِ اَيْلَه اَكْرَسَنْ بَغْضِ وَعَدَاوَتِ ایدر كَيْ دِيْكَنْ جَا
 اَوَّلُوْا سَلْمَانُ رَضْرَانَه عَنْهُ دِيرَ كَيْ دِيْكَمْ یَا رَسُوْلَ اللهِ سَكَا نِيْجَه بَغْضِ
 وَعَدَاوَتِ ایدر یَنْ حَالِ بُوَكِي حَقِّ تَعَالٰی سَنَكْ سَبِكْ بَكَا هِدَايَةِ اِيْلَدِيْ

حَضَرَتِ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَسَلَّمَ یُوْرَدِيْ كَيْ عَرَبِ بَغْضِ ایدر سَنْ
 وَاَنْزَلَه بَغْضُكَ سَبِيْلَه بَكَا بَغْضِ اَلْمَرْسَنِ **شرح غریب الحديث**
 دِيْنِ لُغْتَه جَا مَعْنَاهُ دَرِ وَاَصْطِلَاحَه حَضَرَتِ رَسُوْلُ اللّٰه كَيْ
 صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَسَلَّمَ مَبْعُوْثِ اَوْلَدُ وَغْنِيْ شَرْعَدَنْ عِبَارَتُورُ شَرْعِ
 وَكَذَلِكَ اَشْرَعِيَتْ اَحْكَامُ كَلِيْفَه وَتَحْيِيْرَه وَوَضْعِيْ كَيْ اَوْزِيْنَه مَشْتَمَلِ
 بِرِ قَانُوْنِ اَلْمِيْدَنْ كَنَا يَتَدَرُ صَاحِبِ قَامُوسِ دِيرَ كَيْ الشَّرْعِيَه مَا شَرَعَ اللهُ تَعَالٰی
 لِعِبَادِهِ اَنْتِيْ وَدِيْنِ بِرِ تَعْرِیْفِ اَخْرَايَه دَخِيْ تَعْرِیْفِ اَوْلُنُوْبِ دِيْنِيْ كَيْ اَلدِيْنِ
 وَضَعُ اَللهِيْ سَابِقِ لَدُوْیِ الْعُقُوْلِ بِاِخْتِيَارِهِمُ الْحَمْدُ اِلَى مَا هُوَ خَيْرٌ لَّهُمْ بِالذَّاتِ
 مَعْلُومٌ اَوَّلَهُ كَيْمٌ دِيْنِ وَوَلَّتِ وَاِسْلَامُ وَشَرْعِيَتْ مَقْهُوْمَه مَغَايِرُ لَرِ
 وَمَا صَدَقَه مُتَّحِدُ لَدُوْیِ تَرْبِيْیِ زِيْرَا هِدَايَتِ وَاِسْتِزَادِ مَطْلُوْبَه مُوْصِلِ بِرِ طَرِيْقَه
 سَكُوْكَرِ وَبَعْضِلِرِ مَطْلُوْبَه اِيْصَالِ ایدر بِرِ سَنَهِيْ بِوَلَقْدَرِ دِيْدِيْ وَتَقَابِلِيْ
 ضَلَالَتُورُ وَهِدَايَتِ اِيْصَالِ ایدر بِرِ سَنَهِيْ كَيْ اَوْزِيْنَه دَلَالَه دَخِيْ دِيرَ لَرِ
 وَبُوْمَعْنِيْ اَوْزِيْنَه اَلْوَكْ مُقَابِلِيْ اِضْلَالُورُ وَاِضْلَالُ مَطْلُوْبَه اِيْصَالِ اِيْمَرِ
 بِرِ سَنَهِيْ كَيْ اَوْزِيْنَه دَلَالَتُورُ صَاحِبِ قَامُوسِ دِيرَ كَيْ اَلْمَعْنٰی الرَّشَادُ
 وَالدَّلَالَه وَیَذْكُرُ هِدَاةً هِدٰی وَهِدَايَا وَهِدَايَةً وَهِدَايَةً اَرْشَدَه فَهَمَدِيْ
 وَاهْتَدٰی وَهِدَاةً اَللهُ الطَّرِیْقُ وَكَهْ وَاَلِيَه اَنْتِيْ طَرِیْقِ اِنْسَانِ بِنِ مَالِكِ
 رَضْرَانَه عَنْهُ رَوَايَتِ ایدر كَيْ قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَسَلَّمَ
 حُبُّ الْعَرَبِ اِيْمَانٌ وَبَغْضُهُمْ كُفْرٌ فَمَنْ اَحَبَّ الْعَرَبَ فَقَدْ اَحَبَّنِيْ وَمَنْ اَبْغَضَ
 الْعَرَبَ فَقَدْ اَبْغَضَنِيْ یَعْنِيْ اِنْسَانِ بِنِ مَالِكِ رَضْرَانَه عَنْهُ دِيرَ كَيْ حَضَرَتِ رَسُوْلُ اللهِ

صلی الله تعالی علیه وسلم بوزدیکه سنگ عربه مجتک علامت ایماندر
 و انزه بعض وعداوتک اماره کفر و طغیاندر پس یکم عربه مجتک ایر
 اول بجای مجتک ایر و یکم عربه بعض ایر اول بجای بعض ایر **شرح غیب**
الحديث ایمان اصلنده ایمان در یکی انزه ایل انزه نانه کند و ساکن
 و ماقبلی مکسور اولد و غی جمتدن طلب تخفیف ایچون و جوابا یایه قلب
 اولدی نه کیم قاعده صر فرد و ایمان لغده مطلقا تصدیق معانسه در
 قال الله تعالی و ما انت بمؤمن لنا ای بمصدق و شرعه حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم جمیع خدادن کتوزدیکه سنه ده تصدیق در اسلام
 لغده تسلیم و استسلام کبی طاعت و انقیاد معانسه در قال الله تعالی
 قالت الاعراب امنا قل لم تؤمنوا و لکن قولوا اسلمنا ای استسلمنا
 فی الظاهر و شرعه کلمه توحیدی لسان ایل بیان و مفهومنی قلب ایر قبول
 و اذعان و اقامه صلاوة و ایتا زکوة و صوم شهر رمضان و حج بیت
 سبحان عبادتدر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم نبی الاسلام
 علی خمس شهادة ان لا اله الا الله و ان محمدا رسول الله و اقام الصلاوة
 و ایتا الزکوة و صوم شهر رمضان و حج البيت من استطاع الیه سبیلا
 و بوبعینه ایمان شرعیک معاسیدر حاصلی ایمان ایل اسلام علی الصحیح
 مفهوم اعتباریله متباینکر و ماصدق اعتباریله مترادف در **فایده**
 معلوم اولد کیم انیم اسلامده علمایینده اختلاف واقع اولدی بعضیله
 دیدیکه اسلام بودینه مختصدر سایر دایانه اطلاق اولنم و بعضیله دیدیکه

اول هر دین حقی تعیم ایر قسطالای قدس سره مواهب لدنیه ده بوزر که
 بعضیله دیدیکه اسلام بوائمه وصف خاصدر انزه بو وصفه انبیادن
 غیر برکنه مشارک دکلدر و بونکر بو مد عالرنیه دلیلرینیک بر
 خدائک جل ذکره هو تمام المسلمین من قبل قولیدر و بری خدائک غراسمه
 رضیت لکم الاسلام دینا قولیدر و اگر اسلام بوائمه مختص اولمیدی
 انوکله بوائمک اوزرنیه اینمناک فایده سی اولمازدی و بعضیله دیدیکه
 اسلام بوائمه مختص دکلدر بلکه بوائمندن غیره دخی اطلاق اولنور و اول
 لغه و شرعا هر دین حقی اسمیدر و بونکر بو مد عالرنیه شاهد لریک
 بری خدائک جل و علا و لا تموتن الا و انتم مسلمون قولیدر و بری خدائک
 سبحانه و تعالی فما وجدنا فیها غیر بیت من المسلمین قولیدر و عقلا
 شاهد لری بودر که ایمان اکثر علما مؤمننده اسلام اخصدر و اول بوائمه
 مختص دکلدر بلکه هر کس کیم خدایه و پیغامبر لرنیه مقر اولوب شریعت
 داخل اولد اول انوکله وصف اولنور و اسلام بوائمه مختصدر و دیگر
 دلیلرین جواب و یروب دیدیکه خدائک عزوجل اسلامی انزه
 دین اولد و غی حالده رضاسی و ابراهیم علیه السلام انری اسلام ایل
 تسمیه سی غیر لریک انوکله ایضا فلرنی منافی دکلدر و انوک فایده سی
 غیر لریک اوزر لرنیه انعام الیک فی فضائل الیه لریک اوزر لرنیه انعامی
 اعلامدر انتی کلامه و حضرت شیخ قدس سره بو خصوصه ایمان
 فی اخصاص الاسلام بنده الاله نامنده بر رساله سی وارددر و انوک

ابْنُ سِنْدَةَ يَوْرُكُهُ وَبَعْدَ فَقْدِ رُفْعِ إِلَى السُّؤَالِ هَلْ كَانَ الْأُمَمُ تَالِفَةً
 يَوْصُونَ بِأَنَّهُمْ مُسَمُونَ أَمْ لَا فَاجِبَتْ بِأَنَّهُ اخْتَلَفَ الْعُلَمَاءُ
 هَلْ يُطْلَقُ الْإِسْلَامُ عَلَى كُلِّ دِينٍ حَقٍّ أَوْ يُخْتَصُّ بِهَذِهِ الْأُمَّةِ الشَّرِيفَةِ
 عَلَى قَوْلَيْنِ وَأَرْجَحُهُمَا الثَّانِي أَنْتَهَى بَعْدَهُ أَيْكِي قَوْلِكَ تَقْصِيلُ أَوْ زَيْدٍ
 وَلَيْلَتُنِي ذِكْرُ أَيْدِي وَقَوْلُ ثَانِيكَ أَرْجَحْتَنِي بَيَانُ أَيْدِي مَرَادُ أَيْدِي مَرَجَتْ
 أَيْسُونَ وَكُفْرُ ضَمِّ كَافٍ إِلَيْهِ وَكُفْرٌ فَإِلَيْهِ ضِدَّ أَيْمَانٍ مَعْلُومٍ أَوَّلُهُ كَيْفَ جَبَّكَ
 عَرَبٍ أَضَافَتِي مَصْدَرُكَ مَفْعُولُهُ أَضَافَتِي قَبْلَهُ نَذَرُ تَقْدِيرِي جَبَّكَ الْعَرَبُ
 دِيكَدِرُ وَخِطَابُ عَامِدٍ وَبَعْضُهُمْ دَخِيَ بُوْنُوَالِ أَوْزَرَهُ دَرُ تَقْدِيرِي وَبَعْضُكَ
 أَيَّاهُمْ دِيكَدِرُ وَأَنَّهُ اعْلَمَ طَبْرَ آلِي ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِسْنَادُ حَسَنٍ
 صَحِيحٌ أَيْكِي رَوَايَتُ أَيْدِيكَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 بَعْضُ بَنِي هَاشِمٍ وَالْأَنْصَارُ كُفْرٌ وَبَعْضُ الْعَرَبِ نِفَاقٌ يَعْنِي ابْنُ عَبَّاسٍ
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا دِيكَدِرُ حَضَرَتْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْرُكُهُ بَنِي هَاشِمٍ
 إِلَيْهِ الْأَنْصَارُ لِبَعْضِهِ كُفْرٌ دَرُ وَعَرَبُكَ لِبَعْضِهِ نِفَاقٌ حَاكِمُ النَّاسِ بِنِ
 مَالِكِدَنْ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ رَوَايَتُ أَيْدِيكَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 حُبُّ الْعَرَبِ إِيْمَانٌ وَبَعْضُهُمْ كُفْرٌ يَعْنِي النَّاسُ بِنِ مَالِكِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دِيكَدِرُ
 حَضَرَتْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْرُكُهُ دِيكَدِرُ سَنَكُ عَزَى سَوْمُكَ
 أَيَّاهُمْ عَلَامَتُهُ دَرُ وَعَزَى سَوْمُكَ كُفْرٌ أَمَّا تَيْدِرُ حَاكِمُ بُوْحَدِنِي صَحِيحٌ
 أَيْدِي وَضَعِيضَةُ دِيوَادِ وَلَنْدِي وَضَعِيضُ أَوَّلُهُ دَخِيَ تَقْدِيرُهُ حَدِيثُ
 ضَعِيضُ فَضَائِلُ وَمُنَاقِبَةٌ بِالْإِتِّفَاقِ جَعْدَرُ وَطَبْرَ آلِي أَمَامَ عِلِيدَنْ

امر

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ رَوَايَتُ أَيْدِيكَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 لَا يَبْغُضُ الْعَرَبُ إِلَّا مَنَافِقٌ يَعْنِي أَمَامَ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دِيكَدِرُ حَضَرَتْ
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْرُكُهُ عَرَبٌ بَعْضُ أَيْمَانِ الْأَمْنِاقِ يَعْنِي
 عَرَبٌ بَعْضُ أَيْدِي كَيْفَ مَنَافِقُ رِيسُ بُوْأَحَادِيثُ شَرِيفَةُ عَرَبٍ
 عَدَاوَتُ وَشَقَاقُ عِلَامَتُ كُفْرُ وَنِفَاقُ أَوَّلُهُ دَخَنُ دَالَتُ
 أَيْدِيكَ لَكِنْ بُوْمَعْنِي عَرَبٌ مِنْ حَيْثُ هِيَ بَعْضُ وَعَدَاوَةٌ مَحْمُولَةٌ لَدَرُ
 مَطْلَقًا بَعْضُ وَعَدَاوَةٌ مَحْمُولٌ دَكْدِرُ زِيَارَةُ عَرَبٍ كَاهِي كُفْرٌ وَنِفَاقٌ
 وَنِفَاقُ وَشَقَاقُ وَنَفَاقُ بَعْضُ أَمُورَ عَارِضَةٍ أَوَّلُهُ أَمُورُ سَبِيلُ
 أَمْرُهُ بَعْضُ وَعَدَاوَتُ وَاجِبُ أَوَّلُهُ زِيَارَةُ حَضَرَتْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 نَعَالِي عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْرُكُهُ أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ الْحُبُّ فِي اللَّهِ وَبَعْضُ
 فِي اللَّهِ رَوَاهُ الْأَمَامُ أَحْمَدُ فِي مُسْنَدِهِ عَنْ أَبِي ذَرٍّ الْغَفَّارِيِّ وَاسْنَادُهُ
 حَسَنٌ يَعْنِي أَبُو ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دِيكَدِرُ حَضَرَتْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 يَوْرُكُهُ خَدَايَةُ أَعْمَالُكَ سَوْمُكَ سَوِيٍّ يَعْنِي أَمْرُكَ ثَوَابُ جَمْعُهُ
 أَكْثَرُ اللَّهِ أَيْجُونُ مَحَبَّتُ وَأَنَّهُ أَيْجُونُ عَدَاوَتُهُ وَفِي لَامٍ تَقْلِيلُهُ مَعْنَاهُ
 كَمَا فِي قَوْلِهِ نَعَالِي فَذَلِكَ لَكِنَّ الَّذِي لَمْ تَنْتَبِ فِيهِ أَمْرًا لَاحِظُهُ وَبِرْ حَدِيثُ شَرِيفُهُ
 لَامٌ مَصْرُوحَةٌ دَرُ وَلَمْ تَنْتَبِ دَرُ كَيْفَ طَبْرَ آلِي إِلَى مُعَاذِنِ النَّاسِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
 رَوَايَتُ أَيْدِيكَ رَوَايَتُ شَرِيفُ بُوْذَرُ أَفْضَلُ الْإِيْمَانِ أَنْ تَحُبَّ اللَّهَ
 وَتَبْغُضَ اللَّهَ الْحَايَتُ رِيسُ كَمَالُ إِيْمَانٍ أَوَّلُهُ كَاهِي مَعْرُوفِي خَدَايَةُ
 سَوْمُكَ سَكَا حَسَنٌ أَيْدِيكَ كَيْفَ سَوْمُكَ سَوِيٍّ وَهَلْ شَرُّهُ خَدَايَةُ

بغض ایلیم سن کجا جفا ایلد کرجون بغض ایلیم سن ایلدی مطیع
 میل و محبت و اجدر زیرا اول عند الله محبوب و عاصی به بغض و عداوت
 و اجدر زیرا اول عند الله ممقوت پس مطیع مطیع اولد و غنی جهنم
 محبت ایلین کیم نه نک محبتی نه اولور و عاصی به عاصی اولد و غنی
 اجلدن عداوت ایدن کیم نه نک عداوتی نه اولور **فایده** نفاق
 اسم اسلامیدر عرب الی بومعای مخصوص ایلکه اظهاری اسلام و اطنان
 کفر و بیز لر دی و الله اعلم **فصل رابع قریش حبشی و فضلی بیاندی در**
 طبرانی انس بن مالکدن رضاه عنه روایت ایدر که قال قال رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حب قریش ایمان و بغضهم کفر یعنی انس
 ابن مالک رضاه عنه دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم یوردیکه
 قریشی سوک علامت ایماندر و قریشی سوکک امارت کفر و طغیاندر
 امام مالک و امام احمد و شیخان و ابو داود و موسای اشعریدن
 و ابو سعید الخدری دن رضاه عنهما روایت ایدر که قال قال رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم اجبوا قریشا فانه من اجبتهم اجهت الله یعنی
 ابو موسای اشعری ایلد ابو سعید الخدری رضاه عنهما دیر که حضرت
 رسول الله صلی الله علیه وسلم یوردیکه قریش محبت ایدیکوز زیرا
 بدستی شان بوشول کیم نه ایماندر محبت ایدر حق تعالی اکا محبت
 ایلسون پس اجهت الله جمله سک خبریه و انشائی اولماسی جایزدر
مقنیه معلوم اولد که ایم خداک عبادنه محبتی انره اراده رحمت

و نوبدن عبادتد و غصبی انره اراده شقاوت و عقابدن کنایتدر
 طبرانی عبد الله بن السائب حضرت نرندن رضاه عنه روایت ایدر که قال
 قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قدموا قریشا ولا تقدموا ما تعلموا
 من قریش ولا تعلموا ما و لو لا ان تبطر قریش لا خربت ما لخيرها عند الله
 یعنی عبد الله بن السائب رضاه عنه دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 یوردیکه قریشی اوزر یکوزه تقدیم ایلکوز و شرعا انری تقدیم واجب
 اولان امرده امامت کبی مثلا انکرک اوزر لریه تقدیم ایلکوز و قریشدن
 تعلم ایدیکوز و انره تعلم ایلکوز و اگر قریش بطران اولماک لر دی
 عند الله انکرک محاریر چون اولان مراتب عالی و منازل سامیه دن
 انری خبر دار ایدر دم یعنی قریش عند الله محاریر چون اولان خیرات
 و مشو بانی بلد کمرنده بجا طغیان ایدر یعنی اکا اعتماد ایدوب علی
 ترک ایلیم لر دیو اول خبر اتدن انره خبر ویر عام **شرح غیب الحديث**
 قدموا تعقیل باندن امر حاضر جمع مذکر در قریشی اوزر یکوزه تقدیم ایلکوز
 دیکدر و خطاب عامدر یعنی هر مخاطب اولمغه صالح اولاندر و لا تقدموا
 تعقیل باندن نبی حاضر جمع مذکر در اصلی لا تقدموا در احدى الثانی
 تخفیف ایچون حذف اولمشدر که کیم تقصیلی کتب صرفده مذکوردر
 و تعلموا تعقیل باندن امر حاضر جمع مذکر در اصلی تعلموا در سابق کبی
 احدى الثانی تخفیف ایچون حذف اولمشدر و لا تعلموا تعقیل باندن
 نبی حاضر جمع مذکر در اوکر تکوز دیکدر بطر نعمت کتورمک و نعمت سبیل

طُغْيَانِ اِيْمَانِ وَطُغْيَانِ حَذَرِ مَجَاوِزِ ثَرَابِ اَبْنِ عَدِي جَابِرِ دَنِ رَضَا عَنْهُ
روایت ایدر که قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَرِيشُ
عَلَى مُقَدَّةِ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَوْلَا اَنْ تَبْطُرَ قَرِيشُ لَأَخْبَرْتَنَا بِمَا
لَحِقَ بِهَا عَذَابُ اللَّهِ مِنَ الثَّوَابِ يَعْنِي جَابِرِ رَضَا عَنْهُ دِيرِ که حضرت رسول
صلی الله علیه وسلم بوردیکه قَرِيشُ قِيَامَتِ کَوْنِی نَاسِکِ مُقَدَّةِ سِی
اَوَزَرِه دِرِ که یعنی اَنکر ایلر و لَرَنده دِرِ که و اگر قَرِيشُ بَطْرَانِ اَوَلِه لَرْدِ
یعنی نَمَتِ سَبِيلِ طُغْيَانِ اِيتِ لَرْدِ عَذَابِ اَنکر مَحْسَنِرِ کُچُونِ
اَوَلَانِ مَثُوبَاتِ عَظِيمَةٍ وَدَرَجَاتِ حَسِيمَةٍ دَنِ اَنَرِی اَکَاةِ ایدر دَمِ **تفسیر**
مُقَدَّة مُقَدَّةٌ ذَاکَ کَسْرٌ لِهْ عِنْدَ الْاَکْثَرِ وَفَتْحٌ لِهْ عِنْدَ الْبَعْضِ عَسْکَرٌ اَوَکُجَه
کِیدَن جَمَاعَتَه دِرِ لِرِ صَاحِبِ قَامُوسِ دِيرِ که مُقَدَّةٌ لِهْ جِيشِ وَحْنِ تَغْلِبِ
فَتَحْ دَالِهْ مَقْدَمُوهُ اَنْتَهی وَمُقَدَّةٌ لِكِتَابٍ وَمُقَدَّمَةٌ عِلْمٍ بُوَدَن مَآخُذُ لَرْدِ
نَهْ کِیم مَلَأَ سَعْدَ الدِّينِ قَدَسَ شَرُّهُ مَطْوَلُهُ بِیُورِ الْمُقَدَّمَةُ مَآخُذُهُ مِنْ مُقَدَّمَةِ
الْجِيشِ لِلْجَمَاعَةِ الْمُتَقَدَّمَةِ مِنْهَا جِيشٌ ضَمِيرٌ مَوْثِقٌ اِرْجَاعِ اِيتِدَالِ
جَمَاعَتِ اَعْتِبَارِ لِهْ دُرْ مِنْ قَدَمٍ بِمَعْنَى تَقَدَّمَ یُقَالُ مُقَدَّمَةُ الْعِلْمِ لِمَا تَوَقَّفَ
عَلَيْهِ سَائِلُ کَعْرِفَةِ حَرِّهِ وَغَايَتِهِ وَمَوْضُوعِهِ وَمُقَدَّمَةُ الْکِتَابِ لَطَائِفِ
مِنْ کَلَامِهِ قَدَمَتِ اِمَامُ الْقَصُودِ لِاِزْ بَاطِلُهُ بِهَا وَانْتِفَاعِ بِهَا فِیهِ سَوَاءٌ
تَوَقَّفَ عَلَیْهَا اَمْ لَا اَنْتَهی پَسْ مُقَدَّمَةُ کِتَابِ مُقَدَّمَةُ عِلْمِ اَعْمَ اَوَلُورِ
مَعْلُومِ اَوَلِ که بُوَدِیْتِ اَکَرِچِه اِسْنَادِی ضَعِيفٌ لَکِنْ حَدِيثِ
ضَعِيفٌ سَابِقًا ذِکْرًا وَلَنْدُوغِی اَوَزَرِه مَنَاقِبِ وَفَضَائِلِهِ بِالِاتِّفَاقِ

14
جندَر اِمَامِ اَحْمَدِ حَضَرَتِ عَالِیْ دَنِ رَضَا عَنْهُ رَوَايَتِ ایدر که قَالَتْ
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْلَا اَنْ تَبْطُرَ قَرِيشُ لَأَخْبَرْتَنَا
بِمَا لَحِقَ بِهَا عَذَابُ اللَّهِ يَعْنِي حَضَرَتِ عَالِیْ رَضَا عَنْهُ دِيرِ که حضرت رسول
صلی الله علیه وسلم بوردیکه اگر قَرِيشُ طُغْيَانِ اِيتِ لَرْدِ عَذَابِ
اَنکر مَحْسَنِرِ کُچُونِ اَوَلَانِ خِر و ثَوَابِنِ اَمْرَه خِر و اِردَمِ عِرَاقِ
بُوَدِیْتِ اِسْنَادِی تَصَحِّحِ اِيتِدِی مَعْلُومِ اَوَلِ که بُوَدِیْتِ شَرِيفِ
اَکَرِچِه مُطْلَقًا لَکِنْ سَابِقًا ذِکْرًا وَلَنْدُوغِی اَوَزَرِه مَنَاقِبِ وَفَضَائِلِهِ بِالِاتِّفَاقِ
وَاللهُ اَعْلَمُ طَبَرِ اِنِی اِسْنَادِ حَسَنِ اِلَیْ عَجْدَانِهِ بِنِ الْحَارِثِ الرَّزِيدِ دَنِ رَضَا عَنْهُ
روایت ایدر که قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْعِلْمُ فِي قَرِيشَ
وَالْأَمَانَةُ فِي الْأَنْصَارِ يَعْنِي عَجْدَانَهُ بِنِ الْحَارِثِ رَضَا عَنْهُ دِيرِ که حضرت
رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بوردیکه عِلْمٌ قَرِيشَ دَرِ وَاَمَانَتُ اَکَرِ مَالِیَهْ دَرِ
وَاَکَرِ عِلْمِیَهْ دَرِ اَنْصَارِ دَرِ اَمِيشْمِی بُوَدِیْتِ اِسْنَادِی تَحْسِنِ اِيتِدِی
یعنی حَسَنَرِ دِیدِی طَبَرِ اِنِی اِلِی مَعَاوِیَهْ اَلْاَزْدِ دِیدَن رَضَا عَنْهُ رَوَايَتِ
ایدر که قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْأَمَانَةُ فِي الْأَزْدِ
وَالْحَيَاءُ فِي قَرِيشَ يَعْنِي اَبُو مَعَاوِیَهْ اَلْاَزْدِی رَضَا عَنْهُ دِيرِ که حضرت
رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بوردیکه اَمَانَتُ اَزْدِ دَرِ وَحَيَاءُ قَرِيشَ دَرِ
یعنی بُوَاکِی قَبِيلَهْ اَمَانَتِ ایلِه حَیَا غَیْرِ لَرْدِنِ اَکَثَرِ دَرِ اِمَامِ اَحْمَدِ وَابْنِ حَبِیْبِ
وَاَحْمَدِ اِسْنَادِ صَحِیحِ ایلِه جَمِیرِ دَنِ رَضَا عَنْهُ رَوَايَتِ ایدر که قَالَ قَالَ
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اِنَّ لِلْقَرِيشِ مِثْلَ قُوَّةِ الرَّحْلَيْنِ مِنْ غَيْرِ

قریش یعنی خیر رضائے عنہ ویر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 بوردیکه سَلَاتِ قریش بر کیمنه نک قریش غیرین ایکی
 کیمنه نک قوتی کبی قوتی و آردر امام احمد و طبرانی و بزار قاده بن النعمان
 رضائے عنہ دن وایت ایدر که آتھ وقع بقریش فقال له رسول الله
 صلی الله علیه وسلم یا قاده لاتب قریشا فانه لعنک ان ترى منهم
 رجلا تردی عملک مع اعمالهم وفعلمک مع فعالهم و تعبطهم اذا اتهم
 لولا ان تطغی قریش لاخبرتهم الذی لهم عند الله یعنی قاده بن النعمان
 رضائے عنہ قریشی سب ایدی پس حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 اکا دیدیکه ای قاده الله قریش دشنام آیلیمه یعنی امره سوکه زیرا
 بدشتی او که کیم سن امر دن بعضی کیمنه لکوره سیکه عملکی انکر
 عملکی عند نه وفعلمکی انکر فعلکی یانده استحقار ایده سن
 و امری کوزد و کله رشک ایلیسن یعنی انرا نایل اولد قری نعمت
 نایل اولغی دیلیسن و اگر قریش طغیان ایت لردی یعنی حد دن
 تجاوز ایت لردی عند الله انکر محسنلر چون اولان خیرات
 و حسنات دن امری خبر دار ایدردم قرآنی بو حدیث اسنادی
 تصحیح ایدی و فی لفظ آخر ان اباقاده الا تضاری ثم التمی
 قال لخالد بن الولید یوم فتح مکة هذا یوم یذل الله فیہ قریشا فقال بعض
 اصحاب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم الا تسمع ما یقول ابو قاده
 یا رسول الله قال رسول الله صلی الله علیه وسلم مهلا یا اباقاده انک

لو و زنت حلیک مع حلومهم لتخافرت حکمک مع حلومهم ولو و زنت
 زایک مع آرایم لتخافرت زایک مع آرایم ولو و زنت فعاک مع فعالهم
 لتخافرت فعاک مع فعالهم لا تعلموا قریشا و تعلموا منهم فلو لان بنظر
 قریش لاخبرتهم بالهم عند رب العالمین واه البیهقی فی المذلل یعنی
 بر لفظ آخره و آرد اولدیکه بدشتی ابو قاده الا تضاری مکة فتح
 اولدوغی کون خالد بن ولیده رضائے عنہ دیدیکه بو زکو مذکره حق تعالی
 انده قریشی ذلیل ایدر پس حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت
 بعض اصحابی دیدیکه ابوقاده مک دیدو کینی ارشید مسین یا رسول الله
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بوردیکه رفیق و ملائمت ایلد یا قاده
 بدشتی اگر سن حکمکی انکر حکمکی ایلد وزن ایدیک کند و حکمکی
 انکر حکمکی نسبت حقیر ایدردک و اگر زایکی انکر زایلیک
 وزن ایدیک کند و زایکی انکر زایلیک نسبت صغیر کوزردک و اگر فعلکی
 انکر فعلکی وزن ایدیک کند و فعلکی انکر فعلکی نسبت
 استحقار ایدردک قریش اوکر نکوز و قریش دن اوکر نکوز و اگر قریش
 بظر آن اولد لردی یعنی حد دن تجاوز قلم لردی حاصلی اکا اعتماد
 اید و ب عملی ترک ایت لردی عند الله انکر محسنلر چون اولان ثوابات
 بویله دن امری اکاه ایدردم بیتهقی مذخلده خیر بن مطع دن ضرر عنده
 وایت ایدر که قال قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یا ایها الناس
 لا تعقدوا قریشا فتملکوا ولا تخلصوا عنها ففضلوا ولا تعلموا و تعلموا منها

فَاَتَمَّ اَعْلَمُ مِنْكُمْ لَوْلَا اَنْ تَبْطُرَ قُرَيْشٌ لَّا خَرَّتُمْ بِالَّذِي لَمْ يَمُوتْ عَنْدهُ اَنْ يَمْنَحَ مِنْكُمْ
 رَضِيَ عَنْهُ دِيرُكُمْ حَضَرَتْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَكَّةَ وَكَانَ فِي يَدَيْهِ
 قُرَيْشٌ اَوْ زَلَّ رِيهَ تَقَدَّمَ اِيْمَكُوزُ شَوْلَ سَنَةٍ دَهْ كَهْ شَرَّكَ الْمَرْكَ اَنْدَهْ تَقَدَّمَ لَمْ يَ
 وَاجِبٌ اَوْلَهُ اَمَامَتُ كَيْ مَثَلًا لَيْسَ اَكْرَمُ كَرْتِ تَقَدَّمَ لَمْ يَ وَاجِبٌ اَوْلَانَهُ
 الْمَرْكَ اَوْ زَلَّ رِيهَ تَقَدَّمَ اِيْدُ سَكُوزُ هَلَاكٌ اَوْ لَوْ سَكُوزُ وَ قُرَيْشٌ كِي وَ
 قَالَا كَرَيْسَ اَكْرَمُ زَلَّ كِي وَ قَالَا سَكُوزُ ضَلَاكَةً دُشَرُ سَكُوزُ وَ طَرِيقُ مَقْصُودَهُ
 مَعْتَدِي اَوْلَا سَكُوزُ وَ قُرَيْشٌ اَوْ كَرَيْسَ كُوزُ اَوْ كَرَيْسَ كُوزُ اَوْ كَرَيْسَ كُوزُ
 اَعْلَمُ قُرَافَتِي بُو حَيْثُكَ اَسْنَادِي تَحْسِينِ اَيْدِي اَيْدِي حَسَنُ دِيرِي
شرح غريب ما تقدم من الاحاديث اَجَابَ كَيْسُ كُنْدُ عَنْدهُ
 اَوْلَانَهُ دَنْ اِعْلَامِيْدُ صَاحِبُ قَامُوسٍ دِيرُكُمْ اَخْبَرَهُ خُبْرَةً اَنْبَاءُ
 مَا عَنْدهُ اَنْتَهَى وَ اَوَّلُ اَكِي مَفْعُولُهُ تَقْدِيهِ اِيْدُ تَارَةً تَفْسِيْلُهُ تَارَةً ثَانِيَةً يَ
 بَا اَيْلَهُ اَوَّلُ اَجَلَدَنْ اَحَادِيْثُ مَذْكُورَةٌ كُنْ بَعْضِيْنَدَهُ بَا اَيْلَهُ وَ بَعْضِيْنَدَهُ
 بَا اَيْسَرُ وَاَقْعُ اَوَّلُ شَرِّ اَمَامَتِ ضِدِّ خِيَانَتِهِ اَنْصَارُ مَا صِرَتْ جَمْعُهُ دُ وَ بُونَدَهُ مَرَادُ
 اَوْسُ وَ فَرَزْدَنْ حَضَرَتْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَضَرَتْ اِيْدَنْ صَحَابَهُ
 رَضِيَ عَنْهُمْ وَ بُوَصِفَتْ الْمَرْكَ اَوْ زَلَّ رِيهَ عَلَيْهِ اَيْتَمَكِيْنِ عِنْدَ اَلْاَطْلَاقِ ذَهَبَتْ
 تَبَادُرَ اِيْدُ اَنْزَلَتْ صَاحِبُ قَامُوسٍ دِيرُكُمْ وَ اَنْصَارُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 غَلَبَتْ عَلَيْهِمُ الصُّفَّةُ اَنْتَهَى اَزْدُ وَ اَنْتَ زَا اَيْلَهُ وَ سِيْنِ اِيْلَهُ مِيْنَدَهُ بِرَقِيْلِهِ
 بَا اَيْسِيْدُ وَ اَنْصَارُ كَجَمْعِيْ بُو كُ اَوْلَا دَنْ دَنْ دُ وَ بُو كَا اَزْدُ شَوْلَهُ دِيْنُورُ
 صَاحِبُ قَامُوسٍ دِيرُكُمْ وَ اَزْدُ شَوْلَهُ وَ قُرَيْشٌ دُ اَوْلَا وَ قَبِيْلَةُ سَمِيَتْ

شَأْنٍ بَيْنَهُمُ وَ النَّسَبُ شَأْنَانِي وَ قَالَ فِي مَحَلِّ آخِرٍ وَ اَزْدُ بِنِ الْغُوثِ وَ اَلْتَيْنِ
 اَفْصَحُ اَبُو حَيٍّ بِالْيَمِيْنِ مِنْ اَوْلَادِهِ الْاَنْصَارُ كَلَّمَهُمْ وَيُقَالُ اَزْدُ شَوْلَهُ وَ عُمَانُ
 اَنْتَهَى تَوَرَّجَتْ دِيرُكُمْ اَبُو سَكُونُ الرَّاْيِ وَيُقَالُ اَلَا تَسْبُكُونُ السِّيْنِ
 وَ هُوَ بِالْسِّيْنِ اَفْصَحُ اَبُو حَيٍّ مِنْ اَلْيَمِيْنِ وَ هُمَا اَزْدَانُ اَزْدُ شَوْلَهُ وَ اَزْدُ عُمَانُ
 اَنْتَهَى قَالَ الشَّاعِرُ وَ كُنْتُ كُنْدِي جَلِيْنُ جَلِيْنُ وَ جَلِيْنُ بَهَارِيْبُ مِنْ اَلْحِثَّانِ
 فَاتَمَّ اَلَّتِي صَحَّتْ فَازْدُ شَوْلَهُ وَ اَمَّا اَلَّتِي مَشَتْ فَازْدُ عُمَانُ بِيْضَاوِي
 حَضَرَتْ رَسُولُكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَلِكُ فِي قُرَيْشٍ وَ الْقَضَاءُ فِي الْاَنْصَارِ
 وَ اَلَا اَذُنُ فِي الْحَبَشَةِ وَ اَلَا مَائَةُ فِي الْاَزْدِ قَوْلُهُ كَهْ اَلِيْ اَبِيْ نَهْرِيْهِ دَنْ اَمَامُ اَحْمَدُ
 اَيْلَهُ رِيْدِي وَ اَيْتَ اَيْتُ دِيرُكُمْ دِيرُكُمْ حَيْثُ اَزْدُ دَنْ مَرَادُ اَزْدُ شَوْلَهُ دِيرُكُمْ
 اَنْتَهَى لَيْسَ بُو حَيْثُ دَخِي اَزْدُ دَنْ مَرَادُ اَزْدُ شَوْلَهُ اَوْلُورُ حَيَا مَذْ اَيْلَهُ
 لَحْظُهُ اَنُوكُ سَبِيْلُهُ عَيْبُ اَوْلَانُ سَنَكُ خَوْفُ دَنْ اَنْسَاءُ عَارِضُ
 اَوْلَانُ تَغْيَرُ اَنْكُ اَزْدُ وَ شَرَّ عَدُوِّهِ خَلْقُهُ كَهْ اَجْيَابُ قَبِيْلَةٍ بَا عِيْثُ اَوْلُورُ
 وَ حَقْنُ صَاحِبِكُ حَقْنُهُ تَقْصِيْرُ دَنْ مَنَعَ قَلُورُ وَ اَنْتَهَى اَعْلَمُ قُرَيْشِيْ دَهْ اَوْلَانُ يَ
 وَ حَذَتْ اَبُو نَزْدُ وَ اَحْدُ مِنْ قُرَيْشٍ دِيرُكُمْ وَ قَعُ بَقَرِيْشٍ قَالَ فِي اَلْنَهَايَةِ
 يُقَالُ وَ قَعْتُ بَطْلَانٍ اِذَا لَمْتُ وَ وَقَعْتُ فِيْهِ اِذَا عَجْتُ وَ ذَمَمْتُ وَ مِنْهُ حَدِيْثُ
 طَارِقُ ذَهَبُ جُلُ لِيْقَعُ فِيْ خَالِدٍ اِيْ يَزِيْهُ وَ يَعْجِبُ وَ يَغْتَابُ وَ قَالَ فِي الْمِصْبَاحِ
 وَ قَعُ فُلَانٌ فِيْ فُلَانٍ وَ قَوَعَا وَ وَقِيْعَةُ سَبَبُ اَنْتَهَى وَ حَضَرَتْ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَاتِسْبَنُ قُرَيْشًا قَوْلِيْ وَ قَعُ بَقَرِيْشٍ سَبَبُ قُرَيْشًا
 مَعْنَاهُ اَوْلَدُهُ وَ غَنَهُ دَلَالَتُ اِيْدُ لَيْسَ بَا فِيْ مَعْنَاهُ اَوْلُورُ رِيْدِي

اِقْتَالَ يَكْتُلُ نَاقِصٌ يَأْتِرُ سَدَنٌ فِعْلٌ مُضَاعَفٌ مُفْرَدٌ كَرَّحَا طَبْدَرُ صَلَّى
 تَرْتَرِي در زیر آلتا قیسی زری زری در آخر ذره و ف مضمومه دن
 و ز آخر ذره و ف مجهوله دن چهار ایل همس بنیده بعد و تافر الموعین
 تا دال قلب اولندی زیرا تا ایل دال بنیده مخبره مقاربت وارد در
 و از و را احتقار و انتقاض معانسه در و مع بونده غنذ معانسه در
 غبطه کشیک غیره اولان نعمت کبی نعمت کند ویه حصولی تنی
 ایتسیدر اول نعمت اندن از ال سنی تنائکسوزین و بوقید ایل
 غبطه حده دن ممتاز اولور زیرا حده کشیک غیره اولان نعمت
 مثلی نعمت کند ویه و حصولی تنائسیدر اندن زوالی تنائبر له
 مصباحه دیر که الغبطه حسن الحال و هی اسم من غبطه غبطا
 من ضرب اذا تئیت مثل ما ناله من غیر ان زید زواله عنه لما انجک منه
 و عظم عندک و هذا جائز فانه لیس بحده فان تئیت زواله فهو حده
 انتی و کای لفظ حده غبطه اوزینه اطلاق اولور یعنی حده ذکر اولور
 و اندن غبطه مراد اولور و بومعنی احادیث صحیحیه و واقعدر مهتلا
 منصوب در مصدریت اوزره اعمله رفیق به دیگر صاحب قاموس دیر که
 یقال مهتلا یا رجل و کذا اللانثی و الجمع بمعنی اقبل و نقول مجیباً لا مهمل و الله
 و لا تقل لا مهتلا و الله و نقول و ما مهمل و الله بمعنی عنک انتی حلوم
 حکم جمیدر احلام و زنی اوزینه و حی جمعلور صاحب قاموس دیر که
 الحکم بالکسر الاءة و العقل ج احلام و حلوم و منه ام تأمرهم احلامهم

و هو حلیم تقریده دیر که حلیم بالضم حلماً بالکسر صفتح و ستر و عقل و تصاون
 عن مراجعة السفیه فهو حلیم انتهى و اما اة تبشدر و عجله لی ترک ایتکدر
 تحا قر تصاغر معانسه در فعال کسر فایله فعلک جمیدر لا تقدوا سابق
 کبی اصله لا تقدوا در احدى التاین تخفیف ایچون حذف اولمشدر
 هتک اوج باین مستعمل که ضرب و منع و علم در فتملکوا اصله
 فتملکون در نون علامت جزم ایچون حذف اولمشدر زیر جواب نمیدر
 لا تحلفوا کذک لا تحلفوا در زیر الفعل باین نئی حاضر جمع مذکر در
 پس احدى التاین تخفیف ایچون حذف اولمشدر تحلف تا فر
 معانسه در فضاوا کذک اصله فضاون در نون علامت جزم
 ایچون حذف اولمشدر زیر جواب نمیدر و تفصیلی کتب خوده طور
 ضل یضل بالکسر و یفتح ضلاً لا ای ضاع و مات و الله تعالی اعلم
 بخاری تاریخده و طبرانی کبیره و حاکم مستدرکه و ابن مردویه
 و بیهقی خلا فیاته ام باین رضاه عنهما دن روایت ایدر لر که
 قالت قال رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم فضل الله قریشاً سبع
 خصال لم یعطها احد قبلهم ولا یعطها بعدهم فضل الله قریشاً بانی
 منهم و ان النبوة فیهم و ان الحجة فیهم و ان السقایة فیهم و نصرهم
 علی الفیل و عبدوا الله عشر سنین لا یعبده غیرهم و انزل الله فیهم
 سورة من القرآن لم یذكر فیها احد غیرهم لیلاف قریش حاکم بوحدی
 تصحیح ایدی و ز اولندی و عراقی تحسین ایدی و ابقا اولندی

یعنی اُمّ بانی بیت ابی طالب رضایه عنها دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم سویردیکه حق تعالی قریشی یدی خصلت ایله سائرناک اوز لرینه تفصیل ایدی انجلین یدی خصلت که حق تعالی انری قریشدن اول برکنه ویرمدی و انری قریشدن صکره برکنه ویرمز و اول یدی خصلتی تفصیل شروع ایدوب سویرحق تعالی قریشی سائرناک اوز لرینه تفصیل ایدی شوکله کیم بدستی بن المرءنم و آخر زمانه مبعوث اولان نبی عربیک نبوی المرءه در و حجابت یعنی کجه نک خدمتی وانوک در بالیغی المرءه در و سقایه یعنی حجاجک مؤتمده و غیره ایچ کله صوکت محلی المرءه در و انری حق تعالی اصحاب فیکک اوزرینه منصور ایدی و ابتداء اسلامه حق تعالی حضرت ترینه اون نیل عبادت ایلد بلر المرءه غیری خدایه عبادت صحیح ایلد برکیمنه عبادت ایتدیکمی حالده و حق تعالی انوک حقیرنه قرآنن بر سوره ازال ایلدیکه اول سوره ده انکردن غیری برکیمنه ذکر اولندی و اول سوره لیلای قریش در **شرح**
غریب الحدیث خصال خصلتک جمیدر و خصلت فضیلت معاشه صاحب قاموس دیر که الخصلة الفضيلة والرزيلة وقد غاب علی الفضيلة
ج خصال انقی صاحب نهاییه دیر که قالت بنو قصى فینا الحجابة یعنون حجابة الکعبة وهی سائها وتولی حفظها و مائة سدن ده سویر که سائة الکعبة هی خدمتها وتولی امرها و فتح بابها و اغلاقه یقال سدن

یسن سائة فهو سادن و لجمع سائة انتهى و بعد الرؤف النادی شرح جامع صغیر ده دیر که وهی ای الحجابة سائة الکعبة وتولی حفظها انتهى و حضرت شیخ سویر که سائة البیت بکسرتین و بالذال المهملة وهی خدمته والقيام بامره انتهى و صاحب قاموس دیر که سدن سائة و سائة خدم الکعبة اوبیت الصنم و عمل الحجابة فهو سادن انتهى و بالجمله حجابت بیت شرفی اچوب کلمات و انوک خدمتله مقید اولمقد و اول جاهلیته عثمان بن طلحة بن ابی طلحة بن عبد العزی ده ایدی و حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم مکة لی فتح ایلد که مقتضای امر حق ایلد یز اگاسیم ایدی ریرا حق تعالیک ان الله یامرکم ان تؤدوا الامانات الی أهلها وتولی بوکت حقده نازل اولدی و عثمان مذکور حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه منورة ده ایکن علی الصبح خالد بن ولید و عمر و بن العاص ایلد کلوب مسلمان اوشیدی مسلم صحیحده ابن عمر دن رضایه عنهما روایت ایدر که قال اقبل رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم الفتح علی ناقیه القصوی و هو مردف اسائة حتی اناخ بفناء الکعبة ثم دعا عثمان بن طلحة فقال ایتهی بالمفتاح فذاب الی امه فابت ان تعطیه فقال و الله لتعطیه او یخرجن ید السیف من صلبی فاعطته ایاه فجاء به النبی صلی الله علیه وسلم فحبه الیه ففتح الباب یعنی ابن عمر رضایه عنهما دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم مکة مکرمه لی فتح ایلد و کی کون ناقیه قصو اسی اوزرینه اکب

اَوَّلُهُ وَغِي حَالَهُ اِقْبَالَ اَيْدِي حَالٍ بُوَكِهْ اَوَّلُ اسْمِهِ بِن زَيْدِي ضَرْفِهَا
 مَرْوَفِ اَيْدِي يَعْنِي اِلَى اَرْدَنِ الْمَشْرِ اَيْدِي تَاكِهْ نَاقَهْ سِنِي كَعْبَهْ نَك
 اَو كِنْدَهْ چُو كَرْدِي بَعْدَهْ عُمَانْ بِن طَلْحَهْ يِي دَعْوَتِ اَيْدِي وَكَعْبَهْ نَك
 مِفْتَاحِي بِن كَنْوَرْدِي وَدَفْءَاحِ وَالِدَهْ سِي سَلَا فَرْدَهْ اَيْدِي پَسِ
 عُمَانْ بِن طَلْحَهْ رَضَا عَنْهُ مِفْتَاحِي كَنْوَرْمَكْ وَالِدَهْ سِي سَلَا فَرْدَهْ يِي كَنْدِي اَوَّلِ
 عُمَانَهْ مِفْتَاحِي دِيرْمَهْ دَن اَبَا وَامْتِصَاعِ اَيْدِي عُمَانْ رَضَا عَنْهُ اَكَا وَالِدَهْ
 يَا مِفْتَاحِي بِن كَوِيرْسَن وَبَا خُو دَالِشَهْ بُو قَلَجِ بِنْدَن چَهْر دِيدِي وَالِدَهْ سِي
 اَنْدَن بُو اَقْدَامِي كُو رُو ب مِفْتَاحِي اَكَا وِيرْدِي وَعُمَانْ رَضَا عَنْهُ مِفْتَاحِي
 اَلْوَبْ حَضْرَتِ سُولِ اللّٰهْ كَنْوَرْدِي وَحَضْرَتِ سُولِ اَبِهْ صَلَّى اَبِهْ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 كَعْبَهْ نَك قَبُولِ سِنِي اِجْدِي **فَايِدَه** مَوْلَا نَاشْتِي قَدَسْ تَرَهْ حَارِشِي شَفَا
 بِيورَكْ عَضْبَا وَقَصْوَا وَجَدَا اَوْجِ اسْمَلَرْدَرِ مَسْمَا لَرِي بَرْدَرِ وَبَعْضِلَرِ دِيرِكْ
 اَمْرَا وَچَرْدَرِ وَبَعْضِلَرِ دِيرِكْ جَدَا وَقَصْوَا بَرْدَرِ وَعَضْبَا غَيْرِ اَنْتِي
 وَصَاحِبْ قَامُوسْ قَدَسْ تَرَهْ بِيورَكْ اَلْجَدَا نَاقَهْ سُولِ اَبِهْ صَلَّى اَبِهْ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وَهِيَ الْعَضْبَا وَالْقَصْوَا وَلَمْ تَكُنْ جَدَا وَلَا عَضْبَا وَلَا قَصْوَا وَانْمَا هِيَ
 الْقَابْ اَنْتِي پَسِ بُو نَدَن مَعْلُومْ اَوَّلِي كِي صَاحِبْ قَامُوسْ مَخْتَارِ اَوَّلَرِ كِي
 اَمْرَا وَجِ اسْمَلَرْدَرِ مَسْمَا لَرِي بَرْدَرِ سَلَا فَرْدَهْ ضَمِّ بِن مَهْمَكْ وَخَفِيفْ فَايِلَهْ
 ضَبْطِ اَوَّلْتِشْ دَرِ بِنَا رِي صَحِيحَهْ اَبْنِ عُمَرْدَن رَضَا عَنْهُمَا رَوَايَتِ اِيدَرَكْ
 قَالَ اِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اَبِهْ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدِمَ مَكَّةَ فَدَعَا عُمَانْ بِن طَلْحَهْ
 فَفَتَحَ الْبَابَ فَدَخَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اَبِهْ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَبِلَالُ وَاسْمَاءُ بِن زَيْدٍ وَعُمَانُ

اَبْنِ

اَبْنِ طَلْحَهْ ثُمَّ اَغْلَقَ الْبَابَ فَلَبِثَ فِيهِ سَاعَةً ثُمَّ خَرَجَ قَالَ اَبْنِ عُمَرُ فَبَدَتْ
 فَاتَتْ بِلَالًا فَقَالَ صَلَّى فِيهِ فَقُلْتُ فِي اَيِّ قَالٍ بَيْنَ الْاَسْطُوَانَتَيْنِ قَالَ
 قَدِ هَبَ عَلَيَّ اَنْ اَسْأَلَهُ كَمْ صَلَّى يَعْنِي اَبْنِ عُمَرُ رَضَا عَنْهُمَا دِيرِكْ بَدَشْتِي حَضْرَتِ
 سُولِ اَبِهْ صَلَّى اَبِهْ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَامَ فَتْحِهْ مَكَّةَ يِي كَلْدِي وَعُمَانْ بِن طَلْحَهْ يِي دَعْوَتِ
 اَيْدِي پَسِ اَوَّلِ كَلُوبْ كَعْبَهْ قَبُولِ سِنِي اِجْدِي وَحَضْرَتِ سُولِ اَبِهْ صَلَّى اَبِهْ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَوْذَنِي بِلَالُ وَخَادِمِي اسْمَاءُ بِن زَيْدٍ وَعُمَانْ بِن طَلْحَهْ لِحْجِي
 كَعْبَهْ نَك اِجْمِيهْ دَاخِلْ اَوَّلِ بَرْدَرِ وَتَقْوِيَانْدِي وَحَضْرَتِ سُولِ اَبِهْ صَلَّى اَبِهْ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وَسَلَّمَ اَنْدَهْ بَرَسَا عَتِ اَكَلْنْدِي بَعْدَهْ حَضْرَتِ سُولِ اَبِهْ وَاسْمَا اَوَّلَانِ اصْحَابِ
 كَعْبَهْ دَن چَهْر بَرْدَرِ اَبْنِ عُمَرُ رَضَا عَنْهُمَا دِيرِكْ بِن اَسْمَاعِيلِ اَيْدِي وَبِلَالَهْ حَضْرَتِ
 سُولِ اَبِهْ صَلَّى اَبِهْ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَعْبَهْ دَهْ نَمَازِ قَلْدِي وَبَا خُو قَلْمَا دِيدِي دِيوَسُوَالِ
 اَيْدَمْ بِلَالُ رَضَا عَنْهُ دِيرِكْ قَلْدِي اَبْنِ عُمَرُ رَضَا عَنْهُمَا دِيرِكْ اَكَا دِيرِكْ
 قَفْقِي جَانِبْنَهْ قَلْدِي بِلَالُ رَضَا عَنْهُ دِيرِكْ اَسْطُوَانَتَيْنِ اَوَّلْتِشْ دَهْ قَلْدِي
 اَبْنِ عُمَرُ دِيرِكْ قَاجْ رَكْعَتِ قَلْدِ وَغِي سُوَالِ اَيْمَكْ بِنْدَن قُوْتِ اَوَّلِي
شرح غريب الحديث بَدَتْ اَسْرَعَتْ دِيرِكْ صَاحِبْ قَامُوسْ دِيرِكْ
 بَدْرَهْ الْاَمْرَا وَالِيَهْ عَجَلْ اِلَيْهِ وَاسْتَبَقَ اَنْتِي لَبْثَ مَكْتُ كَبِي اَكَلْنَكْ وَطُورِ
 مَعْنَا سَنَدِ اَسْطُوَانَتَيْنِ تَشْبِيْهْ اَسْطُوَانَهْ دَرِ اَسْطُوَانَهْ ضَمَّ اَمْرَهْ اِيلَهْ
 سَارِيَهْ دِيرِكْ دِيرِكْ مَعْنَا سَنَدِ اَسْطُوَانَتَيْنِ مَعْرُوبِ صَاحِبْ قَامُوسْ دِيرِكْ
 الْاَسْطُوَانَهْ بِالضَّمِّ سَارِيَهْ مَعْرُوبِ اَسْطُوَانَهْ اَفْعَالَهْ اَوْفَعْلَاوَانَهْ اَنْتِي
 دَهْبْ عَلَيَّ فَاتَتْ مَنِي دِيرِكْ **فَايِدَه** قَطْلَانِي مَوَاطِبْ لَدِيْنَهْ دِيرِكْ عُمَانُ

مذکور عثمان بن طلحه بن ابی طلحه بن عبد العزی در واکا حجتی وینور حاء
 مملکت و حکمت فتح لرله و الان انتر شیبین و یکله معروف در
 و شیب بن عثمان بن ابی طلحه یه مشبدر و شیب عثمان بن طلحه نک
 عیسی او غلیدر و بو عثمانک او غلی یو قدر لکن صحنی و وایتی وادر انتی
 حاصل عثمان بن طلحه الحجتی نک او غلی اولدی لکن انوک عثمان نامده
 بر عیسی و آرایدی و اول اخذ کوئی مشرک صاحب لوالری ایدی و آنده
 قتل اولدی و بو عثمانک شیب نامده بر او غلی و آرایدی و قاکیم عثمان بن
 طلحه الحجتی رضاه عنه وفات ایدی حجاب اکا انتقال ایدی و شیب
 معاویه نک رضاه عنه او غلی یزید پیکر زمان شقاوتنه میشدی و انه اعلم
 سقای حجاجه ایچون مویحه و غیره صوقولن محکک اسمیر
 صاحب مجل دیر که السقای الموضع الذی یتخذ فی الشرب فی الموشم و غیره
 انتی صاحب قاموس دیر که السقای موضع و یضم کالمسقا و یکسر انتی
 صاحب نهامه دیر که المسقا بالفتح و الکسر موضع الشرب و قبل هو بالکسر
 الشرب انتی و سقای جاهلیته حضرت عباسه ایدی و حضرت رسول
 صلی الله علیه و سلم عام فتحه یه انی عباسک اوزرنده ابقا ایدی
 پس اول عباسکده اولور اید بو محکک تقصیلی اولدر که سقای اول
 عبذ بن منافک النده ایدی و اول قریه لر ایلکه مکرده اولان قیور دن صو
 کنور و بکعبه نک او کنده درین حوضر ایچینه و کردی و اندن حجاب
 ایچور دی بعده امر سقای او غلی باشه انتقال ایدی اول دخی پیری کبی

قریه لر ایلکه صو کنور و ب اول حوضرک ایچینه و کردی و اندن حجابی سقی
 ایزدی و باشدن صکره بو امر او غلی عبد المطلبه دکی پس اول دخی پیری
 کبی ایدی تاکه زمزمی حفر ایدی و زمزمی حفر ایدکن صکره اوزم صاتون
 الوب زمزم صویه بند و طرح ایدردی و اندن خلقه ایچور دی بعده بو امر ایل
 او غلی عباسک فایم اولدی و اول دخی پیری عبد المطلب کبی قیدی
 و یوم فتحه حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم نه کیم حجابی عثمان بن طلحه نک
 اوزرنده ابقا ایدی سقای دخی عباسک اوزرنده ابقا ایدی و عباس
 رضاه عنه وفات ایدکن صکره سقای او غلی عبد الله دکی و عبد الله
 رضاه عنه وفات ایدکن صکره او غلی علی یه انتقال قیدی و هاشم
 و انه اعلم معلوم اولدر که عبد المطلب زمزمی حفری تجدید ایدی ابتدا حفری
 دکل ایدی زیر الی ابتدا حضرت اسمعیل ایچون جبریل امین حفر ایدی علیها
 الصلاة والسلام صاحب کشف بیع الابرار نام کتابنده دیر که جبریل
 علیه السلام ما زمزمی ایکی کره اخراج ایدی بر کره آدم علیه السلام ایچون
 اخراج ایدی حتی زمان طوفانده منقطع اولدی و بر کره اسمعیل علیه السلام
 ایچون اخراج ایدی انتی زمزمه دیر که خولید بن اسد بن عبد العزی نک
 عبد المطلب حقه دیر و کی سوز صاحب کشف سونی تقویه ایدر
 اقول و ما قوی الیهسم سبیه • علیک ابن سلمی انت حافر زمزم
 رکنه ابراهیم یوم ابن ماجه • و رکنه جبریل علی عهد آدم
 سبیه ضم سنین الیه عاصم نه در صاحب قاموس دیر که السبیه العار

وَصَاحِبِ صَحَابٍ دِيرَکَ يُقَالُ صَارَ لَهُ الْأَمْرُ سَبَبًا عَلَيْهِ بِالضَّمِّ أَيْ عَارِيسَبَّ
انتهی ابن سنی مضمون بر زیر حرف مذاسی مخدوف متادای مضاف
تقدیری یا ابن سنی دیگر صاحب قاموس دیر که الرکض تحریک الرجل
ومنہ الرکض برجلک والرکضه الدفعه والحركة رکبه قیودیکر صاحب صحاح
وصاحب قاموس دیر که الرکبه البیئر جمعها کی و رکاء انتهى **ذکر**
قصه الفیل بوقصه ک علی طریق الاجمال بیانی بود که نیم نجاشی جانبند
یمن ملک ابرهه صنعاده رفیعہ البنا و مخرقة الارجا برکنیہ بناییدی
اول کنیہ بی بنادن قصدی عوبک حجتی اکا صرف ایتک ایدی پس
نجاشی یہ مکتوب یازدی و بنایتی و کی کنیہ بی وصف ایدی و اندن
قصیدی اکا بلدی ایلک اولحق قرشدن بر جماعت اول کنیہ یہ
داخل اولدی و انوک ابحیه التثش اتدیر حکمت الہی اول کون زیاده
روز کاری کون ایدی پس کنیہ جمله یازدی و یقندی ابرهه چونک
بو معاندن اکاه اولدی انوک فاعلندن سوال ایدی دیدیر که ایل عوبک
حج ایتدکری خانه نک ایلندن بر قاج کنه ایتدیر یعنی بکنیہ اول
قصدا اولنان معایہ اهل دکلر دیک استر لرا ابرهه غضبه کلدی و یمن
ایتدیکه کعبه یہ کیده وانی ہدم و خراب ایدہ و نجاشی بی بو معاندن اکاه ایدی
و اندن محمود نامزدہ اولان فیلی طلب ایدی و وجہ ارضدہ عظم و قوتہ
اکا مماثل بر فیل کو لمشش ایدی پس نجاشی ابرهه یہ اول فیلی کونزدی
فیل ابرهه یہ و اصل اولدقہ حبشہ دن تیشیک آوم ایلک و اول فیل ایلک

کلمہ جانبہ مشوجہ اولدی ملوکدن بعضی لر ائی منع و دفع ایتک شود ایلک
اوزرینہ چقدیر و اسکلہ محاربہ قلدیر ابرهه انوک جمله سنی صندروی
وسند و ازلری ائیر ایتدی و وقاکیم مغمش نام مکانہ کلدی استودین
مقصود نام برکنیہ بی بر مقدار ائلک کونزدی و قرینک و غیر برک
دوہ لرینی سوژدردی و اول دوہ لک ایلکرنہ عبد المطلب کی یوز
دوہ سی بیلہ سوژدی پس عبد المطلب اخذ اولنان دوہ لرینی خلاص
ایچون ابرهه یہ و اردی و ابرهه ائی کور دکه تعظیم و اکرام ایتدی و سریندن
اشغہ اینوب انوکله بساط اوستندہ او توردی زیر عبد المطلب ناسک
اوسم و اخل و اعظمی ایدی و حاجتک نذر دیواندن سوال ایدی عبد
حاجتی اخذ اولنان دوہ لرینک و اولنملاری اولد و غنی بیان ایتدی
ابرهه اکا دوہ لرینی رجا ایدرس و شک و پد لرینک دینی اولان
خانہ بی رجا ایدرس دیدی یعنی ابرهه عبد المطلب رجا سنی بکندی
زیر رجا یہ جدیر اولان بیت شریف ایدی عبد المطلب دیدیم دوہ لک
صاحبی بنم انوکچون امری سندن رجا ایدرم اما خانه نک صاحبی بن
دکلم انوک صاحبی و اردر و اول کند و خانه سنی حمایہ ایتک مقر زدر
بعده عبد المطلب قرشدن بر جماعت ایلک کعبه نک قیوسک خلقه سنہ
یالشدی و دعا ایلدی و خداون نصرت دیدی و دیدی **شعر**
یارب لا ارجو لکم سواکاکا • یارب فامنع منهم حاکا
امنعمهم ان یخربوا قراکاکا • ان عدو البیت من عاداکا

چونکه صباح اولدی ابرهه عسکری و فیلی حاضرییدی و قیل محنده چوکی
 زیرا اصح اولان اولدر که ابرهه حرمه داخل اولدی و بعضیله دیدیکه داخل
 اولدی و قیل وادی محترده چوکی حتی انو کچون اول وادی وادی
 محتر دینی و هرند کلو کیم ای ضرب ایدر مکه جاننه توبه ایمدی وین
 جاننه و نذر دکر نذره قلعوب سکر مکه باشدی و شام جاننه و مشرق
 جاننه و نذر دکر نذره ینه اخلین ایدی و مکه جاننه و نذر دکر نذره چوکی
 و کتمه دن هرند کلو کیم ضرب ایدر ابا و امشاع ایدی و حق تعالی دکر دن
 انرک اوزرینه بلوک بلوک قوشکر کونردی و هر قوشکر متقارنده
 بر طاش و ایقلنده بر طاش و ارایدی و اول طاشکر مقداری
 مژمکن بیک و نذر دن کوجک ایدی و انردن هر کیمیم ووقدی هلاک
 اولدی پس انر بو حالی کور دکر نذره قراری فراره بیدل ایدر و یولکرده
 قرآن پیراغی کبی و کلمه باشدیر و ابرهه نک حسنه بر طاش ووقدی
 و انوک اعضاسی و صله و صله و کلدی صنعا و اصل اولنج قاتنه
 و قور قشر قوش وندی و اندن قان و ایرک و صار و صواقدی
 و یوزه کی پاره نینجه اولدی نه کیم ابن الزبیری بو معایه شات ایشدر
شکر شکرکوا عن نطن مکه انما کانت قد بالایرام حرمیا
 سائل امیر الجیش عنهما ماری و لسوف نبی الجاهلین علیهما
 ستون العالم یوبوا رضهم و لم یعش بعد الایاب سقیمها
 و سقیمان مرادی ابرهه در و حق تعالی کلام قه کینه و فرقان عظیمده بو
 قضی

قضی حکایت ایدر و ب یوردی بسم الله الرحمن الرحیم ألم تر ای الم تعلم
 خطاب حضرت رسوله در صلی الله علیه وسلم و استقام تعجب ایچو نذر
 زیرا اول نقل متواتر ایدر منقول بر امر در پس کویا که قد علمت او تعجب
 و یندی کیف فعل بک باصحاب الفیل کیف ایدر تعجب اولوب مایه تعمیر
 اولندی زیرا بوقصه دن مراد حق تعالی حضرت نیک کمال علم و قدرتی و حاکم
 غایت شرف و دقتی در سولیک صلی الله علیه وسلم نهایت فضل و عزتی
 اوزرینه و جوه دلالتی تذکره زیرا بوقصه حضرت رسول الله صلی الله علیه
 وسلم نبوتنه ایدر باص و ثانیست زیرا اول قوشکر منقول اوزرینه
 کلمری خوارق عاده نذر انبیانک صلوات الله علیهم و سلامه و جودری
 اوزرینه داله اولان معجزات نذر یعنی بیکر یا محمد بک اصحاب قیل ایدر
 نیجه ایشدی اصحاب دن مراد ابرهه ایدر عسکر یدر و قیل دن مراد قصه ده
 ذکر اولان قیلدر ألم یجعل کیدهم فی تضلیل الم یجعل جعل دیکر کید
 مکر و حیل معانسه در و مضاف اولدوغی ضمیر جمع مذکر اصحابه را جودر
 و تضلیل خساره و هلاک معانسه در یعنی انرک هدم کعبه ده قلد قری
 مکرری خسار و هلاکده قلدی شو نکله کیم عوبک حجتی اکا و نذر مکر
 قصه یله بنایتد کلدی کینه بی یا قدی و کعبه بی هدم ایتک مراد ایدر کله
 انری هلاک ایدی و انسل علیهم طیر ابایل رزمیم بحار من یجیل
 طیر اسم جمعدر تذکره و ثانی جاز در ابایل جماعات دیکدر مفردی یوقدر

اَبَی طبرکی صاحب قاموس دیرکه ابابیل فرقی جمع بلاوا حد استی
 و بعضی دیگر که مفردی ابول در عجل کبی و یا خود ابال در مفتح کبی
 و یا خود ایتل در سکنین کبی ترجمه مشاة فوقیه و ختیه ایله قرآت اولدی
 قرآت اولی طبر مؤتث اولق اوزره در قرآت ثانیه مذکر اولق اوزره در
 و بعضی دیگر که قرآت ثانیه اوزره ضمیر خدایه ارجع من سجیل حجاره یی
 بیا نذر و سجیل شمش کتیج دیکدر قال صاحب قاموس رحمه الله کتبت
 ای السجیل حال کونه مثل کتبت فی الوزن حجاره کامله معرب شک و کل
 او کانت طبعحت بنا جهمم و کتبت فیها اسماء القوم و قوله تعالی من سجیل
 ای من سجیل ای مکتب لهم انتم یعذبون بها قال الله تعالی و ما اذکرک
 ما یجین کتاب مرقوم و السجیل بمعنی السجین قال الا زهری هذا حسن بامر
 فیها عندی و اینت انتی فجعلتم کعصف ما کول عصف الکن دیکدر
 و صاحب قاموس عصف ما کول اوج معنی و یردی نه کیم یوردی
 و کعصف ما کول کرزع اکل حبه و بقی تبت او کورق اخذ ما کان فیہ
 و بقی هو لاجت فیہ او کورق اکلته البهائم انتی یعنی انکرک اوزر لرینه
 بلوک بلوک قوشکر کوندردی انجلین قوشکرکه مارجهستم ایله شمش
 طاشکر ایله انری حق ایدر لریدی پس انری دانه سی اکل اولوب صمائی
 قالش الکن کبی قلدی و انه اعلم فایده مغتس میک ضمی و غین معجک
 فتحی و میم شده نک کسر لیه طایف یولنده بر موضوعک انمید صاحب قاموس
 یولده

یوردی که لغت کعظم و محدث ع بطریق الطایف فی قبر ابی زعال دلیل
 ابره و یرجم انتی مقصود فایله و آفرنده دال قلمه ایله در کیم بو بتین
 ظاهر در شعر اللهم افخر الاسودین مقصود الاخذ البتجه فیها القلید
 بو بیت اولاد قضی دن عکره مک حبشه یه بدو عا ایلدیکی آبیادن برید
 قال صاحب النهایه البتجه من الابل قریب من المایه انتی طبرکی اوسطه
 و ابن مردویه و ابن عساکر زبیر بن عوام دن رضاه عنه روایت ایدر که
 قال قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم فضل الله قریشا بسبع خصال
 فضلتهم بانهم عبدوا الله عشر سنین لا یعبده الله الا قریشی و فضلهم بان
 نصرهم یوم الفیل و هم مشرکون و فضلهم بان ترک فیهم سورة من القرآن
 لم یدخل فیها احد من العالمین غیرهم و هی لایلاف قریش و فضلهم
 بان فیهم النبوة و الخلافة و الحجابة و السقایة یعنی زبیر بن عوام رضاه عنه
 دیرکه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم یوردی که حق تعالی قریشی یدی
 خصلت ایله سائرناست اوزرینه تفضیل الیدی حق تعالی قریشی
 تفضیل الیدی شوکله کیم انمر خدایه اول ییل عبادت ایدر حال بوکه
 اول اون سیده عبادت کامله ایله خدایه قریشین غیرتی برکنه عبادت
 ایلدی و حق تعالی قریشی تفضیل الیدی شوکله کیم بدستی اول یوم
 فیلده انمره نصرت الیدی حال بوکه انمر مشرک ایدی و حق تعالی انری
 تفضیل الیدی شوکله کیم بدستی انمر حفرنده قرآن بر سوره
 نازده اولدی انجلین سوره که اول عالم دن اکابرکنه داخل اولدی

وَأَوَّلُ سُورَةٍ يُلَافٍ قُرَيْشٍ سُورَةُ سَيِّدٍ وَحَقَّ تَعَالَى أَنْزَى سَائِرِ
 نَاسِكَ أَوْزَرِيَّةٍ تَقْضِيلِ اِسْتَدَى شَوْكَلَهُ كَيْمِ بَدْرَسْتِي بَنُوْتِ اَنْزَرْدَه دَر
 وَخَلَاْفَتْ وَاِمَامَتْ وَحُجَّابَةِ وَسِقَايَةِ اَنْزَرْدَه دَر وَاِلَهْ اَعْلَمُ **فصل خامس**
خلافت عظمی استحقاق ایلہ قیامتہ دک قریشہ اولہ وغنی
بیان ایدر امام احمد و تربیدی اسناد صحیح ایلہ عمر و بن العاص
 رضاه عنہ، وایت ایدر لکه قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 قُرَيْشٌ وَلَاةُ النَّاسِ فِي الْخَيْرِ وَالْشَّرِّ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ يَعْنِي عُمَرُ بْنُ الْعَاصِ
 رضاه عنہ دیر که حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم بیور دیکه قریش
 خیرده و شرده یعنی جاهلیت و اسلامده قیامتہ دک ناسک حاکم دیر
 حاصلی مادامکہ دنیا باقیہ در استحقاق ایلہ خلافت و امامت اَنْزَرْدَه دَر
 امام احمد و سلم جابر دن رضاه عنہ، وایت ایدر لکه قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ النَّاسُ بَعْثُ لِقُرَيْشٍ فِي الْخَيْرِ وَالْشَّرِّ يَعْنِي
 جَابِرُ رَضَاهُ عَنْهُ دیر که حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم بیور دیکه ناس
 تا بعد در قریش خیرده و شرده **شرح غریب الحديث** ناس
 قاموسه ذکر اولند یعنی اوزره الن دن اولور و جندن اولور ناسک
 جمعی در اصلی ناس در طیب تحفیف ایچون اولندن اَمْرَه حذف اولندی
 و انذن عوض الف و لام اذ خال اولندی اَنْس بشر دیکدر انسان کی
 و احدى النبی در و جمعی اناسی بَعْث تا ناسک و بانک فتحه لر لیکن تابع دیکدر
 واحد اولور و جمع اولور بو محله جمعی در زیر ناسک محمول در و اول جمعی در

صَاحِبِ قَامُوسٍ دیر که وَاَلنَّاسُ تَكُونُ مِنَ الْاَنْسِ مِنْ الْجِنِّ جَمْعُ اَنْسٍ
 اَصْلُهُ اَنْسٌ جَمْعُ غُرَبَاءٍ اَوْ خَلٍّ عَلَيْهِ اَلْ اَنْبِي اِمَامُ اَحْمَدُ ابُو بَكْرٍ الصِّدِّيقِ وَ سَعْدِ بْنِ
 اَبِي وَقَّاصْدَن رَضَاهُ عَنْهُمَا، وایت ایدر لکه قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 قُرَيْشٌ وَلَاةُ اَلْاَمْرِ فَبَرَّ النَّاسِ بَعْثُ لِبَرِّهِمْ وَفَاجِهَهُمْ بَعْثُ
 اِفْجَاهِهِمْ يَعْنِي ابُو بَكْرٍ الصِّدِّيقِ وَ سَعْدِ بْنِ اَبِي وَقَّاص رَضَاهُ عَنْهُمَا دیر لکه
 حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم بیور دیکه قریش بو امرک یعنی امر خلافتک
 و ایلر دیر پس ناسک مطیع و صادق امرک مطیع و صادق قریش تا بعد
 و ناسک عاصی و فاسق امرک عاصی و فاسق قریش تا بعد یعنی انش
 جاهلیتده بو ناسک اوزره ایدر و اسلامده بو ناسک اوزرینه کیدر لر
شرح غریب الحديث وَاِلَى نَسْكَ جَمْعُهُ وَاِلَى حَاكِمٍ دیکدر اصلی
 وَاِلَى نَسْكَ دَر نَصْرَه کبی یا متحرک و ما قبلی مفتوح اولد و غنی جهندن الف قلب
 اولندی بعده حیات و ممات کبی مفردة فائیس اولسون دیو و اوک
 فتحه سی ضمه یه بنیدل اولدی و بو وزن ناقصدن کلن اسم فاعلک
 جمع مکثر نه قیاس در قضاة و خااة و غواة و رماة کبی بَرَّبانک فتحه
 کثیر الطاعة دیکدر صاحب قاموس دیر که البَرَّ بِالْفَتْحِ الصَّادِقُ و الکثیر
 البر کالبارج ابرار و بررة انتهى و بعضیلر دیدیلر که ابرار بَرَّ بَرَّ جمع
 و برره بَرَّ بَرَّ جمع در و بَرَّ کسر بایلده صدق و طاعت معانیه در و جمع
 خیر الی جامع بر اسناد و بَعْث مفردة و جمع استعمال اولور صاحب قاموس
 دیر که البَعْثُ مَحْرُکَةُ التَّابِعِ یَکُونُ وَاحِدًا وَ جَمْعًا وَ یَجْعَلُ عَلَى اِتِّبَاعِ اَنْتَهی و بو نده

مُقَرَّرٌ زِيَارَتُكَ اَوْ زِيَارَةُ مَحْمُودٍ وَ بَرَقْدَرٍ فَاجَرِ بَرَكٌ مُقَابِلِدَرُ كَثِيرٌ
 الْعِصْيَانُ وَيَكْدِرُ صَاحِبُ قَامُوسٍ دِيرُكَ الْفَجْرِ الْاَنْبِغَاثُ فِي الْمَعَاصِرِ
 وَالرَّيَاكَا الْفَجْرِ فِيهَا اَنْتَ رَاغِبٌ دِيرُكَ اَصْلُ الْفَجْرِ الشَّقُّ وَالْفَجْرُ شَقُّ
 سِتْرِ الدِّيَانَةِ وَيُطْلَقُ عَلَى الْمَيْلِ إِلَى الْفَسَادِ وَعَلَى الْاَنْبِغَاثِ فِي الْمَعَاصِي
 وَاسْمُ جَامِعٍ لِلشَّرِائِطِ بِجَارِي وَاسْمُ اِمَامٍ عُمَرُو بْنِ ضَرَّاهُ عَنْهُ رَايَتْ
 اَيُّدُكَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَزَالُ هَذَا الْآخِرُ فِي وَشِي
 مَا بَقِيَ مِنَ النَّاسِ اَنْتَانِ بُولُفْطُ مُشْكِرٍ وَرَايَتْ بِجَارِيَةٍ مَا بَقِيَ مِنْهُمْ
 اَنْتَانِ وَاقْدَرُ يَعْنِي عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ ضَرَّاهُ عَنْهُ دِيرُكَ حَضْرَتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ دِيرُكَ بُوَاغِرٍ يَعْنِي خِلَافَتُ قُرَيْشٍ تَابَتْ اُولُوهُ وَانْمُرْدَن
 زَائِلٌ اُولُوهُ مَا دَامَكَ مَا سَدَنَ وَيَا خُودِ الْمُرْدَنَ اِيكِي كَيْمَتُهُ بَاقِي قَالَ حَاصِلِي
 اسْتَحْقَاقِ اِيْلَهُ خِلَافَتُ الْمُرْدَةِ دُرِّ يَعْنِي خِلَافَتُهُ مُسْتَحَقٌّ دَايِمًا اَلْمُرْدَرُ
فَائِدَةٌ اِمَامُ اَحْمَدُ وَتَرْيَدِي وَابْنُ جَبَّارٍ وَابُو يَعْنِي سَفِينَةُ دَنَ كَ حَضْرَتِ
 رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَوَالِي سَدَنَ بَرِيدٍ رَايَتْ اَيُّدُكَ لَرُكَ
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْخِلَافَةُ بَعْدِي فِي اُمَّتِي ثَلَاثُونَ
 سَنَةً ثُمَّ يَمْلِكُ بَعْدَ ذَلِكَ يَعْنِي بَنُو سَكْرَةَ اُمَّتُهُ خِلَافَتُ اَوْ تَوَزُّ بِلِدَرُ
 اَنْدَنَ سَكْرَةَ يَمْلِكُ خِلَافَتُ دَكْلَرُ وَبَرُّ وَاَيْتُهُ الْخِلَافَةُ بَعْدِي ثَلَاثُونَ سَنَةً
 ثُمَّ تَصِيرُ يَمْلِكُ اَعْضُوهَا وَاقْدَرُ وَكُتُبُ كَلَامُهُ بُولُفْطُ اِيْلَهُ نَقْلُ اُولَمَشْدَرُ
 صَاحِبُ قَامُوسٍ يُؤَيِّدُكَ اَعْضُوهَا يَمْلِكُ فِي عَسْفٍ وَظَلَمٍ وَابْنُ اَيْتَرِ نَهَادِهِ
 دِيرُكَ ثُمَّ يَكُونُ يَمْلِكُ اَعْضُوهَا اِيْ يَصِيبُ الرِّعْيَةَ فِي عَسْفٍ وَظَلَمٍ كَاثَمُ

يَعْضُونَ فِيهِ عَضًا وَالْعَضُوضُ مِنَ اَبْنِيَةِ الْبَالِغَةِ وَفِي رَايَةٍ ثُمَّ يَكُونُ يَمْلِكُ
 اَعْضُوهَا وَهُوَ جَمْعُ عَضٍ بِالْكَسْرِ وَهُوَ الْحَبِيثُ الشَّوْشُ اَنْتِي لَيْسَ بُو حَدِيثُ
 شَرِيفٌ مُقْتَضَا سَخِي مَعَاوِيَةَ ضَرَّاهُ عَنْهُ وَاَنْدَنَ سَكْرَةَ يَمْلِكُ خِلَافَتُ دَكْلَرُ
 بَلَكُ يَمْلِكُ وَامْرَادُ لَرُكَ اَكْرَدِيُو سَكْرَةَ كَيْمُ بُو مُشْكِرٍ زِيَارَتُ اَمَلٍ حَلَّ وَعَقْدُ
 خِلَافَتِ عَجَابِيَتِكُ وَعُمَرُ بْنُ عَبْدِ الْعَزِيزِ كَيْمِي بَعْضُ مَرَوَانِيَّةٍ يَمْلِكُ خِلَافَتُ اُولُوهُ
 مُتَّفَقٌ اَيُّدُكَ جَوَابُ اُولُوهُ دِيرُكَ حَدِيثُ شَرِيفُهُ وَاقْعُهُ اُولَانِ خِلَافَتُ دَنَ
 مَرَادُ خِلَافَتِ كَامِلُهُ دِيرُكَ اُولُ خِلَافَتِ بُو تَرْيَدِي كَيْمُ بَرَّ حَدِيثُهُ مَصْرَحًا ذَكَرَ
 اُولَمَشْدَرُ وَاُولُ حَدِيثُ بُو دُرِّ خِلَافَتُ الْبُتُوَّةُ بَعْدِي ثَلَاثُونَ سَنَةً ثُمَّ يُولِي
 اَللَّهُ الْمُلْكَ مِنْ يَشَارُ رَوَاهُ اَبُو دَاوُدَ وَالحَاكِمُ عَنْ سَفِينَةَ ضَرَّاهُ عَنْهُ وَبُو اَوْ تَوَزُّ
 يَمْلِكُ مَرَادُ خِلَافَتِ اَبُو اِيْلَهُ اِمَامُ حَسَنُكَ ضَرَّاهُ عَنْهُمْ مَدَّتْ خِلَافَتُكَ بَرِيدُ
 حَضْرَتِ اَبُو بَكْرٍ ضَرَّاهُ عَنْهُ مَدَّتْ خِلَافَتِي اِيكِي يَلِ وَاَوْجِ اَنْتِي وَاَوْنُ كُونُزُ
 وَامَامُ عُمَرُكَ ضَرَّاهُ عَنْهُ مَدَّتْ خِلَافَتِي اَوْنُ يَلِ وَبَشِ اَنْتِي وَيَكْرِي بَرِيدُ
 وَامَامُ عُمَرُكَ ضَرَّاهُ عَنْهُ مَدَّتْ خِلَافَتِي اَوْنُ اِيكِي يَمْلِكُ اَلَّتِي كُونُزُ
 وَامَامُ عَلِيُّكَ مَدَّتْ خِلَافَتِي بَشِ يَلِ وَبَرُّ وَاَيْتُهُ بَشِ يَمْلِكُ بَرِيدُ
 اَكْسَدُ وَامَامُ حَسَنُكَ ضَرَّاهُ عَنْهُ مَدَّتْ خِلَافَتِي يَدِي اَيْدِي وَاسْمُ اَللَّهِ اَعْلَمُ

فصل سادس قریش اہانت موجب ذلت و خسارت

اولدوغنی بیان ایدر امام احمد و حاکم و تریذی سعد بن ابی وقاصد
 ضَرَّاهُ عَنْهُ رَايَتْ اَيُّدُكَ لَرُكَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 مَنْ يَرِدْهُ اَنْتَ قُرَيْشٍ اَيُّدُكَ اَللَّهُ قَالَ التَّرْيَدِيُّ حَدِيثُ حَسَنٍ يَعْنِي سَعْدُ

ابن و قاص رضاه عنه دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم پیور دیکه
 یکمکه قریش ذلتی و بزر حق تعالی اکا امانت ایدر یعنی الی عمل جسد خاکی
 و کند و هوایی انوک هوایه مقابل قلوب زرا جوا عمل خستند اولور
 و یا خود خدا امانت ایستون دیکدر پس امانه الله جمله سی یا خبریه در و یا خود
 انشائیة در امام احمد و طبرانی و حاکم اسناد صحیح ایدر حضرت عثمان بن
 رضاه عنه و ایت ایدر که قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم
 من امان قریش امانه الله یعنی حضرت عثمان رضاه عنه دیر که حضرت
 رسول الله صلی الله علیه و سلم پیور دیکه یکمکه قریش امانت ایدر حق تعالی
 اکا امانت ایدر و یا خود امانت ایستون پس سابق کبی امانه الله جمله
 خبریه و انشائیة اولما سی جایز در ابن عسکر اسناد ضعیف الیه عمر بن
 العاص بن رضاه عنه و ایت ایدر که قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم
 علیه و سلم قریش خالصه الله تعالی فمن نصب لهما قبا سب و من ادا
 بسوء فحی فی الدنیا و الآخرة یعنی عمر بن العاص رضاه عنه دیر که
 حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم پیور دیکه قریش خدا کف غ و جل
 صالح قولر دیر یکمکه انرا چون جنگ قالده اول سب اول نور و یکمکه انره
 یاره مزلق و یییه اول دنیا و آخرة ذلیل اولور طبرانی و بخاری و فاعه
 ابن رافع بن و ابن النجار جابر بن عبد الله رضاه عنه و ایت ایدر که
 قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم ان قریش اهل امانه لا یغنیهم
 العثرات احد الا کتبه الله من خیریه یعنی جابر بن عبد الله و فاعه بن رافع

رضاه عنه و ایدر که حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم پیور دیکه
 بدستی قریش اهل امانت انرا چون برکنه ذلات ایمن الا حق تعالی
 الی خوار و خفیر ایدر یعنی یکمکه انک ذلات و سقطانی ایدر حق تعالی
 الی خوار و ذلیل ایدر قال المصنف رحمه الله تعالی و عن رفاعه بن رافع رضاه عنه
 ان رسول الله صلی الله علیه و سلم قال ان قریش اهل امانه فمن بغی لهم
 العثرات کتبه الله علی منخریه قالها ثلثا رواه البزار و رجاله ثقات انتهى
شرح غریب الحديث هو ان مذات مغاسنه در صاحب قاموس دیر که
 بان هو نا و هو نا ذل فهو یاتن و یاتن و یاتن و یاتن و یاتن و یاتن و یاتن
ج اهو نا انتهى خالصه مغاسنه در قال الله تعالی قل ان کانت لكم
 الذار الآخرة عند الله خالصه من دون الناس ای خاصه صاحب صحاح
 دیر که هذا الشی خالصه کک ای خاصه انتهى و صالح اولی مغاسنه دخی
 کلور صاحب قاموس دیر که خلص خلوصا و خالصه صار صالحا انتهى
 نصب اضداد دند و وضع و رفع مغاسنه استعمال اول نور صاحب قاموس
 دیر که نصب الشی و وضع و رفع ضد انتهى و بونده رفع مغاسنه در
 صاحب صحاح دیر که نقول نصب الشی اذا قمت سب صوبی مغاسنه
 مصدر در اجلاس کبی و سب سبک و لاک فتح لر لیه صوغون دیکدر
 قال رسول الله صلی الله علیه و سلم من قتل کافرا فله سب و رواه الشیخان
 و ابو داود و الترمذی عن ابی قاده سب سبک و لاک فتح لر لیه
 او شنده اولان اسبابیدر و حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم

بوحديث شریفی یوم خننده یوزدی حرب جنگ دیکدر مؤنذر و کامای
 مذکر اولور صاحب قاموس دیرکه الحرب م وقد تخرج حروب کلور
 انتی صاحب صحاح دیرکه الحرب توثت یقال وقعت بینهم حرب سوء
 یاره من لقدر دیکدر صاحب قاموس دیرکه ساءه سوءا و سوءا
 و سوءا و سوءا و سوءا و سوءا مقلوبا و اصله ساء و سوءا
 و سوءا و سوءا فعل به ما کیره فاستاء هو و السوء بالضم الاسم منه
 انتی خبری ذلت مغاسنه در قال صاحب قاموس خبری فربا و فربا
 وقع فی بئیه فذل انتی بغیه طلب مغاسنه در قال صاحب قاموس
 بغیه بغیه بغاء و بغا و بغیه و بغیه طلبته کاتبغیت و تبغیه و استبغیه
 انتی عشرت عشرت جمیدر و عشرة ذلت مغاسنه در صاحب صحاح دیرکه
 العشرة الذل کتبه صرعه دیکدر و صرع صادق فتحی و کسر یه یز او زینه
 اتمقدر صاحب صحاح دیرکه کتبه الله لوجه ای صرعه و اکت بهو علی وجهه
 هذا من النوادر ان یقال افعلت انا و فعلت غیری و صاحب قاموس
 دیرکه الصرع و کسر الطرح علی الارض انتی کتبه المنخریه قوی الی حوار
 و حقیر ایدر دیکدن کنا تدر و منخری تخصیص سور و غنی رغم انه قولت ریک
 او زینه ج یا در عواثر عاثر ک جمیدر نو اطر نا طور ک جمعی اولد و غنی
 کبی و عاثر و مملک دیکدر صاحب قاموس دیرکه العاثر المملکة فی الارض
 و الشر کالغار و ما اعد لیقع فی احد انتی و انه علم **باب ثانی حضرت**
رسول الله صلی الله علیه وسلم آباء عظام و اجداد کریمه

و اقبات طاهرات و جوات زاهر اتزده شرک اولیوب انکر
جمعی حنیفه یعنی جد لری ابراهیم علیه السلام و بنی او زره
اولد قرینک بیا تنده در معلوم اولد کیم احادیث صحیحہ دلالت ایتدیرکه
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم اصولنده هر صل آدم علیه السلام
 پدری عبد الله کلنجہ و زمانه سی خلقک اشرف و افضلند نور و کذلک
 احادیث و آثار دلالت ایتدیرکه ارض عمید نوح علیه السلام و یا خود
 عماد آدم علیه السلام حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بعثت
 کلنجہ و اندن قیامت قوبنجہ فطرت او زینه خدایه عبادت ایدر بعضی
 کمنه لردن خالیه اولدی و ارض انرا بله حفظ اولور لره اگر انرا بله لردی
 ارض او زنده هر نه و آری ای هلاک اولور دی و چنکم بو ایکی مقدمه
 بینی جمع اولور انردن قطعاً حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 آباء عظام منده شرک اولد و غنی منبج اولور زیرا ثابت اولدیرکه انردن
 هر بری کتبه و زمانه اولان خلقک افضلیدر پس اگر اول فطرت
 او زره اولد حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم پدر لری ای ک
 فهو المدعی و اگر غیر لری ای کتبه انرا شرک او زینه ای کتبه لشرک مسلمان
 افضل اولماسی لازم کلور و اول بالاجماع باطلد و لیس قرآنه مخالفدر
 قال الله تعالی و لجد مؤمن خیر من مشرک و یا خود غیر لری انردن افضل
 اولد لری لازم کلور اول دخی باطلد زیرا احادیث صحیحہ یه مخالفدر
 پس قطعاً انردن مشرک اولما مق واجب اولدی ایتدیرکه بوباب

التي فصل اوزينه رتيب اولدي **فصل اول حضرت رسول الله**
صلى الله عليه وسلم آبا و اعمهاتن هر بری آدم علیه السلام
 پدری عبد الله و مادرى آمنه به کلنج کند و زمانه سنده اولان
 خلق اشرف و افضلن اولدوغنه و امره دنس کفر و شرک
 اصابت ایتدوکنه دلالت ایدن احادیث صحیحہ فی بیان ایدر
 برآر و طبرانی رجال ثقاته ایلدوکره دن و اول خداک عزوجل و تقبیک
 فی الساجدين قولده ابن عباس رضاه عنهما و ایت ایدر که
 قال من صلب نبی الی صلب نبی حتی ضربت بنیا یعنی ابن عباس رضاه
 خداک عزوجل و تقبیک فی الساجدين قولک تفسیرنده یورر که
 ساجدیندن مراد اصلااب انبیاء در پس آیت کریمک معنای دیک
 اولور که توکل ایلدو عزیز و رحیمه انجلین عزیز و رحیم سک کتجه ایلدو تهجد
 ایچون قالدو غلی و پیغامبر اولنج بر پیغامبرک صلیدن بر پیغامبرک
 صلینه امتعالکی کورزا بو لغیم عطا دن و اول آیت مذکوره ده ابن عباس
 رضاه عنهما و ایت ایدر که قال تقب فی اصلااب الانبیاء حتی ولدته امه
 یعنی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم اصلااب انبیاده تقب ایدی
 حتی الی والده سی طوغردی و ابو جعفر النحاس معانی قرآنده خداک
 عزوجل و تقبیک فی الساجدين قولده ابن عباس رضاه عنهما
 روایت ایدر که قال تقب فی الظهور حتی افرجه بنیا یعنی حق تعالی و تقبیک
 فی الساجدين قولده حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم ظهورده تقبیبی

مراد ایلدی حتی الی پیغامبر افراج ایدی فخر الدین الرازی قدس سره العزیز
 اسرار التشریل نام کتابنده یورر که آذر ابراهیم علیه السلام پدری دکل ایدی
 بلکه عیسی ایدی و بونک اوزینه بر نیجه و جهل احتیاج اولدی بریسی اولدر که
 انبیانک صلوات الله علیهم و سلامه پدری کافر و کلد ایدی بوکار نیجه
 وجه دلالت ایدر بری اولدر که حق تعالی کلام قدیمده حبیبه صلی الله علیه
 وسلم خطاب ایدوب ایلدی یرک حین تقوم و تقبیک فی الساجدين
 یوردی معاسنده دیندیکه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بر ساجدین
 بر ساجده مستقیل اولوردی بو تقدیر ایلدو آیت کریمه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 صلی الله علیه وسلم سلمان اولدو قرینه دلالت ایدی ایلدو ایلیحق
 حضرت ابراهیم علیه السلام پدری کافر اولدوغنه قطع واجب اولدی
 و آذر حضرت ابراهیمک پدری دکل ایدی بلکه عیسی ایدی اقصی مافی الکباب
 خداک عزوجل ذکره و تقبیک فی الساجدين قولی و وجه اخره حمل اولنور
 و جمله سیله و آیات وارده اولیحق و اول و آیات بشنده منافات اولماکچن
 ایتی جمله سک اوزینه حمل ایتک واجب اولور و ایتی جمیع روایاتک
 اوزینه حمل ایتک واجب اولیحق حضرت ابراهیمک علیه السلام پدری
 عبده او ثماندن اولدوغنی ثابت اولور و بری اولدر که حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم لم ازل انقل من اصلااب الطاهرين الی ارحام الطاهرات
 دیدی و حق تعالی عزوجل ذکره انما الشیر کون تجس یوردی پس حضرت
 رسول الله صلی الله علیه وسلم آجدا دن بریسی مشرک اولماق واجب

اولدي حضرت شيخ قدس سره بوكلامي نقلندن صكره بورر كه
 هذا كلام الامام محمد بن جعفر في وناهيك به امامه و جلالة فانه امام
 اهل السنة في زمانه والقائم بالرد على فرق البدعة في وقت الناصر
 لمذهب الاشاعرة في عصره وهو العالم بالبعوث على ائمة المائتين
 الستة ليحفظ هذه الامة اقر دينها انتهى و امام ابو الحسن المازني
 قدس سره اعلام النبوة نام كتابه بورر و قائم انبياء عظام
 عليهم الصلاة والسلام عباد الله صفوتي و خلقك خير في اولادك
 حق تعالى انري اكرم عناصرتن اصطفوا واشرف او اصرايل اجبا
 ايلدي پس انكر نبوتيه قدح و مقبلينه جرح اولدي تاكيم انره
 قلوب اصفي و نفوس او طاوله پس انكر انكر اجابيلين
 اشرع و امر ليه اطوع اولور و حق تعالى صلى عليه وسلم اطيب
 مناخذن استخلاص ايلدي و الى دنس فواحش دن حمايه قلدي
 و اصلااب طاهرة دن ارقام متر به يه نقل ايلدي و تحقيقا بن عباس
 خداك جل و علا و تقبلك في الساجدين قوليك تاويله اي تقبلك
 في اصلااب طاهرة من اب بعباد الى ان جعلك نبيا بوردي انتهى
 مولانا سيوطي قدس سره بورر و الماوردى المذكور هو احدايمه اصحابنا
 وهو صاحب الحاوي الكبير كتاب اعلام النبوة في مجلد كثير الفوائد
 و قدرته و نقل منه في هذا الكتاب انتهى شمس الدين بن ناصر الدين
 المشقي رحمه الله زيار بورر شرح تنقل احمد نورا مينا

تلا لا اني جابه الساجدين ، تقب فيهم قرنا فقرنا
 الى ان جاء خير المرسلينا ، طبراني ديركه حضرت عباس رضاه عنه
 ديريكه يا رسول الله سني مدح ايتك استمر حضرت رسول الله صلى الله
 عليه وسلم بورديكه سويكه حق تعالى سنيك اغريكي صولدر مسون
 پس حضرت عباس رضاه عنه بوردي شرح
 من قبلها طببت في الظلال وفي مستودع حيث يخصف الوق
 ثم طببت البلاد بالبشر انت و لا مضغة و لا علق
 بل نطفة تركب السفين وقد الحم نسرا و قومه الغرق
 و ردت نار الخليل مكنما تجول فيها ليس تحرق
 تنقل من صالب الى رحيم اذ امضى عالم بد اطبق
 حتى احتوى بيتك الميمين من خندق عيكما حولها لظون
 و انت لما ولدت اشرق الارض و ضاءت بورك الافق
 فتحن في ذلك الضياء و في النور و سبل الرشاد تحرق
 شرح غريب الايات من قبلها ضميري يا دنيا به راجد و يا خود
 نبوت راجد و يا خود ولادته راجد و ظلال ظلك جميد و بونده مراد
 ظل جنت مستودع فتح دال منهل ايلدر مضغة ات پاره ي و يكد
 علق علقه نك جميد و علقه طوكش فان پاره ي و يكد و علقه ي
 جمع ايت و كي قافيه ايجود و يا خود تعظيم ايجود و سفين سفينك
 جميد و سر دن مراد سورة نو حده مذکور اولاندر تنقل مشاة فوقه ايلدر

في رواية اخرى عن علي بن ابي طالب

صَلَب صَلْب مَعْنَاهُ دَر عَالَم فَتَح لَام اِيْدهُ دَر بَاطِن مَعْنَاهُ دَر مَشِيْمَن
 اَمِيْن دِيْكَدَر خَذَف خَذَف دَن نَاخُو دَر وَاوَل اَصْلَه سُرْعَتَه يُوْر يَكْدَر
 صُكْرَه اِيْلَاس بِن مُصْرِك خَاتُوْنَه عِلْم قَلْدِي نَطَق ضَم نُوْن اِيْدهُ وَطَاء مَهْلَه
 بِطَاقَك حَمِيْدَر وَبَطَاقَكَمَر دِيْكَدَر بَجَارِي صَحِيْحَه اَبُو هَرِيْرَه دَن خُصْرَه
 رَوَايَت اِيْدَر كِه قَال قَال سَوَل اَلله صَلَّى اَلله تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ بَعَثَ مِنْ خَيْرِ
 قُرُونِ بَنِي آدَمَ قُرْنَا فَقَرْنَا حَتَّى كُنْتُ مِنَ الْقُرْنِ الَّذِي كُنْتُ فِيْهِ يَعْنِي
 اَبُو هَرِيْرَه رَضِيَ عَنْهُ دِيْكَدَر حَضْرَتِ سَوَل اَلله صَلَّى اَلله تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ يُوْر دِيْكَدَر بَنِ
 بَنِي آدَمَ قُرُونٍ وَطَبَقَاتِكُ قُرْنَا بَعْدَ قُرْنٍ وَطَبَقَةٌ بَعْدَ طَبَقَةٍ خَيْرِ وَافْضَلُنْ
 وَاشْرَفُ وَاتَّكَلُنْ بَعَثَ اَوَّلُنَا حَتَّى مَوْجُوْد اَوَّلُوْهُ دَغَمَ قُرْنٌ مَوْجُوْد
 اَوَّلُنَا يَعْنِي اَصْلَاب طَاهِرَه دَن اَبَا بَعْدَ اَبٍ تَقَلَّبَ اَيْتَمَ حَتَّى اَوَّلُوْهُ دَغَمَ
 قُرْنٌ ظَهْرَه كَلَمَ **شرح غريب الحديث** شَمْنِي رَحْمَةُ اَلله تَعَالَى حَاشِيَه
 شَفَا دَه يُوْر كِه قُرْن هَرْ زَمَانَك اَهْلِيْدَر وَاَنُوْكَ مَقْدَارِنْدَه اَخْتَلَف
 وَاَدَر بَعْضِلَر قُرْق يِلْدَر وَبَعْضِلَر تَمَش يِلْدَر وَبَعْضِلَر تَمَش يِلْدَر
 وَبَعْضِلَر كَسَن يِلْدَر وَبَعْضِلَر يُوْر يِكْرِي يِلْدَر دِيْدَر اَنْتِي قُرْنَا فَقَرْنَا
 مَنْصُوْبَر حَالَه اُوْرِيْه تَفْصِيْل اِيْچُوْن اِيْ كَاثِيْن طَبَقَةٌ بَعْدَ طَبَقَةٍ يَعْنِي
 مَفْضَلِيْن بَعْدَ التَّفْصِيْل كَمَا نَقُوْل جَاءَ الْقَوْمُ ثَلَاثَةً ثَلَاثَةً اِيْ مَفْضَلًا بَعْدَ
 التَّفْصِيْل وَهَرْ زَمَانَك اَهْلَه قُرْن تَسْمِيَه اَوَّلُنَا كَسَنِي اَنْدَه بَرَاْمَت
 بَرَاْمَتَه وَبَر عَالَم بَر عَالَم مَقْرَن اَوَّلُوْهُ دَغِيْدَر بَعَثَ كُوْنْدَرَك مَعْنَاهُ دَر
 اَنْتَال كِي صَاحِب قَامُوْس دِيْكَدَر بَعَثَ كَعْبَه اَرْسَلَه كَا بَعَثَ

اَنْتِي وَكَانَ تَامَهُ دَر طَبَر اَلِي اَوْ سَطْرَه وَبِيْهَقِي دَلَايِدَه حَضْرَت عَالِيَه دَن
 رَضِيَ عَنْهَا رَوَايَت اِيْدَر كِه قَالَتْ قَال سَوَل اَلله صَلَّى اَلله تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 قَال لِي جِبْرِيلُ قَبَّلْتُ مَشَارِقَ الْاَرْضِ وَمَغَارِبَهَا فَلَمْ اَجِدْ جَلًّا اَفْضَلَ
 مِنْ مُحَمَّدٍ وَلَمْ اَجِدْ بَنِيَّ اَبَ اَفْضَلَ مِنْ بَنِيِّهَا شَمَّ حَافِظُ بِنِ حَجْرٍ قَدْسِي
 اَمَّا يَسْنَدَه يُوْر كِه لَوَالِيْح صَحَّة بُوْشَنَك اُوْر زَنْدَه لَايْجَه دَر يَعْنِي اَمَّ الْمُؤْمِنِيْنَ
 عَالِيَه رَضِيَ عَنْهَا يُوْر كِه حَضْرَتِ سَوَل اَلله صَلَّى اَلله تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُوْر دِيْكَدَر
 جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَكَ دِيْكَدَر اَرْضَك مَشَارِقَ وَمَغَارِبَهَا تَقْلِبُ اَيْتَمَ
 يَعْنِي اَرَه دَم پَس مُحَمَّد دَن اَفْضَل صَلَّى اَلله تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَر كَسَن بُوْلَدَم
 وَبَنِيَّ يَاشَدَن اَفْضَل بَر يَا اَبَاوَعْلَرِيْه وَاصِل اَوَّلَدَم بُوْ حَدِيْث شَرِيفِ بَنِي
 يَاشَنَك سَايَر نَاس اُوْرِيْه فُضِيْلَتَكِيْه دَلَالَت اَيْتِي صَاحِب مَبْسُوْطُوْشِي
 يُوْر كِه اَفْضَل اَلنَّاسِ نَبَا بُوْ يَاشَمَ ثَمَّ قُرَيْشِ ثَمَّ الْعَرَبِ اَنْتِي **فايده**
 مَعْلُوْم اَوَّلَكِيْم بَنِي يَاشَمَ اِيْلَه قُرَيْشِ مِيْنْدَه اَوَّلَان تَفْضُل كَفَاَشَدَه مَعْتَبَر
 دَكَلَدَر پَس قُرَيْشِي يَاشَمِيْهِي تَزْوُج اَيْلَك وَهَاشَمِي قُرَشِيَه يَه نِكَاح جَايَز دَر
 وَاَمَامَ عَلِي كَن حَضْرَتِ فَاطْمَه دَن رَضِيَ عَنْهَا اَتَمَّ كَلُوْم نَامَنْدَه اَوَّلَان
 قُرَيْشِي حَالَه صِغَرِنْدَه اَمَامَ عَمْرَه رَضِيَ عَنْهَا تَزْوُجِي بُوْكَ دَلَالَت اِيْدَر
 حَال بُوْكَ اَمَامَ عَمْرَه رَضِيَ عَنْهَا عَدُوْ يَزُوْه اَمَامَ عَلِي كَن رَضِيَ عَنْهَا قُرَيْشِي يَاشَمِيَه
 وَقُرَيْشِي اَنْزَرِي جَمْع اِيْدَر لَكَن قُرَيْشِي اِيْلَه عَرَبِ مِيْنْدَه اَوَّلَان تَفْضُل
 كَفَاَشَدَه مَعْتَبَر دَر پَس سَايَر عَرَبِ قُرَيْشِي كَفُوْی دَكَلَدَر وَفَرِيْشَن
 اَوَّلَايْن عَرَبِ بَعْضِيْهِي بَعْضِيْهِي كَفُوْی دَر عَجْم عَرَبِ كَفُوْی دَكَلَدَر

زيرا انما مواليه شول جهنم که انک مملکتی عتب الید عتوة و قهر
 فتح اولدی پس عتب انری قول اینک جایزیدی و قاکیم انری عتب
 احوار ترک ایتدیر کویا که انری آزاد ایلدیر موالی معقون دیکدر
 نفلت هذه الفائدة من شرح كثر الدقايق للعلامة الربيعي رحمه الله عليه
 حاکم ربیع بن الحارث بن ضراء عنه روایت ایدر که قال قال رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم ان الله خلق خلقه فجعلهم فرقتين فجعلني
 في خير الفرقتين ثم جعلهم قبائل فجعلني في خيرهم قبيلة ثم جعلهم
 بيوتا فجعلني في خيرهم بيتا فانا خيركم قبيلة وخيركم بيتا يعني ربیع بن
 الحارث ضراء عنه دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم یوردیکه
 بدستی حق تعالی مخلوقاتی خلق ایدی و انری ایکی فرقه قلدی
 و بنی اول ایکی فرقه ک خیرنه قلدی بعده خلقی قبایل ایدی و بنی
 قبل جهنم انک خیرنه قلدی بعده انری بیوت و اصول ایدی
 و بنی اصل جهنم انک خیرنه قلدی پس بن سر قبل جهنم
 خیر یکریم و اصل جهنم خیر یکریم و بنی و بنی بن عباس بن خیر
 عنها روایت ایدر که قال قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ان الله
 حين خلقني جعلني من خير خلقه ثم حين خلق القبائل جعلني في خيرهم
 قبيلة و حين خلق الانفس جعلني من خير انفسهم ثم حين خلق
 البيوت جعلني من خير بيوتهم فانا خيرهم بيتا و خيرهم نكاحا و خیر
 بو حدیثی تحسین ایدی یعنی اسنادی حسنه دیدی یعنی ابن عباس

ان

ضراء عنه دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم یوردیکه بدستی
 حق تعالی بنم نور بی خلق ایدر که بنی خلقی خیرنه قلدی بعده قبايلي
 خلق ایدر که بنی قبيلة جهنم انک خیرنه قلدی و انری خلق ایدر که
 بنی انک و انری خیرن قلدی بعده بیوت و اصولی خلق ایدر که
 بنی انک بیوت و اصولی خیرن قلدی پس بن اصول جهنم
 انک خیریم و روق و ذات جهنم انک افضلیم یکریم طبرانی و بیهقی
 و ابو نعیم ابن عباس بن ضراء عنه روایت ایدر که قال قال رسول الله
 صلی الله علیه وسلم ان الله قسم الخلق قسمين فجعلني في خيرهما
 قسما ثم جعل القسمين اثلاثا فجعلني في خير اثلاث ثم جعل الاثلاث
 قبائل فجعلني في خيرها ثم جعل القبائل بيوتا فجعلني في خيرها بيتا يعني
 ابن عباس ضراء عنه دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم یوردیکه
 بدستی حق تعالی خلقی ایکی قسم تقسیم ایدی و بنی انک قسم
 جهنم خیرنه قلدی بعده اول ایکی قسمی اثلاث ایدی و بنی ثلث
 جهنم انک خیرنه قلدی بعده اثلاثی قبایل ایدی و بنی اول
 قبایل خیرنه قلدی بعده قبايلي بیوت و اصول ایدی و بنی انک
 اصل جهنم خیرنه قلدی طبرانی و بیهقی و ابن عساکر ابن عباس
 ضراء عنه روایت ایدر که قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
 ان الله قسم خلقه قسمين فجعلني في خيرهما قسما ثم جعل القسمين اثلاثا
 فجعلني في خيرها ثلثا ثم جعل الاثلاث قبائل فجعلني في خيرها قبيلة

ثُمَّ جَعَلَ الْقَبَائِلَ يُوْمًا فُجِعْنِي فِي خَيْرِهَا بَيْتًا فَذَكَرْتُ قَوْلَهُ تَعَالَى يُرِيدُ اللَّهُ
 لِيُذِيبَ عَنْكُمْ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ أَلَا يَهْدِي ابْنُ عَبَّاسٍ ضَرَاهُ عَنْهَا
 سِوَرِيكَ بِرِسْتِي حَقَّ تَعَالَى خَلِيقِي أَيْ قِسْمَهُ قَسِيمِ أَيْدِي وَبَنِي قَسَمِ
 جَهَنَّمَ أَلَمْ يَكُنْ خَيْرُهُ قَدِي بَعْدَهُ أَلَمْ يَكُنْ أَلْمَاتِ أَيْدِي وَبَنِي ثَمَّتْ
 جَهَنَّمَ أَلَمْ يَكُنْ خَيْرُهُ قَدِي بَعْدَهُ أَتَالِي قَبَائِلِ أَيْدِي وَبَنِي قَسَمِ جَهَنَّمَ
 أَلَمْ يَكُنْ خَيْرُهُ قَدِي بَعْدَهُ قَبَائِلِي سِوَتِ وَأَصُولِ أَيْدِي وَبَنِي بَيْتِ
 جَهَنَّمَ وَأَصْلُ جَهَنَّمَ أَلَمْ يَكُنْ خَيْرُهُ قَدِي وَبَنِي بَيْتِ خَلِّ وَغَلَا
 أَلَمْ يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذِيبَ عَنْكُمْ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا قَوْلِي
 بِهِ قِي دَلَائِلُ نُبُوَّةِ دَهْنِ ضَرَاهُ عَنْهُ رَوَايَتُ أَيْدِي كَقَالَ سِوَرِي
 مَا أَفَرَّقَ النَّاسَ فَرَقَيْنِ أَلَا جَعَلَنِي اللَّهُ فِي خَيْرِهَا فَأَخْرَجْتُ مِنْ بَيْنِ
 أَبَوَيْ فَلَمْ يُصْنِبْنِي شَيْءٌ مِنْ عَهْدِ الْجَاهِلِيَّةِ وَخَرَجْتُ مِنْ كَحَاجٍ وَلَمْ أَفْجِ
 مِنْ سِفَاحٍ مِنْ لَدُنْ آدَمَ حَتَّى انْتَهَيْتُ إِلَى أَبِي وَأَخِي فَأَخْذَرْتُكُمْ نَفْسًا
 وَخَيْرُكُمْ أَبَا يَعْنِي النَّسَّ ضَرَاهُ عَنْهُ دِيرُكَ حَضْرَتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ سِوَرِيكَ هَرَبَاكَ نَاسٌ أَيْ فَرَقَ أَيْزَلِي اللَّهُ حَقَّ تَعَالَى
 بَنِي أَلَمْ يَكُنْ خَيْرُهُ قَدِي سِوَتِ بَنِي دَهْنِ وَمَا دَرَمَ مِيَانِ بَنِي كَحَاجٍ
 جَاهِلِيَّةً بَرَنَةَ أَصَابَتِ أَيْمُكُنَّ بِنِ إِخْوَانِ أَوْلَدُكُمْ وَبَنِي آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 زَمَانِ بَنِي دَهْنِ وَمَا دَرَمَ كَلْبِجَ بَنِي كَحَاجٍ جَهَنَّمَ زَمَانِ جَهَنَّمَ سِوَتِ
 سِوَتِ وَذَاتِ جَهَنَّمَ خَيْرُكُمْ وَأَصْلُ وَشَلْ جَهَنَّمَ خَيْرُكُمْ
 مَعْلُومٌ أَلَمْ يَكُنْ حَضْرَتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَرَجْتُ مِنْ كَحَاجٍ

عليه السلام

وَلَمْ أَفْجِ مِنْ سِفَاحٍ قَوْلِي اسْتَشْكَالٌ أَوْلَدِي شَوْكُهُ كَيْمُ كَحَاجٍ بِرَيْكَ
 خَاتَمِي بَرَهِي تَرُوحِ أَيْدِي وَأَنْزَلْنِي نَظَرُ قَوْلِي أَيْدِي وَبَوَاشَكَ لَنْ
 جَوَابِ صَحِيحٍ أَوْلَدُكُمْ كَنَانُكَ تَرُوحِ أَيْدِي كَيْمُ بِرَيْكَ خَاتَمِي أَوْلَانِ
 بَرَهِي وَكَلْدُكُمْ بَلَكُ قَرْنِ أَيْدِي قَرْنِي أَوْلَانِ بَرَهِي وَرَكْنِ أَلَمْ يَكُنْ شَرَكُ
 أَوْلَدُ قَرْنِي جَهَنَّمَ بُولِي إِلَى ظَنِّ أَيْدِي أَلَمْ يَكُنْ قَسِيمِ دَلَائِلُ نُبُوَّةِ دَهْنِ
 بِرَنْجِ طَرِيقِ ابْنِ عَبَّاسٍ ضَرَاهُ عَنْهُ رَوَايَتُ أَيْدِي كَقَالَ قَالَ
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يَلْتَقِ أَبَوَايَ قَطُّ عَلَى سِفَاحٍ
 لَمْ يَزَلْ اللَّهُ يُقَلِّبُنِي مِنَ الْأَصْلَابِ الطَّيِّبَةِ إِلَى الْأَرْحَامِ الطَّاهِرَةِ مُصْطَفَى
 مُهَذَّبًا لَا تَشْتَبِ شُعْبَانِ الْأَكْثُ فِي خَيْرِهَا يَعْنِي ابْنَ عَبَّاسٍ ضَرَاهُ عَنْهُ
 دِيرُكَ حَضْرَتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سِوَرِيكَ بَنِي دَهْنِ وَمَا دَرَمَ هَرَكُ
 زَمَانِ أَوْلَدُكُمْ بُولُشُدُ بَرِي يَعْنِي أَبَا وَأَهْمَا قَمِ أَصْلًا زَمَانِ أَيْدِي جَمْعُ أَوْلَدُكُمْ هَرَكُ
 حَقَّ تَعَالَى بَنِي أَصْلَابِ طَيِّبَةٍ دَهْنِ أَرْحَامِ طَاهِرَةٍ بِه مُصْطَفَى وَمُهَذَّبِ
 أَوْلَدُكُمْ حَالِدُهُ نَقْلُ أَيْدِي أَيْدِي شَجَّةٍ يَعْنِي أَيْدِي طَائِفَةِ مُشْعَبَةٍ
 وَمُسْقَرَةُ أَوْلَدُكُمْ أَلَمْ يَكُنْ خَيْرُهُ أَوْلَدُكُمْ ابْنِ عَبَّاسٍ ضَرَاهُ عَنْهُ
 إِلَى هَرَكِ دَهْنِ ضَرَاهُ عَنْهُ رَوَايَتُ أَيْدِي كَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا وَلَدَنِي بَغْيٌ قَطُّ مَتَذَخَّرْتُ مِنْ صُلْبِ آدَمَ وَلَمْ تَزَلْ
 تَارِعُنِي الْأَلَمُ كَابَرَا عَنِ كَابَرِ حَتَّى خَرَجْتُ مِنْ أَفْضَلِ حَيْثُ مِنَ الْعَرَبِ بِاسْمِ
 وَزَهْرَةٍ يَعْنِي أَبُو هَرِيرَةَ ضَرَاهُ عَنْهُ دِيرُكَ حَضْرَتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 سِوَرِيكَ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ صُلْبُكُمْ جَهَنَّمَ بَرَوْنِي أَصْلًا زَمَانِ طَوْغُ

یعنی هرگز اصل و نسب زنا قریبی و ایما ائم اولو دن اولو یی بنی جذب
 ایدر کردی تا که عربین یکی قبیلک با ششم ایل زهره در افضلند چقدم
 با ششم پرنیک قبیلک سیدر و زهره و الده سنک قبیلک سیدر زیرا آمنه
 و هب قریز و هب عبد مناف و غلیدر و عبد مناف زهره او غلیدر
 ابن مردوه یی ان دن رضا عنه روایت ایدر که قال قراء رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم لقد جاءکم رسول من انفسکم بفتح الفاء و قال
 اما انفسکم نسا و صهر و حسب لیس فی آبائی من لدن آدم سفاح
 کلنا کنحاح یعنی انس رضا عنه دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 لقد جاءکم رسول من انفسکم قراءت ایلدی فاکف فحید و دیر که بن
 سرک نسب جمتدن و صهر یعنی کوکلو و انشته جمتدن و آباءه اولان
 شرف جمتدن انفسکم یعنی اعلایا و اثر بکرتم و آبا و اجداد آدم علیه
 السلام زماندن بر و زنا یو قدر جمله من کنحاح یعنی کنحاح من متولد
 قسط لای شرح بخاریده دیر که قراء ابن عباس و ابو العالی و ابو محیصن
 و محبوب عن ابی عمر و یعقوب من بعض طرق و هی قراءه صلی الله علیه وسلم
 و فاطمه و عایشه بفتح الفاء ای اثر کلم انتی عدلی مستند و ابن علی
 و ابو نعیم و طبرانی و ابن عساکر امام علی دن رضا عنه روایت ایدر که
 قال قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خرجت من کنحاح و لم اخرج
 من سفاح من لدن آدم الی ان ولدنی ابی و اخی و لم یصنبنی من سفاح
 الجاهلیة شیء یعنی امام علی رضا عنه دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم

بیوز دیکه بن کنحاح چقدم و آدم علیه السلام ان تابنی پدر و مادر
 طو غریجه زنا دن چقدم و زنا و جاهلیتدن بکار برتنه دو قندی
 ابن سعد و ابن عساکر ابن عباس دن رضا عنه روایت ایدر که
 قال قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خرجت من لدن آدم من کنحاح
 غیر سفاح یعنی ابن عباس رضا عنه دیر که حضرت رسول الله صلی الله
 علیه وسلم بیوز دیکه آدم علیه السلام دن بر و بن زنا من کنحاح
 چقدم ابن سعد و ابن عساکر عایشه ان رضا عنه روایت ایدر که
 قالت قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خرجت من کنحاح غیر سفاح
 یعنی حضرت عایشه رضا عنه دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 بیوز دیکه بن زنا من کنحاح چقدم من کنحاح غیر سفاح بیوزی زیرا زمان
 جاهلیتده عورت از ایل بر مدت زنا ایدر دی صکره اول الی تروج
 ایدر دی ابن سعد و ابن عساکر کلیدن روایت ایدر که قال کتبت
 للبنتی صلی الله تعالی علیه وسلم ختمایه اتم فاجدت فیهن سفاحا
 و لاسیما من امر الجاهلیة یعنی کلبی دیر که پیغامبر صلی الله علیه وسلم
 بشیوز والده سنی یازدم و انفرده زنا بولدم و امر جاهلیتدن
 بر سنیه مصادف اولدم و بشیوز زنا دن مرادی پدری جانبندن
 و مادر یی جانبندن اولان یوک انکریدر یعنی جد آیدر حافظ
 شمس الدین ناصر الدین الدمشقی رحمه الله علیه بیوز
 حفظ الاله کراهة لمحمد • آباءه الامجاد صونا لاسم

رَكُّوا السِّفَاحَ فَلَمْ يُصْبِهِمْ عَارُهُ • مِنْ آدَمَ وَالْإِبْرَاهِيمَ وَآلِهِ
شرح غريب الاحاديث المتقدمة ثَقِيبَ رَسَنِهِ كُنْ طُشْرَهُ سَنَى
 اِيْجِيْنَهُ وَنَزَلَ كُنْزَ قَلْبِهِ اَيَّ حَوْلَهُ ظَهَرَ الْبَطْنُ وَبِوَحْدِهِ اَوَّلُ زِيَادَةِ اَمْتِحَانِ
 عِبَارَةً تَدْرُسُ كَيْفَ تَرْكِيْزُهُ بِرَكْمِيْنِهِ رَسَنَهُ كُنْ تَحْصِيْلُهُ زِيَادَةُ اِهْتِمَامِ اِيْتِدَادِي
 بَيَانُ مَرَادِيْكَ شَرْكَ اَوْسْتَنِ اَلْتَهْ كَوْرَدَمَ دِيْرَمَشَارِقَ مَشْرِقَ
 جَمْعِيْدَرُ مَشْرِقَ كَوْنَشَكُ جَهْدُ وَغَى مَكَانِكَ اَسْمِيْدَرُ صَاحِبُ قَامُوسِ
 دِيْرَكَ شَرْقَ الشَّمْسِ شَرْقًا وَشَرْقًا طَلَعَتْ كَا شَرْقَتِ اَنْتَى وَمَغَارِبُ
 مَغْرِبُ جَمْعِيْدَرُ مَغْرِبُ كَوْنَشُ بَاءُ وَغَى مَكَانِكَ اَسْمِيْدَرُ وَكَوْنَشَكُ
 مَطَالُحُ وَمَغَارِبُ مَسْعَدُ اَوَّلُ وَغَى جَهْدَنَ مَشْرِقَ اَبْلَ مَغْرِبُ جَمْعِيْدَرُ
 سَعِيْدُ بْنُ مَنُصُورٍ وَجَدَّ بْنَ حَمِيْدٍ وَابْنُ جَوْرِ وَابْنُ الْمُنْذِرِ وَابْنُ اَبِي حَاتِمٍ
 خُذْ اَمْكُ فَلَا اَقْسَمُ رَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ قَوْلُهُ ابْنُ عَبَّاسٍ
 رَضِيَ عَنْهُمَا وَآيَةُ اِيْدَرُكَ قَالَ لِلشَّمْسِ كُلُّ يَوْمٍ مَطْلَعٌ تَطْلُعُ فِيهِ
 وَمَغْرِبٌ تَغْرِبُ فِيهِ غَيْرُ مَطْلَعٍهَا بِالْأَسِّ وَغَيْرُ مَغْرِبٍهَا بِالْأَسِّ وَيَا خُودَ
 مَشَارِقَ وَمَغَارِبِ بْنِ مَرَادٍ اَنْدَهُ شَمْسُ اَيْلَهُ قَمَرُ جَارِيَهُ اَوَّلُ وَغَى مَنَازِلُ
 عَجْدَنَ حَمِيْدٍ وَابْنُ الْمُنْذِرِ خُذْ اَمْكُ رَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ قَوْلُهُ عَكْرَمُ
 رَوَايَةُ اِيْدَرُكَ قَالَ الْمَنَازِلُ الَّتِي تَجْرِي فِيهَا الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ رَوَقَةٌ تَسْدُنُ
 بِرِطَائِفِهِ دِيْرُ قَالَ صَاحِبُ الْقَامُوسِ الْفِرْقَةُ بِالْكَسْرِ طَائِفَةٌ مِنَ النَّاسِ
ج فِرْقٌ وَالْفِرْقَانِ كَأَمِيرِ الْكُثْرِ مِنْهَا **ج** اَفْرَقًا وَافْرَقَةً وَفِرْقٌ قَبَائِلُ
 قَبِيْلَةُ جَمْعِيْدَرُ اَوَّلُ بِرَجَائِكَ اَسْمِيْدَرُ كَيْدَرُ لِيْ زَاوَلَهُ قَالَ صَاحِبُ الْقَامُوسِ

قَبَائِلُ الرُّسُ لِلْقَطْعِ الشَّعْبُ بَعْضُهَا اِلَى بَعْضٍ وَمِنْ قَبَائِلِ الْعَرَبِ وَاصِلُهُمْ
 قَبِيْلَةُ وَهُوَ بَنُو اَبٍ وَاصِلُهُمْ قَبِيْلُ اَوْچُونُ يُوْقُوْهُ جَمَاعَتُهُ دِيْرُ وَانْزَاوَامُ
 مَسْفَرَةُ دَنَ اَوَّلُ دِيْرُ صَاحِبُ قَامُوسِ دِيْرَكَ الْقَبِيْلُ الْجَمَاعَةُ مِنَ الثَّلَاثَةِ فَصَاعِدًا
 مِنْ اَقْوَامِ شَيْءٍ وَقَدْ يَكُونُونَ مِنْ نَحْرٍ وَاحِدٍ وَبَنَّاكَ نَوَامِسُ اَبٍ وَاصِلُهُمْ
 حِينَ كَسَرَ حَايِلَهُ وَقَتَّ مَبْتَدِ جَمِيْعَ زَمَانَةٍ صَالِحُ رَكْرَكُ اَوَّلُ طَوِيلُ اَوَّلُ سَوْنِ
 وَرَكْرَكُ قَصِيْرُ اَوَّلُ سَوْنِ وَجَعَلَ فِي اَيْلِهِ اَوَّلُ وَغَى طَالِدُهُ صَيْرُ مَعْنَاهُ
 وَمِنْ اَيْلِهِ اَوَّلُ وَغَى يَزْدَهُ خَلَقَ مَعْنَاهُ دَرُ بَيْتِ اَوَّلُ دِيْكَرُ خَانَهُ مَعْنَاهُ
 صَاحِبُ صَحَاحٍ دِيْرَكَ الْبَيْتُ مَعْرُوفٌ وَالجَمْعُ بَيُوتٌ وَآبِيَاتٌ وَآبَايَةُ
 مِثْلُ اقْوَالٍ وَاقَاوِيلٍ وَتَضَعِيْرُهُ بَيْتٌ وَبَيْتٌ اَيْضًا كَبَسْرُ اَوَّلُ وَالْعَامَةُ
 نَقُولُ بُوَيْتٌ وَابَيْتٌ اَيْضًا عِيَالُ الرَّجُلِ اَنْتَى بُوَيْتُهُ بَيْتُهُ مَرَادُ بَيْتِ
 عَزَّ وَشَرَفُ نَفْسٍ رُوْحٌ وَحَقِيْقَةُ دِيْكَرُ قَالَ اَنَّهُ تَعَالَى نَقَلْتُ مَا فِي نَفْسِي
 وَلَا اَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ اَيَّ حَقِيْقَتِي وَحَقِيْقَتِكَ قَسَمُهُ وَيَقْسَمُهُ وَقَسَمُهُ
 جَزَاءُهُ دِيْكَرُ صَاحِبُ قَامُوسِ دِيْرَكَ وَهَذَا اَيْقَسُ قَسَمَيْنِ بِالْفَتْحِ
 اَوْ اَرَادَ الْمَصْدَرُ وَبِالْكَسْرِ اَوْ اَرَادَ النَّصِيْبُ اَوْ الْجُزْءُ مِنَ الشَّيْءِ الْمَقْسُومِ اَنْتَى
 اَثَلَاثُ جَمْعُ ثَلَاثٍ وَثَلَاثُ ثَلَاثٌ وَلَا مَكُ ضَمُّ لَرِيْلِهِ اَوْچُكُ بَرِيْدَرُ قَالَ
 صَاحِبُ الْقَامُوسِ الثَّلَاثُ بَعْضَتَيْنِ سَتَمُ مِنْ ثَلَاثَةٍ اَنْتَهُمْ كَالثَلَاثِ
 اَنْتَى جَسُ كَسَرَ اَيْلَهُ نَجَاسَتُ دِيْكَرُ وَآيَةُ كَرِيْمُهُ جَسَدَنَ مَرَادُ
 كَهَادَرُ صَاحِبُ قَامُوسِ دِيْرَكَ الرَّجْسُ الْقَذَرُ وَيَجْرُكُ وَبَفَقَ الرَّاءُ
 وَبَكَسَرَ الْجِيمُ وَالْمَاءُ كُلُّ مَا اسْتَفْزَرَ مِنَ الْعَمَلِ وَالْعَمَلُ الْمُوْدَى اِلَى الْغَدَابِ اَنْتَى

وبتنگ اهل بیت سگایند و حضرت صلی الله علیه و سلم اهل بیتن مراد بنی هاشم
 ایل عبد المطلبک مؤمنند و اکثر مفتخرین بنو ک و زینہ در لر آیت
 کریمہ امام علی ایل حضرت فاطمہ ک حسن و حسینک شامزده نازله
 اولدی رضایه عنهم لکن قاضی بیضاوی بو قولی شیعه دن نقل ایتدی
 و یوریکه اهل بیتی انزه تخصیص آیتک ما قبله و ما بعده مناسب و کلام
 و استدلال ایتد کلامی حدیث انک اهل بیت اولد قرینی اقتضا ایدر
 انرون غیرک اهل بیت اولد و غنی اقتضا ایتد انتی و بعضیلر دیکیرکه
 حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم خاتون لریک حقزده نازله
 اولدی بو قول ابن عباس نسبت اولدی و قولی عکرمه بو کلام چار شوده
 نذا ایدردی و بو قول عکرمه ده و ما بعده اولان ضمیرک تذکیری ایلک
 رد اولدی و بر جماعت یکسینک دخی شامزده نازله اولدی دیکیر
 و بر جماعت بو قولی ترجیح ایتد بر شو کلام کیم سبب نزول انرون پس
 قطعاً داخل اولور لر و خبر صحیحده و ارددرکه ام سلمه رضایه عنها
 حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم دیکیرکه یا رسول الله امان اهل بیت
 حضرت رسول الله یوردیکه بکی این شانه الله و صحیح شنده و اقعدرکه
 حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم امام علی بی و حضرت فاطمه بی
 و امام حسن و حسین کسا الله ادخال ایلدی و آیت کریمه بی او قودی
 پس معلوم اولدیکه آیت کریمه ده اهل بیتن مراد حضرت رسول
 الله صلی الله علیه و سلم اهل بیت سکندر که انرون مؤمنکر انا کریدر

و اهل بیت نبیدر که انرون بنی هاشم و بنی عبد المطلبک مؤمنند
 و اشهر اولان بودر اللهم صل علی محمد و علی آل محمد قولنده الدن مراد
 بو مرد و بو معانک بیانده بخصوصه تقی الدین احمد بن علی المقرزینک
 معرفه یایجب لال البیت من الحق علی من علام نامنده بر رسالهی
 و ارد مراد ایدن مراجعت ایتسون **فایده جلیل** رمزی شمایلده
 حضرت عایشه دن رضایه عنها روایت ایدرکه قالت حدیث رسول الله
 صلی الله تعالی علیه و سلم ذات لیله نساءه حدیثاً فقالت امرأة منهم
 کان الحدیث حدیث خرافه فقال انرون ما خرافه ان خرافه کان
 رجلاً من عذرة اسرته الجن فی الجاهلیة فمکث فیهم دهر اطول یأثم ردت
 الی الناس فکان یحدث الناس بآرای فیهم من الاعاجیب فقال
 الناس حدیث خرافه عصام دیکیرکه ایتدین ایدی لکن حضرت رسول الله
 صلی الله علیه و سلم انری شرف صحبته ایچون کمال عقیده و کور عقلاً
 منزله سنه تریل ایدی و انزه خطاب و کور ایل خطاب ایتدی انتی
 و بو حدیثی حضرت شیخ ذیل جامع صغیره ذکر ایتدی و اکا **حم**
 ایلک نمر ایدی عذرة یمندن بر قیدک اسیدر و حدیث خرافه حدیث
 مستلح کذبدن عبارتد صاحب قاموس دیکیرکه خرافه رجل من عذرة
 استمونه الجن و کان یحدث بآرای کذبوه و قالوا حدیث خرافه
 اوهای حدیث مستلح کذب انتی و حدیثه اول خاتونک حدیث خرافه
 مرادی حدیث مستلح فقط زبیر اول حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم

لسان شریفی او زده حدیث غیر بی جایی اولده و غنه عالمه در قال الله تعالی
 وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ اِنْ هُوَ اِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ حاصلی حدیث خواف
 یکی وصفه که کذب ایلد استملاحدن مستلدر پس تشبیه ایدها ده در
 کلامها ده دکلدر و الله تعالی اعلم بین وسط معانسه در سینه کسویه
 ترکیده اندن او زده دیکله تغییر اول نور اصابته لحاق معانسه در لاک
 فحیه اصابت و وجدان و اذراک و لحاق بر معایه در میثک دیکدر
 عمد بونده زمان معانسه در انتهیت بلغت دیکدر و بلغت وصلت
 معانسه در نکاح لغده و طی در و انو چون عقد در و شرعه تعریفی بود
 هو عقدی رد علی ملک المشقة قصد سفاک زمان معانسه در قال صاحب
 القاموس الساج والمساخ الفجر انتهى **فایده** که کثر صاحبی بود که
 و لا ینکح مرتة او مرتة احدا علامه زیلعی شرحه بود که لان النکاح یعمد
 الملة و لا مله له انتهى اول اجلدن یعنی نکاح مله معتمد اولده و غی اجلدن
 مجوسیه ایلد و ثنی بی ترفیع ایتک جایز دکلدر پس حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم حجت من نکاح قوی جمیع آبا و اعمامک ملت
 او زینه اوله قرینه دلالت ایتدی و الامر كذلك لدن ظرف زمان مکانی
 غنکبی و انده اون بر لغت و ارد در نه کیم قاموسه مذکور در و بونده
 ظرف زماندر لم یلتیق افعال بانک ناقص یائسندن فعل مضارع بناء
 معلوم مفرد مکرر غایبدر و مجزومدر لم ایلد و علامت جزمی لام الفعلک
 سقوطیدر زیرا اصلی یلتقی در و التقاء بولشوق معانسه در ابوائی فاعل

لم یلتیق در اصلی ابوان در یا مستکلمه مضاف اولده و عجون نون و شمشدر
 زیرا نون ثنی ایلد نون جمع اضافله ساقط اولور کر نه کیم بو معنی بیانده
 بعض عارفدر یدیر النون فی الاضافة کالفقر فی الضیافة قط ظرف
 زمان ماضی منفیدر نحو ما رأیت قط و انده بش لغت و ارد در قط در
 قافک فتحی و طاء مشدده مک ضمیده ۲ قط در قافک و طاء مشدده مک
 ضمه لریله ۳ قط در قافک فتحی و طاء مخففة مک ضمیده ۴ قط در قافک
 و طاء مخففة مک ضمه لریله ۵ قط در طاء مشدده مک مجزومه ایلد لم یزک
 افعال ناقصه دندر اصلی یزک در جازم که لم در داخل اوله قد التقای کنین
 اولدی الف ایلد لاندن اول التقای دفع ایچون الف حذف اولدی
 معلوم اوله که زال یزک افعال ناقصه دندر و زال یزک و یزول تأمر در
 اولسی متعید مفعول واحد تعذیه ایدر و مصدری زیدر و یکنجیسی
 لازمدر و مصدری زوالدر اصلااب صلبک جمعدر و صلب ارقه دیکدر
 زیرا بابانک صوبی انده در و ترکیده اندن بل ایلد تغییر اول نور مشلا
 سن انوز بابانک بنده ایکن بو امر بویه ایدی دیر صاحب قاموس
 دیر که الصلّب بالضم و بالتحریک عظم من لدن الکاهل الی العجب کالصلاب
ج اصلب و اصلااب و صلبه و دیر که الکاهل مقدم اعلی الظاهر مایلی
 العنق و هو الثلث الاعلی و فیہ ست فقر او مابین الثقیین او هو موصل
 العنق فی الصلب و یور که العجب اصل الذنب انتهى طیب پاک دیکدر
 طاهر معانسه صاحب صحاح دیر که الطیب خلاف الخبث و طاب الشر

يَطِيبُ طَبِيبَةً وَطَبِيبًا أَنْتَى صَاحِبُ نَهَائِهِ دِيرَكَ وَقَدْ كَثُرَ فِي الْحَدِيثِ ذِكْرُ الطَّبِيبِ
وَالطَّبِيبَاتِ وَكَثُرَ مَا يُرَدُّ بِمَعْنَى الْحَلَالِ كَمَا أَنَّ الْجَنِيَّتَ كُنَايَةً عَنِ الْحَرَامِ وَقَدْ رُذِ
الطَّبِيبُ بِمَعْنَى الظَّاهِرِ وَمِنْهُ الْحَدِيثُ أَنَّهُ قَالَ لِعِمْرَانٍ مَرْجَا بِالطَّبِيبِ الطَّبِيبُ
أَيُّ الظَّاهِرِ الْمَطْمَهِرِ وَمِنْهُ حَدِيثُ أَبِي بَكْرٍ لَمَّا مَاتَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قَالَ يَا بَنِي آدَمَ وَأَتَى طَبْتَ جَاءَ وَطَبْتَ مَيِّتًا أَيْ طَهَرْتَ أَنْتَى أَرْحَامُ
رَحِمَ جَمِيعُ رَحِمٍ أَوْ غُلَانٍ يَأْتِي غِيًّا دِيكَرُ صَاحِبِ قَامُوسٍ دِيرَكَ
الرَّحِمُ بِالْكَسْرِ وَكَتِفُ بَيْتٍ مَبْنِي الْوَلَدِ وَوَعَاؤُهُ وَالتَّوَكُّلُ عَلَيْهِ أَرْحَامُ
أَنْتَى مُصْغَى تَفْعِيلُ بَابِكَ نَاقِضٌ وَأَوَيْسُ بْنُ إِسْمِ مَفْعُولُهُ مَذْكُورُكَ
مُتَابِلٌ لِأَصْلِهِ مُضَوَّدٌ وَأَوْضَاحُهُ وَقَعَ أَوَّلُ الْخَيْنِ الْفَيْضُ قَلْبُ الْوَلَدِ
مُصْغَى دِينِي بَعْدَهُ يَحْرَفُ عِلَّتْ مُتَحَرِّكٌ وَمَا قَبْلِي مَفْتُوحٌ أَوْلَدُ وَغَرَّ
جَمْعُ الْفَاءِ قَلْبُ الْوَلَدِ الْفَاءُ كُنَيْنٌ أَوْلَدِي الْفَاءُ مَقْلُوبَةٌ إِلَى
تَوْنِيذٍ بِسِ الْفَاءِ مَقْلُوبَةٌ حَذَفَ أَوْلَدِي وَتَوْنِيذٌ مَاقْلَنَةٌ وَيَرْلَدِي
مَهْدَبٌ مَطْمَهِرٌ دِيكَرُ صَاحِبِ قَامُوسٍ دِيرَكَ جَلَّ مَهْدَبٌ مَطْمَهِرٌ الْأَخْلَاقُ
أَنْتَى تَشَعُّبٌ تَفْرُقُ بَرَّ أَرْلَقُ مَغَانِدُ صَاحِبِ قَامُوسٍ دِيرَكَ تَشَعُّبٌ
وَالشَّعْبُ تَفْرُقُ وَصَارَ ذَا شُعْبٍ وَشُعْبٌ شُعْبَةٌ وَالشَّعْبَةُ بِالضَّمِّ الطَّائِفَةُ
مِنْ الشَّيْءِ أَنْتَى لِمَخْصَصًا تَأْخِذُ بِنِي دِيكَرُ نَازِعَةٍ أَيْ جَادِيَّةٌ وَجَادِيَّةٌ
الشَّيْءُ أَيْ حَوْلَهُ عَنْ مَوْضِعِهِ كَأَبْرَكِي دِيكَرُ صَاحِبِ صَحَاحٍ دِيرَكَ قَوْلُهُمْ
تَوَارَثُوا الْمَجْدَ كَأَبْرَاعٍ كَأَبْرَ أَيْ كَبِيرٍ عَنْ كَبِيرٍ فِي الْعِزِّ وَالشَّرَفِ أَنْتَى زَهْرَةٌ
ضَمٌّ زَا وَكُونٌ مَا إِلَيْهِ ابْنُ كَلَامٍ زَهْرَةٌ كَلَامٌ خَاتُونُ صَاحِبِ

قَامُوسٍ دِيرَكَ وَبِالضَّمِّ ابْنُ كَلَابِ أَبُو حَتَّى مِنْ قُرَيْشٍ أَنْتَى زَهْرَةٌ خَصَتْ
رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاللَّهُ سَيِّدُ جَانِبَيْنِ دِيرَكَ سَيِّدُ
وَالنُّوْكَ نَسَبِي أَبُو ذَرٍّ أَمْنَةُ بِنْتُ وَهَبِ بْنِ عَبْدِ مَنَافٍ بْنِ زَهْرَةَ بْنِ
كَلَابِ بْنِ مَرْثَةَ بْنِ كَعْبِ بْنِ لُؤَيٍّ بْنِ غَالِبِ بْنِ فِهْرِ بْنِ مَالِكِ بْنِ
أَبِي النَّضْرِ بْنِ كَعْبَةَ بْنِ حَزِيمَةَ بْنِ مُدْرِكَةَ بْنِ أَيْتَاسٍ بْنِ مُضَرَ بْنِ نَزَارِ
ابْنِ مَعْدَنٍ عَدْنَانُ نَسَبٌ مُطْلَقًا خَصْلَقَهُ وَيَا خُودَ خَصَتْ
أَبَا جَانِبَيْنِ أَوْلَانِ خَصْلَقَهُ صَاحِبُ صَحَاحٍ دِيرَكَ النَّسَبُ وَاحِدٌ
الْأَنْسَابِ وَالنَّسَبُ وَالنَّبْتُ مَثَلُهُ وَانْتَسَبَ إِلَى أَبِيهِ أَيْ اعْتَرَى
وَتَنَسَّبَ أَيْ ادَّعَى أَنَّهُ نَسَبِيكَ وَفِي الْمَثَلِ الْقَرِيبُ مِنْ تَقَرَّبَ لَأَمْنِ شَيْءٍ
وَجَلَّ نَسَابَةً أَيْ عَالَمٌ بِالْأَنْسَابِ الْمَاءُ لِلْبَالِغَةِ فِي الْمَدْحِ أَنْتَى وَصَاحِبُ
قَامُوسٍ دِيرَكَ النَّسَبُ مُحَرَّكٌ وَالنَّبْتُ بِالْكَسْرِ وَالضَّمُّ الْقَرِيبَةُ أَوْ فِي الْأَبَاءِ
خَصَتْ أَنْتَى قَالَ فِي الْمَصْبَاحِ نَسَبُهُ إِلَى أَبِيهِ نَسَبًا مِنْ بَابِ قُلْ غَوَّثٌ
إِلَيْهِ وَانْتَسَبَ إِلَى أَبِيهِ اعْتَرَى وَالْأَسْمُ النَّسَبُ بِالْكَسْرِ يَجْمَعُ عَلَى نَسَبٍ
مَثَلُ سِدْرَةٍ وَسِدْرٍ وَقَدْ تَضَمَّنَ فَيْحٌ مَثَلُ غُفٍّ وَغُفٍّ قَالَ ابْنُ السَّكَيْتِ
وَيَكُونُ مِنْ قَبْلِ اللَّامِ وَيُقَالُ نَسَبُهُ فِي تَيْمٍ أَيْ هُوَ مِنْهُمْ وَاجْمَعُ أَنْسَابَ
مَثَلُ سَبَبٍ وَاسْبَابٍ قَالَ فِي النَّهَائَةِ كُلُّ نَسَبٍ وَسَبَبٍ يَقْطَعُ
الْأَنْسَابُ نَسَبِي وَنَسَبِي وَنَسَبٌ بِالْوَلَادَةِ وَالسَّبَبُ بِالزَّوْجِ أَنْتَى
وَبُوحْدَيْهِ شَرِيفِي ابْنِ عَتَا كَرَامَتُهُ عَمْرُو بْنُ رَضَاهُ عَنْهُ رَوَايَةُ إِلَدِي
لَكِنْ كُلُّ نَسَبٍ وَصَهْرٍ يَقْطَعُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ الْأَنْسَابُ وَصَهْرِي لَفْظِيلُهُ

عَلَى الْحَالِ تَقْدِيرُهُ وَفَرَّ الشَّيْءُ صَاعِدًا أَمَّا تَقْدِيرُهُ لَوْلَا بِمُحَلَّةٍ أَيْسَاعِيَّةٍ وَرَبُّ
لَوْلَاكَ مَا بَعْدَهُ وَاقَعَ أَوْلَانِ اسْمِهِ مَرْفُوعٌ مُبْتَدَأٌ وَخَبَرٌ غَالِبٌ
مَحْذُوفٌ مَثَلًا لَوْلَا عَلَى لَمَّا عَمَّرَ تَقْدِيرُهُ لَوْلَا عَلَى مَوْجُودٍ لَمَّا عَمَّرَ
دِيكَرٍ بِسَ عَيْنِكَ وَجُودِي أَيْحُنْ عَمَّرَ دَنْ هَلَاكَ يَعْنِي خَطَا مُسْتَقْبَلِ
أَوْلَدِي وَبِوَكَلَامِ حَضْرَتِ عَمَّرَ دَنْ أَيْكِي مُحَلَّةٌ صَادِرٌ أَوْلَدِي مَتَّ كَيْمِ
تَفْصِيلِي مُحَلَّةٌ مَذْكَورٌ بِسَ خَبَرٌ مَوْجُودٌ حَذْفٌ أَوْلَدِي
وَجَوَابُ لَوْلَا أَنْوَكَ مَقَامَهُ أَقَامَتْ أَوْلَدِي وَغَالِبًا دِيكَرٍ زِيرًا
كَاهِ أَوْلَدِي حَذْفٌ أَوْلَمَّا زَنْتَهُ كَيْمِ أَمَّا شَافِعِي حَضْرَتِي بِوَرَشَعَرٍ
وَلَوْلَا الشَّرُّ بِالْعِلْمِ أَيْدِي . كَلَّتِ الْيَوْمَ اشْعَرُ مِنْ لَيْدِ
أَمَّا أَحْمَدُ زَهْدَةٌ وَخَلَّالُ كِرَامَاتِ أَوْلِيَادِهِ شَيْخَانِ شَرَطِي أَوْزَرَهُ
سَنَدٌ صَحِيحٌ أَيْلَهُ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ عَنْهُمَا رَوَايَتُ أَيْدِي لَرَكِهِ
قَالَ مَا خَلَّتِ الْأَرْضُ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ مِنْ سَبْعَةِ بَعِثَ اللَّهُ عَنْهُمْ عَنْ أَهْلِ الْأَرْضِ
يَعْنِي ابْنَ عَبَّاسٍ رَضِيَ عَنْهُمَا دِيرَكَ حَضْرَتِ نُوحٍ صَكْرَهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ
أَرْضِ يَدِي كَيْمِ دَنْ خَالِيَهُ أَوْلَدِي أَتَجَلِّينَ يَدِي كَيْمِ كَيْمِ حَقِّ تَعَالَى
أَهْلُ الْأَرْضِ أَنْزَلَ إِلَهُ عَذَابِي دَفَعَ أَيْدِي شَيْخِ قَدَسِ سَرَةٍ بِوَرَكِهِ
بِوَحْدَتِ أَيْحُنْ وَخِي حَكِيمِ رَفَعَ وَارِدَ أَمَّا يَعْنِي أَيْحُنْ مَوْجُودٌ
لَكِنْ حَكِيمِ مَرْفُوعَةٍ دَرِّ زِيرًا أَنْزَلَ أَيْكِي مَذْخَلِي بِوَقْدَرِ شَرْحِ غَرِيبِ الْحَدِيثِ
خَلَّتْ غُرَّتُ كَبِي نَضْرَ بَابُكَ نَاقِصٌ وَأَوَيْسَدَنْ فَعِلَ مَاضِي
مَفْرُودٌ مَوْتٌ غَايَةٍ دَرِّ أَصْلِي خَلَوْتُ دَرِّ نَضْرَتِ كَبِي وَأَوْحَرِفَ عَلَّتْ
مَهْلِكُ

متحرک و ما قبل مضموع اولغین الله قلب اولدی بعده الف مقلوبه الیه
تأذن التقاربات کنین واقع اولدی پس الباقی دفع ایچون الف
مقلوبه حذف اولنوب خلّت دیندی فعت وزلی اوزرینه ارض
مؤنث سماعیدر انوکیچون اکامتند اولان فعله علامت تانیث
داخل اولدی قال صاحب القاموس الارض مؤنثه اسم جنس
او جمع بلا واحد ولم یسمع ارضه ج ارضات وارض وارضون
وارض و الاراض غیر قیاس انتهى بعد ضمه قبل در قال صاحب القاموس
وبعد ضمه قبل یعنی مفعلاً و یترتب مضافاً وحکی من بعد انتهى و مفعول
یرفع محذوف قدر تقدیری یدفع الله بهم عن اهل الارض العذاب دیکدر
جنّی فضائل مکّه ده مجاهد دن ضربه عنه روایت ایدر که قال لم یزل
على الارض سبعة مسلمون فصاعداً لولا ذلك هلكت الارض
ومن علیها یعنی مجاهد دیر که یزیدوزنده یدی مسلمان دهخی زیاده یه
جميع زمانه وجود ثابت اولدی اگر انرا اولت لردی ارض و ارضک
اوستنده اولنر هلاک اولور لردی امام احمد زهدّه کعبه ضربه عنه
روایت ایدر که قال لم یزل بعد نوح اربعة عشر یدفع الله بهم العذاب
یعنی کعب دیر که نوح علیه السلام دن صکره ارضده اون دورت
کیمسه وجود ثابت اولدی انجلیین اون دورت کیم نهیم حق تعالی
انرا یاه اهل ارضدن عذابی دفع ایدر خلال کرامات اولیاده ز او اندن
روایت ایدر که قال ما خلّت الارض بعد نوح من اثني عشر فصاعداً

يَرْفَعُ آتَهُ بِهَمَّ عَنْ أَهْلِ الْأَرْضِ يَعْنِي نُوحٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَنْ صَكَهُ الْأَرْضُ
أَوْنِ أَيْ كَيْفَ دَنَ خَالِيَهُ أَوْلَادِي الْأَجْلِينَ أَوْنِ أَيْ كَيْفَ دَنَ
زِيَادَهُ كَقَوْلِهِ تَعَالَى أَهْلُ الْأَرْضِ الْمُرَائِيَةُ عَذَابِي دَفَعُ أَيْدِي حَضْرَتِ شَيْخِ
قَدَسَ سِرِّهِ بِوَرَكِهِ نُوحٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَنْ أَوَّلَ خَلْقِكَ جَمَلِي هَدَى
أَوْرِيهِ أَوْلَادَ قُرَى الْجَدْنِ بَوَائِدَ ثَلَاثَةً دَهْ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ أَيْ لَقِيْدَ
وَأَقْعُ أَوْلَادِي بَرَارٍ مُسْتَنْدِزِهِ وَأَبْنُ جَوْرِ وَأَبْنُ الْمَنْزَرِ وَأَبْنُ أَبِي حَاتِمٍ
تَفْسِيرُ لَزْزِهِ وَحَاكِمُ مُتَدَرِكِهِ وَتَصْحِيحُ أَيْدِي خَدَائِكَ جَلَّ وَعَلَا
كَانَ النَّاسُ آتَةً وَاحِدَةً قَوْلُهُ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا
رَوَايَتُ أَيْدِي لَكَ قَالَ كَانَ بَيْنَ آدَمَ وَنُوحٍ عَشْرَةُ قُرُونٍ كُلُّهُمْ
عَلَى شَرِيعَةٍ مِنَ الْحَقِّ فَاخْتَلَفُوا فَبَعَثَ اللَّهُ الْبَنِيَّينَ قَالَ وَكَذَلِكَ
هِيَ فِي قِرَاءَةِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ كَانَ النَّاسُ آتَةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا
يَعْنِي ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا بِوَرَكِهِ آدَمَ أَيْ نُوحٍ بَيْنَهُمَا عَلَيْهِ السَّلَامُ
أَوْنِ قُرُونٍ وَارِأَيْدِي وَانْزَكِ جَمَلِي حَقْدَنَ شَرِيعَتِ أَوْرِهِ أَيْدِي
صَكَهُ اخْتَلَفَ أَيْدِي بِرِسِّ حَقِّ تَعَالَى انْزَكِ انْبِيَاءِي رِسَالِ أَيْدِي
ابْنُ عَبَّاسٍ وَدِيكَ أَوَّلَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قِرَاءَتُهُ بُوَيْلَهُ دَر
كَانَ النَّاسُ آتَةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا صَاحِبُ قَامُوسٍ دِيكَ الشَّرِيعَةِ
مَاشَرَعِ اللَّهِ تَعَالَى لِبَعَادَةِ انْتَهَى انْتِ بَرْدِيْنِ أَيْ مُنْفَرِدٍ بِرِجَاعَتِهِ دَر
صَاحِبِ نَهَايَةِ دِيكَ فِي حَدِيثِ قَسِّ بْنِ سَاعِدَةَ أَنَّهُ يُبْعَثُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
آتَةً وَاحِدَةً اللَّهُ الرَّجُلُ الْمُنْفَرِدُ بَيْنَ كَقَوْلِهِ تَعَالَى إِنَّ أَوْلَادَكُمْ كَانُوا قَانِتًا

40
بِهِ وَفِيهِ لَوْلَا أَنَّ الْكَلَابَ آتَةً تَسْجَحُ لَأَمَرْتُ بِقَتْلِهَا يُقَالُ لِكُلِّ جِلٍّ مِنَ النَّاسِ
وَالْجَمْعُ أَنَّ آتَةً انْتَهَى جِلٍّ كَقَوْلِهِ صَنَفَ مَخَانَهُ دَرِ ابْنِ تَعَالَى وَطَبَّرَ ابْنِ
وَأَبْنِ أَبِي حَاتِمٍ سَنَدُ صَحِيحٍ أَيْلَهُ خَدَائِكَ جَلَّ وَعَلَا كَانَ النَّاسُ آتَةً وَاحِدَةً
قَوْلُهُ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا رَوَايَتُ أَيْدِي لَكَ قَالَ عَلَى السَّلَامِ
كَلِمَةً يَعْنِي جَمَلِي السَّلَامِ أَوْرِهِ أَيْدِي لَكَ ابْنُ سَعْدٍ طَبَقَاتُهُ وَجَهْ أَفْرَدَنَ
ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا رَوَايَتُ أَيْدِي لَكَ قَالَ مَا بَيْنَ نُوحٍ إِلَى آدَمَ
مِنْ الْأَبَاءِ كَانُوا عَلَى السَّلَامِ يَعْنِي ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا دِيكَ
نُوحٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَيْلَهُ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَيْنَهُمَا أَوْلَادُ آبَا السَّلَامِ أَوْرِهِ
أَيْدِي لَكَ ابْنُ سَعْدٍ سَفِيَانِ ثَوْرِيْنِ وَأَوَّلَ يَزِيدَنَ وَأَوَّلَ عِكْرَمَةَ دَنَ
رَوَايَتُ أَيْدِي لَكَ قَالَ كَانَ بَيْنَ آدَمَ وَنُوحٍ عَشْرَةُ قُرُونٍ كُلُّهُمْ عَلَى السَّلَامِ
يَعْنِي عِكْرَمَةَ دِيكَ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَيْلَهُ نُوحٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَيْنَهُمَا أَوْلَادُ
قُرُونٍ وَارِأَيْدِي لَكَ ابْنُ سَعْدٍ أَوْرِهِ أَيْدِي لَكَ وَحَقِّ تَعَالَى كَلَامُ
قَدِيمُهُ نُوحٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَنْ حَكَائَتُ أَيْدِي وَبِوَرَكِهِ رُبَّتِ اغْفِرْ لِي وَلِلْعَالَمِ
وَلَمَنْ دَخَلَ يَتِي مُؤْمِنًا وَنُوحٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَنْ أَوَّلِي سَاكِنِ مُؤْمِنِ أَوْلَادِهِ
نَضَّ قُرْآنِ أَيْلَهُ وَاجْتَمَاعِ أَيْلَهُ ثَابِتُ رِزَا أَوَّلَ يَزِيدِي نُوحٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَيْلَهُ
سَفِينَةُ دَهْ نَجَاتِ بَوْلَدِي وَأَنْزَكِ مُؤْمِنِينَ غَيْرِي نَجَاتِ بَوْلَدِي
وَحَقِّ تَعَالَى كَلَامُ قَدِيمُهُ بِوَرَدِي وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ نَامًا لِلْبَاقِيْنَ بَلْكَ
بِرَأْثَرِهِ انْزَكِ بِغَايَةِ أَوْلَادِهِ وَارِأَيْدِي لَكَ وَارِأَيْدِي لَكَ
إِيْمَانُهُ كَذَلِكَ بِرَأْثَرِهِ تَصْرِيحُ أَوْلَادِي نَهْ كَيْفَ تَارِيخُ مَصْرُودِهِ ابْنُ عَبَّاسٍ الْحَكَمُ

دالة اولان آثاری بیان ایدر ابن ابی حاتم خداک جمل و علا و اذ قال
ابراهیم لاییه قولنده سند ضعیف ایدر ابن عباس رضی الله عنهما وایت
ایدر که قال ان ابا ابراهیم لم یکن اسمہ آذر و انما کان اسمہ تارخ یعنی
ابن عباس رضی الله عنهما میور که بدستی ابراهیم علیه السلام پدر یک
اسمی آذر و کل ایدی و انوک اسمی تارخ ایدی و ابن ابی شیبہ و ابن
المنذر و ابن حاتم طرق عذیده و آن که انوک بعضی صحیحی مجاهدین
روایت ایدر که قال لیس آذر ابا ابراهیم و ابن المنذر سند صحیح ایدر
خداک جمل و علا و اذ قال ابراهیم لاییه آذر قولنده ابن جریر و ابن
روایت ایدر که قال لیس آذر باییه انما هو ابراهیم بن تارخ بن تارخ
ابن شایح بن ناخوه بن قالح ابن ابی حاتم سند صحیح ایدر سند یزید
روایت ایدر که قبل له اسم ابی ابراهیم آذر فقال اسمہ تارخ یعنی سدی
سوال اولندیک ابراهیم علیه السلام پدر یک اسمی آذر میذر اول
دیدیک انوک اسمی تارخ در صاحب قاموس میور که و تارخ کا دم
ابو ابراهیم الخلیل علیه السلام و میور که و آذر کنایه اسم عم ابراهیم
و اما ابوہ فانه تارخ امنی و عربک من حیث اللغة لفظ ابی و اگر مجاز
ایه دخی عم او زینه اطلاق قریشی بعد و قرآن عظیمه و اقدار
قال الله تعالی ام کنتم شہدا و اذ حضر یعقوب الموت اذ قال لاییه
ما تعبدون من بعدی قالوا نعبد الهک و آلہ ابایک ابراهیم و اسمعیل
و اسحق پس بویات کریمه ده اسمعیل علیه السلام او زینه اب اطلاق

اولندی حال بود که یعقوب علیه السلام عمتی ایدی نه کیم ابراهیم علیه
او زینه اطلاق اولندی مع ہذا اول یعقوب علیه السلام و دہ سی
ایدی ابن ابی حاتم وایت ایدر کہ ابن عباس رضی الله عنهما دہ باباؤر
دید و خداک جمل و علا و اذ قالوا نعبد الهک و آلہ ابایک قولنی تلاوت
ایدردی و خداک جمل و علا و آلہ ابایک ابراهیم و اسمعیل قولنده ابی العالیہ
روایت ایدر کہ قال سنی النعم ابا محمد بن کعب القرظی وایت
ایدر کہ قال الخال و الذی و النعم و الذی و تلا هذه الآية حضرت شیخ قدس
سره میور کہ پس آذر دہ صحابہ و تابعین سلف قولری بو ذکر
اولنا در و آذر ابراهیم علیه السلام عمتی اولوب پدری اولد و غنہ
دیلک بری بودر ابن المنذر سند صحیح ایدر سلیمان ضرردن
روایت ایدر کہ نمرود ابراهیم علیه السلامی آتش القا ایدر کہ ابراهیم
علیه السلام حبسی آتش و نعم الوکیل دیدی پس حق تعالی آتش
یا ناز کوئی بردا و سلاما علی ابراهیم میوردی و ابراهیم علیه السلام
امر حق ایدر آتش ضرر ایتد و کندہ عمتی دیدیک ابراهیم آتش
بنم ایچون دفع اولندی پس حق تعالی اکا آتش بر شاره کوندی
و اول شاره انوک یاغی او زینه و شوب الی یا قدی حضرت شیخ
میور کہ بو آذر دہ عسم ابراهیم علیه السلام ایدر صریح اولندی و بونده
بر فایده دخی و ارد و اول فایده بودر کہ ابراهیم علیه السلام ناره
القا اولد و غی آیمده عمتی ہلاک اولدی و حق تعالی قرآن عظیمه

خبر و دید و قاکیم ابراهیم علیه السلام انوک عدو الله اولدوغی ظاهر اولدی
 اکا استغفاری ترک ایدی و آواره و آرد اولدی که ابراهیم علیه السلام
 انوک عدو الله اولدوغی شرک اوزرینه اولد و کی و قد ظاهر اولدی
 و اندن صکره اکا استغفار ایلدی ابن ابی حاتم سند صحیح ایلد ابن عباس
 رضاه عنهما روایت ایدر که قال ما زال ابراهیم يستغفر لآبيه حتى مات
 فلما مات تبين له انه عدو الله فلم يستغفر له محمد بن كعب القرظي
 وقاده و مجاهد حسن بصری و غیر یزید یلر که ابراهیم علیه السلام الی
 حیاتده بقایدی پس و قاکیم اول شرکی اوزرینه اولدی ابراهیم
 علیه السلام اندن تبری ایلدی بعده ابراهیم علیه السلام واقعه ناک
 عقبنده شاه اجرت ایدی نیکیم حق تعالی قرآنده انوک اوزرینه
 نص ایدی بعده شاه بجزیدن برندن صکره مصره داخل اولدی
 و انده انوک جبار ایلد ساره ایلد باجر سبیل برقصه سی واقع اولدی
 نیکیم اول بین الناس مشهور و دو اوینی احادیثده و کتب تواریخده
 مسطور در بعده یینه شاه رجوع ایلدی و حق تعالی اکا اتم ایدیکه باجری
 و او علی اسمعیلی مکه یه نقل ایده پس ابراهیم علیه السلام امر حقه انری
 مکه یه نقل ایدی و دعا ایدی و دیدی ربنا انی استکنت من ذرتی بوا
 غیر ذی نزع الی قوله ربنا اغفر لی ولوالدی وللمؤمنین یوم یقوم الحساب
 پس و الاثیم استغفار ایدی و اول مدت طوبی عمت کند هلاکدن
 صکره ایدی پس بوندن استنباط اولنور که قرآنده کفر ایلد اکا استغفار

تبری ایلد مذکور اولان ابراهیم علیه السلام عتیدر پدر حقیقی
 و کلد ربه الحمد علی ما اللهم ابن سعد طبقاته کلیدن روایت ایدر که
 ابراهیم علیه السلام بائندن شاه بجزت اید و کنده او توزیدی
 یاشنده ایدی و واقیدن روایت ایدر که اسمعیل علیه السلام طوغده
 ابراهیم علیه السلام طغان یاشنده ایدی پس یکی اثر دن
 معلوم اولدی که ابراهیم علیه السلام واقعه ناک عقبنده بابلدن
 بجزرینه مکه ده اید و کی دعا بینده التی اوج یل و انه علم **فصل**
رابع توحید اولاد ابراهیم و اسمعیل ده علیهما السلام مسمی
ایکین عمر و بن لحنی نامنده بر شخص الی تبدیل و تغییر اید و کنی بیان
ایدر شهرستانی مطلق و بخنده یور که دین ابراهیم قایم و صدر عریده
 توحید شایع ایدی و اول دین ابراهیمی تغییر ایدن و عبادت اصنامی
 اصنامی اتخاذ ایلدن عمر و بن لحنی در انتی امام احمد و بخاری و مسلم
 الی هریره دن رضاه عنه روایت ایدر که قال قال رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم رأیت عمر و بن عامر الخمرانی یحرقن قصبه فی النار کان
 اول من سب السواي و بحر البحیرة یعنی الی هریره دیر که حضرت
 رسول الله صلی الله علیه و آله یور دیکه عمر و بن عامر الخمرانی بی کور دم
 بغری قمرینی آتش ایچده چکد و کی حالده ذرا اول یور کندن بر بدعه
 استخراج ایدی و انوک سبیل قومه جیره یعنی جایه جرایلی
 ابتدا سوايی سبب ایدن یعنی ناقه یی نذرا چون و غیر چون ضالیون

وَأَلَىٰ بَنِي دَنْ وَادِ زَيْنِ يُوْكَ يُوْكَتَمُ دَنْ أَرَادَ اِيْدَنْ وَبَحْرَه لِي بَحْر
اِيْلَيْنَ يَعْنِي نَاقَه كَفْ وَشَاكْتُ تَوَلَّيْتُ شَقَّ اِيْدَوْب طَوَاغِيَتْ
اِيْحُون اِنْمَرِي صَاغِلَه دَنْ مَنَع اِيْدَنْ اَوَّل اِيْدِي مَعْلُوم اَوَّلَكِيْم اَيْت
وَأَيْتَ بَصْرِيَّة دَنْ مَا خُوْدَرِيسَ بِمَفْعُولِ اقْتَضَا اِيْدَرْ كِه اَوَّل عَمْرُو دَر
وَيَحْرُ قَصْبَه فِي النَّارِ حَالِدَر مَفْعُولُن وَكَانَ اَوَّلُ مَنْ سَبَبَ السَّوَابِ
جمله سَنَك اَعْرَابُن مَحْتِي يُوْق مَسَائِفَه بَيَانِيَه دَرْ يَعْنِي سَوَالِ مَقْدَرَه
جَوَابِدَر زِيْرَا يَحْرُ قَصْبَه فِي النَّارِ دِيْنْدَكِه كَوِيَاكِه بَرِي لَمْ يَحْرُ قَصْبَه فِي النَّارِ
وَيُو سَوَالِ اِيْدِي پَس جَوَابِدَه لَانْ كَان اَوَّلُ مَنْ سَبَبَ السَّوَابِ
دِيْنْدِي وَاهِ اعْلَم اَمَام اَحْمَد سَنَدَه وَعَبْدُ بَنِ حَمِيْد وَابْنُ مَرْدَوِيَه
ابْنُ مَسْعُوْد دَنْ ضَرَاهُ عَنْهَا وَاَيْت اِيْدَرْ كِه قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ
تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَنْ اَوَّلُ مَنْ سَبَبَ السَّوَابِ وَعَبْدُ الْاَضْنَامِ اَبُو خَرَّاعَه
عَمْرُو بَنِ عَامِرٍ وَاَلَى رَايَه يَحْرُ امْعَاهُ فِي النَّارِ يَعْنِي ابْنُ مَسْعُوْدٍ ضَرَاهُ عَنْهَا
دِر كِه حضرت رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بُوْر دِيَكِه بَدْرَسْتِي اَبْدَا سَوَابِي
سَبَبِ اِيْدَنْ وَاَضْنَامَ عِبَادَتِ اِيْلَيْنَ اَبُو خَرَّاعَه دَر كِه اَوَّل عَمْرُو بَنِ عَامِرٍ
وَبَدْرَسْتِي بَنِ اَلِي كُوْر دَم بَغْر سَقْلَرِيْنِي اَتَشَدَه چَكْدُو كِي حَالَدَه بَخَارِي
وَابْنُ مَرْدَوِيَه عَايَشَه دَنْ ضَرَاهُ عَنْهَا وَاَيْت اِيْدَرْ كِه فَالْت قَالَ
رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَاَيْتُ جَهَنَّمَ يَحْطُمُ بَعْضُهَا بَعْضًا وَاَيْتُ
عَمْرُو اِيْحْرُ قَصْبَه فِي النَّارِ وَاَوَّلُ مَنْ سَبَبَ السَّوَابِ يَعْنِي حضرت عَايِشَه
ضَرَاهُ عَنْهَا دِر كِه حضرت رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بُوْر دِيَكِه جَهَنَّمَ كُوْر دَم

اَنُوْكَ بَعْضِي بَعْضِيْنِي اَكْل اِيْدَرْ وِعَمْرُو بَنِ عَامِرٍ كُوْر دَم بَغْر سَقْلَرِيْنِي
نَارَدَه جَوَابِدَه اَبْدَا سَوَابِي سَبَبِ اِيْدَنْ اَوَّلَدَر يَحْطُمُ كَسْرَطَا اِيْلَه
يَاكُلُ دِيَكِدَر حَاجَ نَهَايَه دِر كِه وَمنه سَمِيَتْ النَّارُ الْحَطْمَه لَانْهَا يَحْطُمُ
كُلَّ شَيْءٍ وَمنه الْحَدِيثُ رَاَيْتُ جَهَنَّمَ يَحْطُمُ بَعْضُهَا بَعْضًا اَنْتِي ابْنُ اسْحَقَ
وَتَقْسِيْرَه ابْنُ جَوْرِي اَلِي هَرِيْرَه دَنْ ضَرَاهُ عَنْهُ وَاَيْت اِيْدَرْ كِه قَالَ قَالَ
رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَاَيْتُ عَمْرُو بَنِ لُحْيٍ بَنِ قَمْعَه بَنِ خَذَفٍ
يَحْرُ قَصْبَه فِي النَّارِ اَنْ اَوَّلُ مَنْ غَيَّرَ دِيْنِ اِبْرَاهِيْمَ يَعْنِي اَبُو هَرِيْرَه دِر كِه
حضرت رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بُوْر دِيَكِه بَنِ عَمْرُو بَنِ لُحْيٍ بَنِ قَمْعَه بَنِ
خَذَفٍ كُوْر دَم بَغْر سَقْلَرِيْنِي اَتَشَدَه چَكْدُو كِي حَالَدَه زِيْرَا بَدْرَسْتِي
اَبْدَا دِيْنِ اِبْرَاهِيْمِي عَلَيْهِ السَّلَامُ تَغْيِيْر اِيْدَنْ اَوَّل اِيْدِي اَنْ اَوَّل كَسْرَهْمَزَه
اِيْلَه جمله مَسَائِفَه بَيَانِيَه دَرْ يَعْنِي سَوَالِ مَقْدَرَه جَوَابِدَر كَانَه بَرَسِي لَمْ يَحْرُ
قَصْبَه فِي النَّارِ وَيُو سَوَالِ اِيْدِي وَجَوَابِدَه اَنْ اَوَّلُ مَنْ غَيَّرَ دِيْنِ اِبْرَاهِيْمَ
دِيْنْدِي پَس اَعْرَابُن مَحْتِي اَوَّلَا ز وَجَايز دَر كِه اَنْ فَتْحَ هَمَزَه اِيْلَه اَوَّلُ ب
تَقْدِيْرِي لَانْ دِيَكِه زِيْرَا اَنْ وَاَنْ دَنْ حَرْفِ جَوَكِ خَذَفٍ سَابِعٍ
وَشَايَعِدَر قَالَ اللهُ تَعَالَى وَاَنْ الْمَسَاجِدَ فَلَا تَعْبُدُوْهُ اِيْ وَلَآ اِلَٰهَ اِلَّا هُوَ
وَقَالَ اللهُ تَعَالَى عَجَسَ وَتَوَلَّى اَنْ جَاوَهْ اَلَا عَمِيْ اِيْ لَآنْ جَاوَهْ پَس
اَنْ اَسْمِيَه وَخَرَبَه اَعْرَابُن مَحَلَّ مَجْرُوْر اَوَّلُوْر لَام مَقْدَرَه اِيْلَه وَجَارَ
مَعَ الْمَجْرُوْر مَتَعَلَّقَدَر يَحْرُ فَعْلَه وَاهِ اعْلَم بُوْلَفْطَه كِه ذَكَرَ اَوَّلَنْدِي ابْنُ جَوَابِدَر
وَلَفْظُ ابْنِ اسْحَقَ بُوْلَدَه دَرْ رَاَيْتُ عَمْرُو بَنِ لُحْيٍ بَنِ قَمْعَه بَنِ خَذَفٍ

و هم دیشی طوغری دی دیشی قد داشته و اصله اولدی دیردی و کیسی
 دخی ترک ایدردی یعنی دیشی اچون ارکی دنج ایتزدی و اصله دیکلری
 بود و برکیم نیک دوه سکک صلیدن اول بطن ولد کلد که انوک
 ارقه سنی حرام ایدردی و الی صودن و اولاد دن منع ایتزدی
 و اول ارقه سنی حمایت ایتدی دیردی حاتم دیکلری بود معلوم اولیم
 نظم شریفه جعل شرع و وضع معاسنه در انو کچون بر مفعوله بخدیه
 ایتدی که بحیره در و من زایده در بجاری مسلم و عبد الرزاق و عبد بن
 حمید و نسائی و ابن جریر و ابن المنذر و ابوشیخ و ابن مردویه سعید
 ابن المسیب بن رضاه عنه وایت ایدر که قال البحیره التي یمنع درها
 للطواغیت فلا یجلها احد من الناس و السایة کأنوا یستبونها
 لایستیم لایجل علیها شیء و الوصیلہ الناقه البکر تکر فی اول نواج
 الابل ثم ثانی بعد بانثی و کأنوا یستبونها للطواغیتهم ان وصات
 احدهما بالآخری یس منبها ذکر و الحام فحل الابل یضرب الضراب
 المحدث فاذا قضی ضرابه و دعوته للطواغیت و اعفوه من المحمل
 فلم یجل علیه شیء و سموه الحامی یعنی سعید بن المسیب رضاه عنه
 بوی که بحیره شول ناقه در که اهل جاهلیت بکر چون انوک سوتی
 صاعقه دن منع ایدر دیردی پس بریمه الی صاعمزدی و ساییه
 شول ناقه دینور که اهل جاهلیت الی الیمه باطله لر چون صالیور دیردی
 انوک اوزرینه برسنه یو کلتمزدی و وصیله شول کبر ناقه دینور که

اول دفعه ده دیشی طوغره و صکره یکینج دفعه ده دیشی طوغره اول
 یکی دیشینک برسی مابینر نده ارگک اولقسرین آخه و اصله اولور
 انی بکر چون آزاد ایدر دیردی و حاتم شول ارگک دوهیه دینور که بچ
 دفعه دیشی دوهیه آشه و انوک صلیدن بطنا بعد بطن اول بطنه دیک
 یاوری طوغره پس اول آشمه سنی تمام ایتد که الی الیمه باطله لر چون
 ترک ایدر دیردی و یو کدن الی عفو ایدر دیردی پس انوک اوزرینه برسنه
 یو کلتمزدی و اول حامی تسمیه اولندی **شرح غریب الاثر** طواغیت
 جمع طاعنوت و طاعنوت هر معبود بالبالک استمیرد و بونده مراد
 صندر و مذکر و مؤنث استعمال اولور قال الله تعالی یریدون ان ننجی
 الی الطاعنوت و قد امر و ان کیف و اب و قال الله تعالی و الذین احببوا
 الطاعنوت ان یجدوا بکر بکر در دیکدر صاحب نهاییه دیر که کل
 من اسرع الی شیء فقد بکر الیه قال علیه الصلاة والسلام لا تزل امتی
 علی سنتی ما بکروا بصلاة المغرب ای صلوا با اول وقتها حامی حمایت
 ایدجی دیکدر صاحب قاموس دیر که الحامی الفحل من الابل یضرب
 الضراب المحدث و او عشرة البطن ثم هو حام حی ظهره فیکر فلا یتفع
 منه شیء ولا یتفع من ماء و لامرعی انتهى ضرب ضاد کسر یله
 ارگک دوهیک دیشی دوهیه آشمه سنی دیر صاحب نهاییه دیر که
 ضرب الفحل الناقه یضربها اذا ترا علیها و اضرب فلان ناقه ای ازنی
 الفحل علیها انتهى نزو صیحه مقدر و ثب معاسنه صاحب قاموس

کوا

وَسَيَرُ أُمِّ مُنْقَذَةٍ بِكَرَّةٍ دِيرًا وَانْمُرْدَةً دِينَ اِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
بَقَايَا وَاَرَايِدِي وَخَرَاكُ بَيْتِ شَرِيفِ اَوْزِينِ مَدَّتْ وَلايَتِي اَوْجُوزِ
بِلِ اِيْدِي وَانْمُرْكُ وَلايَتِي مَشْوِي اِيْدِي تَاكُ حَضْرَتِ رَسُولِ اللّٰهِ
صَلَّى اَللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَوْدَةَ سِي قَضَى كَلْدِي وَانْمُرْ اِيْلَهُ جَنَكُ اِيْلَدِي وَانْمُرْكُ
وَبَرِّي اَوْزِينِ عَرَبِيْنَ يَارْدَمِ دِيْلَدِي وَوَلَايَتِ بَيْتِ انْمُرْدَنِ مُتَرَعِ
لَكِنْ عَرَبِ عَمْرُو بْنِ الْحَرَامِيِّ كُنْ كُنْ وَلِيْكَوْنِ اَحْدَاثِ اِيْتِدُوْكَى ضَلَالَايَ
تَرْكُ اِيْتِدِيْزِ اَنْزِلْ اَوَّلَ ضَلَالَايَ لِنَفْسِهِ تَغْيِيْرِيْ جَايزِ دِكْلِ دِيْنِ اَعْتِقَادِ
اِيْتِدِيْزِ اِنْتِيْ حَضْرَتِ شَيْخِ قُدْسِ سَرَةِ سِيورِ كِهْ پَسِ بُوْنَدَنِ حَضْرَتِ
رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّيْ اَللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَمِيْعِ اَجْدَادِيْ عَمِيْدِ اِبْرَاهِيْمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
عَمْرُوْكَ زَمَانَهُ كَلْفِ شَبَهَةِ مُؤْمِنِ اَوَّلِ قَلْبِيْ ثَابِتِ اَوَّلِيْ وَاَللّٰهُ اَعْلَمُ
فصل خامس ابراهيم عليه السلامك ذريتي وعقبى حقنه وارده
اولان آيات و آثار بيانده در قَالَ اَللّٰهُ تَعَالٰى وَاِذَا قَالَ اِبْرَاهِيْمُ لَارِيْبَ
وَقَوْمِ اِنِّىْ اَبْرَاهِيْمًا تَعْبُدُوْنَ اَلَا الَّذِىْ فَطَرَنِيْ فَاتَّخِذْ سِيْمًا دِيْنِ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً
بَاقِيَةً فِىْ عَقِبِيْ قَاضِيْ بِيضَاوِيْ عَقْبِيْ ذَرِيَّتُهُ نَفْسِيْ رَايْدُكُنْ صَكْرَهُ
بِيورِ دِيْكَ فَيَكُوْنُ فَيَهْمُ اِبْدَا مِنْ يَوْهَدَاةٍ وَيَدْعُوْا اِلَى تَوْحِيْدِهِ اِنْتِيْ عَجْدَنِ حَمِيْدِ
تَغْيِيْرِنْدَه خَدَاكُ غَوْجَلِ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِىْ عَقْبِهِ قَوْلِنْدَه سَنَدِيْلِهِ
ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ عَنْهُمَا رَوَايَتِ اِيْدِيْ كِهْ قَالَ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَللّٰهُ بَاقِيَةً
فِىْ عَقْبِ اِبْرَاهِيْمَ يَعْنِيْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ عَنْهُمَا دِيْرُ كِهْ كَلِمَةً لَا اِلٰهَ اِلَّا اَللّٰهُ
اَوَّلَادِ اِبْرَاهِيْمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَاقِبَةُ اَمْرُ لَرْنْدَه بَاقِيَةً دُرْ وَعَجْدَنِ حَمِيْدِ

وَابْنِ جَوْرِ وَابْنِ الْمُنْزَرِ خَدَاكُ غَوْجَلِ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِىْ عَقْبِهِ قَوْلِنْدَه
مَجَاهِدُنِ رَوَايَتِ اِيْدِيْ كِهْ قَالَ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَللّٰهُ يَعْنِيْ مَجَاهِدُ دِيْرُ كِهْ عَقْبِ اِبْرَاهِيْمَ
عَلَيْهِ السَّلَامُ بَاقِيَةً اَوَّلَانِ كَلِمَةً لَا اِلٰهَ اِلَّا اَللّٰهُ دُرْ وَعَجْدَنِ حَمِيْدِ سَنَدِيْلِهِ
وَابْنِ الْمُنْزَرِ قَادَهُ دَنِ خَدَاكُ غَوْجَلِ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِىْ عَقْبِهِ
قَوْلِنْدَه رَوَايَتِ اِيْدِيْ كِهْ قَالَ الْاِخْلَاصُ وَعَجْدَنِ حَمِيْدِ سَنَدِيْلِهِ قَادَهُ دَنِ
خَدَاكُ جَلْ ذِكْرُهُ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِىْ عَقْبِهِ قَوْلِنْدَه رَوَايَتِ اِيْدِيْ كِهْ
قَالَ شَهَادَةُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَللّٰهُ وَالتَّوْحِيْدُ لَا يَزَالُ فِىْ ذَرِيَّتِهِ مَنْ يَقُوْلُ لَهَا
مَنْ بَعْدَهُ يَعْنِيْ قَادَةُ اَيَّتِ مَذْكُوْرَهُ دَهْ دِيْرُ كِهْ شَهَادَةُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَللّٰهُ
وَتَوْحِيْدِ حَضْرَتِ اِبْرَاهِيْمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ صَكْرَهُ بُوْكَلْمَةِ يِ دِيْنِ كِيْمَتِهِ اَوَّلَادُهُ
وَاِيْمُ وَثَابِتِ اَوَّلَدِيْ وَعَجْدَنِ حَمِيْدِ اَيْتِدَه زَهْرِيْدَنِ رَوَايَتِ اِيْدِيْ كِهْ
قَالَ الْعَقْبُ وَلَدُهُ وَعَصْبَتُهُ صَاحِبُ صَحَابِ دِيْرُ كِهْ عَقْبُ الرَّجُلِ وَلَدُهُ
وَوَلَدُ وَلَدِهِ وَفِيْهَا لَعْنَانِ عَقْبُ وَعَقْبُ بِالتَّكْنِيْنِ اِنْتِيْ صَاحِبُ قَامُوْسِ
دِيْرُ كِهْ الْعَقْبُ الْوَلَدُ وَلَدُ الْوَلَدِ كَالْعَقْبِ كَلْتَفِ اِنْتِيْ قَالَ اَللّٰهُ تَعَالٰى
وَاِذَا قَالَ اِبْرَاهِيْمُ رَبِّ اجْعَلْ لِّىْ اَلْبَلَدَ اَمْنًا وَاجْعَلْنِيْ وَبَنِيَّ اَنْ نَعْبُدَكَ
الْاِخْتِصَامُ ابْنِ جَوْرِ تَغْيِيْرِنْدَه وَجَاهِدُنِ بُوَايَتِ كَرِيْمَهُ دَهْ رَوَايَتِ اِيْدِيْ كِهْ
قَالَ فَاسْتَجَابَ اَللّٰهُ لَابْرَاهِيْمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ دَعْوَتُهُ فِىْ وَلَدِهِ فَلَمْ يَعْجِدْ اَحَدٌ
مِّنْهُمْ صَنَابًا بَعْدَ دَعْوَتِهِ وَاسْتَجَابَ اَللّٰهُ وَجَعَلَ لِّىْ اَلْبَلَدَ اَمْنًا وَرَزَقَ اَهْلَكَ
مِنَ النَّعْمَاتِ وَجَعَلَ اَمَامًا وَجَعَلَ مِنْ ذَرِيَّتِهِ مَنْ يَقِيْمُ الصَّلَاةَ يَعْنِيْ مَجَاهِدُ
رَضِيَ عَنْهُ دِيْرُ كِهْ حَقِ تَعَالٰى اِبْرَاهِيْمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ اَوَّلَادِيْ حَقْنَدَه دَعَايَتِيْ

قبول ایتدی و بوبلیدی که مکه در امن صاحبی قلدی انده قان دو کلمه
 و بر کیمینه بر کیمینه ظلم المیز و صیدی لشکار اولمز و انوک اهلن
 ثم اذن رزق و یردی و اول افقر ایکن اصلا انده الین و صوبو غلن
 شادن طایفی اکا نقل ایدی و الی امام یعنی دیاده قده ایتدی
 و صلاتی اقامت ایده لی انوک در یقندن قدی حضرت شیخ قدس سره
 بیور که شک یوقدر که ولایت بیت خاصه حضرت رسول الله صلی الله
 علیه و سلم اجدا انده ایدی سایر اولاد ابراهیم علیه السلامه و کل
 ایدی و ولایت بیت اجدا مصطفاه ثابت اولدی تا کیم عمر و الحرامی
 الی انردن اخراج ایتدی بعده اول بیت انزه عودت ایدی پس
 معلوم اولدی که ذکر اولان ذریه ابراهیم علیه السلامه ناسک اولی
 و اخر اسی سلسله اجدا شریفه در انجلین اجدا شریفه که قبل حقان اصطفای
 ایل مخصوص اولدی و نور نبوت واحد بعد واحد انزه منقل و غسل
 شریف بولدیر پس ابراهیم علیه السلامه رب اجعلنی مقیم الصلوة و من ذریه
 قولیه اشارت اولان بعض غیر اولاد ان امر اولی و اخر ادر
 ابن ابی حاتم دیر که سفیان بن عیینه دن و لد اسمعیل علیه السلامه بر کیمینه
 اصنامه عبادت ایتدی دیو سوال اولندی ابن عیینه ایتدی دیو جواب
 یردی و دعاسنه ابراهیم علیه السلامه و اجنبی و بنی ان نعد الاضام
 قولنی دلیل ذکر ایتدی اکا دیندیکه پس نچون اکا اسحق علیه السلامه
 اولاد ابراهیم علیه السلامه سایر اولادی داخل اولدیر اول دیر که

زیرا ابراهیم علیه السلام بوبلک اهلنه انری انده اسکان ایتدکه اصنامه
 عبادت ایتملر نچون دعایدوب رب اجعل هذا البلد آمنا بیوردی
 و اجنبی و بنی ان نعد الاضام یردی و کند و اهلنی مخصوص ایتدی
 دخی بنا الی اسکنت من ذریته بواد غیر ذی نزع عند بنیک الحکم
 بنا یقیمو الصلوة بیوردی حضرت شیخ دیر که سفیان بن عیینه دن
 بر جواب نظر ایلد و اول ایه مجتهد نیک بریدر و اما حضرت فحیک شیخ
 ابن المنذر تفسیر انده سند صحیح ایلد خداک عزوجل رب اجعلنی مقیم
 الصلوة و من ذریته تولد انده ابن جریجان روایت ایدر که قال طن ریل
 من ذریه ابراهیم علیه السلام ناس علی الفطرة یعبدون الله یعنی ابن
 جرج دیر که پس ایتد ابراهیم علیه السلامه در یقندن یعنی اولادندن
 فطرت اوزرینه خدایه عبادت ایدر بعضی کسه لر موجود لر در **فایده**
 فطرت فاک کسریه خلقت معنانه در صاحب قاموس دیر که الفطرة
 بالکسر الخلقه التي خلق عليها المولود فی رحم ایه انتی ابو یعلی و طبرانی
 و بیهقی استود بن سرجان ضراعه عنه استایند جیاد ایلد روایت ایدر که
 قال قال رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم کل مولود یولد علی الفطرة
 حتی یغرب عنه لانه فابواه یهودانه او ینصرانه او یمجسانه فطرته
 اولان الف و لام عهد اچو نذر و العهود فطرة الله التي فطر الناس علیها
 ای الخلقه التي خلقهم علیها من الاستعداد لقبول الحق و الثاني عن البا
 یعنی هر مولود که طوغر اول خداک خلقی انوک اوزرینه خلق ایتدوکی

خَلَقَتْ اُوزَيْنَه طَوْغَرَه اَوَّلَ خَلْقَتَن مَراد قَبُول حَقِّهِ وَرَدَ بَاطِلَه اِسْتَعْدَاد
 پَس شَوِيكِيَم اَوَّلَ مَوْلُو دَحَالِي اُوزَيْنَه قَالَه فَسَادُ ثَرْبِت و تَقْلِيدُ اَبَوْن
 و اَمَالِي اَكَا تَعَرُض اِيَدُوب اَلِي نَظَرُ صَحِيحَتَن مَنَع اِيْمِيَه لَر اَوَّلَ مَلَّتْ حَنِيفِيَه
 غَيْرَتِي اَخْتِيَار اِيْمِيَه صَاحِب نَهَايَه بُو حَدِيث شَرِيك تَقْسِيْمِيَه بِيُوْر كِه
 اَلْفَطْرُ الْاِبْدَاع و الْاَخْتِرَاع و الْفَطْرَةُ مِنْ الْحَالَةِ كَالْجِلْدَةِ و الْاَرَكَةُ و الْمَعْنَى
 اَنَّهُ يُولَدُ عَلَى نَوْعٍ مِنَ الْجِلْدَةِ و الطَّبَعُ الْمَتَّي لِقَبُولِ الدِّينِ فَلَوْ تَرَكَ عَلَيْهَا
 لَا سَتَرَّ عَلَى لَزْوِمِهَا و لَمْ يَفَارِقْهَا اِلَى غَيْرِهَا و اَمَّا يَعْدِلُ عَنْهَا مِنْ يَتَوَلَّى
 لَآفِيَه مِنْ آفَاتِ الْبَشَرِ و التَّقْلِيدُ ثُمَّ مَثَلُ بَاوَلَا دِ الْيَهُودِ و النَّصَارَى
 فِي اتِّبَاعِهِمْ و الْمِيلَ اِلَى اَدْيَانِهِمْ عَنْ مُقَضَّي الْفِطْرَةِ السَّيِّئَةِ و قِيلَ مَعْنَاهُ
 كُلُّ مَوْلُو دِ يُولَدُ عَلَى مَعْرِفَةِ اللَّهِ و الْاِقْرَابِ فَلَا تَجِدُ احَدًا اِلَّا وَهُوَ يُقَرِّبَانُ لَهُ
 صَانِعًا و اِنْ سَمَاهُ بَغَيْرِ اسْمِهِ اَوْ عَجَدَ مَعَهُ غَيْرُهُ وَ قَدْ تَكَرَّرَ الْفِطْرَةُ فِي الْحَدِيثِ
 وَ مِنْهُ حَدِيثٌ عَلَى غَيْرِ فِطْرَةِ مُحَمَّدٍ اَرَادَ دِينَ الْاِسْلَامِ الَّذِي هُوَ مَنْسُوبٌ اِلَيْهِ
 وَ مِنْهُ حَدِيثٌ عَشْرُ مِنَ الْفِطْرَةِ اَي مِنَ الشَّيْءِ يَعْنِي سُنَنَ الْاَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ
 السَّلَامُ و السَّلَامُ الَّتِي اَمْرُنَا اَنْ نَقْدِيَ بِهِمْ فِيهَا اَنْتَهَى و اَللَّهُ تَعَالَى اَعْلَمُ
فصل سادس حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بعض
اجدادك ايام نرى حقته و ارده اولان نصوصي بيان ايدر ابن حبيب
 تَارِيخِزَه ابْنِ عَبَّاسِ رَضِيَ عَنْهُمَا رَوَايَتِ اِيْدِر كِه قَالِ كَانَ عَدْنَانُ وَ مَعْدُ
 وَ رِبْعَةُ وَ مَضْرُ وَاَسَدُ عَلَى مِلَّةِ اِبْرَاهِيْمَ فَلَا تَزْكُرُوْهُمْ اِلَّا بِخَيْرٍ يَعْنِي ابْنِ عَبَّاسٍ
 حَضَرَ نَرَى رَضِيَ عَنْهُمَا بِيُوْر دِيكِه عَدْنَانُ وَ مَعْدُ وَ رِبْعَةُ وَ مَضْرُ وَاَسَدُ مِلَّةِ اِبْرَاهِيْمَ

عليه السلام اوزينه ايد نير پس انرى يا ذاكلمك الاخير ايله **فايده** ربيع
 نزارك اوغليد ريس اول مضرک برادرى اولور صاحب قاموس ديركه
 ربيع الفرس هو ابن نزار بن معد بن عدنان ابو قبيلة و ذكر في **ح م**
 اسد خريمه كى اوغليد و بوندن غيرى اوج اوغلى و نى و اردر لکن
 اول بوكله نكلى در صاحب قاموس ديركه و اسد ابن خريمه محرکه ابو قبيلة
 من مضر انتى و بو اثرده ذكر اولندر كى باقيرى نسب شريفه بيان اولور
 و ابن حبيب سند جيد ايله ابن عباس رضى عنهما روى ايت ايدر كِه
 قَالِ مَاتَ اَدَدُ وَاَلِدُ عَدْنَانُ وَ عَدْنَانُ وَ مَعْدُ وَ رِبْعَةُ وَ مَضْرُ و قِيْسُ بْنُ عِيْلَانَ
 وَ تَيْمٌ وَاَسَدُ وَضَبَّةٌ وَ خُرَيْمَةُ عَلَى الْاِسْلَامِ عَلَى مِلَّةِ اِبْرَاهِيْمَ يَعْنِي ابْنِ عَبَّاسٍ
 حَضَرَ نَرَى رَضِيَ عَنْهُمَا بِيُوْر دِيكِه اَدَدُ كِه عَدْنَانُ كِ پَر ايدرد و عَدْنَانُ وَ مَعْدُ
 وَ رِبْعَةُ وَ مَضْرُ و قِيْسُ بْنُ عِيْلَانَ وَ تَيْمٌ وَاَسَدُ وَضَبَّةٌ وَ خُرَيْمَةُ اِسْلَام
 اُوزَيْنَه وَاَسَدُ اِيْدِر كِه اَوَّلَ اِبْرَاهِيْمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كِ مَلِيْدَر معلوم اولر كِه تيم
 عَلَى مِلَّةِ اِبْرَاهِيْمَ عَلَى الْاِسْلَامِ قَوْلُكَ عَطِيفٌ يَأْتِيْدُر و جَائِزٌ دِر كِه اَنْدَر بَدَل
 اولر صاحب قاموس ديركه قيس عيلان بالغنح ابو قبيلة و اسم الياس
 ابن مضر و ديركه و عيلان بلالام ابو قيس و الصواب قيس عيلان
 مضافاً و ليس له سمي و هو في الاصل اسم فريسيه انتهى تيم غالب بن فهر
 اوغليد ر ابو جعفر الطبري و انوك غيرى روى ايت ايدر كِه حق تعالى ارميا
 عليه السلام و حق ايتد كنه تحت نصره و ارد اكا بلدر كِه تحقيقاً بن الى عربك
 اوزينه مستط ايدم و حق تعالى ارميايه امر ايتد كِه معد بن عدنانى

كَذُوَايَهُ بَرَّاقِ اَوْسْتَنَهُ بِنْدُوْرَه تَاكِه اَكَا فَمَتَّ يَعْنِي عَقُوْبَتُهُ مَكَافَات
 اَصَابَتْ اَيْمِيَه زِيَارَتِ اَنُوَك صَلْبَنَدَن بَرِنِي كَرِيْم چَمَر سَم كَر كَر وَاَنُوَكَل
 سَلِي خَم اَيْسَم كَر كَر پَس اَرْمِيَا مَعْدِي بَرَّاقِ اَوْسْتَنَهُ بِنْدُوْرِي وَاَلِي
 اَرْضِ شَاه اَيْلَدِي وَاَنَدَه بَنِي اِسْرَائِيْل اَيْلَه نَشُو وَاَمَّا بَوْلَدِي بَعْدَه فِتْنِ
 سَاكَنَه اَوْلَدَقَه يَنَه مَكَانَه عَوْدَتِ اَيْلَدِي **فَاَيِدَه** صَاَحِب قَامُوَس
 بِيُوْر كِه بَحْتِ خَم بَا اَيْلَه اَبْنِ مَخَانَه دَر وَاَضَر بَقَم وَزَنِي اَوْزَرَه بَرَضْمَك
 اَسْمِيْدَر وَاَوَّلِ صَم عَمْدَه بَوْلُوْب اَنُوَك بَا يَاسِي مَعْلُوْم اَوَّلَا مَغِيْن
 صَم نَبْتِ اَوْلَدِي وَاَوَّلِ قَدْتِي خَوَّابِ اَيْلَدِي اَنْتِي اَبْنِ سَعْدِ طَبَقَا تَه
 عَجْدَانَه بَنِ خَالَك مَرَسَنَدَن رَوَايَتِ اَيْدِر كِه قَال قَال رَسُوْل اِه صَلِي اِه
 تَعَالِي عَلَيْهِ وَاَسْم لَا تَبُوَا مَضْرَفَانَه قَد كَان اَسْم يَعْنِي عَجْدَانَه بَنِ خَالَك
 دِيْر كِه حَضْرَت رَسُوْل اِه صَلِي اِه عَلَيْهِ وَاَسْم بِيُوْر دِيْكَ مَضْرِي سَوَجَك زِيَار
 بَرَسْتِي اَوَّلِ مَشْمَانِ اَوَّلِ شَبْدِي اَبْنِ جَبِيْب سَنَدِ جَدِ اَيْلَه سَعِيْد بَنِ الْمُسْتَبِيْن
 رَضْرَاهُ عَنْهُ رَوَايَتِ اَيْدِر كِه قَال قَال رَسُوْل اِه صَلِي اِه تَعَالِي عَلَيْهِ وَاَسْم
 لَا تَبُوَا مَضْرَفَانَه كَان عَلِي مَلِك اَبْرَاهِيْم دَر وَاَه الزَّبِيْر وَابِلَا دَرِي بَسَنَدِ
 جَدِّ عَنْ الْحَسَنِ مَرَسَلَا خُوَه يَعْنِي سَعِيْد بَنِ الْمُسْتَبِيْب رَضْرَاهُ عَنْهُ وَحَسَن بَضْرِي
 رَوَايَتِ اَيْدِر كِه حَضْرَت رَسُوْل اِه صَلِي اِه عَلَيْهِ وَاَسْم بِيُوْر دِيْكَ مَضْرِي سَوَجَك
 زِيَار بَرَسْتِي اَوَّلِ اَبْرَاهِيْم عَلَيْهِ السَّلَام مَلِكِي اَوْزَرَه اَيْدِي سَمِيْلِي الرُّضْ
 الْاَلْفِ نَام كَابَزَه دِيْر كِه حَضْرَت رَسُوْل اِه دَن صَلِي اِه عَلَيْهِ وَاَسْم
 رَوَايَتِ اَوْلُوْر كِه قَال لَا تَبُوَا رِبْعَه وَلَا مَضْرَفَانَه كَانَا مُؤْمِنِيْن يَعْنِي
 اَبِيَه

رِبْعَه اَيْلَه مَضْرَه سَبْت وَدَشْنَام اَيْمَك زِيَار بَرَسْتِي اَمْرُ مُؤْمِنَر اَيْدِي
 حَضْرَت شَيْخ قَدْحَس تَرَه بِيُوْر كِه بَنِ بُوَحْدِيْتِ شَرِيْفَك اَوْزَرِيْنَه مَسْنَدِ
 اَوْلَدُوْغِي حَالَدَه وَاَقْفِ اَوْلَدَم بَعْدَه اَنُوَك سَنَدِي دِيْكَ اَيْدِي وَاَبْنِ
 سَعْدِ سَنَدِيْه حَضْرَت عَايْشَه دَن رَضْرَاهُ عَنْهَا رَوَايَتِ اَيْدِر كِه قَالَتْ
 قَال رَسُوْل اِه صَلِي اِه تَعَالِي عَلَيْهِ وَاَسْم لَا تَبُوَا تَيْمًا وَضَبَةً فَاَنَّمَا كَانَا مُسْلِمِيْن
 يَعْنِي حَضْرَت عَايْشَه رَضْرَاهُ عَنْهَا دِيْر كِه حَضْرَت رَسُوْل اِه صَلِي اِه عَلَيْهِ وَاَسْم
 بِيُوْر دِيْكَ تَيْمِي وَضَبَتِي سَبْت اَيْمَك زِيَار بَرَسْتِي اَمْرُ مُسْلِمَانَر اَيْدِي
 صَاَحِب قَامُوَس دِيْر كِه ضَبَّتَه بَنِ اَدْعَمُ تَيْمِيْم بَنِ مَرَّةِ اَنْتِي وَنَسْنَدِيْه اَبْنِ عَجْدَانِ
 رَضْرَاهُ عَنْهَا رَوَايَتِ اَيْدِر كِه قَال قَال رَسُوْل اِه صَلِي اِه تَعَالِي عَلَيْهِ وَاَسْم
 لَا تَبُوَا قَيْسًا فَاَنَه كَان مُسْلِمًا يَعْنِي اَبْنِ عَبَّاس دِيْر كِه حَضْرَت رَسُوْل اِه
 صَلِي اِه عَلَيْهِ وَاَسْم بِيُوْر دِيْكَ قَيْسِي سَبْت اَيْمَك زِيَار بَرَسْتِي اَوَّلِ مَشْمَانِ
 اَيْدِي اَبْنِ جَبِيْب سَنَدِ جَدِ اَيْلَه اَبْنِ عَبَّاس دَن رَضْرَاهُ عَنْهَا رَوَايَتِ اَيْدِر كِه
 قَال مَاتَ خُرَيْمٌ عَلِي مَلِكِ اَبْرَاهِيْم عَلَيْهِ السَّلَام يَعْنِي اَبْنِ عَبَّاس رَضْرَاهُ عَنْهَا
 دِيْر كِه خُرَيْمٌ اَبْرَاهِيْم عَلَيْهِ السَّلَام مَلِكِي اَوْزَرِيْنَه اَوْلَدِي طَبْرَايِي غَالِب بَنِ اَبْجَر
 رَوَايَتِ اَيْدِر كِه قَال قَال رَسُوْل اِه صَلِي اِه تَعَالِي عَلَيْهِ وَاَسْم رَحْمَةُ اَنْتِي
 اَنْه كَان عَلِي دِيْنِ اَسْمَعِيْل بَنِ اَبْرَاهِيْم يَعْنِي غَالِب بَنِ اَبْجَر رَضْرَاهُ عَنْهُ
 دِيْر كِه حَضْرَت رَسُوْل اِه صَلِي اِه عَلَيْهِ وَاَسْم بِيُوْر دِيْكَ حَقِ تَعَالِي قَيْسَه رَحْمَتِ
 اَيْسُوْنِ اَوَّلِ مَرْحَمِ اَسْمَعِيْل بَنِ اَبْرَاهِيْم عَلَيْهِمَا السَّلَام دِيْنِي اَوْزَرَه اَيْدِي
 اَبْجَر اَحْمَد وَزَنِي اَوْزَرَه صَحَابَه دَن بَرِيْك اَسْمِيْدَر قَال السَّمِيْلِي وَدِيْكَ عَنْ النَّبِيِّ

صلی الله تعالی علیه وسلم انه قال لا تسبوا الیاس فانه کان مؤمناً و ذکر
 انه کان یسمع فی صلبه نبیة البتة صلی الله تعالی علیه وسلم بالبحج یعنی ستمیلی
 دیگر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم روایت اولی که بدستی
 اول دید و کم الیاس بت ایمن بر اول تحقیقاً مؤمن ایدی و روایت
 اولندیکه اول صلبنده حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم حج ایلدیه
 ایشیدردی و ستمیلی دیگر که ابتدا یوم عروبه بی جمعه ایدن کعب بن لوی
 ایدی و بعضی دیگر که عروبه جمعه ایلدیه سلمه کللی تسمیه اولندی
 و قریش بو کونده اکا جمع اولورلردی و اول انمره نصیحت ایدردی
 و حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم مبعثی انمره اگدرلردی
 و اول کند و اولادندن اولم و غنی بلدرلردی و اکا اتباع ایلدیه و ایما ایلدیه
 امر ایدردی و بو معناده بعض آیات انشا و ایلردی و اول آبیایک
 بری بودر **شعر** یا لیتنی شاد افحوا دعوتیه ادا قریش شیعی الحق خذلانا
 بو خبری اعلام النبوة نام کتابنده ماوردی ذکر ایلردی انتهی حضرت
 شیخ دیگر که بو خبری دلائل النبوة ده ابو نعیم سندیه ابی سلمه بن
 عبد الرحمن بن عوفون روایت ایلدی و آفرنده دیگر که کعب موی
 ایلدیه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم مبعثی بینده بشیر التمش
 یل و ارا ایدی بعده حضرت شیخ دیگر که پس ارا دایتد و کمردن حاصل
 اولدیکه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم جمیع اجدادی محمد
 ابراهیم علیه السلام کعب بن لوی یه کلنج ابراهیم علیه السلام
 اینی

دینی اوزره ایدیر و کعبک اوغلی مره ظاهر اولان اولدر که انرکی دین ابراهیم
 علیه السلام اوزرینه ایدی زیرا پوری کعب اکا ایمان ایلدیه وصیت ایدی و مره
 ایلدیه عبد المطلب بینده دورت بایا قالدی که انرک کلاب و قتی و عبد مناف
 و هاشم و بن انرک حقننده بر نقتد و صل اولدم بو قیصر دیگر که اگر چه انرک
 خصوصلنده نص وارد اولدی لکن سابقاً ذکر اولنان خصوصشک
 عمومتری انرک دخی دین ابراهیم علیه السلام اوزرینه اولد فرینه دلالت
 ایدر لروانه اعلم و عبد المطلبده اوج قول وارد قول اولدیه حق تعالی
 الی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بعثتدین صکره ایما ایدی
 حتی اول حضرت ایمان کتوردی و مسلمان اولدی و بعده اولدی بو قولی
 ابن سید الناس حکایت ایدی لکن بو قول دلیلدن مجر اولد و غنی
 جمدن تضعیف اولندی بلکه شیعه یه نسبت اولندی قول ثانی اولدیه
 اکا دعوت و اصل اولدی یعنی اهل قریظن ایدی و قریظن هر یکی سوک
 مابینده اولان زمانه دیر لر یعنی بر سوک موبله الی ولی الیلین سوک
 بعثتدین مابینه قریظن تسمیه ایدر لر صاحب قاموس دیگر که الفرة مابین
 کل قریظین انتهی پس اول زمانک اهل قریظن دینور شول شرطه کیم
 انمره انبیادن بریک دعوتی و اصل اولدی اما شوبله کیم انردن برینه
 انبیاء سابقین دن بریک دعوتی و اصل اولدیه اول قریظن اولماز پس
 اهل کلامدن اشاعره و فقها دن شافعیه دیدیر که اکا دعوت و اصل
 اولیان کیمسه معذور در و قیامته معذب و کلدر بر اعترت سمو در

عقله و کلامه و دلیلش یک خداست جل ذکره و ما کتا معذبین حتی نبوت رسولا
 قولید نوی قدس تره شرح مسلمه مسئله اطفال مشرکین ده بود که
 المذاب الصبیح المختار الذی صار الیه المحققون انهم فی الجنة لقوله تعالی
 و ما کتا معذبین حتی نبوت رسولا اذ کان لا یعذب البالغ لکونه لم تبلغه
 الدعوة فغیره اولی انتی و صاحب مخزن کبی و عمر بن لکبی اهل فترت
 تعذیب ماطه اولان احادیث صحیحہ دن اوج و جمله جواب ویردی
 جواب اول اولدر که امر اخبار آحاد در قواطع معارض اولماز جواب ثانی
 اولدر که انکر اوز لرینه تعذیبی قصیر سببی خدا بلور جواب ثالث
 اولدر که بواحدیده مذکور اولان تعذیب شرایی تبدیل و تغییر ایدنه
 و ضلالتن انوک سبیل عذر قبول اولما بن سنه بی تشریع ایلنه
 مقصود در معلوم اولکه کیم بعضیل آیت کریمه ک ظاهر به اخذ ایدوب
 مطلقا اهل فترت بخاطر لیه و انکر جنه و خول لر لیه جرم ایدر حضرت
 شیخ سبیل النجاة ده بوکه ذهاب اولدی و بعضیل دیدیر که اهل فترت
 قیامت کوی امتحان اولور لرا طاعت ایدر جنه و عصیان ایلشیر
 جهمه داخل اولور ل حضرت شیخ مساک حقا ده و درجه منیفه ده مقام
 سندیه ده بوکه ذهاب اولدی و تحقیقه اقرب اولان بودر دیدی
 پس اهل فترت باید دید که یک حکمتی بشرط الامتحان دیکر و تعذیب
 اولماز دیکری معانده ایدن کبی ابتداء تعذیب اولنر بلکه آنده امتحان
 جاری اولور دیکر و انوک آخره امتحانی دیا ده اکا دعوت رسولک

بلوغی مترسده تتریل اولور و انوک آخره عصیان رسوله مخالفتی مترسده
 اولور انتی ابن حجر رحمه الله اصابه نام کابنده ترجمه ابی طالبه قصه امتحان
 ذکر ایدکن صکره بودر که و سخن زجوان ی دخل عبد المطلب و آل بیت
 فی جمله من یدخلها طایعا فینجو الا اباطالب فانه اذکرک البعثة و لم یؤمن
 و ثبت انه فی ضحاح من التار انتی و ابن حجرک بو قوی عبد المطلبک
 اهل فترت اولد و غنه دلالت ایدر معلوم اولکه کیم حدیث امتحان صحاح
 و حانده وارد اولدی و حضرت شیخ مساک الحقا ده انری ذکر ایدی
 و مصنف دخی کابنده نقل ایدی مراد ایدن مراجعت ایلسون قول ثالث
 اولدر که عبد المطلب نوچید اوزرینه و ابراهیم علیه السلام لقی اوزرینه
 اولدی زیرا حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم دلائل نبوتی کوردی
 و انوک نوچید ایلد مبعوث اولد جعتی بدی امام فخر الدین الرازی حضرت
 صادر اولان کلامک عمومک و آیات سابقک تفسیر نه مجاهد دن
 و سفیان بن عیینه دن تقدّم ایدن کلامک شمولک ظاهری اولدر
 و حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم خنده اکا منسوب اولوب
 انا انبی لا کذب نانا ابن عبد المطلب یوردوغی بو قوی تأیید ایدر زیرا
 اگر مشرک اولیدی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا منسوب اولدی
 زیرا حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم آباء کفاره انتا بدن ننی قلدی
 نه کیم شعب ایانده بیعتی ابی بن کعب دن و معاذ بن جبل دن ضراعه
 و نسائی وینه شعب ایانده بیعتی و الضیاء القیدی ابی ذر دن ضراعه

روایت ایدر که قال رسول الله صلی الله علیه وسلم **انتسب رجلان علی عهد موسى فقال احدهما فلان بن فلان حتی عد تسعة فمّن انت لا اثم لك قال انا فلان بن فلان بن الاسلام فادّعی الله الی موسى ان قل لهما من المنتسبین اما انت انتسب الی تسعة فی النار فانت عاشرهم فی النار واما انت انتسب الی اثنين فی الجنة فانت ثالثهما فی الجنة یعنی ابی بن کعب و معاذ بن جبل و ابوذر رضاه عنهم ویدیکر حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم یوردیکر حضرت موسی علیه السلام که زمانه ایکی کیمین منتسب اولدیر امر دن برسی ویدیکر بن فلان او علی فلانم حتی طقوز بابایه کعد ایدی پس شش کیمین اناک اولسون و برسی بن اسلام او علی فلانک او علی فلانم دیدی حق تعالی موسی علیه السلام و حی ایدیکر بواکی منتسب سولیکه اناکسن ای نازده اولان طقوزده منتسب اولان کیمینسن انکر عاشرین نازده و اناکسن ای جنده اولان ایکی منتسب اولان کیمینسن انکر ثالثین جنده **فایده** لا اثم لك کلمه ذم در صاحب نهایت دیر که لا اثم لك هو ذم و سب ای انت لقیط لا تعرف لك اثم و قبل و قرقع مدح بمعنی التعجب منه و فی بعد انتی و صاحب قاموس دیر که لا اثم لك بما وضع موضع المدح انتی امام احمد و بیهقی و بخاری و ابوعلی و بغوی و ابن قانع و طبرانی الی ریجانه دن رضاه عنه روایت ایدر که قال رسول الله صلی الله علیه وسلم من انتسب الی تسعة آباء کفار یریدهم عزاکر ما هو عاشرهم فی النار یعنی ابو ریجانه رضاه عنه**

دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم یوردیکر کیمیکه طقوز کافر بابایه منتسب اولدیر امره انتساب ایلدیر عزاکر ما اوده ایلدیکر حالد اول انکر او نجید نازده **تنبیه** کفار آباء صفدر یریدهم انتسب فاعلن حالد رای انتسب حال کونه یرید بالانتساب الیههم عزاکر ما و بر لفظه کراما محله کبر او قعدرا بن ابی شیبه و امام احمد و سلم الی مالک الاشعری رضاه عنه روایت ایدر که قال رسول الله صلی الله علیه وسلم **اربعة فی امتی من امر الجاهلیة لا ترکهن الفخر فی الاحساب و الطعن فی الاسماء و الاستیقاء بالنجوم و النیاحه** یعنی ابو مالک الاشعری رضاه عنه دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم یوردیکر امر جاهلیتن دورت خصلت امتده موجوده در امر اول دورت خصلتی ترک ایتیر لر برسی احباده فخر در یعنی آباء ایلدیر شرف و انکر مناقب لیه تعاطر و ایلنجیمینسب ابد ذم و قرح ایلدیر مثلاً طغدر او نجیمی نجوم ایلدیر استیقاء یعنی مطرک رزولی نجوم دن بریک تاثیر لیه اولد و غنی اعتقاد در دور و نجیمی نیاخدر یعنی نوب میت ایلدیر رفع صوت در پس بود دورت خصلت محرکه در لر و مع هذا بواقت یعنی اکثری حوام اولد قریبی بلور کن امری ترک ایتیر لر من امر الجاهلیة و لا ترکهن حال در جار مع المجرورده مستقر اولان ضمیر دن ذکره الطیبی عقبه دیر که اگر بو حدیث شریف حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم اصطفی بنی ماشده و ایدر اولان حدیث معارضه اول نور علیی اکا جواب ویروب دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم

علیه وسلم بوکله فخر ایتدی بلکه مذکور کردی و مرتبه لرینی تعریف
 مراد ایلدی مثلاً بر کیمینه بدرم فقیه ایدی دیر حال بوکه اول انوکله فخر
 ایتک مراد ایتیم بلکه بحق بدرینک حالنی تعریف مراد ایدر و یا خود حضرت
 رسول الله صلی الله علیه وسلم بوکله میل حق تعالی حضرت نریک کند و اوزرینه
 نغینه و پذیر لرنده نعمته علی وجه الشکرات مراد ایتدی و بونده
 استطالة و فخر دن برتنه یو قدر انتی کلام الحلیمی و بهیقی شعب
 ایمانده بوکله حق نقل ایتدی و آئی ابقا ایلدی حضرت شیخ قدس سره
 بیور که حکیمیک حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بو قولیه مذکور کردی
 مثله لرینی و مرتبه لرینی تعریف مراد ایتدی و یا خود حق تعالی حضرت نریک
 کند و اوزرینه نغینه و پذیر لرنده نعمته علی وجه الشکرات مراد
 ایلدی قولنده مقاله امامی تقوی و آئی عمومی اوزرینه احوال و در کمال کفر
 زیرا اصطفا اولمازالا شول کیمیکه اول توحید اوزرینه اوله انتی
 اگر دینور کیم مسند دارمی ده و سن نسائی ده عبده بن عمر دن
 رضاه عنهما مر ویدر که آن رسول الله صلی الله علیه وسلم قال لفاطمة
 و قعرت توکامین الا انصار عن میثم لعلک بلغی معهم الکدی ویزی
 انکر ایعنی القبور قالت لا قال لو بلغی معهم الکدی ما رأیت الجنة
 حتی یأکوا جذا یک یعنی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت
 فاطمه یه حال بوکه اول انصار دن بر قومی یسکر دن تغزیه ایتدی
 بیور دیکه اوله نیم انرا لیه قبوره واصله اولدک حضرت فاطمه رضاه عنهما

اینها مشهوره و فقهیه و شافعیه و حنفیه و مالکیه و حنبلیه و یسکر و غیره
 بقایا طایفه و مستحق و ارجح و اعلی

اوله

و دیکه واصله اولدم حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بیور دیکه اگر انرا لیه
 قبوره واصل اولدک حتی کور مزدک حتی بابا کد دده سی کوره پس بو حدیث
 شریف عبد المطلبک عدم اسلامده ظاهر در جواب اولدکه جایزدر که
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بو قولیه انوک تخلفی مراد ایده زیرا
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم قولی حقد و فاطمه نک رضاه عنهما
 انرا لیه قبوره و صولی ناره خلودی ایجاب الیزر بو جواب سبیلیندر
 لکن ابو داود بو حدیثی روایت ایتدی و انده حتی یأکوا جذا یک لفظی
 ذکر ایتدی **فایده** معلوم اولدکه نیم لعلک لغت عربده ترجی و اشتقاق ایچون
 کلور و ترجی محبوبده اولور لعل الله یرضنا کبی و اشتقاق مکروهده اولور
 لعل العدو یقدم کبی و اشتقاق صاقد رفق و قور قفق معاسنه در
 صاحب قاموس دیر که شفق و اشتفق حاذر اولایقال الا اشتفق
 انتی و شک ایچون دخی کلور و اگر دینور کیم بخاری صحیحده ذکر ایدر که
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم ابو طالبک اوزرینه موتی حقدده
 داخل اولدی و ابو جهل انوک یا ننده ایدی حضرت رسول الله صلی الله علیه
 وسلم اکا دیکه ای عم قل لا اله الا الله کلمه اجاج و فی روایه اشتدک
 بهما عند الله یعنی ای عمی لا اله الا الله دی بر کلمه اولدوغنی حالده که انوکله
 بن عند الله سکیچون شهادت ایدرم ابو جهل ایلر ابی امیه اکا دیدر که
 ملت عبد المطلبدن اعراض ایدرین اول دیکه بن عبد المطلب
 ملتی اوزره نیم پس بو حدیث ظاهری اقتضا ایدر که عبد المطلب کفر اوزرینه

اوله

جواب اوله که اقتضای مذکور ممنوعه زیر عجب المطلب بعثت یثمدی پس
اول نه دعوت اولدی و نه اذن دعوتن امتناع صادر اولدی بلکه انوک
حقده و نیلن احوالک ادناسی اولدر که اول اهل قریه نذر و اشاعره ایل
شافعیه عند نه اهل قریه مغتیب و کلدی قال الله تعالی و ما کان معذبین
حتی یبعث رسولاً اما ابوطالب بعثت یثمدی و حضرت رسول الله صلی الله
علیه وسلم انی دعوت ایلدی و کلمه توحیدی سالی اوزنده اجرا
ایتمی اذن طلب ایلدی و اول کلمه توحید ایلد نطق ایتمدن ابا و امتناع
قلدی و مع هذا حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم قرآنی حرمین
اذن عذاب تخفیف اولدی صحیح بخاریده وارد در که حضرت رسول الله
صلی الله علیه وسلم بوردیکه هو فی ضحاح من النار و لولا انا لکان
فی الذکر الأسفل من النار ضحاح ضاحین معجبتین ایلد و اولی نک
فجیلده صاحب قاموس دید و کی اوزده مایسیره و یا خود طوقره در
صویه دیرلر و حدیث شریفده مارا چون استعاره اولمشدر یعنی اول
طوقره در مارده در صاحب نهاده دیر که فی حدیث ابی طالب
و جدته فی غمرات من النار فاجتبه الی ضحاح و فی روایه انه فی ضحاح
من نار یعنی منه و ماغه الضحاح فی الأسفل مارق من النار علی وجه الارض
ما یبلغ الکعبین فاستعاره للنار شهرستانی مثل و مخرده دیر که حضرت
رسول الله صلی الله علیه وسلم نوبت یفی اسرار عبد المطلبده بعض
ظهور ایلد ظاهر اولدی و اول نوزک برکتیله زنج و کینه نذر ایلد الهام اولدی

تبرکات و کرامات
در کتب معتبره
در کتب معتبره
در کتب معتبره

و انوک برکتیله اولاده ترک ظلم و بغی ایلد امر ایدردی و انوری مکاریم اخلاقه
حس ایلردی و دنیاات امور دن نهی قیوددی و اول نوز برکتیله و صابانه
دیدیکه دنیا دن بر ظالم چقدر مازاکه اذن انتقام اولتیه و اکابر مصیبت
اصابت ایتیه حتی بر ظالم کیمتیه هلاک اولدی حال بوکه اکابر مصیبت
اصابت ایتدی بو معنی عبد المطلبه دیندی و اول انده تفکر ایلدی و دیدیکه
و الله ان و آله هذه الدار دارا یجری فیها المحسن بحسانه و یعاقب فیها
المسئی باسائیه و اول نوز برکتیله ابرهه یه ان لند البیت رباً یحفظه
دیددی و اول نوز برکتدن ابوقبیه صعود ایدوب دیدی

- لا یتهم ان المرء یسنع • عذقه فامنع حلاکک
- لا یغلبن صلیبتهم • و محالهم عذواً محالک
- فانصر علی آل الصلیب • و عابیه الیوم الک
- ان کنت تارکهم و کعبه • تتا فامر ما بداکک

انتمی مصنف دیر که خشنی دیر که جلالت حاکمه نک کسر لیه جمع حله در
و حله جماعت بو نذر ستمیلی دیر که جلالت بو بیتده مکانه حلول ایدکی
قومدر غدا و اغین معج ایلد در نهاده صاحبی دیر که اصله الغدو و هو الیوم الذی
یاتی بعد یومک فحذرت لاه و لم یستعمل تاماً الا فی الشعر و منه قول ذی الرکة
و ما الناس الا باله یار و اهلها • بها یوم حلوما و غداً و بالواقع • ولم یرد عبد المطلب
الغدعینه • و اما اراد تقرب الزمان انتمی محال کسر بجمه قوت و شدت در
فامر ما بداکک مازاید مؤکله در و یا خود موصوله در ای الذی بداکک

مِنَ الصَّلَاحَةِ فِي تَرْكِهِمْ اَتَمُّ وَبِالْحَمْدِ عَبْدُ الْمَطْلُبِ كَفَرٌ وَشَرٌّ مَعْرُوفٌ وَكَلَرٌ
 بَلَكُمُ اَنْدَنَ مَحْفُوظٌ اَوْلَانِ بُو مُرَكَّ خَلَا فِدْرَ حِلِّ حَادِهْ اَنُوكَ خَدَايَهْ عِبَادَتِ
 اَيْدِ وَكِي كَشْدَهْ مَذْكُورَهْ اَلَيْسَهْ دَهْ شَهْوَرْدِ وَفَرِيشِ اَنُوكَهْ اِسْتِغْفَا اِيَّوَبَ
 سَقَى اَوْلَدَ قَلَرِي دَوَاوِيْنِ سِيَرَهْ مَسْطُورْدِ وَاَنُوكَ اَبْرَهَمَهْ يَهْ اَنْ لَهْمَا
 اَلْبَيْتِ رَا بِاَحْفَظْ قَوْلِي وَجُودِ حَقِّ مَقَرِّ مَعْرِفِ اَوْلَدِ وَغَنَهْ دِلَالَتِ
 وَقَضَهْ اَصْحَابِ فِيلَدَهْ دَعَا سَنَدَهْ يَارَبِّ لَا اَرْجُو لَهْمُ سَوَاكَ قَوْلِي وَانْظُرْ
 عَلَيَّ اَلِ الصَّلِيبِ وَغَايِدِيَهْ اَلْيَوْمِ اَلَكْ قَوْلِي مَوْجِدِ اَوْلُوبِ بَثْ پَرَسْتِ
 اَوْلَدِ وَغَنَهْ اَشَارَتِ اَيِدِ وَفَقَاكِمُ عَبْدُ الْمَطْلُبِ اَحْبَابِ يَهُودِ دَنَ وَرَهْبَانِ
 رَضَا اَدَنَ حَضْرَتِ سَوَلِ اللّٰهَكِ صَلَّيْ اَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَوَاثِمَهْ مَبْعُوثِ
 اَوْلَا جَعْفِي اَشْتَدِي اَكَا تَحِيْلِ وَتَعْظِيْمِ وَتَوْفِيْرِ وَكُرْمِي زِيَادَهْ اَيْتَدِي حَتَّى اِلَى
 جَمِيْعِ اَوْلَادِي بَلَكُمُ اَوْزِ نَفْسِي اَوْزِيْنَهْ رَجِيحِ اَيِرْدِي وَائْمُ اَيْمَنَهْ اَنُوكَ
 حَقِّظْ وَجَرِ اسْتِيْلَهْ اَمْرِ اَيِرْدِي وَاهْلِ كِتَابِ اَنُوكِيچُونِ بُو اَتَمَكِ بِيَا مَبْرِي
 دِيرِ اَلرَّسِ بَنِ اَنُوكَ اَوْزِيْنَهْ اَهْلِ كِتَابِدِنِ خَوْفِ اَيِرْمِ دِيرْدِي وَابْنِ سَكْنِ
 عَبْدُ الْمَطْلُبِ صَحَابَهْ دَنَ عَدَا اَيْدِي زِيَا اَوْلِ حَضْرَتِ سَوَلِ اللّٰهَكِ صَلَّيْ اَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 مَسْتَمِ مَبْعُوثِ اَوْلَا جَعْفَهْ اَوَارِ اَيْتَدِي بِحَيْرِ الرَّاهِبِ كَبِرِ بَحِيْرِ اَبَاكَ فَسْتَحِي
 وَفَاكُ كَسْرِي وَمَنَآءَهْ تَحِيْكَ سَكُونَكِ وَآخِرِي رَا اِمْقُصُورَهْ اَيْلَهْ ضَبْطِ
 اَوْلَمَشْدَرِ مُصَنَّفِ دِيرَكِهْ اَبْنِ حَجَرِ اَصَابَهْ دَهْ اَبْنِ سَكْنِي بَرَسَنَهْ اَيْلَهْ تَعْقِبِ
 اَيْتَدِي اَلَا بُو قَدَرِ وَارَكِهْ اِلَى قِسْمِ اَبْعَدَهْ ذَكَرِ اَيْدِي وَصَدْرِ كِتَابَهْ دِيرَكِهْ
 اَلْقِسْمِ الرَّابِعِ فَيَمِيْنِ ذَكَرَ فِي كِتَابِ الصَّحَابَهْ عَلَيَّ سَبِيْلِ الْوَتَمِ وَالْعَلَطِ ظَاهِرِ

اَوْلَانِ بُو دَرَكِهْ اَبْنِ حَجَرِ قَدَرَسْتَرَهْ عَبْدُ الْمَطْلُبِ قِسْمِ اَبْعَدَهْ اَنُوكِيچُونِ ذَكَرِ اَيْدِي
 اَوْلِ بَعَثْتَهْ شَمْسِي پَسِ نَهْ كُونَهْ صَحَابَهْ دَنَ عَدَا اَوْلَمُورِ اَتَمِي وَبِالْحَمْدِ الصَّحَابِي
 مَنَ صَحْبِ النَّبِيِّ صَلَّيْ اَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَوْرَاَهْ وَلَوْ سَاعَهْ مَنَ نَهَارِ قَوْلَرِ نَزْدَهْ
 رُوَيْتَدِنِ مَرَادِ بَعْدِ النُّبُوَّةِ اَوْلَانِ رُوَيْتَدِرِ مَطْلُوقِ رُوَيْتِ دَكَلَرِ اَيْلَهْ اَلْحَقِّ
 عَبْدُ الْمَطْلُبِ وَحَضْرَتِ نَبُوْتَهْ يَتَشَمِيْبِ دِيْنِ حَقِيْقَهْ اَوْزِيْنَهْ اَوْلَمُورْدِنِ
 اَنُوكَ اَمَثَالِي اَصْحَابِ رَسُوْلَدَنِ اَوْلَمُورْ لَكْنِ اَبْنِ مَنَدَهْ اَبُو تَعِيْمِ بَحِيْرِي
 كَا بَرَزْدَهْ صَحَابَهْ دَنَ ذَكَرِ اَيْدِي بَرِ پَسِ مَعْلُومِ اَوْلَدِيَكِهْ اَمْرَكِ عِنْدَ اَلرَّسَدَهْ
 حَضْرَتِ رَسُوْلِ اللّٰهِي كُورِنِ هَرِ مَسْلَمِ صَحَابِيْدِرِ كَرَكِ اَوْلِ رُوَيْتِ قَلِ
 النُّبُوَّةِ اَوْلَسُوْنِ وَكَرَكِ بَعْدِ النُّبُوَّةِ اَوْلَسُوْنِ وَانَهْ اَعْلَمُ بَرَزْدَهْ صَاحِبِي شَرَفِ
 اَلْبُوصِيْرِي رَضَا عَنْهُ وَشَكَرَ اَللّٰهَ سَعِيَهْ سِيُورِ وَبَدَا لِلْوُجُوْدِ مَنَكْ كَرِيْمِ
 مِّنْ كَرِيْمِ اَبَاوَهْ كَرَمَا • نَسَبِ تَحِيْبِ الْعَلِيِّ بِجَلَّاهْ • قَلَدَ تَهَا جَوْهَرَا اَلْحُجُوْرَا •
 جَدَّ اَعْقَدَ سُوْدُورِ وَفَحَارِ • اَنْتَ فِيْهِ الْيَتِيْمَةُ الْعَصْمَا • **شرح الايات**
 بِاَيِ ظَهَرَ لِلْوُجُوْدِ اَيِ لَهْمَا الْعَالَمِ مَنَكْ كَرِيْمِ اَيِ سَالَمِ مَنَ كُلِّ صِفَةٍ نَقِصِ
 جَامِعِ لِكُلِّ صِفَةٍ كَمَالِ عَيْنِي كَرِيْدِنِ مَرَادِ هَرِ صِفَةٍ نَقِصْدِنِ سَالَمِ وَهَرِ صِفَةٍ
 جَامِعِ بَرِ وَجُوْدِدِرَكِهْ اَوْلِ حَضْرَتِ رَسُوْلِ اللّٰهِ صَلَّيْ اَلَيْهِ وَسَلَّمَ صِفَهْ كَرَمَهْ
 كَمَا لِيچُونِ اَنْدَنَ بِرِ شَخِصِ كَرِيْمِ مَسْتَرَعِ اَوْلَقِ صَحِيْحِ اَوْلَدِي صِفَهْ كَرَمِيْنَهْ
 وَانْدَهْ كَمَا لَهْدَهْ مَبَالِغَهْ اَجَلِيچُونِ مَنَ كَرِيْمِ مَنَ اَصْلَابِ وَاَقَمِ كَرِيْمِ دِيْمَكْدَرِ
 وَكَرِيْدِنِ مَرَادِ نَقِصِ جَاهِلِيْتَدِنِ سَالَمِ دِيْمَكْدَرِ پَسِ بُو مُخَلَّدَهْ وَبَا بَعْدَهْ
 اَوْلَانِ كَرِيْمِ حَضْرَتِ غَيْرِ يَارِ وَنَاظِمِ بُو كَلَامِي حَضْرَتِ رَسُوْلِ اللّٰهَكِ صَلَّيْ اَلَيْهِ وَسَلَّمَ

پذیرد و مادر یک اسلام زده ظاهر در آباؤه جمیعهم دیگر نه کیم الی افت
 افاده آید و نامطم قدس سره آبا و اجداد ائمه شایسته بر معنی مراد آید
 زیرا سابقا ذکر آید که یکی نوع معانیا را در دو اختیار و کرک تا نری
 بر دو کرک مادی سالمون من سفاح الجاهلیة و نقصم محصول بیت
 اول عالم مکنون استند یا رسول الله هر صفة نقصدن سالم و هر
 صفة کمالی جامع بر وجود که ظاهر اولی و اول وجود دن مراد حضرت
 رسول الله صلی الله علیه و سلم کند پذیرد و بو که علم بدیعه بخیریدیر لر
 تفصیلی مخلصدن کوریکه انجلین کریم که اصل کرکیدن یعنی نقص
 جاهلیتدن سالم بر اصلدن موجود اولدی انجلین اصل کریم که انوک
 جمیع آبا و اجداد کرکیدر یعنی سفاح اهل جاهلیتدن و نقصدن
 سالم در نسب جبر در مبتدا محذوف و تثنین تعظیم ایچوندر ای هدا
 نسب عظیم بل لا اظهر ولا اجل منه فی الانساب بحسب ایتنا المحیط
 ای تظن العلی جمع علیا در و علیا تا بیت اعلی در بحلا ضم و کسر ایل
 و کسر افصح در جمع طیه در کسر عا ایل ای بسبب حلا ذلک النسب طیه
 بزرگ دیگر قلدها ضمیر علیه را جبر در نجومها نزع خافض او زین
 منصوب برای نجومها الجوزاء جوزا سماده بزرگ اسمیدر و قلدها
 فعلک فاعلیدر و قلدها جمله سی اعدا بدن محلا منصوب بحسب فعلک
 مفعول ثانی سیدر و مفعول اولی العلی در محصول بیت ثانی حضرت
 رسول الله صلی الله علیه و سلم نسب شرفی بر نسب عظیم که انوک

طیه نری سبب معالین ایتنا المحیط ظن ایدر سبب جوزا نجومی تقلید
 ایلدی یعنی نجومی الزمه قلاده قدی معلوم او که نامطک قدس سره
 کلامی افاده آید که اول آبا و اجداد هر بری زمانه مرتفع اولدی حتی نرفته
 و علو مرتبه ده و اضافته و ظلمات بر و بجزده انوکله استاده بخشم کی
 اولدی حتی طان ظن ایدر که اول نجوم جوزا دن بر بجزده جذا فعلد افعال
 مد حدن و نعم کبیر عملا و معنی عقد کسر عین ایلد جو اهر دن قلاده معانسه
 سودر سیاده دیگر اولو لوق معانسه و محار فح قایلده خصال جلیل
 ایلد قد صد انت فی ای فی ذلک العقد بر نسجه ده فیها واقعدر و عقده
 ضمیر مؤنث ارجاعی معنی جاننه نظر آدر زیر عقد قلاده معانسه در
 الیتیم شول نسبه دیر که حسنه انوک شبیهی اولیه العصما عصمتدن
 ما خود در و عصمة حفظ و منع معانسه در زیر بودر و نیمه یک شانه
 اکاید اعیار و اصله اولمادن انوک حفظ و منعده مبالغه اولنه و جمله انت
 فی صفه عقده و یا خود حالد اندن زیر اول اضافته تخصیص کتب
 ایتش در محصول بیت ثالث نه کو بگذر کمال جهندن شبکه اول
 سیادک و خصال جلیل ایلد مدح قلاده سیدر یعنی جذا شبکه
 انجلین نسب کرسن ذکر اولنوب و سبب کله بزرگ عدا اولند قد
 انر جو اهر ذی قیمن مستطی قلاده اولور لر و سن انکر النفس و اعظمی
 و اعلا و اگر می اولور سن واته اعلم حافظ العصر بن حجر العسقلانی حضرت
 قدس سره بوزر شرح بنی الهدی النخاس من آل شام فعن فخرهم فلیقصر التکامل

تَقَلُّ فِي أَصْلَابِ قَوْمٍ تَشْرُقُوا • بِمِثْلِ مَا لَبَدْتُكَ النَّازِلُ
 وَابْحَمْدَ خَضَّ اللَّهُ تَعَالَى هَذَا النَّبِيَّ الْكَرِيمَ بِطَهَارَةِ النَّسَبِ تَعْظِيمًا شَائِدًا وَحِفْظَ
 أَبَاؤُهُ مِنَ النَّاسِ تَمِيمًا لِبَرِيَّةٍ وَجَعَلَ كُلَّ أَصْلٍ مِنْ أَصُولِهِ خَيْرًا مِنْ زَمَانِهِ
 كَمَا قَالَ فِي حَدِيثِ الْبُخَارِيِّ الَّذِي لَقِطَعَ بَصْدْرَهُ مِنْ فِيهِ بَعَثْتُ مِنْ خَيْرِ
 قُرُونِ بَنِي آدَمَ قُرْنًا فَفَرَّقْنَا حَتَّى كُنْتُ مِنَ الْقُرُونِ الَّذِي كُنْتُ فِيهِ **رَحِمَ اللَّهُ الْقَائِلَ**
 أُولَئِكَ أَتَى لَمْ تَرْمَلَهُمْ • عَيْنِي عَلَى مُتَابِعِ الْأَحْقَابِ
 لَمْ يَفِرُوا زَاةَ الْعَفَاةِ وَطَالَمَا • رَدُّوا عِدَاؤَهُمْ عَلَى الْأَعْقَابِ
 زَهَرَ الْوَجْهَ كَرِيمَةً خَابَهُمْ • يَعْطُونَ جَاهَهُمْ بِغَيْرِ حَسَابِ
 حَلَمُوا إِلَى أَنْ لَا تَكَادَرَا نَسَمَ • يَوْمًا عَلَى ذِي مَقْوَةٍ بِغَضَابِ
 وَكَمْ مَوَاحِشِي أَبْوَانُ يَجْعَلُوا • بَيْنَ الْعَفَاةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ بَابِ
 كَانَتْ تَعِيشُ الطَّيْرُ فِي أَحْسَانِهِمْ • وَالْخَوْشُ حِينَ تَشْخُ كُلُّ نَحَابِ
 وَكَفَاهُمْ أَنَّ النَّبِيَّ مُحَمَّدًا • مِنْهُمْ فَدَحَمُ بِكُلِّ كِتَابِ
شرح غريب الأبيات أَحْقَابُ جَمْعُ حَقِيرٍ وَحَقْبٌ بَوْنُهُ سِنِينَ
 مَعْنَاهُ فِي صَاحِبِ قَامُوسٍ دِيرُكَ الْحَقْبُ بِالضَّمِّ وَبُضْمَتَيْنِ ثَانُونَ سَنَةً
 أَوْ كَثْرُ الدَّهْرِ وَالثَّنَةُ أَوَّلُ السَّنَةِ جِ أَحْقَابُ أَحْقَابُ أَمْتَى عَفَاةَ ضَمَّ
 عَيْنٌ أَيْ جَمْعٌ عَافِيَةٌ وَعَافِيٌّ قَوْلُهُ دِيرُكَ وَهَرِ طَالِبُ فَضْلٍ مَعْنَاهُ فِي
 صَاحِبِ قَامُوسٍ دِيرُكَ الْعَافِي الضَّيْفُ وَكُلُّ طَالِبِ فَضْلٍ أَوْ زَرْقٍ كَالْمُعْتَفَى
 أَعْقَابُ عَقْبِكَ جَمْعُهُ عَقَبٌ قَافَكَ كَسْرِي وَكُسُوْنِيهِ أَوْ كَجِدْ دِيرُكَ قَالَ
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَيْلٌ لِلْأَعْقَابِ مِنَ النَّارِ وَآهَ الشَّيْخَانِ وَأَبُو دَاوُدَ

النسائي

وَالنَّسَائِيُّ وَابْنُ مَاجَهَ عَنْ ابْنِ عُثْمَانَ وَالْأَمَامِ أَحْمَدَ وَالشَّيْخَانَ وَالتِّرْمِذِيَّ عَنْ ابْنِ مَرْزُوقٍ
 وَبَعْضُهُمْ بِوَحْدَةٍ أَيْحُونَ مُتَوَاتِرٌ فِيهِ دِيرُكَ صَاحِبِ نَهْيِهِ وَخَصَّ الْعَذَابَ
 بِالْأَعْقَابِ لِأَنَّهُ الْعَضْوُ الَّذِي لَمْ يَغْسَلْ وَقِيلَ أَوْ صَاحِبِ الْعَقَبِ فَخَفَ
 الْمُضَافُ وَأَمَّا قَالُ لَأَنْهُمْ كَانُوا لَا يَسْتَقْصُونَ غَسْلَ أَرْجُلِهِمْ فِي الْوُضُوءِ
 وَيُقَالُ فِيهِ عَقَبٌ وَعَقَبُ أَمْتَى زَهَرَ أَمْتَى وَهَذَا كَسْرِي وَهَذَا كُسُوْنِيهِ أَوْ كَجِدْ
 وَآزَهَرَ أَقْبَرُ لَوْ دِيرُكَ صَاحِبِ قَامُوسٍ دِيرُكَ الْأَزْهَرُ الْأَبْيَضُ اللَّوْنُ
 وَالنَّيْرُ وَالشَّرْقُ الْوَجْهَ أَمْتَى مَقْوَةٌ ذَلَّتْ دِيرُكَ غَضَابُ عَيْكَ كَسْرِي
 غَضَبَاكَ جَمْعُهُ **باب ثالث** حضرت رسول الله صلى الله عليه
 وسلم **نسب طاهري بيانته در** و بواب اوج فضلي مستحضر
فصل اول حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم **نسب شريفي**
عَدَمَانَهُ دَكْ صَحِيحٌ وَمُتَّفَقٌ عَلَيْهِ وَأَنَّهُ مَافُوقِي مَكِيَّةَ أَعْدَادُ وَكَيْفِيَّةَ أَسْمَاءِ
حَسْبُهُ مُخْتَلَفٌ فِيهِ أَوْلَادُهُ وَعَنِّي بَيَانُ أَيْدِرُ مَعْلُومٌ أُولَئِكَ هُمُ حَضْرَتُ
 رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَسَبِي عَدَمَانَهُ دَكْ صَحِيحٌ وَمُتَّفَقٌ عَلَيْهِ فِي
 وَحَدِيثِ شَرِيفِهِ حَضْرَتُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى بَيَانِ بِيْرِشْدِ
 بَيِّدَقِي دَلَائِلُ بَيَّةَ وَهَذَا النَّسَبُ فِي رِضَا عَنْهُ رَوَايَتُ أَيْدِرُكَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ بْنِ هَاشِمِ بْنِ عَبْدِ
 مَنَافٍ بْنِ قُصَيٍّ بْنِ كِلَابٍ بْنِ مُرَّةَ بْنِ كَعْبٍ بْنِ لُؤَيٍّ بْنِ غَالِبٍ
 ابْنِ فِهْرٍ بْنِ مَالِكٍ بْنِ النَّضْرِ بْنِ كِنَانَةَ بْنِ خُزَيْمَةَ بْنِ مَذْرُكَةَ بْنِ الْيَاسِ بْنِ مَهْرٍ
 ابْنِ زَارَةَ وَمَا فَرَّقَ النَّاسُ فَرَقَيْنِ الْأَجَلْنِي اللَّهُ فِي خَيْرِهِمَا فَخَرَجَتْ

من بین ابوتی فلم یضیی شیء من عمده الجاهلیة و فوجت من کجای و لم افج
من سفلج من لدن آدم حتی انتهت الی ابی و اتی فاما خیرکم نبأ و خیرکم ابا
و بو حدیث شریف معنای سابق بقدر معلوم در زیر امثلی تقدم امثلی در
بعضیل حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم نسب شریفی عذانه ذکر
یکی بنیاده جمع اید بر شعر **علقت شریعا** ال **عقلی** **قراة**
کتاب **مبین** **کسب** **بی غریبه** **فرا** **مشرقی** **کرام** **خلاصة**
مد الفهم **مذیل** **مجد** **عواقب** هر کلمه یک اولاده شرح اید یا زیلان
حرف بر اسم اشارت در مثلاً عقلت ده عین عبد الله و شفیعاده شین
شیبه الحجة که عبد المطلب را یا در باقی نرند و مخی حال بود در بخاری صحیح
بیور که **باب مبعث النبی صلی الله علیه و سلم** محمد بن عبد الله بن عبد المطلب
ابن هاشم بن عبد مناف بن قصی بن کلاب بن مره بن کعب بن لوی
ابن غالب بن فهر بن مالک بن النضر بن کنانه بن خویله بن مدرکه بن الیاس
ابن مضر بن نزار بن معد بن عدنان پس نسب شریفی عذانه ذکر معلوم در
و صحیح در و عذانه مافوقه اختلاف وارد در لکن عدنان اسمعیل علیه السلام
در یثمدن اولاد و عذانه خلاف یوقدر بلکه خلاف عدنان ایل اسمعیل علیه السلام
ما بنی نرند اولاد لکن عذانه در و انده ت ابون اختلاف امثلی در
بعضیل و دیگر که اگر معلوم و کله در کذاک ابراهیم علیه السلام آدم علیه السلام
ما بنی نرند اولاد لکن حقیقه او زینہ الحق خدا بود اندن غیر یسیر
زیر حضرت ابن عباس رضی الله عنهما روایت اید که آنه صلی الله علیه و سلم

کان اذا انتسب لایجاوز معدن عدنان ثم یک و یقول کذب الت ابون
مرثین اولاد و اواد فی مشند الفردوس لکن نهیلی اید که بو حدیثه اصح
اولاد که اول ابن مسعود قولید رضی الله عنه انتی ابن مسعود ابن عساکر
ابن عباس رضی الله عنهما روایت اید که قال قال رسول الله صلی الله تعالی
علیه و سلم کذب الت ابون قال الله تعالی و قر و ما بین ذلک کثیراً یعنی
ابن عباس رضی الله عنهما دیگر که حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم بیور دیگر
نسب بر یعنی نسب عالم کذب سوید بر یا حق تعالی ناسدن علم
انت ابی نفی ایدی قال الله تعالی و قر و ما بین ذلک کثیراً یعنی اگر کثرتن
بر حیثیله در که عذانه در زینہ غیر یسیر یسیر یسیر یسیر یسیر
علما جمع اولاد بر و اجاع علما محمد رشوک او زینہ یکم حضرت رسول الله
صلی الله علیه و سلم منشعب اولاد قد عدنانی تجاوز امیر ذی انتی و بعضیل
دید یل که اگر معلوم در لکن بو نرند و عدنان ایل اسمعیل علیه السلام بنی نرند
اولاد لکن عذانه اختلاف کثیر ایل اختلاف اید بر بعضیل انری و در و در
دید بر و بعضیل یدید بر و بعضیل سکزد دید بر و بعضیل
طقوز دید بر و بعضیل او نرند دید بر و بعضیل او نرند دید بر
و بعضیل یکم دید بر و بعضیل او نرند دید بر و بعضیل او نرند
سکزد دید بر و بعضیل قرقر دید بر و بعضیل بو نرند غیر ی
دخی دید بر ابن جبر و ابن جبران و ابن مسعود ما بنی نرند بو نرند
کلامی بسط اید بر ابن حجر قاس تره بیور که بنم نظر مد مترجج اولاد که

ابن اسحاق دیدگی نسنگ اوزینه اعتماد اولی در مصنف دیر که
 حافظ ابو الفضل العراقي الفیت سیرده الی تصحیح ابتدای انتی و ابن
 اسحاق قولی اوزینه عدنان ایل اسمعیل علیه السلام مایلر نده اولسر
 یوزر ابن حجر فتح القدیرده ابراهیم علیه السلام نسبی نوح علیه السلام
 سوق ایتدکن صکره یوزر که جمهور اهل نسب و اهل کتاب بونده اختلاف
 ایتمزلر لای بعض اشما ایلر نطقده اختلاف ایدر لر نعم ابن جبان اول تار بخنده
 انوک خلافتی سوق ابتدای و اول شاذ در انتی و ابن دیرد کتاب اشتقاقده
 یوزر که اما ابراهیم علیه السلام آدم علیه السلام دکن نسبی صحیحدرانده
 اختلاف یوقدر یوزر اول تورانه مثلدر و انده انکر نسبی و مبلغ
 عمر لری مذکور در جوانی مقدمده دیر که آدم علیه السلام ایل اسمعیل علیه السلام
 مایلر نده اولان نسب صحیحدر علما مینده انده خلاف یوقدر خلاف
 نقل الیه ایلچون انجمن اسماء آباده در انتی و حضرت رسول الله صلی الله علیه
 وسلم نسب شریفی آدم علیه السلام دکن فقهده علما مینده اختلاف واقع
 اولدی ابن اسحق و ابن جوزی و غیر بر جوازنده ذهاب اولدیر و امام مالک
 که اینه ذهاب اولدی اندن سوائل اولندیک بر کینه حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم نسبی آدم علیه السلام دکن رفع ایدر اول الی کریم
 کوردی اکا دیدیر که اسمعیل علیه السلام دکن جایز میدرائی دخی انکار ایدی
 و اسنکه اکا کیم خبر و یردی دیدی و سایر انبیا ک دخی نسبی رفع و منفی
 مثلا ابراهیم بن فلان بن فلان دینگی و یلمدی و اکا اسنکه کیم خبر و یرر

دیدی و الله اعلم فصل ثانی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 پدر کریم ابن اسحق ذکر ایتدگی اوزره آدم علیه السلام دکن اسمعیل
 و اول اسنکه شریحی بیان ایدر عبادته بن عبد المطلب بن هاشم
 ابن عبد مناف بن قصی بن کلاب بن مره بن کعب بن لؤی بن غالب
 ابن فهر بن مالک بن النضر بن کنانه بن خزیمه بن مدرکه بن الیاس بن مضر
 ابن زرار بن معد بن عدنان بن اذ بن اذ بن الیسع بن الیمیسع بن
 سلامان بن نبت بن حمل بن قیدار بن مقوم بن ناخور بن یرح
 ابن یعرب بن یثجب بن نابت بن اسمعیل بن ابراهیم علیهما السلام
 ابن تارح بن ناخور بن شاروخ بن راعون بن فالج بن عیبر بن شالخ
 ابن ارفخشذ بن سام بن نوح علیه السلام ابن لامک بن متوشلخ
 ابن خنوخ بن یرد بن متلایل بن قین بن یاش بن شیت
 ابن آدم علیهما السلام **عبد الله** حرکت اضافیدن منقول علمدر عبد
 قول دیکدر تعبد دن مشتقد و تعبد تثل معانیه در ابن انباری دیر که
 عبد خدا یچون خاضع دیکدر و اول عبدک طریق معبد قولدرندن ماخوذدر
 و طریق معبد شول یوکه دیر که نامس الی باشمش اوله و عبودیت
 اوصاف عبدک اشرفیدر و حق تعالی حبیبی صلی الله علیه وسلم
 مقاماتک اعلاسنده که اسر ادر اسنکه وصف ایدی و لفظه الله ده
 یکرمی قول و ادر از حقی اولدیر که اول اسم ذات مستجمع جمیع صفاتدر
 و عبد الله کینه سی ابو القاسم در وقتم حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم

استنندن در بعضی عینده کنیه سی ابو محمد در بعضی عینده ابو احمد در
 و لقبی زینج و انوک بواسطه لقب اولی که اصلی بود که زینج عبد
 عمرو بن الحارث نامند عبد المطلب زمانه کلبه مجنوله ایدی تارک عبد
 المطلب واقعه سنده علامات و اما رایتل حفر زفره دلات اولندی قریش
 الی اندن منع ایتدیر و بعضی سقماسی الی انجندیر بوسیدن عبد المطلب
 بلوایی زیاده اولدی و اکا اوغلی خا رندن غیر معین و ظاهیر بریمه
 یوغیدی پس خدایه نذر ایتدیکه اگر بکندن اون اوغلی کاوره و انر کند و
 معین و ظاهیر اولور لرسه انرک برینی خدایچون قربان ایله بعد حفر زفره
 باشدی و اول اکا فخر و غز ایدی و قایم حق تعالی عبد المطلبه اون اوغلی
 و یردی و عبد المطلب انرا یله کوز لری آیدین اولدی بر کجه واقعه سنده
 کوردیکه بریمه کند و یرک یاعبد المطلب او ف بزرگ لر بیت
 یعنی ای عبد المطلب بو خانه تک صاحبه نذر کله و فایله عبد المطلب قورقوالله
 او یقوسندن او یاندی و برقیون بوغزلدی و الی فقر ایتدیکه کینه اطعام
 ایدی و ایرته سی کجه یه واقعه سنده کوردیکه بریمی اکا دیرک اندن بیوکی
 قربان ایله عبد المطلب او یقوسندن او یاندی و بر شوز زنج ایدی و ایرته سی
 کجه یه واقعه سنده کوردیکه بری اکا دیرک اندن بیوکی قربان ایله عبد المطلب
 او یقوسندن قالدی و بردوه بوغزلدی و الی فقر ایتدیکه کینه اطعام
 ایدی و ایرته سی کجه یه واقعه سنده کوردیکه بری اکا دیرک اندن بیوکی
 زنج ایله عبد المطلب دیدیکه اندن بیوک نذر اول دیدیکه نذر ایتد و کل اولاد کل

برینی زنج ایله عبد المطلب بو امر دن زیاده معوم و مخزون اولدی و اولادی
 جمع ایدی و انره ایتدیکه نذری و کوردوکی واقعه سی سولیدی و انر و فایله نذر
 دعوت ایدی انر دیدیکه بزرگسا مطیع و متقادز قایقیری زنج ایدرک
 عبد المطلب انره دیدیکه هر بر یکوز بر قدحی الینه السون و اوزرینه اسمینی
 یازسون انر و خدی دیدوکی کبی ایتدیر و عبد المطلب انری الوت جوف کعبه ده
 هیلک اوزرینه داخل اولدی و هیل برقیونک اوستنده ایدی و اول شول
 قیودرک کعبه یه هدیه اولنان سنه انره جمع اولوردی و هیلک عینده ییدی
 قحاح و ارایدی و قدح و قمر نسز او قه دیر لر انری دید کله سنه ک اوزرینه
 ضرب ایدر لردی و هر نه چقره انور لرنده انوک اوزرینه منتهی اولور لردی
 پس عبد المطلب صاحب قحاح دیدیکه بنم بو اوغلیک اوزر لرسه
 بو قد حلاله ضرب ایله و قایم صاحب قحاح اول قحاحی ضرب ایدی
 ستم عبد المطلب اوزرینه چقدی پس عبد المطلب عبد اللهی النذن
 طوتدی و الی زنج ایتدیکه مراد ایدی قریش عبد المطلبی زنج عبد الله دن
 منع ایتدیر و دیدیکه اگر بونی ایده جک اولورک سنت اولور هرکس
 قیامته دک او غلنی بوغلمه بشکروانی حجازده برکایه نه دلات ایتدیر
 عبد المطلب اولاد یله اول کاهنه یه واردی و الی خیره بولدی و ماجرای
 سر ایاکا بیان ایدی اول کاهنه سوال ایدیکه سزده دیت نه و کلو
 بو نر دیدیکه اون دوه در پس اول دیدیکه شهر یکوزه رجوع ایدک
 و صاحبگری و دوه دن اوننی قربان ایتک و صاحبکرایله اول اون دوه تک

اوزرینه قزاق ایلده ضرب ایکد اگر قزاق دوه لند اوزرینه چقرنه انری ذبح
 ایک وصا جکر خلاص اولدی بیکد و اگر صا جکر اوزرینه چقرنه دوه یی
 یکرمی ایکد وینه ضرب ایکد و بواسلوب اوزره بکیز سزدن راضی
 اولنجه دوه یی اون اون زیاده ایکد و قزاق دوه لر اوزرینه چقد قزنده
 انری ذبح ایکد و بیکد که بکیز سزدن راضی اولدی و صا جکر قورلدی
 پس عبد المطلب اولاد یله مکته پی رجوع ایتدی عبد اللهی و دوه دن
 اوننی قربان ایلدی و قزاقی انرک اوزرینه ضرب ایتدی قرح عبد اللهک
 اوزرینه چقدی و عبد المطلب یوزه وارنجه دوه یی اون اون زیاده ایلدی
 یوزه و اصل اولد قرح دوه لر اوزرینه چقدی پس عبد المطلب
 انری ذبح ایتدی و انرندن انسانی و طبری و سباعی منع ایتدی
فایده قزاق کسر قاف یله قرحک جمعی در قرح شول سهک اسمیدر که
 عرب انکه جا بلشده استقسام ایدر لردی صاحب صحاح دیر که القرح
 بالکسر ستم قبل ان یراش و یرکب نضل و قرح المیسر ایضا و الجمع قزاق
 و اقزاق و اقح و اقادج انتهى صاحب قاموس دیر که القرح بالکسر
 الستم قبل ان یراش و یصل **ج** قزاق و اقح و اقح و اقادج
 انتهى و قرآن عظیمده ذکر اولنان از لأم بو قزاقن عبارت در بخاری
 تفسیر ده دیر که قال ابن عباس لا لأم القزاق یقسمون بنانی الامور
 انتهى حاکم و ابن جریر و اموی معاویه دن رضایه عنه روایت ایدر که
 براغالی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم یا ابن الذبیحین دیدی

حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم تبسم ایتدی و انوک اوزرینه انکار
 ایتدی معاویه دن ذبحکر کیملدر دیوسو آل اولندی اول جوا بنده انر
 اسمعیل علیه السلام ایلده عبدالله در دیدی لکن بعض علما عنده ذبح
 اسحق علیه السلام در نه کیم ترجمه اسمعیل علیه السلام ده ان شانه بیان
 اولنور ابن جهم دیر که عبد اللهک حضرت رسول الله دن غیری ارکدن
 و دیشیدن اصلاً اولادی اولدی ابن سعد دیر که آمنه نک و عبد اللهک
 حضرت رسول الله دن غیری اولاد لری وجوده کلیدی و عبد اللهک
 والده سنک اسمی فاطمه در و اول عمر و بن عایذ بن عمران بن مخزومک
 قزیر و عایذ عین مهله و منشاء تحیه و ذال معجه ایل ضبط اولمش در
 و بو آیات حضرت رسول اللهک صلی الله تعالی علیه وسلم و الیدی
 عبد اللهک شعر نذر **شعر**

لقد حکم الشارون فی کل بلدة • بان لنا فضلاً علی سائر الارض
 و ان ابی ذوالمجد و السود و الودی • یشار به باین نشر الی خفض
 و جدی و آباء له و اثلوا العلی • قدما بطیب العرق و الحب المحض
 بو آیاتی صلاح صفدی تذکره سنده و حضرت شیخ مساک حقیق نام
 رساله سنده ایراد ایتدیلر **شرح غریب الابیات** سود
 سیادت معنانه در نشر مکان مرتفع دیکدر و مکانده ارتفاع
 دخی دیر لصاحب قاموس دیر که النشر المكان المرتفع کانشاز بالفتح
 و النشر محركة **ج** نشوز و انشاز و انشاز و الارتفاع فی مکانیشز

و بیشتر انتی اثلوا اصلو دیکدر صاحب قاموس دیرکه اثل نائل اثلوا
 و نائل نائل و اثل مال نائل از گاه و اصل و بلکه عظم انتی صاحب نهایی
 دیرکه یقال مال مؤث و مجد مؤث ای مجموع ذواصل و آئله الشی اصل
 انتی عرق عینک کسری و نوک سکونیه اصل دیکدر صاحب قاموس
 دیرکه العرق اصل کل شی انتی معلوم اوله کیم آمنه نک حملدن اکی آئی
 عام اولدقه عبادته وفات ایدی و دار نابلده و فن اولدی ابن اسحق
 بوخله جرم ایدی و واقیدی و ابن سعد و بلاذری بو قوی ترجیح ایدیلر
 و ذابی بونی تصحیح ایدی و ابن کثیر مشهور اولان بودردیدی و ابن جوزی
 بو قوی معظم اهل سیردن نقل ایدی و حاکم بونی قیس بن مخمر دن
 رضاه عنه و ایت ایدی و ذابی الی ابها ایدی و قسطلانی مواهبده
 اجم و مشهور اولان بودردیدی و حین و فائده حافظ علانی و ابن
 حجر اختیار ایدکری اوزره اول سکر نایشده ایدی و حضرت رسول الله
 صلی الله علیه و سلم و درت یاشنه و بر و ایتده بش یاشنه و بر و ایتده
 الی یاشنه و بر و ایتده یدی یاشنه و بر و ایتده طقور یاشنه و بر
 و ایتده اون اکی بل الیه فرق کونه و اصل اولدقه و الله سی آمنه
 وفات ایدی و بو اقولک صحیح قول نایندر و اصحی قول نالدر و آمنه
 وفات ایدکده عمری عبداللک عمر بنه یقین ایدی و مکة الیه مدینه منیده
 ابوانام مکانه دفن اولندی بعضیلر دیرلرکه حنوزه دفن اولندی
 ابن سعد دیرکه بو غلط در زیر انوک قبری مکده دکلر بلکه ابوانده در

کی

لکن صاحب قاموس یورکه و دار نابلده مکة فیما دفن آمنه ام النبی صلی الله
 علیه و سلم و الله اعلم **عبد المطلب** مفتعلد رطلدن اصلی مطبند رطاه قدر
 مستعلیه مطبقه دن و نادر قدر مشفله دن استعلایله استقال منیده
 بعد و نادر و المعین ناطایه قلب اولندی و طاطاده او غام اولندی کنیه سی
 ابو الحارث و حارث عبد المطلب اولادندن برینک اسمیدر زیر انوک عبد الله دن
 غیر طقوز او علی و الی قری اولدی و اسمی شنبه الحمد و علی الصبح
 و عبد المطلب لقبیدر و مطب پدیری باشمک برادریدر و هاشم حین و فائده
 مطلبه اذرت عبدک بشیرت دیدی انوکچون اول بولقب الیه طبق اولدی
 و عبد المطلب اق تلو و اوزون بویلو و طلو و یلو برکمنه ایدی هر کیم
 الی کورسه اکا محبت ایدردی پدیری باشمک سفایت و وفات اکا و کدی
 و قومنده کریم و ارزنده شانی عظیم اولدی سیما سنده نور نبوت
 و هیبت ساطت ظاهر ایدی و اول یوز بیکرمی بل و بر و ایتده یوز الی
 یل معمر اولدی **هاشم** سابقا ذکر اولدوغی اوزره هاشمدن ناخوذ
 اسم فاعلدر و هاشم بر یالس نشنی کسرد و ابتدا قومنه تریدی کسر
 ایدن بو اولد و غیچون بولقب الیه طبق اولدی و اسمی عمر و العلاء و کنیه سی
 ابو نضله در و نضله انوک اولادندن برینک اسمیدر زیر انوک عبد المطلب دن
 غیر اوج او علی و دورت قری اولدی و ابتدا حله شنبانی حبشه
 و حله صیفی شام سنت ایدن بو ایدی و هاشمک مناقبی بین الانام
 مشهوره و محاسنی کتب سیره مسطوره در و قاکیم قیصر و هم

انجیده انوک صفیتی کوردی قرتنی اکا اولند رک دیلدی هاشم انون ایا
 و امتناع ایلدی و امام علی نک رضاه عنه والده سی فاطمه رضاه عنهابونک
 است نام او غلنگ قریدر و اول غره ده وفات ایتدی نه کیم مظهر و ذبن
 کعب اکا اشارت قلدی **شرح** و هاشم فی ضریح عند بلقعه
 شفی الریاح علیه وسط غرات **عبد مناف** لقبدر واسمی مغیره در
 و کتبی سی ابو عبد شمس در و عبد شمس عبد منافک او غلنگدن بریک اسمیر
 زیر انوک هاشم غیری اوج او علی اولدی بلادری دیرکه زید بن اسلم
 رضاه عنه مرویدرکه حضرت رسول اه صلی اه علیه وسلم بر جاریه بی اشدیکه
 انشا داید **شرح** کانت قریش بیضه فقلقت فالج خالصة لعبد الدار
 حضرت رسول اه صلی اه علیه وسلم حضرت ابوبکره رضاه عنه دیریکه شاعر
 بویکه می دیدی حضرت ابوبکر بیور دیکه بویله دیکای بلکه اول عبد مناف دیدی
 حضرت رسول اه صلی اه علیه وسلم بیور دیکه امر دیکه و کک کبیر بلادری دیرکه
 مغیره مک حجره سنده بر کتاب بولندی و انده قریش خداک تقوا سید
 و صلیه رحم ایلد وصیت ایتدی معلوم اولد کیم هاشم ایلد عبد شمس اگیز
 طوغدیلر و عبد شمس هاشم دن اول طوغدی او بریک با منی آخرک چیه نه
 ملتصق ایدی نزع اولندقه مکانی فانه دی بونکرک و یا خود اولاد لرینک
 ارانده قان اولور دیندی فی الواقع اولد اولدی و ابتدا منافرت
 هاشم ایلد قد اشی عبد شمسک او علی ائیه بینده واقعه اولدی نت کیم
 تفصیلی کتب تواریخده مذکور و دواین سیره مسطور در و بو معنی بیانده

بخصوصه تقی الدین احمد بن علی المقرئینک الریاح و التیاض فباین ائیه
 و بنی هاشم نامده بر کانی وارد مراد ایدن مراجعت ایسون **شرح غیب**
البیت تفلقت تشققت و یکدر و تشقق یایلق معانسه در صاحب
 قاموس دیرکه فلقه یقلقه شقه کفلقه فافلق و تفلق انتی مح میک
 ضعی و حاکم هکله نک شد بدیلد یومرده نک صار و سنده دیر لصاحب قاموس
 دیرک المبح بالضم خالص کل شی و صفة البیض کالمح انتی **قصی** قافک
 ضعی و صاد هکله نک فتح ایلد قصی لفظک تصغیر دیر قصو بعد معانسه
 و اقصى ابعد یکدر اول والده سیده بلاد قضا عده قومندن بعید
 اولغین بولقب ایلد لقب اولدی واسمی زید در و یا خود مجمعدر قال صاحب
 القاموس و قصی بن کعب کتاب اسم زید او مجمع انتی **شرح**
 ابوکم قصی کان یذنی مجتعا به جمع الله القبایل من فیر
 و حجاب و سقایه ولوا و فاده و ندوه انده ایدی و دار ندوه بی اول
 بنا ایلدی ندوه لغته اجماع معانسه در و قریش مشورت ایچون
 و غیر ایچون انده جمع اولد قرچون اکا دار الندوه دیدیلر پس نکاح اولوق
 لازم کله انده اولوردی و چکد لوا عقد اولمنق اقتضا ایسه انده
 عقد اولوردی و الی قصی و یا خود بعض اولادی عقد ایدردی و قصی
 و فاطمه اول مکار منی اولادی بینده تقسیم ایدی سقایه و ندوی
 عبد مناف و یردی پس نبوت و ثروت انده ایدی و لوا ایلد حجابی عبد
 و یردی و فادری عبد العزی یه اعطا ایلدی **فایده** ثروت کثرة مالدر

وَرَفَادَةُ اعانت معانسه در بونده رفادتن مراد شول سنه در که
 جاهلیته قریش انکه تعاون اید لر دی مابینر نه مال اراج ایدوب
 انکه حجاج یحک و اوژم صاوتون الوردی صاحب قاموس دیر که
 الرفادة شئ تراف به قریش فی الجاهلیة تخرج فیما بینهما مالاً تشری به
 للحاج طعاماً وزیناً انتی و انوک بعد منافدن غیر ی اوج اوغلی
 و ایکی قری اولدی و مکه ده وفات ایدوب حجو نه دفن اولدی حجون
 معلایه مکه ده بر طاعت اسمیدر قال صاحب القاموس الحجون جبل معلایه
 مکه انتی **کلاب** کنز کاف ایل و تخفیف لام ایله کلک جمع اولان
 کلابدن منقول بقدر و بونقلک و جهنده بر نیچه وجه ذکر اولمشدر
 اقرب اولدر که اول کلاب ایل صیدی سوزدی و انردن چوق سنه
 جمع ایشیدی و کلاب اول بر قومک اوزرینه اوغراقده بوابن مره مک
 کلابیدر دیر لر ایدی پس لفظ کلاب بوجمدن اکالق قالدی و اسمی
 حکیمزنت کهیم بعض عرب انوک مد حنده ویشدر **شمر**
 حکیم بن مره ساد الوردی • بذل التوال و کف الاذی
 و کتیه سی ابو زهره در زهره انک ضعی و مانک سکونله قضیک برادریدر
 و کلاب قضی ایل زهره دن غیر اولادی یوقدر و زهره سابقا ذکر
 اولدی و غی اوزره حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم والدیه سی آمنه
 جابندن دده سیدر **مره** میک ضعی و انک تشدید یله مضبوطر و اول
 قوت معانسه اولان مره دن منقول عذر و کتیه سی ابو لفظه در و لفظه

مشاة تحشیگ و قافگ و ظا معجک فتح لر یله مره مک اولاددن بر نیک
 اسمیدر زیر انوک اوج اوغلی اولمشدر بری کلابدر و بری لفظه در که انکه
 کتیه کتشد و بری تیم در که اول حضرت ابو بکر رضاه عنه قومی و قبیل سیدر
 پس ابو بکر رضاه عنه و حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم نسبه مره
 جمع اولور **کعب** کعب انساندن منقول عذر انوک قومک اوزرینه
 علو و رفعتی و انردنه شرف و عزتی ایچون بو اسمیله تسمیه اولندی و کتیه سی
 ابو هصیص در مملکتین ایله نصیر و زلی اوزره و هصیص انوک اولاددن
 بر نیک اسمیدر زیر کلابدن غیر انوک ایکی اوغلی اولدی بری هصیصدر
 انکه مکشیدر و بری عیدر که اول حضرت عمر رضاه عنه قومی و قبیل سیدر
 پس حضرت عمر رضاه عنه و حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم نسبه
 کعبه جمع اولور **لوی** لایک ضعی و همزه مک فحیل ضبط اولمشدر و اول
 اصلنه لایک تصغیر یذولای لغته ابطاء و اجتناس معانسه در و لوی
 اسمیدر و کتیه سی ابو کعبدر **فایده** معلوم اولدر که اسما منقولده دیر لر که
 منقول عنه ایل منقول الیه بینده مناسبت مرعیه و کلاب اما القابده مرعیه
 و بونک کعبدن غیر ی ابن هشام ذکر ایتدی و کی اوزره اوج و مصنف
 ذکر ایتدی و کی اوزره انی اوغلی اولدر **غالب** غلب یغلب فعلدن
 مأخوذ اسم فاعلدن منقول عذر و کتیه سی ابو تیم در زیر انوک لویدن
 غیر تیم نامنده بر اوغلی و آردر و انکه کتیه کتشد **فهر** فاک کسری و مانک
 سکونله ضبط اولمشدر فیه لغته جوز کسریه جک و کلو و یا خود آل طوسی

مقداری طاشک اسمیدر صاحب قاموس دیرکه الفهر بالکسر الحرف قدما
 الجوز او مایلا الکف و یوثق **ج** اقمار و قنور و قبیل من قریش انتی
 و قریش بر قوله سابقا ذکر اولند و غی اوزره بودر پس بونک ماقبلی
 کانیدر قریشی دکلدر و بونک غالب دن غیری اوج اوغلی اولش ر
مالک ملک یلک دن مأخوذ اسم فاعل دن منقول علمدر و کنیه سی
 ابوالخارثر و بونک فهدن غیری اوغلی یوقدر **النضر** نونک فتحی و ضادک
 سکونیدر بقدر و بونک ملقب اولماسی و جهنمک و جالک نصاریچوندر
 و اسمی قید و کنیه سی ابویخلد در مشاة تحتیه مضویه و لام مضومه ایل
 و یخلد مالک برادریدر و بونک مالک ایل یخلد دن غیری اولادی اولدی
کانه کسر کاف ایل و ایکی نون ایل اوق قویا حق لسته ک اسمی اولان
 کانه دن منقول علمدر کانه اوقی ساره اولد و یچون بودخی قومک
 اوزرینه ستر اولد و یچون بواسطه تسمیه اولمشدر و کنیه سی ابوالنضر در دیرکه
 کانه شیخ عظیم القدر ایدی و علمی و فضلی ایچون عرب اکا حج ایدر لردی
 و انوک نصر دن غیری اوج اوغلی اولدی **خویم** خاک صحنی و زار معجه
 صحنه مصغر خویم دن منقول علمدر و خویم خا معجه نک فتحی و زانک
 سکونیدر خویم واحدیدر و خویم شک کبی یاروق معانیدر قال
 صاحب قاموس خویم یخویم شک انتی و اسمده منقول عنه ایل منقول الیه
 بینده مناسبت لازم دکلدر نه کیم سابقا بیان اولمشدر و کنیه سی
 ابوانس در و انس اوغلر دن برینک اسمیدر زیرا انوک کانه دن غیری

اوج اوغلی اولشدر ابن عجمدن رضایه عنهما بر اثرده و ایزد اولدیکه
 خویم بر آهیم علیه السلام ملتی اوزرینه وفات ایتدی نه کیم سابقا بیان
 اولندی **مدرکه** میمک صحنی و دالک سکونی و زانک کسری ایل ادرک یدرک دن
 یعنی افعال بابیک فعل مضارع دن مأخوذ اسم فاعل دن منقول بقدر
 و تا مبالغه ایچوندر و اسمی عمر و در علی الصبیح و کنیه سی ابویخلد در و ابو خویم
 دخی دینور و بونک خویم ایل یدیلدن غیری اولادی اولدی و مذکره ایل ملقب
 اولماسک حکمتی ترجمه الیاس ده ذکر اولنور **الیاس** قسطلانی مؤهده
 دیرکه الیاس کسر هیره ایل قول انباریده و فتحیه قول قاسم بن ثابته
 صیدر جاددر و لام تعریف ایچوندر و هیره وصل ایچوندر ستمیلی دیرکه بوقول
 اصحدر انتی و مشهور اولان اولدیرکه الیاس اسمدر و کنیه سی ابوعمر و در
 صاحب قاموس دیرکه و الیاس بن مضر بن زرار اول من اصا به الیاس
 محرکه ای سل و ماده سل ده دیرکه شک بالفتح و الی بالکسر و الضم
 و کفراب قرعه یحدث فی الریه و ذات الجنب اوزگام و نوازل اوسعال
 طویل انتی ابن زبیر دیرکه الیاس بالغ اولدقه بنی اسمعیلک اوزرلرینه
 پدر لرینک طرفیت و سیر تکریده تغیر و تبدیل ایتدکری اموری انکار
 ایتدی و انوک فضلی و شرفی انوک اوزرلرینه ظاهر اولدی و انرا کارا
 اولدیر پس اول انری پدر لرینک طریق لرینه اذ ایلدی و دایما عاب
 لقمان کبی امثالی کبی اهل حکمت اولنان تعظیم کبی اکا تعظیم ایدر لردی
 ابن دحیه دیرکه اول پدرینک و صیسی ایدی و جمال بایغ صاحبی ایدی

وایاک مؤمن اولدوغی بر حدیث شریفه وارد اولدی و اول حدیثی
 ستمیلی وایت ایدی نه کیم سابقا بیان اولندی معلوم اوله کیم
 ایلیک اوج اوغلی اولدی برینه عمر و برینه عامر و برینه غیر دینوردی
 و والد له لرینک اسمی لیلی بنت خلوان بن عمران ایدی برکون ایلیک
 انرا یله اولملاغه چقدی حکمت الهی دوه لری برطوشانن اورکوب
 قاجدی و عمر و دوه کف آردنه دوشوب میشدی پس کا مزار که
 دیندی و عامر طوشانی صیداید و بطنج ایدی پس کا طابخه دیندی
 و غیر او بایه کیر و ب کیر لندی پس کا قمع دیندی و والد له لری سکر دوب
 آردلرینه دوشدی و ایلیکس کا تختدین دیوسو آل ایدی یعنی
 نزهه سکر دوب کیدرسن دیدی اول سر کیده لی بن آرد کرجه سکر دوم
 دیو جواب ویردی پس کا خذف دیندی **مضر** میکضی و ضار
 منجه کف فجله ماضردن معدول لقبدر واسمی عمر و در و کینه سی ابوالیاس
 و انوک ایلیکسن غیر عیلمان نامنده بر اوغلی اولدی و ایلیک
 ملت ابراهیم علیه السلام اوزره اولدوغی احادیثه وارد اولدی
 نه کیم ذکر ی تقدّم ایدی **مضر** اللبن قوللرنن ماخوذ در یوغرت
 چن کشیسه و بیاض اولسه **مضر** اللبن دیر لصاحب قاموس دیر که
مضر اللبن البیض مضر و یحرک و مضور اکنصر و فرح و گرم حمض و انبیض
 فهو مضر و مضر و ماض و مضر بن زار کر فر ابو قیلله و هو مضر الحمر و تقدّم
 فی **ح م** ستمی به لولوعه بشر اللبن الماضر و بیاض لونه انتمی **زار**

کسر نون و تخفیف زایله نژدن ماخوذ در و نژر قلیل معناسه در پدیری معد
 انوک حین ولادتنده ایکی کوز لرینک اور تاسنده حضرت رسول اللهک
 صلی الله علیه و سلم نوزی مشایده ایدی زیر حضرت نورش یعنی صلیدن
 صلیبه نقل ایدردی و اندن معد زیاده مسرور اولدی و چوق نسته نوزلدی
 و فقر و مسکینه پیری و بو مولودک حصه بو معنی نژر و قیلدر دیدی
 بو سببدن بواسطه تسمیه اولندی و انوک مضر دن غیر ایکی اوغلی اولدی
معد میک و عینک فتحه لری و دالک تشیدی ایله عدت الشی اعده
 عد القطن منقول علمدر و کینه سی ابو قضا عدر و بعضیلر عند نه نوزار
 و انوک نژاردن غیر اوج اوغلی اولدی صاحب قاموس دیر که معد حی
 و یوث و هو معدی و منه شمع بالمعید انتمی و معدک ابراهیم علیه السلام
 ملتی اوزرینه اولدوغی ابن عباسدن رضاه عنهما وارد اولدی نه کیم
 سابقه ذکر اولندی **عدنان** عینک فتحی و دالک کونیه عدن بالکمان
 قوللرنن ماخوذ اسمدر عدن بالکمان قائم به دیکدر و کینه سی ابو معد در
 و عدنانک معد دن غیر عینک نامنده بر اوغلی اولدی و کذلک عدنانک
 ابراهیم علیه السلام ملتی اوزره اولدوغی ابن عباسدن رضاه عنهما وارد
 اولدی نه کیم ذکر ی مرور ایدی و سابقا ذکر اولدوغی اوزره حضرت
 رسول اللهک صلی الله علیه و سلم نسب شریفی عدنانه ذکر متفق علیه در و انده
 اختلاف یو قدر اختلاف عدنانک بافقده در **شع**
 و کم ای قد علایا بن ذری شرف کما علت بر رسول الله عدنان

اد هزه مک ضعی و داک تشیدی ایل ضبط اولمش در **اد** هزه مک
 ضعی و آل مهله اولی کتبی و ضمیمه ضبط اولمش در صاحب قاموس دیگر که
 اد و کتم مصر و ف و بضمین ابو قیلید **اليسع** قرآن عظیمه مذکور اولان
 پیغامبر اسمی اوزره در صاحب قاموس دیگر که یسع کیضع اسم اعجمی
 ادخل علیه ال و لا تدخل علی تطایره کیزید و قری و اللیسع بلا مین
 انتی **اليسع** جوهری دیگر که الیسع الرجل القوی صاحب قاموس
 دیگر که الیسع کسمیدع القوی الذی لا یضرع و دیگر که السیدع بفتح الین
 و الیم بعد ما مشاة تخیه و مهله مفتوحه و لا تضم الین لانه خطا
 السید الشریف السخی الموطا الکشاف و الشعاع انتی **سلامان**
 مصنف دیگر که بونک ترجمه سنه واقف اولدم **بت** نوک فتحید
 ضبط اولمش در و نایت دخی دینور **حل** حاء مهله مک و میم فتح لرله
 مضبوط در **قیدار** ذال معج و آخونده راء مهله ایل ضبط اولمش در
 ستمیلی دیگر که تفسیری صاحب الابل دیگر زیر اول ابل اسمعیل
 علیه السلام صاحبی ایدی **مقوم** میم ضمیمه مضبوطر بالاتفاق
 د و آونده اختلاف اولندی بعضیلر فتحه ایل در دیر و بعضیلر کسره ایل
 ضبط ایتدیر **ناحور** نون ایل و حاء مهله ایل ضبط اولمش در **تیرج**
 مشاة فوقیه مفتوحه و مشاة تخیه سکنه بعد بار آ مفتوحه و حاء
 مهله ایل ضبط اولمش در و ناخ دخی دینور الف ایل **تیرب** مشاة
 تخیه مفتوحه و عین مهله سکنه بعد بار آ مضموه و باء موخده

الکریم

ایل

ایل ضبط اولمش در **تیرب** مشاة تخیه مفتوحه و شین معجم سکنه
 بعد باجیم مضموه و باء موخده ایل ضبط اولمش در **نابت** نون ایل
 اصله بت فعلندن اسم فاعلدر **اسمعیل** اسم اعجمی در ستمیلی دیگر که
 تفسیری مطیع لله دیکدر و اول حق تعالی حضرت ترکین پیغامبر یدر صلی الله
 علیه وسلم و حق تعالی الی جهمدن اخواله و ارض حجازده عجا لیف
 ارسال ایدی و انکر بعضیسی ایانه کلدی و بعضیسی کافر اولدی و ابتدا
 بنی آدم دن بواسطه نسبه اولسان اول ایدی بنی آدم دن دیکر زیر
 ملائکه دن اسمعیل و از در که اول ملائکه سماء دنیا ک امیر یدر و ابتدا عربیه
 بینه ایل لفظ ایدن اسمعیل علیه السلام معلوم اولد کیم بو حدیث شریفه
 وارد اولد کیم اسمعیل علیه السلام عربیتی جهمدن او کربندی و بر حدیث
 شریفه واقع اولد کیم ابتدا عربیت ایل لفظ ایدن اسمعیل علیه السلام
 ایدی پس ای حدیث بینده تعارض واقع اولدی و بر حدیث شریفه
 اول من فوق الله سانه بالعربیه اسمعیل واقع اولدی حافظ بن حجر دیگر
 بوقید ایل یعنی بینه قیدله ایکی ضربیتی جمع اولنور پس اسمعیل علیه السلام
 عربیه ایل لفظه اولیتی بیانه زیاده ک حسیله در اولیتی مطلق دکلدر
 پس اول اصل عربیتی جهمدن تعلندن صکره حق تعالی اکا عربیه
 فصیحه بینه بی الهام ایدی و اسمعیل علیه السلام انکه لفظ ایدی معلوم
 اولد کیم ذبیحده اختلاف اولندی بعضی اول الحق علیه السلام در دید
 امام مالک رضاه عنه بونی اختیار ایدی و بو معنی اهل کابدن نقل اولندی

و اکثر علما ذبیح اسمعیل علیه السلام را دیدند ابو حنیفه و شافعی رضایه عنهما

بولی اختیار ایتدیلر **نشد بعضهم**

ان الذبیح یدیت اسمعیل • نطق الکتاب بذاک و التبریل

شرف به خص الاله بنیتا • و ابانه التفسیر والتاویل

حضرت شیخ القول الفصیح فی تعیین الذبیح نامنده بر رساله تألیف
ایتدی و انده دلائل فریقینی علی التفصیل بیان الیدی و آخرنده دیدیکه
و جزم بهذا القول القاضی عیاض فی الشفاء و التسمیة فی التعریف
والاعلام و کت ملت الیه فی التفسیر و اما الان متوقف عن ذلک
انتهی بهذا القول لفظندن مرادی ذبیح حضرت اسحاق علیه السلام
اولد و غیدر **ابراهیم** اسم عجیدر معناسی اب راحم دیکدر
و اکثر محققین انوک اسم جامد اولد و غنه ذاهب اولدیلر و اول حق تعالی
حضرت نرنگ پیغامبر یذرو جلیلیذرو کند و دن صکره کلن پیغامبر لکر
صلوات الله علیهم و سلامه پدر لریذرو اول بزم پیغامبر یزدن غیری
جمیع پیغامبر لکر افضلیدر حافظ عماد الدین بن کثیر تار یخذه بو کله
جزم ایتدی و انوک اوزرینه دلیل ذکر الیدی بزار و امام احمد و حاکم
مسلم شرطی اوزره سند الی الی هریره دن رضایه عنه روایت ایدر لکر
قال خیار بنی آدم نوح و ابراهیم و موسی و عیسی و محمد و خیرهم محمد بن ابراهیم
و بوک کبی سوز دیمر الا توفیقندن پس اول حکم مرفوعة در ذمابی
عقیده سنده و حضرت شیخ نقایه سنده بو کله جزم ایتدیلر و ابراهیم
علیه

علیه السلام خلقت آدم علیه السلام من ایکی ییک باشند و وعدی
و ابراهیم علیه السلام ایله نوح علیه السلام مابینی اون قرن ایدی
انی مستدرکده حاکم و اقیدین روایت ایتدی و طبرانی رجال ثقاته
سند الیه ابی امامه دن رضایه عنه روایت ایتدیکه ان رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم قال بین ابراهیم و نوح عشرة قرون و اول ابراهیم
علیه السلام سر یانیه ایله تکلم ایدردی نمرود دن قاجوب نمره کیردکده
عبرانیه ایله تکلم ایتدی بیانی اولدکده ابراهیم علیه السلام نمرود دن فرار
ایتدکده نمرود انوک طلبنه آدملر کونردی و چنگلم سر یانیه ایله تکلم ایدر
بر کیمینه بی بولک کسرانی باکد و نذر یکر دیدی انلر ابراهیم علیه السلام
یتشوب انی سولیتد کمرنده حق تعالی انوک سانی سر یانیدن عبرانی
تحویل ایتدی و تحویل نمره عبوری جیننده واقع اولغین عبرانی
تسمیه اولندی و اما سر یانیه نک و جه تسمیه سنده دیدیکه حق تعالی
آدم علیه السلام اسمایی تعلیم ایتدکده سر تعلیم ایتدی و ملائکه نک
اوزرینه انوک فضلنی و خلافة استحقاقنی اظهار مراد ایتدکده انی انلر
ایله ناطق اولدی **تاریخ** مشاة فوفیه و راء مهله مفتوحه بعدا حاء
مهله ایله ضبط اولمشدر معلوم اولکیم تارجه علما بیننده اختلاف
واقع اولدی بعضیلر دیدیلر که تاریخ و از ابراهیم علیه السلام پدر نیک
اسلمدیلر و بعضیلر دیدیلر که تاریخ پدر نیک و از عمتنک اسمیدر و الصحیح
هو النالی کما تقدم **تاریخ** نون ایله و حاء مهله مضمومه ضبط اولمشدر

وَبُشَاقَا ذَكَرَ اَوْلَانِ نَا حُرْكَ غَيْرِ بِدَرْ **شَارُوح** شَيْنِ مَعِ وَرَاءَ
 مَهْلَهْ مَضْمُومَهْ وَاَيْسَا كَنَهْ وَخَا مَعِ اَيْلَهْ ضَبْطُ اَوَّلْمَشْدَرْ **رَاغُودَا**
 مَهْلَهْ مَضْمُومَهْ وَغَيْنِ مَعِ مَضْمُومَهْ اَيْلَهْ ضَبْطُ اَوَّلْمَشْدَرْ وَارَغُودَخِي
 دَخِي رَوَايَتِ اَوْلَنْدِي هَمْزَهْ كَنْ فَتْحِي وَرَا كَنْ سَكُونِي وَغَيْنِ مَعِ كَنْ
 وَيَا خُو دِ مَهْلَهْ كَنْ صَمِيْلَهْ **فَالِحْ** فَايَلَهْ وَلَا مِ مَضْمُومَهْ اَيْلَهْ صَكْرَهْ خَا مَعِ اَيْلَهْ
 ضَبْطُ اَوَّلْمَشْدَرْ وَفَالِحْ دَخِي دِيوَرِ غَيْنِ مَعِ اَيْلَهْ **عَبِيْر** عَيْنِ مَهْلَهْ
 مَضْمُومَهْ وَثَنَاءَ تَحْتَهْ سَا كَنَهْ بَعْدَا مَوْجَدَهْ مَضْمُومَهْ وَرَا مَهْلَهْ
 اَيْلَهْ ضَبْطُ اَوَّلْمَشْدَرْ جَعْفَرْ وَزَلِي اَوْزَهْ وَخَا رَدَخِي دِيوَرِ اَلْفِ اَيْلَهْ
تَبِيْ سَهْمِيْلِي وَتُوْزِي طَبْرِيْنِ رَوَايَتِ اَيْدِرْ كَرَكَهْ عَامِرِ اَيْلَهْ
 فَالِحْ بِيْنْدَهْ بَرْجَدَ وَارَدِرْ كَهْ اِسْمِي قِيَانْدَرْ وَلَقَطْ تُوْزِي قِيَانْدَرْ دِرْفَاقْ
 مَضْمُومَهْ بَعْدَا مَثَنَاءَ تَحْتَهْ وَايَكِي نُونِ اَيْلَهْ اَنُوْكَ تُوْرَا تَدَهْ ذَكْرِي تَرْكَ
 اَوْلَنْدِي زِيْرَا اَوَّلِ سَا خُوْ اِيْدِي بَعْضِيْلَرْ دِيْدِرْ كَرَكَهْ اَبْنِ خُوْمِ طَبْرِيْ يِي
 نَعْتَبْ اَيْدِي شُوْ كَلَهْ كِيْمِ اَوَّلِ بِالْاِجْمَاعِ تُوْرَا تَدَهْ ثَابِتْدَرْ **شَالِحْ** شَيْنِ
 مَعِ وَلَا مِ مَضْمُومَهْ وَخَا مَعِ اَيْلَهْ ضَبْطُ اَوَّلْمَشْدَرْ **رَاغُودَا** فَتْحِ هَمْزَهْ
 وَرَا مَهْلَهْ سَا كَنَهْ وَخَا مَضْمُومَهْ وَخَا مَعِ سَا كَنَهْ وَشَيْنِ مَعِ مَضْمُومَهْ
 وَدَالِ مَهْلَهْ اَيْلَهْ ضَبْطُ اَوَّلْمَشْدَرْ اَبْنِ حَجَرِ دِيْرَكَهْ اَنْفَحْشِ دَخِي دِيوَرِ اَيْلَهْ
سَامِ سَيْنِ مَهْلَهْ وَتَحْقِيفِ مَعِ اَيْلَهْ ضَبْطُ اَوَّلْمَشْدَرْ اَمَامِ اَحْمَدِ
 وَتَرْبِيْ دِي وَحَا كَمْ سَمْرَهْ بَنْ جَنْدَبَنْ رَضْرَا عَنَهْ رَوَايَتِ اَيْدِرْ كَهْ قَالِ قَالِ
 رَسُوْلِ اِيْهْ صَلَّى اِيْهْ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَامِ اَبُو الْعَرَبِ وَحَا مِ اَبُو الْحَبَشِ

وَيَا فِتْ اَبُو الرُّوْمِ تَرْغِي بُوْ حَدِيْشِي حَشِيْنِ اَيْدِي وَحَا كَمْ تَقْصِيْعِ اَيْدِي
نُوحِ اِسْمِ اَعْجَمِيْدَرْ عَلَي الصَّحِيْحِ وَشَهْرُ اَوْلَانِ صَرْفِيْدَرْ وَاَوَّلِ حَقِ تَعَالَى
 حَضْرَتِ كَرِيْمِ بِيْغَا مِرْدِرْ وَآدَمِ ثَانِيْدَرْ زِيْرَا آدَمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَقْبِيْ نُوْحِ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ دَرْ حَقِ تَعَالَى آيَاتِ عَدِيَّاهْ دَهْ اَلِيْ مَدَحِ اَيْتْمَشْدَرْ اَبْنِ قُتَيْبَهْ
 دِيْرَكَهْ نُوْحِ بَخَّارِيْدِي وَتَقَا كِيْمِ اَوْلَادِ قَايِلِ فَسَادِي اَكْثَارِ اَيْدِي رَحْمَتِ تَعَالَى
 اَمْرَهْ نُوْحِ عَلَيْهِ السَّلَامِ اَرْسَالِ اَيْدِي وَنُوْحِ عَلَيْهِ السَّلَامُ طَقُوْزِ يُوْزِ اَللّٰهِ
 يِلِ اَلْمُرَى دِيْنَهْ دَعْوَتِ اَيْدِي وَعَذَابِ خُذَاتِنْ قُوْرِ قُدِّيْ اَمْرَا صِلَا
 فَتَا دَرْ زَنْ وَازْ كَلْمِدِرْ وَنُوْحِ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَلَامِيْ قَوْلَقُرْبِيْهِ قَوْمَا دِلِرْ
 وَانُوْكَ نَبُوْتُ وَرَسَالَتَهْ اِيْمَانِ كَتُوْرِ مَدِلِرْ بَلَكَهْ اَوَّلِ اَلْمُرَى طَرِيْقِ حَقِ
 دَعْوَتِ اَيْتْدِكِهْ اَلْمُرَفَا دَرْ بِيْ زِيَادَهْ اَيْتْدِ بِلَرْ نَهْ كِيْمِ حَقِ تَعَالَى كَلَامِ قَمِيْذَهْ
 نُوْحِ عَلَيْهِ السَّلَامُ دَنْ حِكَايَتِ اَيْدِوْبِ بِيُوْرِ رَيْتِ اِلَيْ دَعْوَتِ قَوْمِيْ
 لَيْلًا وَنَهَارًا قَلَمِ يَزِيْدَتُمْ دُعَايَ الْاَزْوَارَا وَتَقَا كِيْمِ نُوْحِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَوْمِيْ
 دَعْوَتِيْ وَانُوْكَ نُوْحِ عَلَيْهِ السَّلَامُ جَفَا لَرِيْ اَوْزَانْدِي نُوْحِ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 جَنَابِ عَرَّتَهْ نِيَا زَا اَيْدِي حَقِ تَعَالَى قَوْمَكُنْ اِيْمَانَهْ كَلْمِدَنْ غَيْرِيْ بَرْبِيْ
 اِيْمَانَهْ كَلْمِ دِيُوْكََا وَحَيِ اَيْدِي چُوْنَكِهْ حَقِ تَعَالَى نُوْحِ عَلَيْهِ السَّلَامُ اَصْلَابِ
 وَارْحَامَهْ مُؤْمِنِ قَالْمِدْ وَغُذَنْ خَيْرِ وِيْرْدِيْ اَبْسِ نُوْحِ عَلَيْهِ السَّلَامُ اَنُوْكَ
 اَوْزَلَرِيْ دَعَا اَيْدِوْبِ رَيْتِ لَا تَدْرُ عَلَي الْاَرْضِ مِنَ الْكَافِرِيْنَ دِيَارَا اَنُوْكَ
 اِنْ تَدْرَتُمْ يَضْلُوْا عِبَادَكْ وَلَا يَلِدُوْا اِلَّا فَاِجْرَا كَفَارًا دِيْدِيْ اَيْلَهْ اَوَّلِ حَقِ
 حَقِ تَعَالَى اَكَا اِتْحَاذِ سَفِيْنَهْ اَيْلَهْ اَمْرِ اَيْدِي نُوْحِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَارَبِ خَشَبِ

قانده در دیدی حق تعالی که غرس شجر ایلر ایتدی پس اول ساج
 اغاجنی غرس ایلدی و انوک اوزینه فرق ییل کچی و نوح علیه السلام
 انزه بدو عادن فراغت ایتدی و حق تعالی انوک عود ترکینک اچملرینی
 عقیم ایلدی اندن صکره اصلا او غلری اولمادی و قانیم شجر تمام بودی
 حق تعالی نوح علیه السلام انوک قطعیه و تحفیفیه و الی کی یا پیغمبر ایلدی
 و کینک کیفیت صنعتی اکا تعلیم ایتدی و کینک طولی سکس ذراع و عرضی
 الی ذراع و سماده سیمی او توز ذراع ایدی و ابن عباسن رضاه عنهما
 مرویدر که انوک طولی التیوز ذراع ایدی و حق تعالی اکا حیواندن چرسن
 کی یه بر جفتی المغه امر ایتدی و کیده اهل ایمانن بر روایتده یی و بر
 روایتده سکر و بر روایتده اوئن و بر روایتده تیش کی و بر روایتده
 سکن کیمنه و ار ایدی و الله اعلم **لاک** میم مفتوحه ایل و آخره کانه
 ایل ضبط اولمش در **موشلخ** میم مضمومه و مثناة فو قیه مشدده
 مضمومه و بعدا و او ساکنه و شین معجمه مفتوحه و لام ساکنه و بعدا
 خا معجمه ایل ضبط اولمش در **خوخ** خا معجمه مفتوحه و نون مضمومه و بعدا
 خا معجمه ایل مضبوط و زنی ثود و زو بوک ایچون ادریس علیه السلام
 دیرلر حاکم مشدکه سند و ایی ایل و همدن روایت ایدر که اکا ادریس
 علیه السلام دن سوال اولندی اول دیدیکه ادریس علیه السلام نوح
 علیه السلام پزینک دده سیدر و دینور که اول نوح علیه السلام
 دده سیدر حافظ بن حجر دیر که قول اول اولی در بعضی ادریس علیه السلام

نوح علیه السلام دده سی اولد و غنک اوزینه اجماع نقل ایدر ابن حجر
 دیر که بو نقده نظر وارد در عبد بن حمید و ابن ابی حاتم اسناد حسن ایل
 ابن مسعودن رضاه عنه روایت ایدر که اول دیدو کم الیاس ادریس
 و یعقوب اسر ایلدر و ابن عباسن رضاه عنهما سند ضعیف ایل
 بوک کبی روایت اول نور پس الیاس ادریس علیه السلام اولیچنی لازم
 کلور که اول نوح علیه السلام اولادندن اولوب نوح علیه السلام انوک
 اولادندن اولیه زیرا حق تعالی سورة النعامه سور که و نوحا هدینا
 من قبل و من ذریته داود و سلیمان الی ان قال و عیسی و الیاس
 پس بو آیت کریمه الیاس علیه السلام نوح علیه السلام اولادندن
 اولد و غنه دلالت ایتدی کرک من ذریته قولنده اولان ضمیر نوح علیه
 السلام اجدد دیرلم و کرک ابراهیم علیه السلام اجدد دیرلم زیرا ابراهیم
 علیه السلام نوح علیه السلام ذریتند نذر پس ابراهیم ذریتندن اولان
 نوح ذریتندن اولور لا محالة حاکم مشدکه دیر که نوح ایل ادریده
 اختلاف اولندی بعضی ایدر که ادریس نوحن اولدر و بعضی
 دیدیر که اندن صکره در و اکثر صحابه بوک اوزینه در قاضی ابو بکر
 ابن العربی دیر که ادریس علیه السلام نوح دده سی دکلدر بلکه اول بنی اسر ایلد
 زیرا الیاس بنی اسر ایلدن اولد و غنی و ایزد اولدی و بوک اوزینه لیل
 اسراده انوک حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم مرجا بالنبی الصالح
 والاخ الصالح قولبله استدلال ایدی زیرا اول اگر حضرت اجدادندن

اویدی ابراهیم علیه السلام دید و کی گبی الان الصالح دردی مصنف در که
 بواسطه لال جید در کس اندن جواب و بر یلور شو که کیم آبی تواضع
 طریقی اوزره دیدی و اول قالمک زغم ایلدی کیم نه ده نض دکلدر اکا
 نووی اشارت ایشدر **یرد** مشاة تحته مفتوحه و راه مملکه ساکنه
 و بعد با دال مملکه ایل ضبط اولمشدر **مملکات** میم مفتوحه و با ساکنه
 و بعد با لام و الف ایل ضبط اولمشدر و قهتیل دخی دینور روایت اولمشدر
 لام مفتوحه دن صکره یا نک کسری و کونیه **قین** قاف مفتوحه و مشاة
 تحته ساکنه و بعد با نوین ایل ضبط اولمشدر و اولی مفتوحه در ووزنی
 جعفر در و قینان دخی دینور الف ایل **یانش** مشاة تحته و لون مفتوحه
 و بعد با شین محجب ایل ضبط اولمشدر **شیت** شین معجمه مکسوره
 و مشاة تحته ساکنه و بعد با مثلثه ایل ضبط اولمشدر و شت آدم
 علیه السلام اولادیک اجمل و افضل و کندویه اشبه واجتی و انوک و صلیسر
 و ولی عهدی ایدی **آدم** علیه السلام کیم سی ابوالبشر در و اول سرباندر
 و بعضی عذنده عریدر جوهری بو کله جرم ایدی و مطلقه بوندن
 غیر سی روایت ایدی ثعلبی خداک جلد ذکره خلقتی من نار
 و خلقت من طین قولنده دیر که علما دیدیر که عذ و الله نارک طین اوزرینه
 فضیله بر نیچه و جمله خطا ایدی و جه اول اولدر که جوهر طینک
 شالی سکون و زرات و وقار و حلم و اما شدر و اول آدم علیه السلام
 توبه نه و تواضعه سبیدر پس اول آدم علیه السلام مغفرت و اجتناب

و هدایت ایراث ایدی و جوهر نارک شالی طیش و خفت و ارتفاع
 و حدت در و اول ایس علیه اللعنه نک استکبارنه سبیدر پس اول
 اکا لغت و اما که باعث اولدی و جه ثانی اولدر که جنت خالی مک اولمخل
 موصوفه در و انده نار اولدوغی منقول دکلدر و جه ثالث اولدر که نار سبب
 عذابدر و طین سبب عذاب دکلدر و جه رابع اولدر که جمیع اشیا سبیدر
 و نار تفرق اشیا سبیدر و صحیح مستنده حضرت رسول الله صلی الله
 علیه وسلم وارد در که حق تعالی آدم علیه السلامی جمعه کونی خلق ایدی
 و کتب تواریخده مشهور در که اول نیک یل معمر اولدی و الله تعالی اعلم
فصل ثالث حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا ابن العواک
و الفواطم قولنی بیان ایدر سعید بن منصور و طبرانی و ابن عسکر سیاه
 ابن عاصم بن ضمره عنه روایت ایدر که قال قال رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم اکا ابن العواک من سکیم بوحایت شریفک سندیک جالی
 ثقائر وانی حافظ ضیاء الدین المقدسی تصحیح ایدی **سیاه** مملکه
 مکسوره و مشاة تحته محفظه و بعد با آء موحده ایل ضبط اولمشدر و ابن
 عسکر قتاده دن در سلا روایت ایدر که حضرت رسول الله صلی الله علیه
 وسلم بعض غواتنده بیوردیکه اکا النبی لا کذب اکا ابن عبد المطلب
 اکا ابن العواک معلوم اولد کیم عواک عاکر نک جمیعدر و عاکر حضرت
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم جدانندن طقوز خاتونک اسمیدر
 قال صاحب الصحاح و الفاموس العواک فی جدات النبی صلی الله علیه وسلم

الْأَصْنَامَ وَحَادِيثُ هَذَا السُّلُوكِ قُوَّةُ الشَّكِّ كَثِيرَةٌ الْعَدَّةُ عَظِيمَةٌ الْمَدَّةُ
 لَا يَقُومُ لِرَدِّهَا أَحَدٌ وَالرَّابِعُ أَنَّ اللَّهَ أَحْيَاهُمَا فِي حُجَّةِ الْوَدَاعِ وَأَمَّا بِالشَّفِيعِ
 الْمَطَاعِ وَهَذَا أَحَادِيثُهُ ضَعِيفَةٌ لَا مَوْضُوعَةً وَمَوْصُولَةً لَامْرَسَةً وَلَا مَقْطُوعَةً
 انتهى پس بوباب اوج فصل منطوی قندی و هر فصله بر طایفه نک
 و بیلری بیان اولندی **فصل اول طایفه اولی نک و بیلری بیان ایدر**
 حقی اولیکیم اهل فترت سابقا ذکر اولند و غنی اوزره ایکی رسول مبنده
 واقعه اولان امتدن عبارت در و شک یو قدر که انر عیسی علیه السلام
 ایلر حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم مابینلرنده واقعدر اگر دیو کیم
 اهل فترت ایکی رسول مبنده واقعه اولان امتدیر لر شول شرطه کیم
 انره رسول بعث اولنیمه و انر رسول ثانی یه و اصل اولیه لر و شک یو قدر که
 عرب ابراهیم علیه السلام بعث اولندی پس تعریف اهل فترت انرک
 اوزر لرینه صادق اولدی جواب اولدر که نعم عرب ابراهیم علیه السلام بعث
 اولندی لکن شریعت ابراهیم علیه السلام بالکلیه مندرسه اولمشیدی
 انی عربدن بلو کیمینه قالمایشیدی زیرا حضرت ابراهیم علیه السلام
 انرک زمانه کلمه اوج بیک سیدن زیاده مروا تیشیدی اول اجلدن
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بعث اولندقه اهل که تعجب
 ایتدیر بعث الله بشرا رسولا لوثا ربنا لا نزل ملائکة ما سمعنا
 بهذا فی آبائنا الاولین دیدیر پس اگر انمردده بعث سندن علم اولیدی
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم انکار ایتدیر کردی و اندن تعجب ایتدیر کردی و عرب

انی بلو کیمینه قالمایشیدی و یک زیرا اهل کتابدن بلاد مشرقده انی بلو
 بعض افراد و ارایدی و قناکیم انرک اهل فتردن اولد قری ثابت
 اولدی پس اندن انرک ناجی اولما لر ی لازم کلدی زیرا اهل فترتک
 ناجی اولد قریه کلام رب العزت و سنت حضرت رسالت دلالت ایدر لر
 اول اجلدن فقما دن شافیه و اهل اصولدن اشاعره انرک ناجی
 اولد قریه و اهب اولدیر قال الله تعالی و ما کما معذبتن حتی یبعث رسولا
 و قال الله تعالی ذلک ان کم یمن ربک مملک القری بظلم و اهلها فافلون و قال الله
 تعالی و لولا ان نصیبهم مصیبة بما قدمت ایدیهم فیقولون ربنا لو لا
 ارسلت الینا رسولا فنتبع آیاتک و نكون من المؤمنین و قال الله تعالی
 و لو انما اهلکناهم بغذاب من قبله لقالوا ربنا لو ارسلت الینا رسولا فنتبع
 آیاتک من قبل ان نزل وخری و قال الله تعالی و ما کان ربک مملک القری
 حتی یبعث فی اقبهار رسولا یتلو علیهم آیاتنا و قال الله تعالی و ما کان رب
 انزلنا مبارک فایتعوه و اتقوا لعنکم ترحمون ان تقولوا انما انزل الکتاب
 علی طایفتین من قبلنا و ان کما عن در استهم لغافلین و قال الله تعالی
 و ما اهلکنا من قریة الا لهما منذرون ذکر ی و ما کما ظالمین و قال الله تعالی
 و هم یصطرون فیها ربنا اخرجنا نعمل صالحا غیر الذی کنا نعمل و لم نعظمکم
 ما یتذکر فیهم من تذکر و جارکم الذیر قد و قوا فالظالمین من یضیر و احادیث
 صحاح و حسنده و ارد اولدیکه قیامت کوی بیر فالی و اناددن دلیر و صاغر
 و مجنون و دوغان و یا خودا کا دعوت و صل اولما زدن اولان اوزرینه

جَوْن طَارِي اَوْلَان و فَرْتَدَه و فَاَت اَبِلِيْن حَجَّتْ اَقَامَتْ اَيْدِر لِر بَر قَانِي
 دِير كِه يَارَب اسْلَام كَلْدِي حَال بُو كِه بِن بَرَسَنَه اَكَلَمَز دَم دَلَسَر دَن و صَاغَر
 هَر بَرِي دِير كِه يَارَب اسْلَام كَلْدِي حَال بُو كِه بِن بَرَسَنَه اَيْتَمَز دَم و مَجْنُون
 دِير كِه يَارَب بَكَا عَقْل و يَرِيك كِه اَنُو كِه خَيْرِي و تَرِي اَوْرَاك اَيْدِم
 و فَرْتَدَه اَوْلَن دِير كِه يَارَب بَكَا سَنَك سَوَك كَلْمِدِي اَكَا اَيْمَان كَتُور يَدِم
 پَس اَلْمَر اِيچُون مَحْشَر دَه بَرْتَش رَفْع اَو لُور و اَلْمَر دَاخِل اَو لِيكِر دِينُور
 اطَاعَتْ اَيْدِر و ب دَاخِل اَوْلَانَه اَوَّل اَتَش بَر دُوسْلَام اَو لُور و مَخَالَفَتْ
 اَيْدِن جَبْر اَو قَهْر اَو دَاخِل اَو لُور و حَضَرَت سَوَل اَللَّهِك صَلَّى اَللَّهِ عَلَيْهِ و سَلَّمَ
 اَبُو يَمِيْنَه ظَن اَوْلَد كِه اَمْتَحَان و قَسَدَه حَق تَعَالَى اَلْمَرِي حَضَرَت سَوَل اَللَّهِك
 صَلَّى اَللَّهِ عَلَيْهِ و سَلَّمَ شَفَاعَتِيْلَه اَجَابَه مَوْفُوق قَلُورَه نَكِيْم تَام اَلْرَا زِي فَوَايْدَه
 اَبِن عَمْرَدَن رَضَا عَنْهَا وَايْت اَيْدِر كِه قَال سَوَل اَللَّهِ عَلَيْهِ و سَلَّمَ
 اِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَمَةِ شَفَعْتُ لِبَاي وَاَتِي الْحَدِيثُ بِوَحْدَيْتِ شَرَفِي مَحَبِّ الطَّبْرِي
 ذَخَائِرِ الْعَقْبِي فِي مَنَاقِبِ ذَوِي الْقُرْنَى اَمَام كِتَابَنده اَيْرَا اَيْلَدِي حَضَرَت شَيْخ
 دِير كِه مَحَبِّ طَبْرِي حِفَاط و فِقْهَاد نَذَر و حَاكَم اَبِن مَسْعُود دَن رَضَا عَنْهَا تَعَالَى اَعْنَه
 وَايْت اَيْدِر كِه حَضَرَت سَوَل اَللَّهِ عَلَيْهِ و سَلَّمَ يَزِد و مَا دَر دَن سَوَال
 اَوْلَد قَدَه مَا سَأَلْتُمَا بِي وَاِنِّي لَقَائِمٌ يَوْمَئِذٍ الْقَامُ الْمَحْمُودُ بِيُورْدِي
 پَس بُو حَدِيثِ شَرِيف حَضَرَت سَوَل اَللَّهِ عَلَيْهِ و سَلَّمَ مَقَامُ مَحْمُودَه
 قِيَامِي عِنْدَه اَلْمَرَه خَيْر اَرْتَجَا سَنَه دَلَالَتِ اَيْتِي وَاَوَّل اَرْتَجَا شَوْكَلَه دَر كِيْم
 حَضَرَت سَوَل اَللَّهِ عَلَيْهِ و سَلَّمَ عِنْدَ اَلْمَتَحَان اَلْمَرَك طَاعَتَه مَوْفُوق

اَوَّلَا لَرِي شَفَاعَتِ اَيْلِيَه و شَك يُو قَدَر كِه حَضَرَت سَوَل اَللَّهِ عَلَيْهِ و سَلَّمَ
 اَوَّل مَقَامَه قَائِم اَوْلَد و غِي و قَت اَكَا سَل نَعَط و اَشْفَع تَشْفَع دِينُور
 نَكِيْم حَادِيْتِ صَحِيحَه وَاَقْدَر پَس حَضَرَت سَوَل اَللَّهِ عَلَيْهِ و سَلَّمَ حَق تَعَالَى
 حَضَر تَرْمِيْدَن عِنْدَ اَلْمَتَحَان اَلْمَرَك طَاعَتِ اَيْمَنِي اَبَا اَيْدِر و حَق تَعَالَى
 اِنِّي اَكَا اَعْطَا اَيْلَر وَاَبُو سَعِيْدُ النَّبَا بُوْرِي شَرَف بِنُوْرَه و عَمْرُ اَلْمَلَا سِيرَه سَنَه
 وَاَبُو الْقَاسِمِ بِن بَشْرَان اَمَا لِيْسَنده عَمْرَان بِن حَصِيْنَدَن رَضَا عَنْهُ وَايْت
 اَيْدِر كِه قَال سَوَل اَللَّهِ عَلَيْهِ و سَلَّمَ سَأَلْتُ رَبِّي اَنْ لَا يَدْخُلَ
 النَّارَ اَحَدًا مِنْ اَهْلِ بَيْتِي فَاَعْطَانِي ذَلِكَ و فِي رَوَايَه فَاَعْطَانِيْهَا بَعْضِي عَمْرَان
 اَبِن حَصِيْن رَضَا عَنْهُ دِير كِه حَضَرَت سَوَل اَللَّهِ عَلَيْهِ و سَلَّمَ بِيُورْدِي
 رَتْمَدَن اَبَا اَيْلَدِي مَكَا اَهْل مِيْمَدَن بَرِيْنِي نَارَه اَو خَال اَيْمِيَه حَق تَعَالَى بَكَا وِرْدِي
 بُو حَدِيثِ شَرِيفِي حَافِظ مَحَبِّ طَبْرِي ذَخَائِرِ الْعَقْبِي اَمَام كِتَابَنده ذَكَر اَيْتِي
 وَاَبِن جَوْر رَقِيْبَه سَنَه خَدَاك جَل ذَكَرَه و لَسُوْف يَعْطِيْكَ بَكْ فَرَضِي
 قَوْلَنده اَبِن عِبَاس دَن رَضَا عَنْهَا وَايْت اَيْدِر كِه قَال مِنْ رَضِي مُحَمَّدٌ صَلَّى اَللَّهِ عَلَيْهِ و سَلَّمَ
 اَنْ لَا يَدْخُلَ اَحَدًا مِنْ اَهْلِ بَيْتِي النَّارَ بَعْضِي اَبِن عِبَاس حَضَر تَرْمِيْدَن خَدَاك جَل و عَلَا
 و لَسُوْف يَعْطِيْكَ بَكْ فَرَضِي قَوْلَنده بِيُورْدِي حَضَرَت سَوَل اَللَّهِ عَلَيْهِ و سَلَّمَ
 و سَلَّمَ اَهْل مِيْمَدَن بَرِيْنِي جَهَنَّمَه دَاخِل اَوَّلَا مَسِي اَنُو كِه رَضَا عَنْهُ
 حَضَرَت شَيْخ بِيُورْدِي بُو اَحَادِيْثِ شَرِيفِي بَعْضِيْنِي بَعْضِيْنِي شَدَا اَيْدِر
 زِي اَحَادِيْثِ ضَعِيْفِي طَرَفِي مَتَعَدَّ اَوَّلَه اَوَّل اَنُو كِه قَوْلِيْنِي اَفَادَه اَيْدِر
 نَكِيْم عَلِيْم حَادِيْثَه بَيَان اَوْلَمَشْدَر و بُو حَدِيْثِ كَر اَمَثَل و اَشْبَهَلِي اَبِن مَسْعُود

حضرت یک ضربه غنه حیثی در انتی دینمی ابن عمر دن ضربه عنهما وایت ایدر که
 قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ما بال اقوام يزعمون ان شفاعتي
 لا تسأل اهل بيتي وان شفاعتي تسأل حاكم مصنف دیر که قال فی النهایه
 حاکم قبیلان جافیتان من ورا، رمل یرین انتی ویرین بمشاة
 تحته فاء موحدة فراء مهملة ومشاة تحته فتون ویقال یرون
 قال ابو عبید البکری هو رمل معروف فی دیار بنی سعد بن ثیم انتی لکن
 بوفیکر کوردکی نسخده حاکم حیان من الیمین ورا، رمل یرین
 واقعد وانه اعلم **فصل ثانی طایفه ثانیة دلیلرینی بیان ایدر**
 معلوم اولدیم اگرچه بو طایفه نک دلیلری سابقا تفصیل اوزرین
 تحریر اولدی لکن بو محله انکر بعضیلرینی تذکر ایلچون اجمال طریق
 اوزره ینه شطیر ایتک مناسب کوردی قال الله تعالى واذ قال ابراهیم
 رب اجعل لی آية ابلد آمنا واجتنبی وبنی ان نعبد الاضنام پس حو شکا
 ابراهیم علیه السلام دعاسی قبول ایتدی وانوک اولاد دن برسی صمه
 عبادت ایتدی قال الله تعالى حکایه عن ابراهیم علیه السلام رب اجعلنی
 مقیم الصلوة ومن ذریتی وعنده حضرت ابراهیم علیه السلام
 دعاسی چیز قبولده واقع اولدی پس همیش و جراض انوک اولاد دن
 فطرت اوزره خدایه عبادت ایدر بعض کسه لردن خایه اولدی قال الله
 الذی یراک حین تقوم وتقبلک فی الساجدین ابن عباس ضربه عنهما
 دیر که ساجدیندن مراد اصلا ب ساجدیند و حضرت رسول الله

صلی الله علیه وسلم لم یزل الله یقلنی من الاصلاب الطیبة الی الارحام الطاهرة
 قولی ابن عباسک ضربه عنهما کلامنی تأیید ایدر و طهارت ایانی
 مستلزمه در زیر مشرک نقص قرآنک بخبر قال الله تعالى انما المشرکون نجس
 و زمان جاهلیته ابو بکر الصدیق و عمر بن قیل و ورقه بن نوفل
 و قس بن ساعدة کبی بعض افرادک تحف ایتد کبری و شرکی ترک
 ایدوب ابراهیم علیه السلام دینی اوزره اولد قری ثابتدر پس
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم پدرو مادر یک تحف و تدبیر
 و انکر طریقینه ذاهب اولما لریه مانع یوقدر و حافظ ابو الفرج بن
 الجوزی تمقیج نام کتابنده و جاهلیته عبادت اصنامی ترک ایدنکر
 اسمعینی ذکر ایتدی و زید بن عمروک و ورقه نک و قسک تحف لریه
 احادیث وارده اولدی و الله تعالی اعلم **فصل ثالث طایفه ثالثه**
دلیلرینی بیان ایدر ابن شاپین ناسخ و منسوخده و خطیب بغدادی
 سابق و لاحقده و محبت طبری سیره سنده و دارقطنی ایلد ابن
 عساکر غایب مالکده سند ضعیف ایلد حضرت عایشه دن ضربه عنهما
 روایت ایدر که قالت حج بنا رسول الله صلی الله علیه وسلم حجة الوداع
 فمررت علی عقبه الحجون و هو باک حزن مغتم فبکیت لبکایه ثم انه طفق
 یقول یا حمیر الستم کفی فاستندت الی جنب البعیر فکلت عینی طویلا
 ثم عاد و هو فرح مبسم فقلت له یا بنی انت و اخی یا رسول الله نزلت من عندی
 وانت باک حزن مغتم فبکیت لبکایه ثم انک عدت الی و انت فرح مبسم

فَمَنْ ذَاكَ قَالَ ذَهَبْتُ لِقَبْرِ أَبِي فَاَلَيْسَ اللَّهُ أَنْ يُجِيبَهَا فَأَجَابَ مَا قَامَتْ
 فِي وَرْدِهَا اللَّهُ يَعْنِي حَضْرَتِ صَدِيقَةِ رَضْوَاهُ عَنْهَا سُبُورُكَ حَضْرَتِ رَسُولِ
 صَلَّيْهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِرُتَبِهِ حُجَّةٍ وَدَاعِي حُجَّةٍ اِيلَدِي وَبَعْلَهُ كِرْيَانِ وَخَرِينِ وَكَيْسِبِ
 وَغَمَلِينِ اُولَدِ وَغِي حَالَهُ عَقِبَهُ حُجُونِ اُوزِينِ مَرُورِ اَيْدِي پَسِ بْنِ دُخِي
 اَنُوكِ اَعْلَامِ سِي اِيچُونِ اَعْلَمِ يَعْنِي بَكَادَهُ اَكَا مُوَاقِفَتِ اَيْدَمِ بَعْدَهُ حَضْرَتِ
 رَسُولِ صَلَّيْهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَكَادِي اِي عَايَشَ بَوْرَادَهُ طَوْرًا وَاَكَلَنَ اِيُو اَمْرِ اِيلَدِي
 پَسِ بْنِ دَوَهْكَ جَانِبُهُ طَيَّانَدَمِ حَضْرَتِ رَسُولِ صَلَّيْهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِنَدَنِ
 بَرَزْمَانِ طَوِيلِ اَكَلَدِي بَعْدَهُ شَادُ وَخَذَانِ اُولَدِ وَغِي حَالَهُ عَوْدَتِ
 اَيْدِي بَنِ اَكَا دِي كَمَكِ بَرَزْمَانِ اُولَدِ اُولَسُونِ اِي رَسُولِ اَسْمِ عَزْمَدَنِ
 كِرْيَانِ وَخَرِينِ وَغَمَلِينِ اُولَدِ وَغَمَلِينِ اُولَدِ وَغَمَلِينِ اُولَدِ وَغَمَلِينِ اُولَدِ
 وَخَذَانِ اُولَدِ وَغَمَلِينِ اُولَدِ اَيْدَمِ بَوْرَادَهُ طَوْرًا وَاَكَلَنَ اِيُو اَمْرِ اِيلَدِي
 رَسُولِ صَلَّيْهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَوْرَادِي وَالدَّهْكَ قَبْرُهُ كَنَدَمِ وَحَقِّ تَعَالَى حَضْرَتِ
 اِنِّي اِحْيَا اَيْتَمَ سِنِي رَجَا اَيْدَمِ وَحَقِّ تَعَالَى اِنِّي اِحْيَا اَيْدِي وَاُولِ بَكَ اِيَاَنِ
 كُتُورِدِي وَحَقِّ تَعَالَى اِنِّي اِيلَدِي **شرح غريب الحديث**
 حُجَّةُ لَعْنَةٍ قَصْدُ مَعْنَاهُ فِي وَرْدِهَا يَارَةُ مَكَانِ مَحْضُوصِ
 فِي زَمَانِ مَحْضُوصِ بَعْلِ مَحْضُوصِ وَحُجَّةٌ وَدَاعِي بِمَحْرُكٍ اَوْ تَجِي سَلِيذَةِ اَيْدِي
 وَبَوَكِ مَحْضُوصِي بَوْرَادِي سَنَةِ مَذْكُورَةٍ مَذْكُورَةٍ مَذْكُورَةٍ مَذْكُورَةٍ حَضْرَتِ رَسُولِ
 صَلَّيْهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حُجَّةٌ حَاضِرِ اُولَدِي وَخَلَقَهُ دُخِي اَنُوكِ اِيچُونِ حَاضِرِ لَعْنَةٍ اَمْرِ
 اِيلَدِي وَشَهْرُ مَرْبُورِ يَكْرَمِي التَّجِي كُولِي كِي يَوْمِ خَمِيسِ اَصْحَابِ كِرَامِ اِيلَدِي

اُولَدِي مَارِي دَوْرَتِ رَكْعَتِ قَلْدِي وَدَنِي دَنِ اَنُوكِ اُوزِينِ اَبُو دُجَانِي اَلشَّاعِدِي
 وَبَرَرِ وَاَيْدِي سَبَاعِ بْنِ عَوْفَةَ اَلْغِفَارِي اِي اِسْتَعْمَالِ اَيْدَمِ كَنَدَنِ صَكْرِهِ
 يَعْنِي حَاكِمِ قَلْدَمِ صَكْرِهِ طَشْرِهِ چَقْدِي وَاَنُوكِ اَهْلِ مَدِينَةِ دَنِ وَغَيْرِ دَنِ
 اَوْنِ بِيكِ كَمِيسَنِهِ وَارِيدِي وَاَيْدِي مَارِي ذُو اَلْحَلِيفَةِ نَامِ مَكَانِهِ اَيْدِي كَعْتِ
 اَوْنِ اِيلَدِي وَاُولِ كِيچِه اَنْدَه قَالْدِي وَبَوَكِ حُجَّةٌ وَدَاعِي دِينِ وَغَمَلِينِ سَبِي بَوْرَادِي
 حَضْرَتِ رَسُولِ صَلَّيْهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَنْدَه اَصْحَابِ اِيلَدِي وَدَاعِي اَيْدِي بَاكِ كَمِيسَنِي
 اِسْمِ فَاَعْلَمِ اَصْلِي بَاكِ دَرِ اِي اُوزِينِ ضَمِّ اِسْتَعْمَالِ اُولَدِ اُولَدِ اُولَدِ اُولَدِ
 اَلتَّقَابِ كَنَدَنِ اُولَدِي يَادَنِ وَتَوْنِيدِنِ يَا حُفِ عِلَّتِ اُولَدِ وَغِي جَهَنَدِنِ
 حَذَفِ اُولَدِ وَتَوْنِيدِنِ مَاقِلَتِهِ دِيرِلَدِي وَبَاكِ دِينَدِي فَاعِ وَزَلِي اُوزِينِ
 وَخَرِينِ مَحْرُونِ دِيكِرِ وَمَحْرُونِ مَهْمُومِ مَعْنَاهُ دَرِ صَاحِبِ قَامُوسِ دِيرِكِ
 اَلْحَزْنِ بِالضَّمِّ وَبِحَرَكِ اَلتَّمِ **ج** اَحْوَالِ اَنْتِي مَعْتَمِدِنِ اُولَدِ وَغَمَلِينِ كَرَبِ
 مَعْنَاهُ دَرِ صَاحِبِ قَامُوسِ دِيرِكِ اَلتَّمِ اَلْكُرْبِ كَالنَّجَاءِ وَغَمَلِينِ بِالضَّمِّ **ج**
 غَمُومِ غَمَلِينِ وَغَمَلِينِ اَنْتِي طُفُوقِ اَخَذَ وَشَرَعَ مَعْنَاهُ دَرِ طُفُوقِ زِيدِ
 يَفْعَلُ زِيدِ اَشْكَمُهُ بَاشْكَدِي دِيكِرِ صَاحِبِ نَهَايَةِ دِيرِكِ طُفُوقِ بِمَعْنَى اَخَذَ
 فِي الْفِعْلِ وَجَعَلَ يَفْعَلُ وَهِيَ مِنْ اَفْعَالِ الْمُقَارَبَةِ اَنْتِي وَصَاحِبِ قَامُوسِ دِيرِكِ
 طُفُوقِ يَفْعَلُ كَذَلِكَ اَلْفَرَجِ وَضَرَبَ طُفُوقًا وَطُفُوقًا اَوَّلُ الْفِعْلِ بِالْاِثْبَاتِ
 وَلا يُقَالُ مَا طُفُوقِ اَنْتِي قَاضِي بِيضَاوِي خَدَاكَ جَلْ ذِكْرُهُ وَطُفُوقًا بِخُصْفَانِ
 عَلَيْهِمَا قَوْلُكَ تَقْسِيرُهُ دِيرِكِ اَخَذَ اِلِرْقَانِ اَلْوَرَقِ عَلَي سَوَاتِمَا لَلشَّيْءِ
 وَهُوَ وَرَقُ اَلْبَيْنِ اَنْتِي اَمْرُ اَخَذَ اَدْنَا قَدَهُ وَوَرْدَهُ اِسْتَعْمَالِ اُولَدِ

صاحب نهاده دیر که الاحمر الابيض و منه قوله عليه السلام خذوا شطر دينكم
من الحمير يعني عايشه كان يقول لهما احيا ناي احميرا تصغير الحمير يريد
البياض وقد تكرر في الحديث انتهى صاحب قاموس دیر که الاحمر مألوفه الحمرة
ومن لاسلاح مع جمعها حم و حمران و تمر و الابيض ضد و منه الحديث
يا حمير انتهى استمسك و رفق و برئيه يا شمس قدر صاحب قاموس دیر که
مسك به و امسك و تماسك و تمسك و استمسك و تمسك و استمسك و تمسك
و اعتصم به انتهى جنب جانب دیکدر بغير دوه دیکدر صاحب قاموس
دیر که البغير و قد تكرر الباء الجمل البازل او الجذع و قد يكون لانتی انتهى
مكث اكله دیر صاحب قاموس دیر که المكث مثلاً و يحرك و المكيثي
و يثد و المكوث و المكثان بضمهما اللبث و الفعل كنصر و كرم انتهى طويلاً
زمان محذوفك صفت دیر تقدیری فمكث عني زاناً طويلاً دیکدر عاد رجع
دیکدر و هو فرخ ضمير عاد و ن حاله مبتم خبر بعد الخبر در صاحب قاموس
دیر که بسم بسم بسم و ابتم و هو اقل الضحك و حنه انتهى معلوم و کهیم
فقها کونکلی اوج قسم تقسیم اید بقرسم اول اولد که ای نه کند و شیده
و نه یا نده اولان اشیده و بو که تبتم دید بقرسم ثانی اولد که ای کند و
اشیده لکن یا نده اولان اشیمه و بو که ضحک دید بقرسم ثالث
اولد که ای تم کند و اشیده و هم یا نده اولان اشیده و بو که قهقهه
دید بقرسم ثالث بزده ابستی و هم غازی مبطل در قسم ثانی نازی
مبطل و اما ابستی مبطل و کدر و قسم اول المردن بری مبطل و کدر

بانی انت و انی ترکیبندن جارج مع البحر و بر محذوفه متعلقه تقدیری
افدیک بانی و انی دیکدر معانک ظهور چون حذف اولدی و کا اولد که
ذکر اولد و نه نیم حضرت ابو بکر رضانه عنه قد نیاک بابائنا و ائمهائنا
فیم ذاک اصلده فین ما دیکدر نون ميم قلب اولدی و ميم ميمده او غم
اولنوب قیماً دیندی بعده الف حذف اولدی زیرا ما استفهامیه
حرف جو داخل اولد که الفی حذف اولد نور قال الله تعالی قاطرة یم یجمع
المسکون و قال تعالی عثم تیساً لون تفصیلی کتب تحوده مذکور در
معلوم اولد که نیم بو حدیث شریف اکثر ائمه و حفاظ عند هذه ضعیف در
و حدیث ضعیف فضائل و مناقبه روایتی جایز در اگر ابن جوزی بو حدیث
موضوعات ذکر اید ای لکن اصابت اید حضرت شیخ قدس سره
مساک الحقا نام ساله سنده بیور که هذا الحديث ضعيف باتفاق
المحدثين قیل انه موضوع لکن الصواب ضعفه لا وضعه و قد الفت
فی بیان ذلک جو مفرداً انتی و مقامه سندیه نام ساله سنده
بیور که و ما زال اهل العلم و الحديث و القديم و الحديث یروون هذا الخبر
و به یسترون و یشترون بین الناس و لا یسترون و یجعلونه فی عدد
الخصایص و العجرات و یدخلونه فی خبر المناقب و الکرامات و یروون
ان ضعف اسناده فی هذا المقام معتبر و ان ایراد مالین فی الفضائل
و المناقب معتبر و قد خرجت الامة فی ابواب المناقب ما هو اشد ضعفاً
من هذا و تاحوا فيها ایراد ما لم یصل الی رتبة و حادی و جموده بانواع

مِنَ التَّوَجِيهِ وَارْتَضَاةً لِمَا فِيهِ مِنَ الْقُوَّةِ وَالشَّيْءِ الْإِنْتِي حَافِظُ شَمْسِ الدِّينِ
 ابْنِ نَاصِرِ الدِّينِ الدَّمَشْقِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ مَوْرِدُ الصَّادِقِ فِي مَوْلِدِ الْهَادِي
 نَامِ كَاتِبِهِ حَدِيثُ مَذْكُورِي أِيرَادَنَ صُكْرِهِ بِوَرَرِ
 جَاءَهُ الْبَتِّي مَزِيدُ فَضِيلٍ • عَلَى فَضْلٍ وَكَانَ بِهِ رُفَاً
 فَاقِيَتْهُ وَكَذَلِكَ آتَاهُ • لَا يَمَانُ بِهِ فَضْلاً لَطِيفاً
 فَتَمَّ فَالْقَدِيمُ بِذَلِكَ قَدِيرٌ • وَإِنْ كَانَ الْحَدِيثُ ضَعِيفاً
 شَجَّ بِوَرَرِ كَبَعْضِ السَّاطِنِ بِوَصْدِ شَرْفِي تَأْيِيدٍ وَتَشْيِيدٍ وَتَأْكِيدٍ
 وَتَشْدِيدٍ وَطَرِيقِي تَهْمِيدٍ وَتَقْدِيدٍ بِوَرَرِ شَوْكَلِكِيمِ أُولِ جَمِيعِ امْتِكِ
 اتِّفَاقِ ائْتِدَ كَلَرِي قَاعِدَهُ يَهْ مُوَافَقَرِ وَأُولِ قَاعِدَهُ بُوَدَرِ كَبَعْضِ مَعْجَرِهِ
 وَخَصِيصَةٍ كَسَايَرِ ائْتِيَايَهْ وَبِرْدِي ائْتُوكِ كَبِي بَزْمِ بِيَا مَبْرُزِهِ وَخِي اعْطَا
 اُولَدِي وَحَضْرَتِ عِيَايَهْ قَبُورَدَنَ مَوْتَايِي اَيَا وَاقِعِ اُولَدِي پَسِ
 بَزْمِ بِيَا مَبْرُزِهِ وَخِي ائْتُوكِ نَظِيرِي وَاقِعِ اُولُوقِ لَازِمِ كَلَدِي وَقَصَّةِ اَبُوتِنِ
 جَلَدَنَ مُمَاثَلَتَهْ اَقْرَبَ وَشَكْلَتَهْ اَنْبَدَرِ وَاصُولَهْ مَحْرُورِ كَبَعْضِ اَمْرِ ضَعِيفِ
 قَاعِدَهُ مَقَرَّرَهْ يَهْ مُوَافَقَتِ اَيْلَهْ قُوِي اُولُورِ اَنْتِي سَمِيلِي بِوَصْدِ شَرْفِي
 اِيرَادَنَ صُكْرِهِ بِوَرَرِ كَبَعْضِ اَمْرِ شَيْئَهْ قَادِرِ دَرِ ائْتُوكِ حَمَتِ وَقَدَرَتِي
 بَرَنَسَهْ عَابَرِ اَيْمَرِ وَبِيَا مَبْرِي صَلَوَاتِي عَلَيْهِ وَسَلَامُ فَضْلَنَدَنِ اَيْلَدِي كَبَعْضِ
 اَيْلَهْ اِلَى مَخْتَصِ اَيْتِكِهْ وَكَرَامَتَنَ مَرَادِ اَيْلَدِي كَبَعْضِ اَيْلَهْ ائْتُوكِ اَوَزَرِي
 اِنْعَامِ اَيْمَكِهْ اَيْتَدَرِ اَنْتِي عَلَامَةُ نَاصِرِ الدِّينِ بِنِ الْمُنِيرِ الْمَالِكِي الْمَقْتَدِي فِي شَرْفِ
 الْمَصْطَفِي نَامِ كَاتِبِهِ بِوَرَرِ كَبَعْضِ اَمْرِ شَيْئَهْ قَادِرِ دَرِ ائْتُوكِ حَمَتِ وَقَدَرَتِي
 اَيْلَدِي كَبَعْضِ اَمْرِ شَيْئَهْ قَادِرِ دَرِ ائْتُوكِ حَمَتِ وَقَدَرَتِي

وَقَائِمُ كَفَّارَهْ اسْتِغْفَارَدَنَ مَنَعَ اُولَدِي خَدَاوَنَ كَنْدِ وَيَا كُونِ پَرُو مَادَرِي
 اَيَا اَيْتَمَسَنِي رَجَا اَيْلَدِي پَسِ حَقِّ تَعَالَى اَمْرِي حَضْرَتِ اَيَا كُونِ صَلَوَاتِي عَلَيْهِ وَسَلَامُ
 اَيَا اَيْتَدِي وَامْرُ حَضْرَتِ اَيَا كُونِ كَنْدِ وَيَا كُونِ اَيْلَدِي اَيْلَدِي مَوْنِ اُولَدِي قَلَرِي
 حَالَهْ اُولَدِي اَيْلَدِي اَمَامِ قُرْطَبِي فَتَسْتَرَهْ بِوَرَرِ كَبَعْضِ اَمْرِ شَيْئَهْ قَادِرِ دَرِ ائْتُوكِ
 اَللَّهُمَّ صَلَوَاتِي عَلَيْهِ وَسَلَامُ فَضَائِلِ وَخَصَائِلِي زَمَانِ وَلَا دَنْدَنَ حِينَ وَفَاتِهْ
 هَمِيشَهْ مَتَوَالِيَهْ وَتَسَابُعَهْ اَيْلَدِي پَسِ بِوَعْنِي حَضْرَتِ حَكِّ حَبِيبِي تَقْضِيلِ
 وَكَرَامِ اَيْلَدِي كَبَعْضِ اَمْرِ شَيْئَهْ قَادِرِ دَرِ ائْتُوكِ حَمَتِ وَقَدَرَتِي
 اَللَّهُمَّ صَلَوَاتِي عَلَيْهِ وَسَلَامُ اَيَا كُونِ كَنْدِ وَيَا كُونِ اَيْلَدِي اَيْلَدِي مَوْنِ اُولَدِي قَلَرِي
 اَكْرَدِي بُوَرَرِ كَبَعْضِ اَمْرِ شَيْئَهْ قَادِرِ دَرِ ائْتُوكِ حَمَتِ وَقَدَرَتِي
 اَيَا كُونِ نَافِعِ اَيْلَدِي پَسِ اَمْرِ كَبَعْضِ اَمْرِ شَيْئَهْ قَادِرِ دَرِ ائْتُوكِ حَمَتِ وَقَدَرَتِي
 اُولَدِي كَبَعْضِ اَمْرِ شَيْئَهْ قَادِرِ دَرِ ائْتُوكِ حَمَتِ وَقَدَرَتِي
 غَيْرِنَدَهْ دَرِ اَمَامِ خُصُوصِيَّتِ وَكَرَامَتِهْ بَعْدِ اَلْمَوْتِ اَيَا كُونِ نَافِعِ اَيْلَدِي پَسِ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ عَذَابُ اَيْلَهْ مُتَبَسِّسِ اُولَشْ اَيْلَدِي حَقِّ تَعَالَى اَمْرِ كَبَعْضِ اَمْرِ شَيْئَهْ قَادِرِ دَرِ ائْتُوكِ
 وَتَوْبَهْ لَرِنِي قَبُولِ اَيْلَدِي نَهْ كَبَعْضِ اَمْرِ شَيْئَهْ قَادِرِ دَرِ ائْتُوكِ حَمَتِ وَقَدَرَتِي
 حَقِّ تَعَالَى حَضْرَتِ رَسُولِ اَللَّهُمَّ صَلَوَاتِي عَلَيْهِ وَسَلَامُ اَيَا كُونِ كَنْدِ وَيَا كُونِ اَيْلَدِي اَيْلَدِي مَوْنِ اُولَدِي قَلَرِي
 صُكْرِهِ رَدَا اَيْلَدِي پَسِ وَفَتِ عَمُودَتِ اَيْتَدِي وَامَامِ عَلِي رَضَايَهْ عَنْهُ صَلَوةُ
 عَصْرِي وَفَتَدَهْ اَوَا اَيْلَدِي وَالاَرْجُو عَنْهُ فَايْدهْ اُولَدِي زِيْرَ صَلَوةِ عَصْرِ
 اخْتِشَادَنَ صُكْرِهِ قَضَائِي صَحِيحِ اَيْلَدِي بِوَصْدِ شَرْفِي طَحَاوِي ذَكَرِ اَيْتَدِي وَتَابَتَدَرِ
 دِيوِي وَطَعْنِ طَاعِنِ بَيْنِ الْحَقِيقِيْنَ مَقْبُولِ اُولَدِي ابْنِ حَجَرِ كَبَيْ شَرْحِ مَهْمُورَهْ

بورد که و طعن بعضهم فی صحته هذا الخبر بالاجازة نفعا انتهى حضرت شیخ
 بورد که بعد الموت ایمان نفع ویرمزدید کفری انقضای اجلدن صکره
 اولان مؤثر اما انقضای اجلدن اول واقع اولان مؤثر صکره اولان
 ایمان نافذ نه کیم اصحاب کتفه واقعد ابن مردویه تفسیر نه ابن عبیدن
 رضاه عنهما وایت ایدر که اصحاب کتفه محمد بنک اغوانیدر پس انر
 آخر زانده بعث اول نور لر و حج ایدر لر و بوا امتدن اولور لر انری بو کله
 تشریف ایچون پس اصحاب کتفه بعد الموت حیثی انری عند نه اشید کفری
 نسبه اعتبار و اعتد اولندی و جایز در که حق تعالی حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم پدر و مادر بی استیفاء اجلدن اول قبض ایده
 بعده اول تحطه باقی بی استیفاء ایچون انری اعاده ایلیم و اول بقیه کت
 استدر اک ایمان ایچون تاخیر اولماسی حق تعالی حبیبی اکرام ایلدی و کی
 امور دن اولور نه کیم اصحاب کتفه بو دکلو مدت تاخیر لر ی انر
 اکرام اولند قری امور دن عدا اولور انتی

سَبَقَتْ نُورُهُ وَأَوَّلُ طِينَةٍ • فَالْفَخْرُ عَلَى جَمِيعِ النَّاسِ
 سُبْحَانَ مَنْ خَصَّ النَّبِيَّ مُحَمَّدًا • بِفَضَائِلِ ثَلَاثِي بَغِيرِ قِيَّاسِ
 ابوغسیم دلایل نبوته سند ضعیف ایلیم سماعة بنت ابی رهمدن
 و اول والده سندن وایت ایدر که اول دیدیکه آمنه بنت وهبه مرض
 مؤتده حاضر اولدم و حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بش
 یاشنده انوک باشی یاشنده ایدی پس آمنه حضرت مبارک جماله نظر ایدی

و دیدی **شرب** بارک فیک الله من غلام • یا ابن الذی من جوده الحام
 بنی بعون الملک المنعم • فودی غداة الضرب بالسهم
 باية من ابل سوام • ان صح ما ابصرت فی المنام
 فانت مبعوث علی الانام • من عنیدی الجلال والاکرام
 تبعث فی الحجل و فی الحرم • تبعث بالتخفيف و السلام
 دین ابیک البر ابراهیم • فانت انماک عن الاضنام
 ان لا تواليهن مع الاقوام

بعده هر زنده مرده در و هر جدید اشکی اولور و هر نبوک فابولور و بن
 الونیم و ذکریم باقیدر و خیر ترک ایتدم و پاک دو غرقم دیدی و اولدی
 حضرت شیخ بورد که سن آمنه دن بو کلامی اقوام ایل موالات اضنام
 نبیده و ابراهیم علیه السلام دینه و او غلنگ خدا دن اسلام ایل
 انام بعثت اعترافه صرح کور سن و بو الفاظ شری منافیه در صکره
 بدستی بن اعمات انبیای علیهم الصلوة والسلام استقر و تتبع
 ایتدم انری مؤمنات بولدیم پس استحق و ترون و عیساک علیهم
 الصلوة والسلام والده لر و حوی و شیت علیه السلام والده سی
 قرآنه ذکر اولندیر و اسمعیل علیه السلام والده سی ماجوک و یعقوبک
 و او غلنریک و داودک و سلیمانک و زکریاک و یحیاک و یشموک و یشموک
 و ذی الکفلک صلوات الله علیهم و سلامه والده لر یک ایمان لر ایل احادیث
 وارده اولدی و بعض مفت من نوح علیه السلام ایل ابراهیم علیه السلام

والله لربك يا نوري اوزده نص ايتدي و ابو جان تفسير نه بو قولي ترجيح
ايتدي و ابن عباس دن رضاه عنهما تقدم ايتدي كه نوح عليه السلام ايله اوم عليه السلام
ما بيلر نه و ايله كافر يو غيدي اول اجلدن نوح عليه السلام يت اغفر لي
و ابو الدى و لمن دخل بيتي مؤمنا و بدي و ابراهيم عليه السلام يت اغفر لي
و ابو الدى و للمؤمنين يوم يقوم الحساب يوردي و ابراهيم عليه السلام
قرانه خاصه پدريك استغفار دن اعتذار ايتدي و كي انوك مؤمن
اولد و غنه دالات ايدر ابن عباس رضاه عنهما بيور كه اون پيغام بر دن كه
نوح و هود و صالح و لوط و شعيب و ابراهيم و اسمعيل و اسحق
و يعقوب و محمد در عليهم الصلاة والسلام ما عدا جميع انبياء بني اسرائيل
و بني اسرائيلك جمله سي مؤمن ايدير و المرده عيسى عليه السلام بعث او لشجه
كافر يو غيدي و عيسى عليه السلام بعث اولد قدن صكره اكا كافر اولان
كافر اولدي پس بني اسرائيل دن اولان پيغام بر كه والده لري مؤمنه لرد
بو صديقي ابن عباس دن مستدر كده حاكم و ايت ايتدي و تصحيح ايتدي
و كير و كچندين بني اسرائيلك پيغام بر لري پيغامبر او غلر دير و پيغامبر
او غلر يك او غلر دير زير نبوت انردن تناسل ايتدي كوري حاليه بر سبطه
اولوردي نه كيم اول قصه لر نه معروف و نوح و ابراهيم و اسمعيل و اسحق
و يعقوب عليهم الصلاة والسلام والده لريك يا نوري ثابت اولدي
هود و صالح و لوط و شعيب عليهم الصلاة والسلام والده لري قالد
اكر چه انرك حشر نه نقل و دليل و ايردا اولدي لكن ظاهر اولان ان شايسته

يا نوري و حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم والده سي انجيلدر و ايتدي
انبياء عليهم الصلاة والسلام والده لريك مؤمنه اولد قريك سري حين
و صغر نه نوز كور و فكر دير نه كيم حديث شريفه وارد اولد در انهي
كلام شيخ رضاه عنه و حق تعالى شرف الدين البوصري حضرت نوري رحمت
اليسون همزيه سنده نه زيا بيور

فمنيناه لائمة الفضل • الذي شرفت به حواء
من لحواء انما حدث اخر • و انما به نفا
يوم نالت بوضع ابنة و ايب • من فخار ما لم تله النساء
واتت قوما بافضل مما • حملت قبل كريم العذراء

باب خامس علما دن بعضيلر حضرت رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم والده نيك عدم بخا ترين و ايب اولد قريك
بيا ننده در بواب ايكي فصلي مستدر فصل اول بو طائيفه

دليلك بني بيان ايدر مسلم صحيحه ان دن رضاه عنه و ايت ايدر كه
ان رجلا قال يا رسول الله اين ابي قال في النار فلما فقي دعاه فقال
ان ابي و اباك في النار يعني انس رضاه عنه و ايد كه بر كيمنه حضرت
رسول الله صلى الله عليه وسلم و ايد كه يا رسول الله پدزم قنده در حضرت
رسول الله صلى الله عليه وسلم بيور ديك جهنمه در اول كيمنه ازين
و نذكره حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم ابي دعوت ايتدي و ايد كه
بزم پدزم و سنگ پدرك جهنمه در كر و بو طائيفه حضرت رسول الله

صلی الله علیه وسلم وایدی عذاته حقه بودیدن اقوی دلیلتری
 یوقدر و بوحیث وقایم بقا ذکر اولان نصوصه مخالف اولدی
 انوک تاویل و توجیهی لازم کلدی و اول تاویل وورت وجه اوزره در
 وجه اول اولدر که حضرت ابی قولنده مراد شریفی عیسی ابوطالب در
 زیر عرک غمه مجازاً ابی اطلاق اید و کی شایع در بونده قرنی مجاز
 اصح محالی اوزره خلافت شاهه اولان آیت در اول اجدن اکا قل
 لایک یرجع عن شتم الکهنه در لردی ابوطالب حضرت رسول الله علیه
 صلی الله علیه وسلم شام سفر اید و کنده بحیر اکا حضرتن سوال ایدی
 ابوطالب هو انبی دیو جواب و یردی بحیر اما ینبغی لهذا الغلام ان یکن
 ابوه حیاً دیدی و وقایم اول حضرت عیسی و مرثی و حافظی و صغیرن
 کافی اولدی پس اندن سوال منظمه سی ایدی وجه ثانی اولدر که حضرت
 بو قولیل اول کیمینک خاطر بنی تطیب مراد ایددی و بوجه حضرت
 ابی اذبارندن یعنی ابی ازنه و مذکندن صکره دید و کی دلالت ایدی
 وجه ثالث اولدر که بو واقعه ک وقوعی حضرت صلی الله علیه وسلم
 و ما کما معذین حتی یبعث رسولاً یتبى نازله اولمزدن اول ایدی نه کیم
 بوک نظیری اطفال مشرکین ده واقع اولدی زیرا ابتدا حضرت صلی الله
 علیه وسلم انمزدن سوال اولند قده پذیر لر لیک نازده در لر دیو جواب
 و صکره سوال اولند قده انمزدن در لر دیدی و وجه رابع اولدر که جابر در کیم
 بو حدیث شریف حق تعالی انمزی اید و ب حضرت ایمانمزدن اول

انوک

واقع اولمش اوله حضرت شیخ قدس سره بیور که جمیع روایتن ان ابی
 و اباک فی النار لفظک ذکر اوزرینه اتفاق واقع اولدی بلکه انی ثابت
 انجن حماد بن سلمه ذکر ایددی و بوحیثی ثابتن معمر ذخی روایت ایدی
 و حماد بن سلمه یر مخالف اید و ب ان ابی و اباک فی النار لفظی ذکر
 ایدی لکن اکا اذ امرت بقبر کافر فبشره بالنار دیدی و بولفظه حضرت
 صلی الله علیه وسلم و الله سی اوزرینه البته بر امر اید دلالت یوقدر
 و بولفظ روایت جهندن آیت در زیر معمر حماد بن آیت در زیر حماد ک
 حفظنده حکم اولندی و احادیثه مناکیر واقعه اولدی اول اجدن
 بخاری انو چون صحیحده حدیث اخراج ایدی اما معمر حفظنده حکم
 اولندی و حدیثن بری استنکار اولندی و اندن روایت اوزرینه
 شیخان بینده اتفاق واقع اولدی پس انوک لفظی اثبت اولور
 و بوحیث شریف سعد بن ابی وقاصدن وارد اولدی معمر روایت
 اید و کی لفظ کبی پس بر اثر و طبرانی و بیهقی سعد بن ابی وقاصدن
 رضاه عنه روایت اید لر که ان اعرابیاً قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
 این ابی قال فی النار قال فاین ابوک قال حیما حرت بقبر کافر فبشره بالنار
 یعنی بر اعرابی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم دیدیکه پدرم قده در
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم دیدیکه نازده در اعرابی سنک
 پدرم قده در دیو سوال ایدی حضرت هر بار که بر کافر قبر نه
 مرداریده سن اکا ناز ایل بشارت اید دیدی بو حدیث استنادی

ذَكَرَ صَلَوةَ الرَّحْمَنِ وَهِيَ كَتَايَةُ عَنْ الْإِحْسَانِ إِلَى الْأَقْرَبِينَ مِنْ ذَوِي النَّسَبِ
وَالْأَصْهَارِ وَالتَّقَطُّفِ عَلَيْهِمُ وَالرَّفْقُ بِهِمْ وَالرَّعَايَةُ لِأَحْوَالِهِمْ وَكَذَلِكَ أَنْ يَجْعَلُوا
أَوَّلَ آوَادٍ وَقَطْعِ الرَّحْمِ ضِدُّ ذَلِكَ كَقَوْلِهِ يُقَالُ وَصَلَ رَحْمَةً يَصْلُهَا وَصَلًا وَصَلَةً
وَالهَذَا فِيهَا عَوْضٌ مِنَ الْوَأْوِ الْمَحْذُوفَةِ فَكَتَايَةُ بِالْإِحْسَانِ إِلَيْهِمْ قَدْ وَصَلَ
بَابَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ عَلَّاقَةُ الْقَرَابَةِ وَالصَّهْرَانَتِي مُسْتَحْسِنُهُ وَأَبُو دَاوُدَ
إِلَى هَرِيرَةَ بْنِ رَضْرَاسَ عَنْهُ وَابْنُ أَبِي رَاسَةَ قَالَ زَارَ النَّبِيَّ قَبْرَ أُمِّ بَكْرٍ وَأَبِي
مَنْ حَوْلَهُ فَقَالَ اسْتَأْذَنْتُ رَبِّي أَنْ أَسْتَغْفِرَ لَهَا فَلَمْ يَأْذَنْ لِي وَاسْتَأْذَنْتُهُ
فِي أَنْ أَزُورَ قَبْرَ أَبِي فَآذَنْ لِي فَرُورُ وَالْقُبُورُ فَاتَّهَتْكَ الْمَوْتُ يَعْنِي أَبُو هَرِيرَةَ
رَضْرَاسَ عَنْهُ دِيرَكَ حَضْرَتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاللَّهُ سَيِّدُ أَمْنَتِكَ
قَبْرِي زِيَارَتِ أَيْدِي وَأَعْلَى وَأَطْرَافُهُ أَوَّلُ لَيْلِي أَعْلَى وَسُورِ دِيكَ
بَنِي بَدَنٍ وَاللَّهُ هُمْ إِجْمَاعُ اسْتِغْفَارِهِ إِذَنْ طَلَبُ أَيْدِي بَتَمَّ بِكَ إِذَنْ
وِيرَدِي وَإِنْ قَبْرِي زِيَارَتُهُ إِذَنْ طَلَبُ أَيْدِي بِكَ إِذَنْ وَيُرْوَى بِطَرِيقٍ
قُبُورِي زِيَارَتِ أَيْكُونُ زِيَارَتِ أَوَّلِ مَوْتِي أَكْثَرُ وَبِطَرِيقٍ فَكَتَايَةُ حَضْرَتِ رَسُولِ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاللَّهُ سَيِّدُ حَقِّهِ بُوَحْدَيْتِهِ أَقْوَى
وَلَيْلَتِي يُوَقِّرُ وَمَعَ هَذَا بُوَحْدَيْتِهِ مَدْعَايَتِهِ وَدَلَّتْ أَيْدِي سَنَةِ يُوَقِّرُ
زِيَارَتِ اسْتِغْفَارِهِ عَدَمُ إِفْنَانِ كَفَرٍ لَزِمَ كَلِمَتُ شَوْلٍ دَلِيلُ إِلَيْهِ كَسِيمٍ
أَبْدَأُ اسْلَامُهُ حَضْرَتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَيْنُهُ كَفَايَتِ
أَيْدِي سَنَةِ تَرْكِ اجْتِمَاعِ مَدْيُونِكَ أَهْلُ اسْلَامٍ دَنِ أَيْكُنُ أَوْزِينُهُ نَحَازَ
قَلَمَ دَنٍ وَأَنْتُكَ إِجْمَاعُ مَغْفَرَتِ طَلَبِ أَيْمَةٍ دَنٍ مَمْنُونُ أَيْدِي وَعَلَّتِيهِ

ایضاً

ویندیکه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم استغفاری علی الفور مجاہد
پس کیم کیم استغفار الیمیہ دعا بنک عقبنده جندہ مثل کریم
واصل اولور و مدیون دینی قضا اید بنه مقامنده مجوس فالور نه کیم
نفس المدیون معلقہ بدینہ حتی یقضی حدیثی بو معنای بیان قلور
پس جایز در که حضرت دخی والدہ سی کفر دن غیری استغفاره عدم
اذنی مقتضیه بعض امور ایچون بر زخده جندہ مجوس اوله و صکره
حق تعالی اکا استغفاره اذن ویره و کیم و سفیان ابن عیینہ
و عبد الرزاق و عبد بن حمید و ابن جریر و ابن المنذر محمد بن کعب
القرطبی دن روایت ایدر که قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
لیت شعری ما فعل ابوای قتل انا استلناک بالحق بشیراً و نذیراً
ولات قال عن اصحاب الحجیم فما ذکرنا حتی توفاه الله یعنی محمد بن کعب
القرطبی دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه پذیر و مادر م
نه اشد کلرینی و نه حاله اولد کلرینی بیدم پس خدا اکا استلناک
بالحق بشیراً و نذیراً و لات قال عن اصحاب الحجیم قولى نازل اولدی
پس حضرت انری ذکر ایتدی حتی حق تعالی الی کند و به قبض ایدی
شیخ دیر که بو حدیث مرسلدر اسکه حجت قائمه اولمز و ابن جریر
داود بن عاصم دن روایت ایدر که ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم
قال ذات یوم این ابوای قتل انا استلناک بالحق بشیراً و نذیراً
ولات قال عن اصحاب الحجیم یعنی داود بن عاصم دیر که بر کون حضرت

رسول الله صلی الله علیه وسلم پذیر و مادرم قنده در دیدی پس بآیت
 کریمه ناز که اولدی شیخ دیگر که بوحایت معضل الاسناد در ضعیف
 انکه حجت قائمه اولمز و علم حدیثه ثابت اولدیکه سبب نزولک
 حکمی حدیث مرفوع حکمی کبی در پس اندن مقبول اولان صحیح و مقصود
 ضعیف و مقطوع و کلد و بوسبیک و نیاده بر اینسناد صحیح مقصودی
 بمنکره اول ذکر اولنه حاصلی بوحایت کتب احادیث معتمده نمک
 برنده واقع اولدی و بعض تفاسیر ده سند منقطع ایل ذکر اولندی
 پس اکا اعتقاد اتمک و انکه احتیاج ایلمک جایز و کلد و بوسبب
 اصول و بلاغت و اسرار بیان جهندن و جوه اخ ایل مرد و دوز
 یانی شیک قدس تره مساکل الحقا نام رساله سنده مذکور در
 مراد ایدن مراجعت ایلسون برآر وایت ایدر که آنه صلی الله علیه وسلم
 استغفر لایه فخر جبریل صدره و قال لا تستغفر لمن مات
 مشرکا یعنی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم والدیه بیچون
 استغفار ایلدی و حضرت جبریل علیه السلام حضرت مبارک
 صدری ضرب ایلدی و شرک اوزرینه اولنه استغفار ایلمه دیدی
 بوحایت سنده مجهول و اردر پس انکه حجت قائمه اولمز حاکم
 مستدکده و وایت ایدر که آنه صلی الله علیه وسلم قال لا یبئ ملک
 انکم فی النار فشق علیهما فدعاهما فقال ان اقمی مع انکم یعنی
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم ملکک او غلغله انکر نازده در

دیدی پس حضرت بوقولی انکر کوچ کلدی ایلدی لیکن حضرت انری دعوت
 ایلدی و بدشتی بنم انام بزرگ انکر ایلدی و دیدی بوحایتی اگر چه حاکم
 تصحیح ایلدی لیکن حاکم مستدکده تصحیحده تساهلی معروف در
 علم حدیثه ثابت اولدیکه حاکم تصحیح ایلدی تقدیری مقبول و کلد
 و ذهابی مختصر مستدکده و قایلیم بوحایتی ایراد ایلدی و حاکم صحیح
 دید و کنی نقل ایلدی عقبنده قلت لا والله دیدی زیر عثمان بن عفیر
 و ارقطی تصحیف ایلدی پس ذهابی ضعف حدیثی بیان ایلدی و صحیح
 اولد و غنه یمن ایلدی حضرت شیخ بیور که بوحایت صحیح اولد و غنی
 تقدیرجه اندن و برین جوابک احسنی اولد که دینه حضرت صلی الله علیه
 علیه وسلم اقمی مع انکم قولی انوک اهل جندان اولد و غنی کند و به و حتی
 او نماز دن اول صادر اولدی نه نیم حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 شیخ حقه و لا اذری شیخا مسلما کان ام لا یوردی و بولی ابی هریره دن
 رضاه عنه حاکم و ابن شاهین وایت ایتدیر و صکره انوک شانه
 کند و به و حتی اولد قدن صکره لا شتوا شیخا فانه کان قد استلم بیوردی
 و بولی ناسخده ابن شاهین سئل بن سعد دن و ابن عباس دن نظر عنهم
 وایت ایلدی حاکم ابن مسعود دن و ابن جری و طبرانی ابن عباس دن
 و ابن مردویه بریده دن رضاه عنهم وایت ایدر که حق تعالی حضرت سید
 ماکان للبئی و الذین آمنوا ان يستغفروا لکم و لکم انکم اولی
 قرنی من بعد ما بینکم انکم اصحاب الحجیم قولی حضرت رسول الله

صلی الله علیه وسلم والدہ سی حقہ نازل اولدی و بوحایت جمیع
 طرقتن ضعیفد اما حدیث ابن مسعودی و ضراعه عنه اگرچه حاکم
 مستدرکه تصحیح ایتدی لکن مختصره ذہبی الی عقب ایتدی سندہ
 ایوب بن یابی و اردر ابن معین تصحیف ایتدی دیدی پس بومعنی
 انوک صحیحی قاده برعلتدر برعلتی دخی حدیث صحیحہ مخالفیتدر بخاری
 صحیحہ دیرکہ حدیث محمودنا عبد الرزاق انا مخرج عن الزهري عن ابن السيب
 عن ابيه ان ابا طالب لما حضرته الوفاة دخل عليه النبي صلى الله عليه وسلم
 وعنده ابو جهل فقال اي عم قل لا آله الا الله كلمة اجاج لك بها عند الله
 فقال ابو جهل وعبد الله ابني امية يا ابا طالب ترغب عن ملة عبد المطلب
 فلم يزلوا يكلمونه حتى قال اخوشي كلمتهم به على ملة عبد المطلب فقال
 النبي صلى الله عليه وسلم لا تستغفرون لك ما لم انه عنه فتركت ما كان
 لبني والذين آمنوا ان يستغفروا للمشركين ولو كانوا اولي قرنى
 من بعد ما تبين لهم انه اصحاب التحيم و تركت انك لا تهدي من اجبت
 و اما حدیث ابن عباسك ضراعه عنها ضعفه ایکی علت و اردر علت اولی
 انوک صحیحہ مخالفیتدر و علت ثانیہ اسنادک ضعیفد و اما حدیث
 بریده ک ضعفه ایکی علت و اردر علت اولی حدیث صحیحہ مخالفیتدر
 و علت ثانیہ انوک قبری مکه ده در دید و کیدر ابن سعد بوحیثی اخرج
 ایتدکن صکره دیرکہ غلط ایتدی انوک قبری مکه ده و کلدرا ابو اده در
 محصل کلام حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم والدینی حقننده

وارده اولان احادیث غالبی ضعیف و واپیدر و انردن صحیح اولان انوک
 ایکی حدیثدر و اول ایکی حدیثدن جواب تقدم ایتدرد و حدیث واپی ایله
 احتیاج جایز دکلدر و اگر حدیث واپی ایله احتیاج جایز اولور
 بزخی انوک کبی بر حدیث واپی احتیاج ایدرز ابن جوزی امام علی دن
 ضراعه عنه مرفوعا روایت ایدرکہ قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 مبط جبريل علي فقال ان الله يقربك السلام ويقول اني حرمت النار
 على صلبك و بطنك و حجر كفلك یعنی امام علی حضرت نوری ضراعه
 دیرکہ حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بیور دیرکہ کجا جبریل علیه السلام نازل
 اولدی و دیدیکه حق تعالی سکا سلام ایدر و دیرکہ بدستی بن آتشی حرام
 ایتدم برضیک اوزرینه که سنی ازال ایتدی و بر بطنک اوزرینه که سنی کوتوری
 و بر قوجانک اوزرینه که سنی ضم ایتدی حجر جانک کسری و جیک سکونله
 قوجاق دیکدر کفلک ضم دیکدر قال الله تعالی و کفلها زکریا ای ضمها
 الیه و حمزه کسالی و عاصم شدید ایله قرآت ایتدیر و بوقرآت اوزره
 فاعلی تحتده خدایه عاید ضمیر در و ضمیر بارز مفعول اولی و زکریا قصر ایله
 حمزه ایله کسالی قرآتنده و عاید عاصم قرآتنده مفعول ثانیه سیدر
 تفسیری جعله کافلا لهما و ضامنا لمصالحهما دیکدر ابن الاثیر نهایی ده
 انا و کافل الیتیم کهاتین فی الجنة له و لغیره قولنک تفسیرنده دیرکہ الکافل
 القایم بامر الیتیم المزی له و هو من الکفیل الضمین و الضمیر فی له و لغیره
 راجع الی الکافل ای ان الیتیم سوا کان للکافل من ذوی رحم

وَأَنبَاءُ أَوْ كَانَ اجْتِبَاءَ غَيْرَهُ كَقَوْلِهِ كَمَا تَبَيَّنَ إِشَارَةُ إِلَى اِضْبَاعِهِ
السَّبَابَةِ وَالْوَسْطَى اِنتَهَى بِسَبْحِ بُو حَدِيثِ شَرِيفِ حَضْرَتِ صَلَاتِهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
جَمِيعَ آبَاءِ وَأَهْلِيهِ نَاجِي أَوْلَادِهِ قَرْنِيهِ دَلَالَتِ اِيتِدَى وَكَفَاكَ قَوْلُهُ اِطْلُبْ
وَحْيَ دَاخِلِ اَوْلَادِي لَكِنْ اَوَّلَ حَدِيثٍ صَحِيحٍ اِيْلَهُ جَعَدِي مَعْلُومٌ اَوْلَهُ كَسِمِ
بَعْضُ عُلَمَاءِ رِضَا عَنْهُمْ بُو اُجُوْبَةُ نَكْ جَعْلُهُ سَدَنَ رَا حَتَّ اَوْلَادِي لِي وَانْكَرَ
شَا نَمُزْدَه وَارَدَه اَحَادِيثُ كَبِي مَنَسُوخَه وَرَدِيو جَوَابِ وِرْدِي لِي سِ
اَحَادِيثُ اَطْفَالٍ مُشْكِنِي خَدَاكُ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرَى قَوْلِي
وَاحَادِيثُ اَبُو ثَيْنِي خَدَاكُ وَكَا كَمَا مُعَذِّبِينَ حَتَّى نَبْعَثَ رَسُوْلًا قَوْلِي
نَاخِذْ وِرْدِي لِي بُو جَوَابِ اَكْرَجِ جَوَابِ مُخْتَصِرٍ لَكِنْ اَمْرًا اَهْلٍ قَرْنِ نَزْدَلِرْ
وِيْنَكُ قَوْلِي اَوْزَه دُرُسْتِ اَوْلُور اَمْرًا اَهْلٍ تَوْجِيْدُ دُرْلِرْ وَيْنَكُ قَوْلِي
اَوْزَه دُرُسْتِ اَوْلُور اَنُو كِيچُون اَوَّلَ اَدَلَه دُنْ تَحْرِيرِ جَوَابِهِ مَحَاجِ اَوْلَقِ
اِمَامِ قُطُبِي فَتَسْتَرْه دِيْرَكْ حَدِيثِ اَحْيَا اِيْلَهُ اسْتِغْفَارُ دُنْ نَمِيْدَه وَارَدِ
اَوْلَانِ حَدِيثِ بِنِيْدَه تَعَارُضِ بُو قَرْنِ زِيْرَا اَحْيَا لِي اَمْرًا اِيچُون اسْتِغْفَارُ
مُنَاقَرِ دُرْ زِيْرَا اَحْيَا لِي حَجَّةٍ وَدَاعِدَه وَاقَعِ اَوْلَشْ دُرْسْتِ كِيْمِ حَضْرَتِ عَلِيْهِ
رِضَا عَنْهَا حَدِيثِي اَكَا دَلَالَتِ اِيْمَتِ رَاوَلِ اَجْلَدُنْ اَبْنِ شَاهِيْنِ اَلِي
اَحَادِيثُ مُتَقَدِّمِيَه نَايِخِ قَلَمْتِ دُرْ شَيْخِ فَتَسْتَرْه مَقَامَه سَنَدِيَه
بِيُوْرَكْ وَامَا قَوْلُ الْمُنْكَرَانِ وَرَدَتْ اَحَادِيثُ كَثِيْرَه فِي عَذَابِهِمَا فَقَدْ قُفْتُ
عَلَيْهَا بِاَسْرَارٍ وَبَالِغَتْ فِي جَمْعِهَا وَحَصْرُهَا وَكَثْرَتُهَا مَا بَيْنَ ضَعِيْفٍ وَمَعْلُوْلٍ
وَالصَّحِيْحِ مِنْهَا مَنَسُوخٌ بِاَتَقْدَمُ مِنَ النُّقُولِ اَوْ مَعَارُضٌ فَيُطْلَبُ التَّرْجِيْحُ

عَلَى مَا تَقَرَّرَ فِي الْاَصُوْلِ وَقَدْ اَتَى بَعْضُ الْمَالِكِيَةِ بِجَوَابٍ سَاطِعٍ فَقَالَ هَذِهِ
اِخْبَارُ آخَا وَلَا تَعَارُضُ الْقَاطِعِ وَانَّه تَعَالَى اَعْلَمُ **فصل ثانی بعض فوائد**
وَتَشْيِهِ اَلِي بَيَانِ اِيْدِرْ فَايْدَه حَدِيثٌ صَحِيْحُهُ ثَابِتٌ اَوْلَدِي
اَنَّ اَهْوَنَ اَهْلٍ النَّارِ عَذَابًا اَبُو طَالِبٌ وَانَّه فِي تَخْصِيصِ مَنْ النَّارِ فِي حَلِيَّتِهِ
تَعْلَانِ يَغْلِي مِنْهُمَا دَمَاعُهُ وَحَضْرَتِ رَسُوْلِ اللّٰهِ صَلَاتِهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
وَالَّذِيْنِ نَاجِي اَوْلَادِهِ قَرْنِيهِ دَلَالَتِ اِيْدِرْ اَمُوْرَدُنْ بَرِي بُو حَدِيثِ شَرِيفِ زِيْرَا
اَكْرَ الْمُرْتَاوِدَه اَوْلَدِ لِرْدِي عَذَابِ جَهَنَّمِ اَبُو طَالِبِ اَهْوَنُ اَوْلُور لِرْدِي
زِيْرَا اَبُو طَالِبِ اَهْوَنُ عَذَابِ كُفْرٍ اَوْلَمَا سِي حَضْرَتِ رَسُوْلِ اللّٰهِ صَلَاتِهِ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ قَرَانِي اِيچُون دُرْ وَحَضْرَتِ پَدْرُ وَمَا دُرِي خُودِ اَنْدُنْ اَقْرَبُ اَوْلَدِ قَرْنِي
مَقَرَّرْ دُرْ وَبَعَثَتْ تَشْتَهْ كَلَرِي جَهَنَّمِ عَذَابُ لِي اَوْضَحِ وَاطْهَرُ دُرْ اَبُو طَالِبِ
بَعَثَتْ تَشْتَهْ اَكَا اِسْلَامِ عَرْضِ اَوْلَنُوبِ اَوَّلِ قَبُوْلِنْدُنْ اَبَا وَامْتِلَاعِ
اِيْمَتِ صَادِقِ وَمَصْدُوقِ اَلُوْكَ عَذَابِ جَهَنَّمِ اَهْلٍ نَارِكِ اَهْوَنُ
اَوْلَدِ وَغَنَه دَلَالَتِ اِيْتِدَى بِسَبْحِ بُو بُو بُو حَضْرَتِ رَسُوْلِ اللّٰهِ صَلَاتِهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
وَعَلَيْهِ وَسَلَّمَ پَدْرُ وَمَا دُرِيْنِكِ اَهْلٍ نَارِ اَوْلَدِ قَرْنِي ثَابِتِ اَوْلَدِي وَبُو كَا اَهْلٍ
اَصُوْلِ عَنْدَه دَلَالَتِ اِشَارَتِ دِيُوْر **فَايْدَه اُخْرَى** بِيَقِي سَنَدِ
ضَعِيْفِ اِيْلَهُ طَلُقِ بِنِ عَلِيْدُنْ رِضَا عَنْهُ اِيْتِ اِيْدِرْ كَقَوْلِهِ سَمِعْتُ
رَسُوْلَ اللّٰهِ صَلَاتِهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُوْلُ اَذْكُرْتُ وَالِدِي اَوْ اَصَدِيْقًا وَاَنَا فِي صَلَاةٍ
اَلْعَشَاءِ وَاقْرَأْتُ فِيْهَا بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ فَاَدْيَا اِيْمَحْدُ لَا جَبِيْمَتَا
لِيْنِكِ يَعْنِي طَلُقِ بِنِ عَلِي رِضَا عَنْهُ دِيْرَكْ اَشْتَدَّ كَقَوْلِهِ حَضْرَتِ رَسُوْلِ اللّٰهِ صَلَاتِهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

علیه وسلم بیور که اگر بن پذیر و مادره و یا خود انردن برینه و اصل
 اولیدم و بن صلاة عشاءه سورة فاتحه کی او قیامش آکین انر
 یا محمد دیوینا ایده کردی بن انره بیک ایل جواب ویردم بو معنی
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم انرک خاطر لری کمال عایتنه
 اشارت و امتنی حقوق والدین ایله قیامه ارشاد و دلالت ایدر
فایده اخوی شیخ دیر که بعضی علماء با بعد از اولنا مسک
 ایکی حدیثی و نظیر لری ظاهر لری اوزرینه ابعا ایلدیر دعوی شیخ
 ایله و غیر بکه انردن عدول ایتدیر و مع ذلک برکیمینه الی ذکر
 ایتکی جایز کور مدیر ستمیلی الروض الائف نام کتابنده حدیث
 مسلمی ایرادن صکره بیور دیکه بزه حضرت صلی الله علیه وسلم
 ابویینه الی دیک جایز و کلد رزیر حضرت رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم لا تؤذوا الاحیاء بسبب الاموات و حق تعالی بیور که
 ان الذين يؤذون الله ورسوله لعنهم الله في الدنيا والآخرة
 واعد لهم عذابا مهينا **فایده اخوی** ابن عسکر تاربخنده سندله
 روایت ایدر که عمر بن عبد العزیز رضاه عنه عالمی حضرت پدیر
 مشرک ایدی دید و کیچون غزل ایلدی و اکا مادامه بن صاعم امور
 برینه قارشمه دیدی **تنبیه** باجی شرح موطا دده دیر که بعضی علماء
 دیدیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم فعل مباح ایله و غیر بکه
 بخنده ایتک جایز و کلد و اما حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم غیر بکه فعل مباح

ایله اذا اولئها سی جایز در و اول انذن منه قادر و فعل مباح
 فاعلی انتم اولمز و اگر اول غیرک اذ انتم و اصل اولوز ده انو کیچون
 امام علی رضاه عنه ابو جهلک قرینی تزوج ایتک مراد ایتد که حضرت
 رسول الله صلی الله علیه وسلم انما فاطمة بضعة منی و الی لا اقوم ما احل الله
 و لکن لا تجتمع ابنته رسول الله و ابنته عذرة الله عذر علی ابدا بیور دی
 و فاطمة نک رضاه عنها فعل مباح ایله اذا اولئها سی جایز اولما ده حکمی
 کند و حکمی کی قلدی و بونک اوزرینه اول خدا نک عزوجل ان الذين يؤذون
 الله ورسوله لعنهم الله في الدنيا والآخرة واعد لهم عذابا مهينا
 و الذين يؤذون المؤمنين و المؤمنات بغير ما اكتسبوا فقد احتموا بهتانا
 واثما مبينا قولیل احتیاج ایدی پس مؤمنرک اوزر لری کتاب
 ایتد کلدی لسنه نک غیر بکه اذا اولئها مکر بنی شرط ایدی و اذ ای خصوص
 حضرتده صلی الله علیه وسلم شرطنر اطلاق ایدی انتهى **تنبیه**
 حضرت شیخ قدس سره بیور که نقلت من مجموعة بخط الشيخ کمال الدین
 الشمتی و الیه شیخ الامام نقی الدین مانتصه لعل القاضی ابوبکر بن
 العربی عن رجل قال ان ابا البتی فی النار فاجاب بانه ملعون لان الله تعالی
 قال ان الذين يؤذون الله ورسوله لعنهم الله في الدنيا والآخرة واعد
 لهم عذابا مهينا و لا اذی اعظم من ان یقال عن ابیه انه فی النار انتهى
تنبیه امام موفق الدین بن قدامة الحنبلی المتقنع نام
 کتابنده بیور که من قذف ام البنی صلی الله علیه وسلم یقتل مؤمنا کان

او کافر یعنی کیمکه حضرت صلی الله علیه وسلم والدہ سنی قدف و رخی
 ایلیه اول قتل اول نور کرک مؤمن اولسون و کرک کافر اولسون قسطانی
 مواهب لدنیہ ده بیور که فالخذر الخذر من ذکر ما فیہ نقص فان ذلک
 قد یؤدی البنی صلی الله علیه وسلم لان العرف جاریه اذ ذکر ابو الشخص
 فیما یفقد او وصف بوصف و ذلک الوصف فی نقص تا دی ولدہ
 بذکر ذلک له عند المحاطبه و قد قال علی الصلاة والسلام لا تؤذوا الاحیاء
 بسبب الاموات رواه الطبرانی فی الصغیر و لاریب ان اذاه علیہ
 الصلاة والسلام کفر یقتل فاعلم ان لم یب عندنا و سیاتی مباحث
 ذلک ان شاء الله تعالی فی الخصائص من مقصد المعجزات و لقد اظنبت
 بعض العلماء فی الاستدلال لایمانها فانه تعالی ثبیه علی قصده الجمیل انتی
تنبیہ **اف** مصنف دیر که بعض علماء مغاربة نک خطیلہ بر فتوایہ
 واقف اولدم اول بو مقامک اوزرینه انده کلامی بسط الیش و شیخک
 سکور ایتدی کی طریق تر جیح ایش و انوک فتوا سنده ذکر ایتدی کی
 امور دن بری بودر که بو مقامده کلم اوج قسم اوزره در بر قسمک
 قایلنک تکفیر و زندقی سی واجد و انده قتلدن غیر یو قدر و اول شول
 مکانده اولور که ذلک القایل انکر حقننده کلمیلہ حضرت اذیت و غیر لی
 و اکا ایزا یعنی عیب ادخالنی قصدایده و قسم ثانی انکله کلم ایدن
 کیمسنه ک اوزرینه عیب یو قدر و اول شول مکانده اولور که انکله کلم
 دواعی شرعیه دن برداعی دعوت ایده نه کیم مثلاً حدیثک اوزرینه

الی مفسر و مقرر اولد و غی حالده کلم ایده و قسم ثالث انده کلم حاکم
 لکن انکله کلم قتل مرتبه سنه و اصل اولمز و اول شول مکانده اولور که
 انکله کلم الی برداعی شرعی دعوت ایتیه پس بو شخص عالی حسی
 اوزره تأویب اولور و اگر اندن بر آدت و ساندہ عدم تحفظ بمنور
 اذ انده تشدید اولور و وظایف شرعیه سندن عزل اولور و بونک
 اوزرینه عمر بن عبد العزیز عالمی غلیلہ استدلال ایتدی بعده دیدیکه
 بر عاقله حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم اخیاء ابوتنی حقننده
 و اوده اولان حدیثی انکار جایز دکدر زیر حضرتک مولاسی اوزرینه
 کرامتی بو دن اعظمدر و انوک صحیح و ضعیف اولماسیلہ بو مقامده
 مقید اولنماز زیر علمای رضایه عنهم دیدیکه احادیث ترغیب و ترهیبده
 صحت شرط دکدر پس بو مقام ایلہ حالک نذر و انوک صحتنه ان شاء
 الله تعالی مانع یو قدر و جناب شریفه صلی الله علیه وسلم هر محبتک ظننه
 غلبه ایدن اولدر انتی **تنبیہ** **اف** معلوم اولد کیم حضرتک صلی الله
 تعالی علیه وسلم نبیه و یا خود ذاتیه و یا خود دینیه و یا خود خصالدن
 بر خصلته نقص الحاق الیلین و یا خود انوک حقننده و شان شریفه
 لایق اولماین سنه بی سولین کرک تصریح طریق اوزره اولسون
 و کرک تفریض طریق اوزره اولسون سبب حکمنده در حضرت
 رسول الله صلی الله علیه وسلم سبب ایلین کیمسنه نک استیاحت
 دمنده علمای اعصار و ایام امصار بیننده اختلاف یو قدر بلکه اختلاف

اِسْتَبَاتَ وَعَدَمَ اِسْتَبَاتِئَهُ ذَرَاوِلَ رَوْدَتْ دِيْنِ كِيْمَنَك عِنْدَهُ
اَنْدَن تَوْبَه طَلَب اَو لِنُورِ وَرَوْدَتْ دِكَلْدَرِ دِيْنِ عِنْدَهُ اَنْدَن تَوْبَه
طَلَب اَو لِنُيُوبِ قَتْلِ اَو لِنُورِ سَخُونِ دِيْرِكِه عَلِمَا جَمْعِ اَو لِدِيْرِكِه حَضْرَتِ
رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّيْ اِلَيْهِ وَسَلَّمَ شَاتِمِ اَلَى مُتَقَصِّ كَا فِرْدِ خَطَابِي
دِيْرِكِه حَضْرَتِي شَاتِمِ وَتَقَصُّ اِيْدَه نَك اَكْرِمَلْمَانِ اِيْسِه وَجُوْبِ قَتْلَه
اَهْلِ اِسْلَامِ دَن بَرِيْكِ اَخْلَا فِي مَعْلُومِ دِكَلْدَرِ وَا سِيْرِ اَنْبِيَا وَا مَلَايِكِه
وَخِي بُوِيْكَ دَرُوْرِ وَبُوْمَحَلِّي قَاضِي عِيَاْضِ شَفَاكِ اَخْرَه تَقْضِيْلِ اَوْزَرِيْه
بِيَانِ اِيْتِيْ بِرِجْمَلِه كِيْم اَنْدَه غِيْرَه سُوْزِيْ رِي قُوْمَدِي رَضْرَا عِنْدَه
خَاتَمِ حَضْرَتِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّيْ اِلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعْضِ سِيْرِهِ
بِيَانِ دَرِ دِيْوَ خَاتَمِ بَشَرِ فَضْلِيْ مَشْهُدَرِ فَصْلِ اَوَّلِ خَدَايَكِ اَلَى
تَشْرِيفِيْ بِيَانِه دَرِ دِيْوَ فَصْلِ دَوْرَتِ لَطِيْفِيْ جَا مَعْدَرِ لَطِيْفَةِ اَوَّلِيْ
حَضْرَتِكِ صَلَّيْ اِلَيْهِ وَسَلَّمَ خَلَقَتْ جَهَنَّمَ اِنْبِيَاكِ اَوَّلُورِي وَبَعَثَتْ
جَهَنَّمَ اَلْمُرَكَّ اَخْلُوْرِي اَوَّلَه وَغَنِيْ بِيَانِ اِيْدَرِ اَبْنِ سَعْدِ قَادَه دَن
رَضْرَا عِنْدَه حَسَلَا رَوَايَتِ اِيْدَرِكِه قَالْ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّيْ اِلَيْهِ وَسَلَّمَ
كُنْتُ اَوَّلَ النَّاسِ فِي الْخَلْقِ وَاخْرَافِهِمْ فِي الْبَعْثِ يَعْنِي قَادَه دِيْرِكِه
حَضْرَتِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّيْ اِلَيْهِ وَسَلَّمَ بِيُوْرِدِيْكَ بَنِ خَلَقَتْ جَهَنَّمَ
نَاكِ اَوَّلُورِي وَبَعَثَتْ جَهَنَّمَ اَلْمُرَكَّ اَخْلُوْرِي اِيْدَمِ وَرَوَاهُ الدَّيْلَمِي
وَغِيْرَه عَنْ اَبِيْ هَرِيْرَةَ رَضْرَا عِنْدَه اَبْنِ حَاثِمِ تَقْسِيْرَه اَبِيْ هَرِيْرَةَ دَن
رَضْرَا عِنْدَه رَوَايَتِ اِيْدَرِكِه قَالْ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّيْ اِلَيْهِ وَسَلَّمَ كُنْتُ

كُنْتُ اَوَّلَ اَلْاَنْبِيَا وَخَلَقًا وَاخْرَافِهِمْ بَعَثًا يَعْنِي اَبُو هَرِيْرَةَ رَضْرَا عِنْدَه دِيْرِكِه
حَضْرَتِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّيْ اِلَيْهِ وَسَلَّمَ بِيُوْرِدِيْكَ بَنِ خَلَقَتْ جَهَنَّمَ اِنْبِيَاكِ
اَوَّلُورِي وَبَعَثَتْ جَهَنَّمَ اَخْلُوْرِي اِيْمِ سَعِيْدِ بِنِ مَنْصُورِ وَابْنِ الْمَنْذَرِ وَابْنِ
اَبِيْ حَاثِمِ وَبِيَهْقِيْ وَابْنِ عَكْرَابِيْ هَرِيْرَةَ دَن رَضْرَا عِنْدَه رَوَايَتِ اِيْدَرِكِه
قَالْ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّيْ اِلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا خَلَقَ اللّٰهُ اَدَمَ خَبَرَهُ نَبِيْهَ فَجَعَلَ
رِيْ قَضَائِلَ بَعْضِهِمْ عَلٰى بَعْضٍ فَرَأَى نُوْرًا سَاطِعًا فِيْ اِسْقَلِيْمٍ فَقَالَ
يَا رَبِّ مَنْ هَذَا قَالَ اَبْنُكَ اَحْمَدُ وَهُوَ اَوَّلُ وَاخِرُ يَعْنِي اَبُو هَرِيْرَةَ رَضْرَا عِنْدَه
دِيْرِكِه حَضْرَتِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّيْ اِلَيْهِ وَسَلَّمَ بِيُوْرِدِيْكَ وَفَاكِيْمِ حَقِّ تَقَالِي
اَدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ خَلَقَ اِيْتِيْ اَكَا اَوَّلَ دِيْ بِلَدِيْ اِيْدَمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ
اَلْمُرَكَّ بَعْضِيْلَرِيْكِ بَعْضِيْلَرِيْ اَوْزَرِيْه فَضَلَّه وَرَجَاتِ رَفِيْعَه لَرِيْ
مُشَاهَدَه اِيْدِيْ وَاَلْمُرَكَّ اَخْلُوْرِي مَرْتَقِعِ وَعَالِيْ بَرُوْرِكُوْرِيْ دِيْدِيْكَ
يَا رَبِّ بُوْنُوْرِكِيْدَرِ حَقِّ تَقَالِيْ بِيُوْرِدِيْكَ بُوْنُوْرِكِيْكَ اَوَّلَكِ اَحْمَدُ دَرِ
اَوَّلِ خَلْقَتَه اَوَّلِ وَبَعَثَتْ اَخْرَه دَرِ شَيْخِ بُوْحَدِيْثِ شَرِيْفِيْ جَامِعِ كِسْرَه
ذَكَرَ اِيْتِيْ وَاَكَا **رَضْرَا اِيْدِيْ وَاَخْرَه** وَهُوَ اَوَّلُ شَا فِعْ وَاَوَّلُ مُشْفَعِ
لَفْظِيْ زِيَادَه قَدِيْ مَصْصَفِ دِيْرِكِه وَلَفْظِ سَعِيْدِ وَبِيَهْقِيْ وَهُوَ اَوَّلُ
مَنْ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ فَقَالَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ جَعَلَ مِنْ ذُرِّيَّتِيْ مَنْ يَسْبِقُنِيْ اِلَى الْجَنَّةِ
وَلَا اَحَدَه **شرح غريب الحديث** خَبَرَهُ اَعْلَمُه دِيْكِرِ صَا حِ صَحِيْحِ
دِيْرِكِه اَلْخَبَرُ وَاَخْبَارُ اَلْاَخْبَارِ وَخَبَرَتْهُ بِمَعْنَى اَنْتِيْ جَعَلَ رِيْ كُوْرِكِه
بَاشَدِيْ دِيْكِرِ صَا حِ قَامُوسِ دِيْرِكِه جَعَلَ يَفْعَلُ كَذَا اَخَذَ اَنْتِيْ

فضایل فضیلت جمید صاحب قاموس دیرکه الفضيلة الدرة الرفیعة
 فی الفضل والاسم الفضل انتی ساطع مرتفع دیکدر صاحب قاموس
 دیرکه ساطع الغبار کمنع سطوعاً و سطیعاً کامیر و هو قلیل ارتفع انتی
لطیفه ثانی حضرت صلی الله علیه وسلم خلقنی خلقت مخلوقاته
 علی غایت اولاد و غنی بیان ایدر ابوالشیخ و حاکم ابن عیسیٰ و غیره
 روایت ایدر که قال اوحی الله تعالی الی عیسیٰ امین یحیی و مرآتک
 ان یومئوا به فلو لا محمد ما خلقت آدم ولا الجنة ولا النار ولقد خلقت
 العرش علی الماء فاضطرب فلبثت علیه لا اله الا الله محمد رسول الله فکئن
 بو حدیثی حاکم تصحیح ایدی و شفاء الغرأده سبکی الی ابقا ایلدی
 و قفا و اسنده بلقیثی انوک طریقه ذاب اولدی یعنی ابن عباس
 رضاه عنهما دیرکه حق تعالی عیسی علیه السلام وحی ایدر که محمده ایمان
 کتور و امته کما ایمان کتور مکه امرا یله اگر محمد اولما ییدی بن آدم
 و جنتی و جهنمی خلق ایتدیم و بن عرشی صواوستنده خلق ایتدیم
 و عرش مضطرب اولدی یعنی حرکت کلدی پس انوک اوزرینه
 لا اله الا الله محمد رسول الله یازدم و اول ساکن اولدی و یلمی مشنده
 ابن عباس بن رضاه عنهما روایت ایدر که قال ان رسول الله صلی الله علیه وسلم
 قال انی جبریل فقال یحیی ان الله تعالی یقول لولاک ما خلقت الجنة
 و لولاک ما خلقت النار یعنی ابن عباس رضاه عنهما دیرکه حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم یور دیرکه بجا جبریل کلدی و دیرکه یا محمد بدست
 قیام

حق تعالی یور دیرکه اگر سن اولمیدک بن جنتی خلق ایتدیم و سن اولمیدک
 بن جهنمی یور ایتدیم طبرانی سلمه نون رضاه عنه روایت ایدر که قال یمربط
 جبریل علی النبی صلی الله علیه وسلم فقال ان ربک یقول ان کنت اتحدت
 ابراهیم خلیلاً فقد اتحدتک حبیباً و ما خلقت خلقاً اکرم علی منک
 و لقد خلقت الدنیا و اهلها لا تعرفهم کرامتک و منزلتک عنیدی و لولاک
 ما خلقت الدنیا یعنی سلمان رضاه عنه دیرکه جبریل علیه السلام حضرت
 رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزرینه نازل اولدی و دیرکه بدستی
 ربک دیرکه اگر بن ابراهیمی خلیل اتخاذا ایتدیم ای سنی حبیب اتخاذا ایتدیم
 بجا سندن اکرم و افضل بر سن خلق ایتدیم عزتم و جلالم حق چون
 دنیای و اهلنی بنم عذمه سنک کرامتکی و منزلتکی انزه بلدر میچون
 خلق ایتدیم و اگر سن اولمیدک بن دنیای خلق ایتدیم **شرح غریب**
الاحادیث الثلاثة اوحی ضرب بانک لفیف مفر و نون فعل ماضی
 باد معلوم و وحی الیه و اوحی الیه بر معایه در و وحی لغذه معانی متعدده
 بینده مشترک در و اول معاینه بری الیه اندر و بری کلام خفید در
 و شرعه جانب حدن پیغامبره بر امری اعلامدر و کاه اولور و وحی
 اطلاق اولور و انذن اسم مفعول مراد اولور و خداک جبل ذکره
 ان هو الا و وحی یوحی قولی بوند نذر یعنی مصدری اسم مفعول اوزرینه
 اطلاق قیلند نذر نیرا و حیدن مراد حق تعالی حضرت تریک حضرت
 رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزرینه منزل اولان کلامیدر مر عل

ورنی اوزره امر یا مردن فعل امر در اصلی اوزره امره ثانیة تحقیقا حذف
 اولدی بعده امره اولی دن استعا اولدی زیرا انوک اثباتی سکنه که
 امره ثانیة در نطقه توصل ایچون ایدی پس امره ثانیة حذف اولدقده
 اکا حاجت قالمادی نه کیم تفصیلی کتب تشریفده مذکور در اضطراب
 تحریک دیکدر معلوم اوله کیم لَوْلَا اِثْنَانِجَه کثر استعمالده ضمیر مرفوعه
 داخل اولور پس لَوْلَا اَنَا و لَوْلَا اَنْتَ و لَوْلَا هُوَ دینور قال الله سبحانه وتعالى
لَوْلَا اَنْتُمْ لَكُمُ الْمُؤْمِنِينَ و بعضیدر قولنده لَوْلَا اِي و لَوْلَا ك و لَوْلَا ه دینور
 و حدیث شریفده لَوْلَا ك بو بعضک قوی اوزرینه تصحیح اولور سیبویه
 دیر که لَوْلَا بونمرک جمله سنده ضمیری جاره در اول برسنیه متعلق
 و کله در نه کیم شاعر ع لَعَلَّ اَبِي الْغَوَارِ مِنْكَ قَرِيبٌ قولنده لَعَلَّ
 برسنیه متعلق اولور و اول بحسبک در هم ترکیبده مبتدا اوزرینه
 داخل حوق زاید مثنوی سنده در پس مابعدی ابتدایه اوزرینه اعرابدن
 محلا مرفوع اولور و خفش دیر که لَوْلَا انمرده جاره کله در و مابعدنده اولان
 ضمیر ابتدا ایت اوزرینه محلا مرفوعدر لکن انر ضمیر مجروری ضمیر مرفوعه کانه
 استعاره ایتدیلر واته اعلم هَبْطُ زَلَّ معانسه در صاحب قاموس
 دیر که هَبْطُ يَهْبِطُ يَهْبُوطًا زَلَّ لطيفة ثالث حضرت صلی الله علیه وسلم
 نبوتی آدم علیه السلام بفتح و حدن مقدم اولدوغنی بیان ایدر مسلم
 صحیحده عمر بن العاصدن رضاه عنه روایت ایدر که قال قال رسول الله
 صلی الله علیه وسلم ان الله عز وجل كتب مقادیر الخلق قبل ان یخلق السموات

والارض بحسب الف سنة وكان عرشه على الماء مصنف دیر که صاحب
 زیاده ایلدی و من جملة ما کتب فی الذکر و هو اتم الکتاب ان محمد خاتم النبیین
 یعنی عمر بن العاص رضاه عنه دیر که حضرت رسول الله صلی علیه وسلم
 بیوردیکه بدستی خدا عز وجل مقادیر خلقی کو کفری و یرلری خلقندن
 الی یک یل اول یازدی حال بوکه عرشی صواوستنده ایدی و حضرت
 محمد خاتم النبیین اولدوغن ذکرده که اتم الکتابدیر یازدوغنی امورک
 بعضیدر و من جملة ما کتب مقدم خبردر و اینه مفتوحه اسمیله و خبر یله
 تأویل مصدرده مؤخر مبتدا در تقدیری کون محمد خاتم النبیین کائین
 من جملة ما کتب دیکدر امام احمد و بیهقی و طبرانی و طلیه ده ابو نعیم
 و حاکم سند صحیح ایلدوغن باض بن ساریه دن رضاه عنه روایت ایدر که
 قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم اتی عند الله فی اتم الکتاب لخاتم النبیین
 و ان آدم لتجدل فی طینیه یعنی غریاض بن ساریه رضاه عنه دیر که
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه بدستی بن عند الله
 اتم الکتابده آدم ارض اوزرینه ملقی و مطروح و اثنا طینت و خلقنده
 حاصل اکین خاتم النبیین یا لمش ایدم تفسیر غریب الحديث
 اتم الکتاب بونده لوح محفوظ دیکدر خاتمه تانک کسری و فتح جایزدر
 قاضی بیضاوی و خاتم النبیین قولنک تفسیرنده دیر که و آخرهم
 الذی ختمهم و ختموا به علی قراة عاصم بالفتح یعنی خاتم کسریا ایلد
 ختمت الشئ قولنک دن اسم فاعلدر و معنای آخر الانبیاء و مشکدر

و خاتم فتح نایب انکه ختم اولیان نسبت که اسمید که اکامتر دیور و قائم
 و ایزه بنوت حضرت صلی الله علیه وسلم وجود شریفه تمام اولدی کانه
 اول بر خاتم که انکه فراغی و قنده مکتوب ختم اولندی و مهر کندهی متجدد
 ملقی و مطروح و یکدر صاحب نهاییه دیر که و ان آدم لثجل فی طینت
 ای ملقی علی الجذالة و هی الارض و طینت خلقت معانسه در صاحب
 نهاییه دیر که یقال طان الله علی طینته ای خلقة علی جبلته و طینته الرجل خلقة
 و اصله انتی معلوم اوله که یکم یکی ظرف معاکه عند الله ایلد فی ام الکتاب در
 اسم ان ایلد خبری بینده و اقع اولان نسبت متعلقه کما فی قوله تعالی
 ان الذین عند الله الاسلام و فی طینته منجد له متعلق و کدر بلکه
 ان کلمه سنه خبر نایز و ان اسمیله خبر یله اعراضدن محلاً منصوب
 لخاتم النبیین قولدن حاکم در زیر معاده مفعول در تقدیری کثبت
 فی ام الکتاب خاتم النبیین فی الحال الذی آدم مطروح علی الارض
 حاصل فی اثناء الخلقه و یکدر مصنف رحمه الله تعالی دیر که الله اعلم
 بو حدیث شریف ایلد مراد حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 خاتم الانبیاء اولد و غنی اول و قنده یارلدی دیک و کدر بلکه مراد انوک
 انوک ام الکتابه اول حاکمه آدم علیه السلام روح نفخ اولنمردن اول
 مکتوب اولد و غندن اخبار در انتی حقی اولیه یکم حق خداده جل و علا
 نفس و صورت و وجه و رویت و عین و بطش و ید و جنب
 و قدم و فوقه و استواء و اسر و زوئل و محی و ایتان و قرب

و غنیه و این و معینه و محبة و غضب و رضا و ضحک متشابهانه
 و متشابهانه مذهب سلف و قنور و مذهب خلف تاویلدر یعنی
 متشابهانک حق اولد و غنی اعتقاد ایدر لر و علم کنی خدایه حواله الی یوب
 انزوده تاویلده خوش تیر لر اما میر ابو حنیفه حضرت ترکیک رضی الله عنه مذہبی بود
 و خلف انری خدایک عزوجل ذات شریفه لایق بر معنی ایلد تاویل ایدر لر
 و متشابه قرآن و حدیثه شمس الدین محمد بن اللبان الشاذلی حضرت ترکیک
 رضی الله عنه عظیم القدر و جلیل النفع بر تالیفی وارد مراد ایدن مراجعت
 ایلسون امام احمد و بخاری تاریخده و ابو نعیم علیه ده و حاکم مئسره الفجر
 رضی الله عنه روایت ایدر لر که قال قلت یا رسول الله متی کنت نبیا قال و آدم
 بین الروح و الجسد یعنی مئسره الفجر رضی الله عنه دیر که حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم دید که یا رسول الله نه زمانده پیغامبر ایدک حضرت
 رسول الله صلی الله علیه وسلم یوردیکه آدم روح ایلد جسد بینده ایکن
 یعنی منور جسد نه روح نفخ اولنماشیکن پیغامبر ایدیم و آدم مبتدادر
 و بین الروح و الجسد خبر در و جماعه اسمیت حاکم در و عالمی محذوف در
 تقدیری کنت نبیا و آدم حاصل بین الروح و الجسد و یکدر سوالده
 ذکر اولنمغین جوابده حذف اولندی مئسره میمک فتحی و مشاة تحبیک
 سکونیل الفجر فایک فتحی و جیمک سکونیل صحابه ان بر نیک اسمیدر
 ذہبی بحرید اسماء صحابه ده دیر که مئسره الفجر له صحبة من اغراب البصرة
 قال یا رسول الله متی کنت نبیا انتی ترمذی ابی هریره دن رضی الله عنه

روایت اید که قال قالوا یا رسول الله متى وحببت لك النبوة قال وادم
 بین الروح والجسد رمدی بوحشی تحسین ایتدی اگر دیور کیم نبوت
 و صفدر انکه موصوفک موجود اولماسی لازم و انوکله موصوف
 فوق سیکه بلوغدن صکره اولور پس حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 وجوددن اول وار سالدن اول انکه نیجه اولور و اگر صحیح اولور
 ساری دخی انجلین اولور تقی الدین السبکی رحمه الله بوسوالدن جواب
 و یرو ب دیگر حدیث شریفه وارد اولدیکه حق تعالی ازواجی اجسان
 اول خلق ایتدی پس حضرت کنت نبیا قوی روح شریفه و یا خود
 حقایقندن بر حقیقه اشارت اولور و معرفت حقایقندن عقولمن
 قاصره در انری انجن خدا بلور و یا خود حق تعالی اکا نور الهی الیه امداد
 ایلین کیم بلور بعده حق تعالی اول حقایقندن هر حقیقه مراد
 ایلد و کی وقتده مراد ایلد و کی نسبی اعطا فلور پس حضرت رسول
 اللهم صلی الله علیه وسلم حقیقتی آدم علیه السلام حقیقتندن اول
 متکونه اولدی و حق تعالی اکا اول و صفی اعطا قلدی شوکله کیم
 انی اول و صفه متمیزه خلق ایتدی و اول و صفی انوک اوزرینه
 اول و قدن افاضه ایلدی پس اول پیغامبر اولدی و حق تعالی
 اسمی عرش اوزرینه یازدی و اندن رسالت ایلد خبر و یردی تاکه
 ملکری و امتی و غیر بری انوک کند و عندده کرامتی بلور پس
 حضرت رسول اللهم صلی الله علیه وسلم حقیقتی اول و قدن موجوده
 مشاف

مشاف اولان اول حقیقتده مشاف اولان جسد شریفدر و حقیقتک حضرت
 الهیه دن اوزرینه مفاضه اولان اوصاف شریفه الیه ایضا فی اول و قدندر
 و مشاف اولان بعثت و تبلیغدر و هر کیم اکا خدا جهندن و ذات
 شریفه سک تا اهل جهندن حاصلدر اول معجزدر و انده تاخر یوقدر
 و کله لک انوک پیغامبر اولماسی و اکا کتاب و حکم و نبوت و یرله سی مؤجلدر
 و مشاف اولان تکوینی و ظاهری اولنجه تنقیدر صلی الله تعالی علیه وسلم انتهی مخلصا
شعر یا اول الخلق نورا کنت مدخرأ • من قبل آدم عذاته فی القدم
 فکنت من قبل ان لا کون کان ولا • انما وجنا نبیا راسخ القدم
 من قبل ان یخلق العرش العلی تجرأ • بین الف عام و عرش علی الطفم
 بامر خط فی اقم الکتاب محمد • البقی خاتم الرسل ذو القدم
 و العرش من هبته الجلال مضطرب • حتی علی ساقه کتب اسم ذی العضم
 بیره سکن العرش الکریم بقدر • رة العظیم و آدم صفوة الحکم
 موات اذ ذاک متجدل بطینته • علی الجداله بین الزوج و النسم
 آیات مذکوره بو کتاب مستطابک تحریر و تسطیرنه باعث و بادی
 اولان عثمان بک حضرت ترکیب سلطان انبیاک صلی الله علیه وسلم
 مولد شریفی بیانده المنتجب فی مولد المنتجب نام منظومه سندندر
 تبرک و تسمی اجلچون بو محله تحریر اولمش در آدم الله النفع بوجوده الکریم
 و شکر سعیه فی هذا الخیر العظیم • وجعله من الفایزین بطیفه العسیم
 یوم لا یفزع مال ولا بنون الا من اتى الله یقبیلیم **لطیفه اربع**

حضرت صلی الله علیه وسلم اسم شریفی خداوند است عرش او زمین
 یازده و غنی بیان ایدر عالم و طبرانی عمر بن الخطاب بن رضاه عنه روایت
 ایدر که قال قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لما اقرت آدم الخطیئة
 قال یارب انت لک بحق محمد لما عرفت لی فقال الله تعالی یا آدم و کیف
 عرفت محمد ا ولم اخلق قال لا انت لما خلقتنی بیدک و نحتت فی من و حک
 و رفعت رأسی و ایت علی قوائم العرش مکتوباً لا اله الا الله محمد رسول الله
 فعلمت انک لم تصف الی اسمک الا احب الخلق ایاک فقال الله تعالی
 صدقت یا آدم انه لاجب الخلق الی و اذ سالتنی بحجة فقد غفرت
 لک و لولا محمد ما خلقتک یعنی عمر بن الخطاب رضاه عنه دیر که حضرت
 رسول الله صلی الله علیه وسلم میوردیکه و قاکیم آدم علیه السلام خطایلدی
 یعنی شجره منهیه دن اکل ایددی دیدیکه یارب سندن محمد حقیقون
 برتنه دیکه تم الالبکا غفر لکی دیرم حق تعالی میوردیکه ای آدم و سن
 محمدی نیجه بلدک حال بوکه بن الی همنوز خلق ایتم آدم علیه السلام
 دیدیکه بدستی سن نبی یا قدر سکا خلق ایدکده و بکار و حکدن
 نفخ روح ایدکده باشمی قاله دم و قوایم عرشک او زنده لا اله الا الله
 محمد رسول الله یارمش کوردم پس بدم که سن اسمک اضافت الیک
 الا شول کیمندی که اول سکا خلقک اجید حق تعالی میوردیکه کرچک
 سولیدک یا آدم اول بکا خلقک سولوسیدر چونکه انوک حقیقده
 سوال ایدک سکا مغفرت ایدم و اگر محمد اولما سیدی سنی

خلق ایتمدم **تفسیر غریب الحديث** لا حین معانسه در نظر فرد
 و اقرت الکسب دیکدر صاحب نهاده دیرکه جل و قف علی نفه نوباً
 ای کسبها يقال قرف الذنب و اقرت اذ اعلمت انتی خطیئة کناه دیکدر
 صاحب قاموس دیرکه الخطیئة الذنب او ما تخطئ منه کالخط بالکسر و الخطاء
 مالم یسجد **ج** خطایا انتی خطیئة ده همزه بی یاده او غام ایدوب
 خطیئة دخی دیک جایز در زیر همزه ک قحکم ماقبل و آو و یا خود یک کستین
 اوله ماقبل جسته قلب ایدوب و ماقبلنی انذه او غام الیک و حالی او زنده
 ابنا الیبوب و همزه ایلر نطق ایتک جایز در مقروءه و خطیئة و خطیئة
 کبی سوال صور مق و استمک معانسه در و بونده مراد معنای نایندر
 پس سالتک دیک اطلب منک دیکدر لما بونده الا معانسه در
 صاحب قاموس دیرکه لا یكون بمعنى حین و لم الجارزة و الا و انکار
 الجوهری کونه بمعنى الا غیر جید يقال سالتک لما فعلت ای الا فعلت
 و منه ان کل نفس لما علیها حافظ و ان کل لما کذا متحضر و قرآءة
 عبدا الله ان کلام لما کذب الرسل انتی ابن اشام قواعد اعرابه دیرکه
 و يقال فیها حرف استثناء نحو انت شک الله لما فعلت کذا ای ما سالتک
 الا فعلک و منه ان کل نفس لما علیها حافظ فی قرآءة التشدید الا ترى
 ان المعنی ما کل نفس الا علیها حافظ و لا التفات الی انکار الجوهری
 ذلک انتی معلوم اوله یح لغت یزیده لما الاستثنائية منزه
 زیرا انما کلام سنی الشکر الله لما فعلت کبی ترکیده الا معانسه قلوب

فعله کبریه می آید صغیره می آید کبریه اولی سبب جازد کلد در زیر انبیا
 علیهم السلام اوزر لرینه کبریه جاریه اولماز و اگر صغیره اولورسه انوک
 سببیده آدم علیه السلام اوزرینه نزع لباسدن و اخرج جسدن
 و امثالذن جاری اولان نسته نیچون جاری اولدی جواب اولدر که
 اول صغیره آیدی و انوک سببیده آدم علیه السلام اوزرینه جاری اولان
 نسته شان زکری تقطیع اچوندر و اندن تهویل و تحویف اچوندر
 تا که اول کندویه و ذرینه اجتناب خطایاده و اتقاء مآثده لطف اوله
 بوسوال و جواب صاحب کشف فکر اگر دیور کیم علی کل حال
 حق تعالی و عصى آدم بیه دیدی دخی قاف علیه و هدی بیوردی
 و حدیث شفاعتده و ذکر ذنبه و آتی نهیت عن اکل الشجرة فوصیت
 و افع اولدی جواب اولدر که اگر چه آدم علیه السلام صدور ایدن
 زکده صغیره دور لکن انوک منصب عالیه اضافه و کمال طاعتن
 نسبت ذنب و عصیاندر زیر ابرار ک حسنای مقرب ک سبب آید
 بهستی شعب ایمانده الی عبد الله دن روایت ایدر که قال تفکر ابراهیم
 فی شان آدم قال یارب خلقتک بیک و نفخت فی من روحک
 و استجدت که ملائکتک ثم بذبت واحد ملات افواه الناس حتی یقولوا
 و عصى آدم بیه فغوی قال اوحی الله الیه یا ابراهیم اما علمت
 ان مخالفة الحبيب علی الحبيب شدید یعنی ابراهیم علیه السلام آدم
 علیه السلام شایسته و حالده تفکر ایددی دیدیکه یارب سن ادخی

ید قدر شکله خلق ایلدک و اکا کند و و کلدن نفخ ایتدک و ملکه کبریه سجده
 قدر دکر و صکره بر کاه ایلد خلق اغر لینی طولدر دکر حتی انر و عصى آدم
 بیه فغوی دیر لرحق تعالی اکا و حی ایتدیکه یا ابراهیم بملکی که محبتک
 محبوبه مخالفتی قیدر **فایده اخروی** زکده انبیادن من غیر قصد صادره
 اولان صغیره در و انده خصیصه کبی انبیایه اقد اولمدر پس انوک اوزرینه
 تنبیه اولمدر تا که اکا اقد اولنیمه و بعضیله دیدیکه افعال انبیایه
 زکده اطلاق جازد کلد بلکه اول ترک اولی به محمولدر مثلاً سعد الدین
 قدس سره شرح عقاید سفیده بیورر که اذا تقررت انما نقل عن الانبياء
 علیهم السلام مما يشعر بکذب او معصية فما كان منقولا بطريق الاحاد
 فردود و ما كان بطريق التواتر فمصرف عن ظاهره ان اکمن و الا فمحول
 علی ترک الاولی او کونه قبل البعثة انتهى ابن ابی عاصم و ابو نعیم ان دن
 رضاه عنه روایت ایدر که ان الله تعالی قال لموسى صلى الله عليه وسلم
 يا موسى من لقينى وهو جاحد لمحمد اذ خلته انار فقال ومن محمد قال يا موسى
 و عزى و جلالى ما خلقت خلقا اكرم على من كبت اسمه مع اسمى فى العرش
 قبل ان اخلق السموات و الارض و الشمس و القمر بالقياسه یعنی انس
 ابن مالک رضاه عنه دیر که بدستی حق تعالی حضرت موسی صلی الله علیه و سلم
 دیدیکه یا موسی بدستی شان بو هر کیمکه بنی محمد منکر اولد و غی حالده بوله
 بن ابی ناره ادخال ایدرم موسی علیه السلام دیدیکه محمد کیمدر حق تعالی
 بیور دیکه یا موسی غم و جلالم حقیچون بگا اندن اکرم و افضل کیمیند

خلق ایتدم اینی انیمله یزیری و کولگری و کولشی و آلی خلق ایتزدن
 ایکی بیک ییل اول عرشده یازدم **فصل ثانی حضرت صلی الله علیه وسلم**
مولد شریفی بیاتده در و بفصل دورت لطیفه فی مشعلد لطیفه اولی
 انوک تاریخی بیان ایدر معلوم اوله کیم حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 مولد شریفده اختلاف اولندی مصنف رحمه الله دیر که صواب اولدر که
 اول اثنین کولی ایدی امام احمد و سلم و داود قناده الا نصاریدن
 رضاه عنه روایت ایدر که حضرت رسول الله دن صلی الله علیه وسلم
 اثنین کونک صیامندن سووال اولندی حضرت رسول الله صلی الله علیه
 وسلم یوردیکه ذلک یوم ولدت فیہ و انزلت علی فی النبوة یعنی اول
 بر کوندر که بن انده طو غم و بنم اوزریم نبوت یعنی وحی انده نازل
 اولدی قسطلانی مواهبده یورر که بو حدیث شریف حضرت رسول
 الله کوندرده طو غم و غنیه دلاکت ایدر و مشنده ابن عباس دن
 رضاه عنهما ویدر که ولد صلی الله علیه وسلم یوم الاثنین و اثنینی
 یوم الاثنین و خرج مهاجر من مکه الی المدینه و دخل المدینه یوم الاثنین
 و رفع الحجر یوم الاثنین یعنی ابن عباس رضاه عنهما یورر که حضرت
 رسول الله صلی الله علیه وسلم اثنین کولی و وعده و اثنین کولی پیغام
 اولدی و مکه دن مدینه مهاجر اولد و غر حالد اثنین کولی چقدی و حجر
 اسودی اثنین کولی رفع ایلدی قسطلانی دیر که کونک مکه اثنین کولی
 فتح اولندی و سوره مائده اثنین کولی نازل اولدی سعید بن المسیب دن

رضاه عنه ویدر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم یضیف نمازده وعده
 و ابن دحیه بو سکه جرم ایلدی و زکشی شرح برده ده بو قولی تصحیح ایتدی
 معلوم اوله کیم بو صیری رحمه الله لیلة المولد الذی لدین سرور یوم و ازده
 قولنده کیمجی و کوندری مولده اضافت ایلدی پس انوک حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم کیمجده و وعده و دیکردن اولماسی و کوندرده و جوده
 کلدی دیکردن اولماسی محتمل اولدی لکن بوندن صکره یوم نالت بوضو
 اینه و آت قولی انوک کوندرده و وعده دیکردن اولد و غنی تصریح
 ایتدی و صحیح اولان بو در واه اعلم و عند الجمهور مشهور اولان بودر که
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم سعادتک و جوده کلدگری کون
 ربیع الاول آتیک اون ایکنجی کولی ایدی سیمیلی معروف اولان بودر
 ایدی و بعضیلر مبالغه ایدوب انده اجماع نقل ایتدی ابن اسحق دیر که
 ولد رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم الاثنین لثنتی عشرة لیلة مضت
 من شهر ربیع الاول عام الفیل ضرری رحمه الله حضرت رسول الله صلی الله
 علیه وسلم مدخ ایتدی وکی دیوانده یورر

و بدت بامنه الحصان لحملها • باخف حمل راجع المیزان
 حتی بدت انواره فی وضعها • فراءت قصور الشام فونه دان
 وضعت محنونا و مسرا و قد • اهوی سجد دامنه للذیان
 ولدت عام الفیل یوم اثنین فات • سار الفیاء بفضل الاثنان
 ربیع الاثنی ثانی عشره • و یوافی العشرین من میکان

وابن ابی شیبہ مصنفه بو قلی جاردن و ابن عباس دن روایت ایدی
 و ابن کثیر دیرکه عند الجمهور مشهور اولان اولدرکه حضرت رسول الله صلی الله
 علیه وسلم عام فیلده دوغدی بیعتی و حاکم مستدرکه سنه ۱۰۰۰
 رضاه عنهما روایت ایدرکه قال ولد رسول الله صلی الله علیه وسلم
 يوم الفیل بو صدي بنی حاکم تصحیح ایدی و مختصره ذهابی الی ابی ایلی
 ابن حجر شرح در زده دیرکه محفوظ اولان عامر و کاه یوم اطلاق اولور
 و اندن مطلق وقت مراد اولور ته کیم یوم فتح و یوم بدر و یور پس
 یوم الفیل عام الفیل دیک اولور ابن اسحق و ابو نعیم و بیهقی مطلب بن
 عبد الله بن قیس بن محرز دن روایت ایدرکه اول بدری عباد الله دن
 دده سی قیدن روایت ایدرکه قال ولدت انا و رسول الله صلی الله
 علیه وسلم عام الفیل و نحن لدان یعنی قیس دیرکه بن حضرت
 رسول الله صلی الله علیه وسلم عام فیلده دوغدی پس نیز اقوانوز
 معلوم اولدرکه کیم ابن هشام سیره سنده و حدیث مذکور لفظ مرقوم
 اوزینه نقل ایدی و فقیه الی علما دن بریک خطبه محتره بر نسج مصحح دن
 کتب ایدی لکن مصنف رحمه الله ولدت انا و رسول الله صلی الله علیه وسلم
 عام الفیل کالدین لفظی اوزینه نقل قلدی بعده بیور دیکه ابو ذر دیرکه
 انه مشهور اولان لدین در ایلده فلان لده فلان دینور قح انوکل
 بروقده دوغده جوهری دیرکه لده الرجل تر به و التاعوض عن الواو
 الذایته منه لانه من الولادة و هالده ان و لجمع لدات ولدون الترب

بکسر التاء المشاء الفوقیه و اسکان الراء و بالموحوة من ولد معک انتی
 صاحب قاموس دیرکه اللده لعدة الترب ج لدات و ماده ترتبه
 دیرکه الترب بکسر اللده و لن و من ولد معک انتی صاحب نهیه دیرکه
 فی حدیث انما لدت رسول الله صلی الله علیه وسلم ای تر به یقال ولدت المرأة
 ولاداً و ولادة فسمی بالصدر انتی و بالجملة اکثر علما بونک اوزینه در که
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم عام فیلده دوغدی و ابن عباس
 رضاه عنهما بونک ذاهب اولدی و بعض علما بونک اوزینه اتفاق
 روایت ایدی و هر قول که بونکا مخالف اول و احمدریدی و مشهور
 اولان اولدرکه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم فیلدن الکی کون
 صکره و جوده کلدی و ستهیلی بونی اختیار ایدی و الله سبحانه تعالی اعلم
لطیفه ثانی حضرتک صلی الله علیه وسلم مکان ولادتینی بیان ایدر
 جمهور علما بونک اوزینه در که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 مکة ده دوغدی لکن مکة ده نه مکانه دوغده و غده اختلاف اولندی
 بعضیلر دیرکه زقاق المولد دیکله معروف زقاقده اولان دازده
 دوغدی و اول داز عقیل بن ابی طالبک انده ایدی مولانا ابن حجر
 مکی شرح اهریه ده دیرکه مشهور اولان اولدرکه اول شدی مولد
 ایلده مشهور اولان مسجد در بعضیلر دیرکه شعب بنی هاشمه
 دوغدی و بعضیلر دیرکه دم ده دوغدی و دم رنگ فخر
 و ذاک سکونیه مکة ده بر موضوع سمیدر و بعضیلر دیرکه

عَسْفَانْدَه دوعذی و عَسْفَان عثمان و زنی اوزره مکّه دَن اکی قواف
 اوزاق بر مکانک اسمیدر مولانای زبور شرح مہریدہ دیرکہ بقول
 شاذ در اکا اعتماد جازد کلد **لطیفہ ثالث** حضرت صلی اسہ
 علیہ وسلم محتون و مقطوع السّرة دوعذ و غنی بیان ایدر طبرانی
 و ابونعیم و ابن عساکر طرق متعدّدہ دَن انس بن مالک دَن
 رضاسہ عنہ روایت ایدر کہ قال قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 من کرامتی علی ربی الّٰی ولدت محتوناً ولم یرأ حدّ سوائی یعنی
 انس بن مالک رضاسہ عنہ دیرکہ حضرت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 پیور دیکہ بنم بنم اوزرینہ کرامتخدان درکہ بدستی بن محتون یعنی
 ستلو دوعدم و برکیمہ بنم عورتی کور مدی زہرہ بودہ تنیک
 سندی جید در دیدی و حافظ ضیاء الدین القدسی الی تصحیح
 ایلدی زکشی دیرکہ مرتبہ جہتخدان ضیاء الدین تصحیحی حاکم
 تصحیحخدان اعلا در و حضرت رسول اللہ دَن غیر بنیانی دَن صلوات
 اللہ علیہم و سلامہ بر جماعت محتون دوعذ بر ابن درید و شاحدہ
 و ابن الجوزی تلمیحہ کعب الا جاردَن انکر اون اوج اولد قرنی
 نقل ایدر و ابن الجوزی محمد بن جید بن انکر اون دورت اولد قرنی
 روایت ایلدی و انردَن ہربری آخرک ذکر ایتدکنی ذکر ایتدی اتفاق
 ایتدکری بونرور آدم و شیت و نوح و لوط و یوسف و شعیب
 و موسی و سلیمان و عیسی و محمد و کعب زیادہ ایتدکی بونرور

ادریس و ستم و یحیی و ابن جبیک زیادہ ایتدکی بونرور ہود
 و صالح و زکریا و حنظلہ بن صفوان کہ اول اصحاب رتک پیغامبریدر
 پس بونرور کلامدن اون یدی پیغامبر مجتمع اولدی و شیخ قدس
 قلاید الفوائد نام کتابندہ انکر اسمدر بنی نظم ایتدی و دیدی **شعر**
 و سبغ مع عشر قد روا خلقوا • وہم خیان فخذ لائک مانوس
 محمد آدم آدریس شیت و نوح • ح و ستم و ہود شعیب یوسف موسی
 لوط سلیمان یحیی صالح زکریا • و حنظلہ الریتی مع عیسی
لطیفہ رابع حضرت صلی اللہ علیہ وسلم بعض عجایب ولادتہ
 بیان ایدر و اول عجایب بری اولد کہ لیلہ مولدندہ کسر انگ ایوانی حرکتہ
 کلدی و انوک شرفہ لرزن اون دورت شرفہ دوشدی و انوک بیانہ
 چوق مال صرف اولمشیدی و کونندہ اجلین بنیان عظیم کورمشیدی
 عظیم و احکامندہ بر مرتبہ ایدیکہ الی نفخ صور دَن غیر برنہ
 ہدم ایمنظرظن اولنوردی پس وقایم اول بود کلو استحکام ایلہ
 حرکتہ کلدی و اندن اون دورت شرفہ دوشدی قطع بر بانیلہ
 مختص اول حضرت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم نبوتنہ و انوک ملکیدہ
 و غلبہ بر کیمینہ ملک و غر باقی قالماسنہ دالہ برایت اولد و غی
 معلوم اولدی و اول اون دورت شرفہ انکر پادشاهلرندن اون
 دورتن غیر قالماد و غنہ اشادتہ انکر اولی دورت بیلدہ
 ہلاک اولدی و دوردی حضرت عثمانک زمانندہ اولدی و حضرت

عمر زمان سعادتمند اکثر اقالیم فارس فتح اولندی و اول کسری
کسری ایدی و الی ذیل و زبون ایدی و اول اقصای مملکتی دگر کسری و
کسری بعده حضرت عثمان ک زمانه قتل اولندی و ملکی بالکلیه زایل
اولدی و حضرت صلی الله علیه وسلم اذ انک کسری فلا کسری بعده
قولک صدق ظهور ایدی و اول عجایب بری اولد که نیران فارس
سویدی یعنی انره عبادت اید کسری آتش خانه رک آتشی منطفیه
اولدی حال بوکه اندن اول بیک میل ایدی که سویش ایدی و اول
عجایب بری اولد که بحیره طبریه که اکا عین س و دینوریه کچی
و انوک طولی التی میل و غرضی التی میل ایدی ریه کچوب اندن بر قطره
قاله رساوه ای ایه اهد آن بینده بر شهرک اسمیدر و آره لری بیکرمی
ایکی فرسخد خفی اولیه کیم اول کیمیه ریه کچوب بحیره طبریه اولوب و بحیره
طبریه ایه عین س و شئی واحد دن عبارت اولد و غی اهریه شرحده
ابن حجر مکی ک مختاریدر و عبارت ایدی بودر و منها بحیره طبریه التی کان فیها
من کثرة المياه و شعثها ما تحیل العاده غیضها و لهذا قیل طولها سته
ایال و غرضها مثل ذلک و ستمی عین س و ببلد معروف ببنیادین
الرئی اثنان و عشرون فرسخا و قیل موضع باثام انتی و قسطلانی
مواهد بیور که من عجایب ولادته ایضا ماروی من ارتجاج ایوان
کسری و سقوط اربعه عشره شرفه من شرفاته و غیض بحیره طبریه
و خود مار فارس و کان لها الف عام لم یجد انتی لکن مصیف بیور که

تبریه وقع فی بعض الکتاب غارت بحیره طبریه و هذا غیر معروف
و بحیره طبریه لم یثبت ان مارا غاض و هو باقی الی الیوم انتی الله اعلم
بحقیقه الحال **فصل ثالث حضرت صلی الله علیه وسلم بعثتی و بعثتک**
ما یخفی بایته در به فصل بش لطیفه بی مشتمل **لطیفه اولی** وقت
بعثتی و انوک ما یخفی بیان ایدر امام نووی قدس سره شرح مسلمده
دیر که صواب اولان اولد که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
فرق بیک باشند بعث اولندی و سمیعی دیر که اهل سیر و علماء
حدیث عنده صحیح اولان بودر و شیخ الاسلام بقیعنی دیر که حضرت
رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا غار حرا ده جبریل علیه السلام کلد که ده
علی المشهور فرق باشند ایدی و اول اثنین کوی نهاده واقع اولدی
امام احمد و شیخان ابن عباس و رضاه عنهما روایت ایدر که
قال انزل علی رسول الله صلی الله علیه وسلم و هو ابن اربعین سنه
علامه ابن قیم زاد المعاد نام کاتبه بیور که حق تعالی حضرت رسول الله
صلی الله علیه وسلم فرق بیک باشند بعث ایدی و اول سین کمالدر
و رسول فرق ده بعث اولور و حضرت عیسی علیه السلام او توز
اوج باشند کور که رفع اولندی و یک کسری اکا رجوع واجب بر اثر
متصل الیه ثابت اولدی مصنف دیر که و الامر کما قال و احادیث صحیحه
دلالت ایدر که حضرت عیسی علیه السلام کور که رفع اولد که یوز بیکرمی
یاشنده ایدی ابن جوزی دیر که ما من نبی نبی الا بعد الا بعین حدیثی

مَوْضُوعُهُ زَيْرًا حَضَرَتْ عَيْسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ بِغَايَةِ اَوْلَدِي وَسَمَاءٍ رَفَعَ
 اَوْلَدِي لَيْسَ حَقٌّ اَنْبِيَاءَهُ اسْتَرِاطُ اَرْبَعِينَ بِرْمُتْزَنَةً اَوْلَدُهُ
 مَعْلُومٌ اَوْلَدِي اَنْتِي مُصَنَّفٌ دِيرِكُهُ اَرْجُو زَيْنِكَ عَيْسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ رَفَعَ
 اَوْلَدَهُ اَوْ تَوَزَّجَ يَاشَنَدَهُ اَيْدِي دِيدُو كُنِي عَلَّامَةُ ابْنِ قَيْمِكُ لَقَدْ مَ
 اَيْدِي كَلَامِي اَيْدِي **لَطِيفٌ ثَانِي** حَضَرَتْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ بَدْرًا وَحَيْكَ كَيْفِيَّتِي بَيَانِ اَيْدِي حَضَرَتْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَحَيْدَن
 اَوَّلُ بَدْرًا اَوْلَدُهُ وَغِي مَنَامُهُ دُوَايِي صَالِحُهُ دَرْسِ حَضَرَتْ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِرِوَاقِهِ كُوْمَرْدِي اَلَا اَوَّلُ فَلَقَ صُبْحُ كَبِي كَلُورْدِي
 يَعْنِي كُوْنُ كَبِي ظَاهِرُ اَوْلُورْدِي بِنَجَارِي صَحِيحُهُ حَضَرَتْ عَايِشَةُ دَن
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا وَآيَةُ اَيْدِي كُهُ اَنْتَا قَالَتْ اَوَّلُ مَا بَدَيْتُ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ الْوَحْيِ الرَّؤْيَا الصَّالِحَةَ فِي النَّوْمِ فَكَانَ لَا يَرَى دُوَايَا
 اَلَا جَاءَتْ مَثَلُ فَلَقَ الصُّبْحِ ثُمَّ جَبَّ إِلَيْهِ الْخَلَاءُ وَكَانَ يَخْلُو بَغَارِ حَرَاءٍ
 فَيَتَحَنَّنُ فِيهِ وَهُوَ لَقَبُ النَّبِيِّ ذَوَاتُ الْعَدَدِ قَبْلَ أَنْ يَنْزِعَ إِلَى أَهْلِهِ وَيَتَرَوَّدَ
 لَذَلِكَ ثُمَّ يَرْجِعُ إِلَى خَدِجَةَ فَيَتَرَوَّدُ لِمَثَلِهَا حَتَّى جَاءَهُ الْحَقُّ وَهُوَ فِي غَارِ حَرَاءٍ
 فَجَاءَهُ الْمَلَكُ فَقَالَ اقْرَأْ قَالَ مَا أَنَا بِقَارِيٍّ قَالَ فَاخْذْنِي فَعَطَّنِي حَتَّى بَلَغَ مِنِّي
 الْحَمْدُ ثُمَّ اسَلَّنِي فَقَالَ اقْرَأْ قُلْتُ مَا أَنَا بِقَارِيٍّ فَاخْذْنِي فَعَطَّنِي الثَّانِيَةَ
 حَتَّى بَلَغَ مِنِّي الْحَمْدُ ثُمَّ اسَلَّنِي فَقَالَ اقْرَأْ قُلْتُ مَا أَنَا بِقَارِيٍّ فَاخْذْنِي
 فَعَطَّنِي الثَّلَاثَةَ ثُمَّ اسَلَّنِي فَقَالَ اقْرَأْ بِسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ الْإِنْسَانَ
 مِنْ عَلَقٍ اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ فَزَجَّ بِهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 اِلَى الْهَيْكَلِ

يَرْجِفُ نَوَادُهُ فَدَخَلَ عَلَى خَدِجَةَ بِنْتِ خُوَيْلِدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا فَقَالَ اَقْلُوبِي اَقْلُوبِي
 حَتَّى ذَهَبَ عَنْهُ الرَّوْعُ فَقَالَ لَخَدِجَةُ وَخَيْرُهَا الْخَيْرُ خَشِيتُ عَلَى نَفْسِي فَقَالَتْ
 خَدِجَةُ كَلَّا وَاللَّهِ مَا يَخْرُجُ إِلَيْكَ اللَّهُ اَبَدًا أَنْتَ لِقَصْلِ الرَّحْمِ وَتَحْمِلُ الْكَلَّ وَتَكْسِبُ الْمَعْدُومَ
 وَلَقَرِ الضَّيْفَ وَتَعِينُ عَلَى نَوَائِبِ الْحَقِّ فَانْطَلَقَتْ لَخَدِجَةَ حَتَّى اَنْتَبَهَتْ بِه
 وَرَقَّةُ بِنْتُ نُوْفَلٍ بِنْتُ عَبْدِ الْعَزَى ابْنِ عَمِّ خَدِجَةَ وَكَانَ امْرَأَةً قَدْ تَنَصَّرَتْ فِي الْجَاهِلِيَّةِ
 وَكَانَ كَتَبَ الْكِتَابَ الْغُبَرَاءِ فَيَكْتُبُ الْإِسْلَامَ بِالْعِبْرَانِيَّةِ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَكْتُبَ
 وَكَانَ شَيْخًا كَبِيرًا قَدَمِي فَقَالَتْ لَهُ خَدِجَةُ يَا ابْنَ عَمِّ اَسْمَعْ مِنِّي اِنْ اَخِيكَ
 فَقَالَ لَهُ وَرَقَّةُ يَا ابْنَ اَخِي مَا ذَا اَتَرَنِي فَخَصْرُهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 خَبَرًا أَيْ فَقَالَ لَهُ وَرَقَّةُ هَذَا النَّاسُ مُوسَى يَأْتِيَنِي فِيهَا
 جَوْفًا لَيْتَنِي اَكُوْنُ حَيًّا زِدْ خَيْرَ جَبَّ قَوْمِكَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 اَوْ خَيْرَ جِيٍّ هُمْ قَالَ نَعَمْ لَمْ يَأْتِ رَجُلٌ قَطُّ بِمِثْلِ مَا جِئْتَ بِهِ اِلَّا اَعُوذُ بِكَ
 وَانْ يَدْرِكْنِي يَوْمَكَ اَنْضُرْ لَضَرٍّ مُؤَذَّرًا ثُمَّ لَمْ يَنْشَبْ وَرَقَّةُ اَنْ تُوَفِّي وَفَرَّ الْوَحْيُ
 يَعْنِي اَمَّ الْمُؤْمِنِينَ عَايِشَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا بِوَرَرِكِهِ حَضَرَتْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَحَيْدَن بَدْرًا اَوْلَدُهُ وَغِي لَسَنَتِكَ اَوَّلِي نَوَامُهُ
 دُوَايِي صَالِحُهُ اَيْدِي وَحَضَرَتْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِرِوَاقِهِ كُوْمَرْدِي
 اَلَا فَلَقَ صُبْحُ كَبِي كَلُورْدِي يَعْنِي ضِيَاءَهُ وَوَضُوعَهُ اَكَا شَبِيهِ كَلُورْدِي
 بَعْدَهُ اَكَا خَلَوْتُ مَجْبُوبٌ اَوْلَدِي وَحَضَرَتْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 غَارِ حَرَاءَهُ خَلَوْتُ اَيْدِي وَانْذَهُ اَهْلُهُ مُشْتَاقٌ اَوْلُوبُ رَجُوعُ اَيْمَرْدَن
 اَوَّلُ مُتَعَدِّدٍ لِرَكِيحِهِ لِرَكُونِ زَرْزَرَةٍ خَدَايَهُ عِبَادَتُ اَيْمَرْدِي وَاَوَّلُ خَلَوْتُ

و یا خود عبادت ایچون ترؤد ایدردی یعنی آرق الوردی بعده خدیجه به
 رجوع ایلردی و اول نیالی منلی ایچون زاذ اتحاد ایدردی حتی اکا اول
 غار حرا ده ایکن حق یعنی وحی کلدی پس رمضان آینک اون یدیحی کونده
 اشین کولی ایدی اکا جبریل علیه السلام نازل اولدی و حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم اقرآء دیدی حضرت رسول الله ما انا بقاری بیوردی
 یعنی بن قاری دکلم یعنی او قوم بلحم دیدی حضرت رسول الله صلی الله
 علیه وسلم بیوردیکه پس جبریل علیه السلام بنی طوئی و قوچدی
 و صدی حتی اول قوچق و صلیق بندن جمده یعنی عایت و سم
 و اصل اولدی صکره بنی صالیوردی و اقرآء دیدی حضرت بیورکه
 بن او قوم بلحم دیدم پس بنی اخذ ایتدی و مره ثانیه ده ضم و عصر
 ایتدی حتی اول ضم و عصر بنم غایت و سم و اصل اولدی صکره بنی
 صالیوردی و بکا اقرآء دیدی بن نه او قوی بن دیدم پس بنی طوئی
 و او چنچی کره قوچدی و صدی صکره بنی اطلاق ایلدی و بکا اقرآء
 باسم بک الذی خلق الانسان من علق اقرآء و بک الاکرم
 دیدی پس حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم قلب شریفی مضطرب
 اولدوغر حالده اول آیات ایلد رجوع ایلدی پس خدیجه بنت خویلدک
 رضاه عنها اوزرینه داخل اولدی و کندویه واقع اولان سنه لی
 اکا بلردی و زملونی زملونی دیدی یعنی بنی صاگیر بیوردی پس
 الی صا دیر و صا مقدن بونده مراد اورتوب باصد مقدن تاکه اندن

فرغ و خوف نایل اولدی زیرا عادتاً اورتوب باصد مقلد خوف سکن
 اولور و خدیجه به اکا خبری اعلام ایتدی و کی حالده و الله شدت انجمن
 نفسم اوزرینه موئن و یا خود مرضدن خوف ایتدم دیدی پس حضرت
 خدیجه رضاه عنها حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم دیدیکه بوسوزی
 سویمه و یا خود سنگ اوزریکه خوف یوقدر و الله ربک سنی افصاح
 ایلمر یعنی او تاندرمز بدستی سن قرآنی ایصال ایدرس و امریکه مستقل
 اولما یکنیم نیک یقینی کو توررس و معذومی کسب ایدرس یعنی
 ناسندن غیریه بولم قری سنه لی اعطای ایدرس و قولوق ایچون
 طعام و مثل حاضر قلو رس و نوا یب حقه یعنی حوادنه معین او کورس
 و خدیجه رضاه عنها حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم کندی حتی ورقه
 ابن نوفل بن عبد العزی به که اول خدیجه مک عیسی او غلدر واردی
 و ورقه برکیمه ایدی که عبادت او ثانی ترک ایدوب جا هلیشه تنصر
 ایتمبیدی و اول کتاب عبرانی لی یازدی پس انجیلدن عبرانیه ایلکه
 خدا کا بنی مراد ایلدی و کی سنه لی کتابت ایدردی و ورقه شیخ کبر
 ایدی حال بوکه انعی اولمشیدی خدیجه رضاه عنها اکا دیدیکه ای عثم
 او غلی برادرک او غلندن ایش ورقه حضرت رسول الله صلی الله
 علیه وسلم دیدیکه ای برادرم او غلی نه کوررس حضرت رسول الله صلی الله
 علیه وسلم کوردو کی سنه لی خبر لی اکا دیدی ورقه حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم دیدیکه بو ناموسدر انجیلین ناموس که حق تعالی الی

موسیٰ اوزرینه صلی الله علیه وسلم تشریل الیدی نویدی بن مدت نبوده
 و یا خود مدت و غوده یکیت اولیدم نویدی بن سنی قومک مکدن
 اخراج ایتد کوری وقت حی اولیدم ورقه بوسوزی دیکده حضرت
 رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه انزبانی اخراج ایدر لرحمی ورقه دیدیکه
 نعم اصلا برکیت سن کتور دکل و حی کبی و حی کتور مدی الاول عداوت
 اولدی زیرا بلا سبب ما لو فذن اخراج انی موجبدر و اگر سبک
 انتشار نبوتک کونی بجا و اصل اولور سنی نصر قوی و بلیغ اید حضرت
 ایدیم بعدد ورقه مک و قال اکلمدی و حی اوج سیل محتبس اولدی
تفسیر غریب الحدیث و یا تونیسر دوش دیکر صاحب قاموس
 دیرکه الروایا ما ایتیه فی منایک ج راء کدغی انتی الایات جمله سی
 و یا یہ صفدر مثل نصب اید مصدر مخذوفک صفتدر تقدیری الایات
 مجیبا مثل فلق الصبح دیکدر ای شبهه که فی الضیاء و الوضوح و جازد که
 حالیه اوزرینه منصوب اوله تقدیری مشبه ضیا الصبح دیکدر فلق
 فانک و لا مک فتح لریه صبح معانسه در اول بو معاده و بو معانک
 غیر نه استعمال اولمغین تخصیص و بیان ایچون صبحه اضافت
 اولدی پس عاک خاصه اضافتی قیلند نذر صاحب قاموس دیرکه
 الفلق محرکه الصبح او ما انطلق من عموده او الفجر انتی المراد من
 خلاا خاک فخی و الفک مدی ایله خلوة کبی مصدر در صاحب قاموس
 خلاا مکان خلوا و خلاا و اخلی و استخلی بمعنی و مکان خلاا ما فی احد

بقعه بر سطر دن صکره دیرکه و استخلی الملک فاخلاه و به و خلاا به و الیه و
 خلوا و خلاا و خلوة انتی حرار خاک کسری و الفک مدی ایله مکده طراک
 اسمیدر اگر اندن مکان مراد اولور منصرفدر و اگر بقعه مراد اولور
 غیر منصرفدر و قصر ایله و حی لغتدر صاحب قاموس انی قاضی عیاض
 نسبت ایدی ته نیم بیوردی و حرار بالکسر و المد جمل مکته و یونث
 و یمنع و حی بفتح الحاء کعلی لغیه عن القاضی عیاض انتی پس
 حاده دورت و جه اولور تذکر و تاء ینث و مد و قصر تحت بقعه معانسه
 و هو التبعه قوی انی تفسیر در قسطالی شرح بخاریده دیرکه لیالی ظرفیت
 اوزرینه منصوبدر و یتحت فعله متعلقدر التبعه قوله متعلق و کلد
 زیرا بقعه لیالی اشراط اولنر بلکه مطلق بقعه شرط اولور لکن
 صاحب قاموس تحت بقعه لیالی ذوات العدد بیوردی پس لیالی
 تحت فعلک ظرفی اولد و غنه دلالت ایدی فلیتا مل لیالیدن مراد
 ایام لریه در لیالی اوزرینه اقتضای تغلب ایچو نذر زیرا خلوة لیالی
 انبدر ذوات لیالینک صفتدر و نصبی صوره کسره ایلدر زیرا
 الف و تاء زاید تین ایلر جعلنددر مسلمات کبی یرع یضرب و زنی
 اوزره یخن و یشاق دیکدر و یرود و فعله یتحت فعله معطوفدر
 و ترود زاد اخذ ایتکدر و زاد ازرق معانسه در لذلک خلوة و یا خود
 بقعه اشارتدر لملها ضمیری لیالی یراجعدر و اهل ایله تعمیر دن صکره
 خدیجی رضاه عنها تخصیص بان ذکر ایتد و کی تفسیر بعد الانها نذر

یا خود اختصاص تروده یعنی ترود خدیجه دن اولوب غیرین اولماده
 اشارت در حقدن بونده مراد و حیدر غط ضم و غطر معانسه در
 صاحب نهاده دیر که فاختی جبریل علیه السلام فخطی الغطر العصر
 الشدید و الکتس انتی بلغ وصل دیکدر و جمد صیک فتح غایه معانسه
 و بلغ فعلک مفعولی اولق اوزینه منصوب در و فاعلی غطی فعلندن
 مفهوم مصدره راجع مستتر ضمیر در تقدیری فخطی حتی بلغ منی الغطر
 غایه و سعی دیکدر و اکثر و آیت بونک اوزینه در و بعض روایتده
 حتی بلغ منی الجمد و اقدر صیک ضعی و الیک رفیعله و جمد ضم جیم ایل
 طاقت معانسه در و فعلک بلغ فعلک فاعلیدر و مفعولی محذوف در
 تقدیری حتی بلغ منی الجمد متبلفه دیکدر صاحب نهاده دیر که و قد
 تکرر لفظ الجمد فی الحدیث کثیراً و هو بالضم الوسع و الطاقة و بالفتح
 المشقة و قیل المبالغة و الغایة و قیل هما لغتان فی الوسع و الطاقة
 و اما فی المشقة و الغایة فالفتح لا غیر انتی صاحب قاموس دیر که
 الجمد الطاقة و یضم و المشقة و اجمد جمدک بلغ غایتک انتی
 جف اضطراب شدید معانسه در صاحب قاموس دیر که جف
 حرک و تحرک و اضطراب شدیداً جفاً و جفاناً و رجواناً و رجفاناً انتی
 فواد قلب معانسه در صاحب قاموس دیر که الشقود التحرق
 و التوقد و منه الفواد للقلب مذکر ج افدة و الفواد بالفتح و الواو
 غریب تر میل تنقیف معانسه در پس یملونی زملونی یقفونی یقفونی

ای غطولی غطولی دیکدر و تکراری تالید ایچوندر و غ و انک فتحله قرع
 معانسه در صاحب قاموس دیر که الروع الفرع کالارتباع و التروغ انتی
 خشیت خضت دیکدر صاحب قاموس دیر که خشیه خشیه خشیه
 و یکسر خشیه و خشاة و محشاة و محشیه و خشیاء و خشاة خافه
 و هو خاش و خش و هی خشیار ج خشایا و خشاة و خشیه خوفه
 انتی کلا حرف نفی و ابعاد در ای لا نقل ذلک اولاً خوف علیک ما یخریک
 ما یفضحک دیکدر زیر آیت استجایا معانسه در صاحب قاموس
 دیر که غری غریاً و غراً وقع فی بلیة و شهرة قتل بذلک و بر سطر دن صکره
 دیر که غری ایضاً غایه و غری بالقصر استجی و لغت غریان و غریا
 ج غریایا انتی صاحب نهاده دیر که غریایا جمع غریان و هو المستجی یقال
 غری یخری غریة ای استجی فهو غریان و امرأة غریا و غری یخری غریا
 ای ذل و مان انتی و بر روایتده ما یخریک الله و اقدر و یخرن یا نک
 فتحی و حاء مملک ضعی و یا نک ضعی و ذانک کسر یله جابر ذر حنة و اخرنة
 دینور کل کافک و لا مک تشد بیل شول نیمینه دیر که کند و امر که مستقر
 اولیه کسب نفسیه بر مفعوله تقدیه ایدر کسبت المال دینور و اکیلی مفعوله
 تقدیه ایدر کسبت غیری المال دینور و کسب المعدوم اندر زیر معانی
 لغتی الناس ما لا یجدون عند غیرک دیکدر و بر روایتده کسب و اقدر
 افعال بایندن ای تکسب غیرک المال المعدوم ای تبرع له به پس موصوف
 حذف اولدی و صفت انوک مقامه اقامت اولدی و روایت اولی

قاضی عیاض دید و کی صحیح در قمری الضیف تضيفه دیکدر
 صاحب قاموس دیر که قری الضیف قرأ و قرأ اضافة کا قرآن
 و بر سطر دن صکره دیر که و استقری و اقتری و اقری طلب ضیافه
 انتی نواب حوادث دیکدر و حقه اضافت ایلدی زیرا اول حقه
 اولور و باطله اولور این عم خدیجه نصب این ایل و رقه دن بد لدر
 و یا خود اکا صفدر و جوی جاز و کلد زبر اجد غری به صفت اولور
 و لیس کندک و الف ثابت اولور و حذف اولهار زیر اعلین بینده
 واقع دکلر و آ و رقه مفتوحه در غیر این عینک کسر به عبره نسبتدر
 و غیر عین مملک کسری و باء موحده مک اسکانه در و نسبتده
 الف و نون زیاده اولندی علی غیر قیاس ناموس نون ایل و سین
 مملک ایل صاحب السیر دیکدر که اول جبریل علیه السلام در و اهل کتاب
 اکا ناموس کبر دیر بعض و ایتده ازل و اقدر یالیتی فیها ده ضمیر
 مجرور بنوته و یا خود دعوته راجعدر جذعا نصب ایل کوفین عنده
 کان و مقدره مک خبر دیر و یا خود خبر لیت ده مستتر ضمیر ان حالت
 اوزرینه منصوبدر و خبر لیت فیها قولیدر و یا خود لیت ایکی جوی نصب
 ایتدر و بعض و ایتده جذع فعل و اقدر بو تقدیر به جار مع مجرور
 جذع متعلقدر زیرا آنده معای فعل وارد در کانه یالیتی فیها ثابت
 دیندی و ایه اولی اکثر و اشهر در او مخرجی هم قولنده همه استفهام
 انکاری ایچوندر زیر حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم اخراجی اقتضا

ایدر سبینه و طندن اخراجی استبعاد ایلدی خصوصاً که اول خداک
 حامیدر و پیری اسمعیل علیه السلام بدیدر زیر حضرت صلی الله علیه وسلم
 اگر امینی و انردن جسدن روح منزله سنه ازلانی مقتضیه انواع محاسنی
 جامع ایدی و همه ادوات استفهامده اصالتنه تنبیه ایچون عاطف
 اوزرینه تقدیم ایل مخصوصه اولدی مخرجی اصلده مخرجی ایدی نون
 یا مملک اضا فکده و شدی و مخرجی اولدی پس کلمه ده و آو ایل یا
 جمع اولدی سبقت احدیما با سکون و آو یا به قلب اولندی و یا یاده
 ادغام اولندی بعده صیانه لیلیا رانک صفتی کسره به تبدیل اولوب
 مخرجی دیندی و یا سی تخفیف ایچون مفتوحه اولدی هم مؤخر مبتدا در
 و مخرجی مقدم خبر در مؤخر میم ضعی و زای شده مک فحیده قوی تبلیغ
 دیکدر لشکر صفیدر تا زیر اذن مشتدر و اذن قوت و شدت
 معانسه در لم یشب لم یفتح و زنی اوزره لم یلبث ولم یأخر دیکدر
 و رقه فاعلیدر و ان ثونی اذن بد لدر و بدل استیلا در تقدیری لم یأخر
 و قاة و رقه دیکدر پس بو حدیث شریفدن معلوم اولدی که حضرت رسول
 الله صلی الله علیه وسلم قرآن عظیمدن ابتدا نازل اولان اقرآن سوره سید
 و جمهور علما بونک اوزرینه در لر بعضیلر دیدیر که ابتدا نازل اولان مدثر در
 و بعضیلر دیدیر که ابتدا نازل اولان سوره فاتحه در اصح جمهور ذاهب
 اولد و غیر معلوم اولدی که اقرآن سوره سنک نزلندن صکره اوج سیل
 و مخی مجتبیس اولدی بر کون حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم کیدر ایکن

گوگرد بر آواز استدی و مبارک بصری رفع ایدی جبریل علیه السلام
 بر کرسی اوزرینه بین السماء والارض جالس کوردی و اندن خوف
 ایدوب اهلنه رجوع ایدی و انزله ز قلوبی ز قلوبی بوردی بخارک
 صحیحده جابر بن عبد الله الانصاری حضرت نزلدن روایت ایدر که
 قَالَ وَهُوَ يَخْذُ عَنْ قُرْآنِ الْوَحْيِ فَقَالَ فِي حَدِيثِهِ بَيْنَمَا أَنَا آمِشِي أَسْمَعْتُ
 صَوْتًا مِنَ السَّمَاءِ فَرَفَعْتُ بَصْرِي فَأَذَا الْمَلِكُ الَّذِي جَاءَنِي بِحَرِّ جَالِسٍ
 عَلَى كُرْسِيٍّ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ فَرَفَعْتُ مِنْهُ فَرَجَعْتُ فَقُلْتُ زَيْلُوكُنِي
 زَيْلُوكُنِي فَأَنزَلَ اللَّهُ تَعَالَى يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ قُمْ فَأَنْزِلْ إِلَى قَوْلِهِ وَالرُّجُزُ فَأَنْجَحَ
 فُجِّي الْوَحْيِ وَتَتَابَعَ يَعْنِي جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اجْتَبَسَ وَجِدَن
 تَحْدِثِي حَالَهُ دَيْدِكِهِ حَضْرَتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَوْرِيكِهِ بَن
 كِيدَارِكِنِ سَمَادَنِ بَرَّآوَزِ اسْتَدَمَّ بَسْ كُوزِي قَالِدِ رَدَمَ نَاكَاهَ حَسَدَهُ
 بَكَكَانَ مَلِكُ كُوكِ إِلَيْهِ يَزَارُ اسْتَدَهَ بَرَّكَرْسِي اُوزَرْنَدَه جَالِسِ كُورْدَمِ بَسْ
 اَنْدَن خُوفِ اَيْدَمِ وَاهْلَمِ رَجُوعِ اَيْدَمِ وَانْزَلَهُ بَنِي اُورْتُكُوزِ اُورْتُكُوزِ دِيمِ
 بَسْ حَقِّ تَعَالَى يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ قُمْ فَأَنْزِلْ سُورَةَ سِنِي وَالرُّجُزُ فَأَنْجَحَ
 قَوْلُهُ دَكِ اَنْزَالَ اَيْدِي بَسْ بُوَاتِيكَ زَوَلْدَن صُكْرِهِ وَحِكْمِ زَوَلِي
 قِيرْدِي يَعْنِي قَيْلَنْدِي وَمَتَابَعِ اُولَدِي مَعْلُومِ اُولَدِ كِيمِ حَمِي لَعْنَتُهُ
 قِيرْمَقِ مَعْنَانَهُ دَرُوبُو مَحْلَدَه شَدْدَتْنِ كَاتِدِرِ صَاحِبِ نَبَايَه دِيرَكِهِ
 وَفِي حَدِيثِ حَنِئِنِ الْآنَ حَمِي الْوُطَيْسُ الْوُطَيْسُ الشُّوْرُ وَهُوَ كَأَيَّةِ عَشْدَةٍ
 الْآخِرِ وَاصْطَرَامِ الْحَرْبِ وَيَقَالُ إِنَّ هَذِهِ الْكَلِمَةَ أَوَّلُ مَنْ قَالَهَا النَّبِيُّ

صلی الله علیه وسلم لما استند الياس يومئذ ولم تسمع قبله وهو من احسن
 الاستعارات انتهى **لطيفة ثالث** وحيك انواعي بيان ايدر علما
 رضاه عنهم ويدر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم انواع مختلفه
 ايله نازل اولوردی نوع اول روای صادق در منامده ابراهیم علیه السلام
 بوردی اَلَا اَرَى اَنِّي اَرَى فِي الْمَنَامِ اَنِّي اُذْجُكُ فَانْظُرْ مَاذَا تَرَى قَالَ يَا بَابُ افْعَلْ
 مَا تَوْمُرُ بَسْ بُوَايَه كَرِيمِه دَالَتِ اَيْدِيكِهِ اَمْرَه وَحَمِي مَنَامَدَه كَلُورْدِي نَقِظَدَه
 كَلْدِ دَكِي كَبِي نُوْعِ ثَانِي وَحِيلَه مَلِكِ اَنُوكِ قَلْبَه نَفْثِ اَيْدِي دَكْنِ وَ
 كُورْ نَزْدِي نَهْ كِيمِ حَضْرَتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَوْرِيكِهِ رُوحِ الْفَلَسِ
 نَفْثِ فِي رُوحِي لَنْ تَمُوتَ نَفْسٌ حَتَّى تَسْتَمْلَرَ زَقَمًا الْحَدِيثُ رُوحُ الْقَدْسِ
 عَزَّادِ جِبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ دَرِ نَفْثِ اَوْ فُورَكِ مَعْنَانَهُ دَرِ نَفْثِ كَبِي صَاحِبِ
 قَامُوسِ دِيرَكِهِ نَفْثِ نَفْثِ وَنَفْثِ وَهُوَ كَالنَّفْثِ اَنْتَهَى رُوحِ ضَمِّ اِلَيْهِ
 قَلْبِ مَعْنَانَهُ دَرِ بَسْ بُوَسْمِ وَحَمِي قَلْبَه مَخْصُوصِدِرِ سَمْعِ اَنْدَن حَظِي
 يُوْقَدِرُ نُوْعِ ثَالِثِ وَحِكْمِ اَكَا جَسَسِ يَعْنِي چَاكِ اَوَا زِي كَبِي كَلْمَه سِيدِرِ
 وَبُو نُوْعِ اَنْوَاعِ وَحِكْمِ اَشْدِيدِرِ شِيخَانِ حَضْرَتِ عَالِيَه دِنِ رَضَاهُ عَنْهَا
 رُوَايَتِ اَيْدِيكِهِ حَارْثُ بْنُ هَاشِمٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حَضْرَتِ رَسُولِ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَكَوْ حَمِي نَهْ كَيْفِيَّتَه كَلُورْدِي سُوْآلِ اَيْدِي مُرَادِ
 يَالْقَيْسِ وَجِدَن سُوْآلِدِرِ دَاخُودِ حَاظِنْدَن سُوْآلِدِرِ وَعَلَى كُلِّ حَالِ
 اَيْتَاكُ وَحَمِي اسْنَادِي مَجَازِدِرِ حَضْرَتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 اَحْيَا نَايَاتِي مِثْلَ صَلَاحِ الْجَرَسِ وَهُوَ اَشْدَدُّ عَلَى فَيْضِ عَمِّي وَقد رُحِمَتْ

عنه ما قال و احيانا يتمثل لي الملك رجلا فيكلمني فاعني ما يقول يعني
بعض اوقاته بكا وحي ويا خود حائل وحي چاك آوازي كبي كلور اول
بنم اوزيه وحيك اشدير و بوشك فايده سي مشقت اوزيه
مترتبه اولان زياده زلفي و رفع در جاتر پس بندين وحيك كرت
و شدني قطع اولور و يا خود وحي حائل اولان ملك انوك ديدولي
نسبه بن فهم ايدوب حفظ ايلدولم حاليه بندين مفارقت
كلور و گاه اولور كه بنم اچون ملك كه جبريلدر جل كبي متمثل و متصور
اولور و بنمله سويشور و انوك ديدوكني حفظ و جمع ايدرم صلصلة
و غير آوازه ديور صاحب نهايه ديركه الصلصلة صوت الحديد اذا حرك
يقال صل الحديد و صاصل و الصاصله اشء من الصليل انتهى صاحب
قاموس ديركه صل يصل صوت كصلصل صلصلة انتهى و صاصله
مذكوره ملك وحي ايلد صوتيد و بعضيلد ديديركه ملك قاتلرنيك
صوت خفي سيدر و صوتك تقدنده حكمت اولدر كيم تاه وحي
پيغامبر سمعني قرع اليسون و اكا و حيدن غيرينه امتنع فالمسون
جرس حيوانه اصد قري چاك دركه اكا جلجل وحي ديور لكس
صاحب قاموس خضر نريك كلامندن فهم اولنان اولدركه جلجل جرس
صغير در مطلق جرس و كدر نه كيم بورر الجلل بالضم الجرس الصغير
انتهى يقضم ضرب بايندن يقطع و يكدر اكر ضمير ندين وحي مراد اولنور
فصحن غرض انوك شده و كرتيك قطع اولور و اكر ملك مراد اولنور

فصحن غرض انوك مفارقتي اولور قسطلاي شرح بخاريد ديكر
الفضم القطع من غير بينونه فكانه قال ان الملك يفارقتي ليغود الي انتهى
فيفضم افعال بايندن وحي روايت اولندي مصابحه ديركه اول لغت
قليد در وحي حفظ و جمع معاسنه در صاحب قاموس ديركه و غاه
حفظه و جمعه كا و غاه فيهما انتهى ما قال قولنده موصوله عايد ضمير مخذوف
تقديري و قد وعيت القول الذي قاله و يكدر يتمثل يتصور و يكدر لي اي
لا جلي پس لام تعليلية در رجلا مصدر يت اوزيه منصوب در يتمثل
تمثل جل و يكدر و يا خود حاليه اوزيه منصوب در تقديري يتمثل لي الملك
هميشه جل و يكدر فاعني ما يقول فاحفظ القول الذي يقول و يكدر
پس سابق كبي موصوله راجع ضمير مخذوف **فايده** معلوم اولدر كيم
ملك جل و يثبته متمثل اولما سنك معاسي ذاتي رجله منقلب و كاسنك
اولوق و كدر بلكه معاسي اولر مخاطبه ايلدولي كيمسبه تا بنس اچون
اول صورته ظهور يدر و ظاهر اولان اولدركه قدر ز ايد فنا بولر بلكه
اچون راينك كوزندن خفي اولور و انه اعلم نوع رابع خدايك يقطده
و آء حجابن واسطه سر پيغامبره حكيم ايمه سيدر ليك اسراده اولد وحي
كبي عدم و ويله قابل اولنرك قولري اوزره نوع خامس خدايك
حجابنر كفا حكيم ايمه سيدر ليك اسراده اولد وحي كبي و ويله قابل اولنرك
قولري اوزره نه كيم ان شاء الله تعالى تفصيلي فصل معراجده بيان
اولنور نوع سادس خدايك پيغامبره نوده حكيم ايمه سيدر نه كيم

حدیث شریفه وَاِذْ دُرُّ اَنَّا نَالِي النَّيْلَةَ رَبِّي تَبَارَكَ وَتَعَالَى فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ
هَلْ تَرَى فِيمَ يَخْتَصِمُ الْمَلَأُ الْاَعْلَى الْحَدِيثُ بَعْضُهُ سُوْرَةُ كُوْزِي بُوْنُوْعْدَن
ذَكَرَ اَيْدِي بِلَكْنِ اَشْبَهَ اَوْلَانِ اَوْلَدُكَ قَرَأَنَ عَظِيْمُكَ جَمْلَةً سِي يَقْطَعُ دَه
نَازِلِ اَوْلَدِي نَوْعٌ سَابِعٌ وَحِيْكٌ دَوِي تَحْلُ كَبِي كَلِمَةُ سَيِّدِ اِمَامِ اَحْمَد
وَحَاكِمِ عَمْرِ بْنِ الْخَطَّابِ بْنِ مَضْرَاهُ عَنْهُ رَوَايَتُ اَيْدِي رُكْرُكَ قَالَ كَانَ سَوَالُ اَنَّهُ
صَلَّى اَللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اِذَا نَزَلَ عَلَيْهِ الْوَحْيُ يَسْمَعُ عِنْدَ وَجْهِهِ كَدَوِي النَّحْلِ
نَوْعٌ تَامِنُ خَدَاكُ اَلْوَكْرُ قَلْبُهُ اَحْكَامُهُ اَجْتِهَادِي عِنْدَهُ اَلْقَائِدُ وَكِي
عَلِمْدُ زِيْرَا اَلْعَاقِ اَيْدِي رُكْرُكَ حَضْرَتُ رَسُوْلِ اَللّٰهِ صَلَّيْ اَللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَجْتِهَادُ
اَيْدِي كَدُهُ قَطْعًا اَصَابَتْ اَيْدِي دِي وَاَوَّلُ خَطَاوَنَ مَعْصُومِ اَيْدِي
وَبُوْمَعْنِي حَضْرَتُ رَسُوْلِ اَللّٰهِ حَقْدُهُ خَارِقٌ عَادَتُهُ اَتَمُّكَ حَقْدُهُ
دَكْلَرُ وَبُوْمَعْنِي قَلْبُهُ نَفْثَانُ مَفَارَقَتُ اَيْدِي رَشُوْلُ جَهْدَنَ كَبُو اَجْتِهَادُ
اَيْدِي حَاصِلُ اَوْلُوْرُ وَنَفْثُ اَجْتِهَادُ سِرْ ظُهُوْرُهُ كَلُوْرُ وَاَنَّهُ اَعْلَمُ مَعْلُوْمُ اَلْكِيْمِ
دَوِي شُوْلُ صَوْتُهُ دِي رُكْرُكَ اَلْفَاظُ اَوَّلِيَهُ نَكِيْمُ صَاحِبِ نَهَايَةِ سُوْرُ
اَلدَوِي صَوْتُ لَيْسَ بِالْفَاظِ كَصَوْتِ النَّحْلِ وَكُحُوْهُ **لَطِيْفَةُ اَبْع**
كَيْفِيَّتُ اَنْزَالِ وَحْيِي بَيَانُ اَيْدِي قَالَ اَللّٰهُ تَعَالَى شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي اُنْزِلَ
فِيهِ الْقُرْآنُ وَ قَالَ تَعَالَى اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ مَعْلُوْمُ اَوَّلِهِ كَسِيْمُ
قُرْآنِ عَظِيْمُ دَفْعَةً وَاحِدَةً لَيْلُهُ قَدَرْدُهُ لَوْحُ مَحْفُوْطُنَ سَمَاءِ دُنْيَاوَهُ
بَيْتِ عَزَّةٍ نَازِلِ اَوْلَدِي وَاَنْدَنُ يَكْرُمِي بَيْدُهُ وَ قَابِجُ حَسْبِجِهِ مُنْجَا
حَضْرَتُ رَسُوْلِ اَللّٰهِ صَلَّيْ اَللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَازِلِ اَوْلَدِي اَبُوْشَاهُ مَرْتَدُ الْخَيْرِ
نَامُ

نَامُ كَابَنْدُهُ دِي رُكْرُكَ قُرْآنُكَ جَمْلَةً سَمَاءِ اَنْزَالُكَ سَرِي اَنُوْكَ اَمْرِي وَمَنْزِلُكَ
شَايِنِي تَفْخِيْمُ اِيْجُوْرُوْ وَاَوَّلُ تَفْخِيْمِ سَمَوَاتِ سَبْعُكَ سَكَاةُ اَعْلَامِ
اَيْدِي دَرِ شُوْخَلَكُهُ كِيْمُ بُوْكَابُ كُتُبُكَ كُنْتُ اَخُوْدِي اَشْرَفُ اُمَمِ اِيْجُوْنِ
خَاتَمُ رُسُلِكَ اَوْزُرِيْنَهُ مَثَرُ لَدُورِ حَالِ بُوْكَهُ تَحْقِيْقُ زِيْرَانِي اَمْرُهُ تَقْرِيْبُ اَيْدِي
تَاكُهُ اَلِي اَلْمُرُكَ اَوْزُرِيْنَهُ تَرْبِيْلُ اَيْدِي وَزِيْرُكَ حَكْمَتِ اَلْهَيْئَةِ اَوَّلُ كِتَابِكَ
اَمْرُهُ حَسْبُ الْوَقَائِعِ مُنْجَا وَصُوْلُنِي اَقْضَا اَيْتَمِيْدِي اَوَّلُ سَابِرِ
كُتُبِ سَمَاءِ كَبِي دَفْعَةً اَرْضُهُ نَازِلِ اَوْلُوْرُ دِي لَكْنُ حَقُّ تَعَالَى اَسْكَلُهُ
سَايَرُ كُتُبِ بَايْتِيْنِي فَرْقُ اَيْدِي وَاَلِي مَثَرُكَ عَلَيَّ تَشْرِيفُ اِيْجُوْنِ
اَيْدِي لَسَنُهُ اَيْدِي مَخْصُوصُ اَيْدِي بَرِيْسِي جَمْلَةً اَنْزَالِيْدِي وَبَرِيْسِي مُفَرَّقًا تَرْبِيْدِي
شَيْخُ قَدَسُ رُتْبَتُهُ اَتَقَاذُهُ دِي رُكْرُكَ ظَاهِرُ اَوْلَانِ اَوْلَدُكَ قُرْآنِ عَظِيْمِ
سَمَاءِ دُنْيَايَهُ حَضْرَتُ رَسُوْلِ اَللّٰهِ صَلَّيْ اَللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بُوْشُكُ ظُهُوْرُنِ
صَكْرُهُ نَازِلِ اَوْلَدِي اِمَامُ اَحْمَدُ وَطَبْرَانِي دِي وَبُوْمَقِي وَ اَنْزَلُهُ بِنَ الْاَسْقَمِ حَضْرَتُنِ
مَضْرَاهُ عَنْهُ رَوَايَتُ اَيْدِي رُكْرُكَ قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اَللّٰهِ صَلَّيْ اَللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
اَنْزَلْتُ الْقُرْآنَ لَيْسَتْ مَضْيَانُ مِنْ رَمَضَانَ وَالْاَبْخِلُ ثَلَاثَ عَشْرَةٍ
خَلَّتْ مِنْهُ وَالرُّبُوْرُ ثَمَانُ عَشْرَةٌ خَلَّتْ مِنْهُ وَالْقُرْآنُ لَارْبَعٍ وَعَشْرِيْنِ
وَفِي رَوَايَةٍ وَصَحْفُ اَبْرَاهِيْمَ لَاوَلُ لَيْلِيْهِ اِبْنُ حَجْرٍ دِي رُكْرُكَ بُوْ حَدِيْثُ
شَرِيْفُ خَدَاكُ عَرَا سَمُهُ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي اُنْزِلَ فِي الْقُرْآنِ قَوْلُهُ وَحْيِي
اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ قَوْلُهُ مَطَابَقُ رِسْ جَابِزُ اَوَّلِ سَبِيْدِهِ قَدَرُ
كِيْجُوْ سِي اَوَّلُ كِيْجُوْ اَوَّلُهُ رِسْ قُرْآنُ اَمْرُهُ جَمْلَةً سَمَاءِ دُنْيَايَهُ اَنْزَالِ اَوْلَدِي

صکره یکرمی دور و بجی کو تنده ارضه تتریل اولندی شیخ قدس سره
 ارتقا نده دیر که بوقول اوزره حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بیع
 الاول آینه بعث اولندی دید کلمی مشکل اولور و بواسطه کالان
 جواب ویریلور شو کلمه کیم ابتدا حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 بیع الاول آینه «و یا ایله پیغامبر اولدی و انوک مدتی آلتی آتی ایدی
 بعده حق تعالی اکا یقظه ده وحی ایتدی بولی برهتی و غیر سی ذکر
 ایدی ابوشامه دیر که اگر دیور کیم قرآن عظیم منجا نازل اولوب
 سیر کتب کبی جمله نازل اولد و غنه سیر نذر ویریز بوزر سو الدر که
 انوک جوابه حق تعالی متولی اولدی یعنی کند و عظیم کلام جواب
 ویردی و بیوردی و قال الذین کفروا لولا نزل علیه القرآن جمله واحدة
 یعنون کما نزل علی من قبله من الرسل فاجابهم تعالی بقوله کذک
 ای از لناه کذک مضرقا لبثت به فواذک ای لنفوتی به قلبک فان الوحی
 اذ کان یجد فی کل حادثة کان اقوی و اشد عناية بالمرسل الیه
 و یسلم ذک کثرة نزول الملک الیه و تجدید العهد به و بما مع من الرسالة
 الواردة من ذک الجواب الغریز فیحدث له من الشرور ما تقصر عنه
 العبادة و لهذا کان اجود ما یكون فی رمضان کثرة لقاء جبریل
 بعضیلر دیر که لبثت به فواذک قولک معناسی لتخطفه دیکدر زیرا
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم امی ایدی و او قومق و یاز مق
 بلمزدی پس اکا قرآن عظیم تقرن اولندی تاکه حفظی انوک عند نه
 ثابت

111
 ثابت اولد و سایر انبیاء حضرت خلافتی در زیر اول کاتب و قاری ایدی
 پس اکا جمیع حفظ ممکن ایدی و بعضیلر دیر که قرآن عظیمه ناسخ
 و منسوخ وارد و اول مضرقا متزل اولانده متائی اولور جمله متزل اولانده
 متائی اولماز لطیفه خامه انراک معناسی بیان ایدر اصفهانی
 اوایل تفسیر نه دیر که اهل سنت و جماعت کلام الله متزل اولد و غنه
 اوزرینه اتفاق ایتدیر و معناسی انرا نده اختلاف ایتدیر بعضیلر دیر که
 انراک معناسی اظهار قرآن نذر و بعضیلر دیر که حق تعالی جبریل
 علیه السلام سعادته ایکن و مکان عالی ایکن کلامی الهام ایدی
 و اکا قرآنی تعلیم ایدی صکره جبریل علیه السلام ارضه مکانه
 نزول اید و کی حالده الی ادا قلدی نذر کشتی برهان نام کابنده دیر که
 تتریده ایکی طریق وارد بر سی اولدر که حضرت صلی الله علیه وسلم
 صورت بشریه دن صورت ملکیه یم متخلع اولدی و الی جبریل علیه
 السلام اخذ ایدی و ایکی خیمسی اولدر که جبریل علیه السلام بشریه
 متخلع اولدی تاکه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم اندن قرآنی
 اخذ ایده و حال اول اصعب حال نذر انتی حافظ ابن حجر دیر که
 قایل الیه سامع بینده مناسبته عادت جاریه اولدی و اول
 مناسبته بو محله یا ساسک غلبه روحانیه سبیل و صف قایل
 الیه ایضا فیدر و اول نوع اولدر و یا خود قایلک و صف سامع
 اید که اول بشریت نذر ایضا فیدر و اول نوع نذر و نوع اول کباشک

نوع نمایند اشد در طیبی دیگر که جایز در قرآن عظیم حضرت رسول
 الله صلی الله علیه وسلم اوزرینه نازل اولماسی ملک الی خداون
 تلقف روحانی ایلد تلقف ایتمه سی اولد و یا خود ملک الی لوح محفوظن
 حفظ ایده و انکه رسول نازل اولوب الی انوک اوزرینه القا الیب
 و قطب رازی حواشی کشفده دیگر که انزال لغده ایوا معانسه در
 ورنه سی علودن سفلد تحریک معانسه در و انکر یکیمی دخی
 کلامده مستحق اولمازلر پس انزال کلامده معانی مجازیده مستعذر
 پس کیمکه قرآن خدا نکت ذاتله قایم معاد ویدی انوک انزالی
 حق تعالی حضرت ترنیک اول معایه دالک حروف و کلماتی ایجاد و انری
 لوح محفوظده اثباتی اولور و بو معنا انوک سابقا ذکر اولنا لغوی
 یکی معانسه اولندن منقول اولماسنه مناسبدر و ممکندر که
 انزال ایلد مراد انوک سماء دنیا ده اثباتی اولد لوح محفوظده اثباتدن
 صکره و بو احتمال معانی ثانی به مناسبدر و رسل اوزرینه انزال
 کتب ایلد مراد انری ملک تلقف روحانی ایلد تلقف ایتمه سیدر میا خود
 انری لوح محفوظن حفظ ایوب انرا ایلد نازل اولد و انری رسل
 اوزرینه القا ایده انتی بیعتی خدا نکت جل ذکره انا انزلناه فی لیل القدر
 قولک معانسه دیگر که یزید و انه اعلم انا اسمعنا الملك و افمنناه
 ایاه و انزلناه باسمع فیکون الملك مستقلا به من علو الی سفل یعنی
 بدستی بر قدر کیمچی قرآنی جبریل اشد درک و الی اکا قلم ایدر درک

ایزاع

و الی اشد و کی سنه ایلد انزال ایلد پس ملک انکه علودن سفلد
 مستقل اولور ابو شامه دیگر که بو معنی قرآن عظیم جمله سنه و یا خود ان
 بر جزئه مضافه اولان الفاظ انرا نکت جمیع سنه مطرود و قرآنک
 قدر منی و انوک ذات خدا ایلد قایمه صفت اولد و غنی اعتقاد ایدن
 اهل سنت و جماعت اکا محتاجدر شیخ قدس سره اتقانه دیگر که
 جبریل علیه السلام قرآنی خداون سماع جهنمندن تلقف اند و کتی
 طبرائیک نواس بن سماعدن ضراسه عن مرفوعا روایت ایلد و کی
 حدیث تأیید ایدر و اول حدیث شریف بودر اذ اکلم الله تعالی بالوحی
 اخذت السماء رجفة شدیدة من خوف الله تعالی فاذا سمع بذلك
 اهل السماء صعقوا و خروا سجدا فیکون اولهم برفع راسه جبریل
 فیکلمه الله تعالی بما اراد فینتهی به علی الملائکة فکلمهم ربهم سأل
 اهلها ماذا قال بنا قال الحق فینتهی به حیث امر یعنی حضرت رسول
 صلی الله علیه وسلم سیور دیکه حق تعالی وحی ایلد سکلم ایدکده خوف خداون
 سماکی رجفة شدیدة یعنی زلزله عظیمه ده اخذ ایدر پس الی اهل سما
 اشد کلر نده بیخود اولور لر و ساجد اولد قری حالده ساقط اولور لر
 و باشنی رفع ایلد انکر او تری جبریل اولور پس حق تعالی وحیدن
 مراد ایلد و کی سنه ایلد اکا سکلم ایدر و جبریل علیه السلام انکه ملائکة
 اوزرینه سجا و زایلر بار که بر سماء او غرایه انوک اهل بیتنه دیدی
 دیواندن سوال ایدر جبریل وحی دیدی دیو جواب ویر و اول انکه

امر اولی و غنی مکان و اصل اول و این مردویه حدیث ابن مسعود دن
 رضی الله عنه مرفوعاً روایت اید که اذ انکلم الله بالوحی یسمع اهل السموات
 صلصلة کصلصلة السلسلة علی الصفوان فیقرعون ویرون الله من امر
 الساعة و اصل الحدیث فی الصحیح انتی حسین بن محمد بن حسن الدیلمی
 رحمه الله تعالی خمس نام کتابده دیر که بعیدلر ستم قزیدن حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم اوزرینه منزل نه نشنه اولد و عنده اوج قول حکامینی
 نقل ایدیلر قول اول اولد که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 اوزرینه منزل لفظ و معنادر و جبریل علیه السلام قرآنی لوح محفوظدن
 حفظ ایدی و انکه نازل اولدی و بعیدلر دیر که حروف قرآن دن
 هر حرف لوح محفوظده قاف طاشی دکلودر و هر حرفک تحتده انکر
 خدا دن غیری احاطه ایتمز معانی واردر امام غزالی بواحد معانی
 ستره در قولک معانی بودر قول ثانی اولد که جبریل علیه السلام خاصه
 معانیله نازل اولدی و حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم اول معانی بی
 بلدی و انکر دن لغت عرب ایدلر تعبیر ایدی و بو قول صاحبی خداک غرض
 نزل به الروح الامین علی قلبک قولیلر متک ایدی قول ثالث اولد که
 جبریل علیه السلام اوزرینه معنی القا اولدی و اول ان دن بوالفاظ ایلر
 لغت عرب ایلر تعبیر ایدی و اهل سما ای لغت عربیه ایلر قرآنت ایدلر بعده
 جبریل قرآن ایلر انجیلین نازل اولدی انتی صحیح اولان قول اولد و تفصیلی
 محتده مذکور در و الله اعلم **فصل اربع حضرتک صلی الله تعالی علیه وسلم**

معراجی بیانده و بو فصل و ورت لطیفه فی مستدر **لطیفه اولی**
 اول سورة اشترک تفسیر بیان ایدر قال الله تعالی سبحان الذی
 اشترک بعبدیه لیلا من المسجد الحرام الی المسجد الاقصی الذی بارکنا حوله
 لیزیریه من آیاتنا انه هو السميع البصیر سبحان تسبیح معانیله اسمدر
 سبحان الله تسبیح دینور پس تسبیح مصدر در تفسیری خدا بی تبارک و تعالی
 هر سو دن تتریدر و کاه اولور تسبیح ایچون علم استعمال اولور
 پس اضافدن قطع اولور و غیر منصرف اولور از محشری مفضلده
 دیر که و قد اجر و المعانی فی ذلک مجری الاعیان فسموا التسبیح
 سبحان انتی یعنی وضع علمده معانی بی یعنی امور معقوله بی اعیان
 یعنی امور محسوسه مجرانه ایدیلر پس تسبیح سبحان ایلر تسمیه
 ایدیلر و سبحان مصدریت اوزره نصبه ملازم اولان اشهاد نذر و ناصبی
 فعل مقدر در اظهاری جایز دکلدلر تقدیری سبحان الله سبحان و یکدر محشری
 دیر که سبحان فعل منزله سنه تتریل اولدی پس انوک مسدنی سدا ایدی
 و تتریه بلیغه دلالت ایدی انتی و قایم بو سورة اشترک اوزرینه شمله
 اولدی و مشر کلر انده حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم تکذیب ایدیلر
 و حضرت رسولی تکذیب خدا ای تکذیبدر پس حق تعالی سوره بی کلمه تتریه
 ایلر که سبحان در افتاح ایدی و ذاتی مشر کلر نسبت ایدلر کلری
 کذب دن تتریه ایدی قاضی بیضاوی دیر که و قدیر الکلام به للتشبه
 عن العجز عما ذکر بعد سری و استری بر معانیله کیجه ایلر کتملر و اهره بونده

تَعْبِدَ اِيَّوْنَ دَكْلَر بَلَكْ حَرْفِ تَعْبِدَ بَعْبِدَه لَفْظَه اولان بَادَر و بعضي
 ديدير كه كيجهك اولندن كيده نه اسري دنيور و آخونده كيده نه سري دنيور
 ابن حجر ديكه بو اقر بدير و سيملي قول اول ايله قابل اولاني غلط نسبت ايندي
 ديكه اسري بعبده قوليله مراد جعل البراق سري به ديكدر نه كيم امضيت
 الشئ دنيور معاسي جعله يمضي ديكدر و مفعولي حذف اولندي زير ايساف
 انوك اوزرينه دلات ايدرو مراد مسري بهك دكر دير و آيه نك دكر كي دكلر
بعده اهل اسلام جمع اولد ديكه عبده دن بو محله مراد حضرت
 رسول الله در صلي الله عليه وسلم ابن الانباري ديكه عبده خدا ايچون خاضع
 ديكدر و اول عرك طرقي معبد قوللرندن مأخوذ در فجن الي ناس
 و طي ايله يعني باضه نه كيم بقا بيان اولندي صاحب قاموس
 و صاحب محكم ديدير كه العبد الان حوكان اور قيقا استاذ ابو علي
 الدقاق رحمه الله عليه بيور كه عبوديتدن اشرف بر نه يوقدر و مؤمن
 اني عبوديت ايله وصفدن انتم بر اسم يوقدر اول اجدن حق تعالى
 پيغامبري اوزرينه اشرف مقامانده اطلاق ايلدي نه كيم كلام قدسينده
 بيوردي سبحان الذي اسري بعبده ليلا الحمد لله الذي انزل على عبده
 الكتاب تبارك الذي نزل الفرقان على عبده فاوحى الي عبده ما وحي
 علاه طوفي ديكه مؤمنه عبوديتدن اشرف بر مقام اولد و غنه سبب
 اولدركه الهيت و سيادت و ربوبيت حقيقتده انن غير چو نر پس
 ذلك الغير مقام عبوديته اولد قده اول شبه حقيقي بنده در و نه حقيقي

اشرف مراد بدير حقيقتدن صكه يوقدر الامجاز و جقدن الاضلال
 انتي امام فخر الدين الرازي قدس سره بيور كه خداك عزوجل بعبده
 قولي اسر حضرت رسول الله صلي الله عليه وسلم جسد شريفيله اولد و غنه
 دلات ايندي زير عجب جديله رو حك اسميدر قال الله تعالى آتت
 الذي يمني عبدا اذا صلى وانه لما قام عبدا لله يغحوه **ليلا** ظرفيت
 اوزرينه منصوب در و عالمي اسري فعليدر و اول تاكيد ايچون در جوهر
 ديكه و اما قال ليلا وان كان الشري لا يكون الا بالليل لتاكيد كقولهم
 سرت اس نهارا و الباطنه ليلا انتي صاحب قاموس ديكه و اسري
 بعبده ليلا تاكيد او معناه سيرة انتي و بعضي ديدير كه انوك فايده سي
 توهم مجازي رفعد زير اسري كاهي سيرة نهار اوزرينه دخی اطلاق
 اولنور مختصري ديكه حق تعالى ليلا قوليله تنكير لفظيله مئت اسر انك
 تقبيلني مراد ايلدي و حضرت رسول ايله صلي الله عليه وسلم مسري مكدن
 شاه فرق كيجهك يول بعض ليكه واقع اولدي بياني بودركه
 انده تنكير معنای بعضيت اوزرينه دلات ايلدي و بو كا عبد اللهك
 و حذيفه نك ضربه عنهما من الليل قرآنسري شهادت ايندي زير
 معاسي بعض الليل ديكدر مثالي خداك جل و علاه من الليل فمتجد
 قوليدر انوك بعض ليكه قيام ليل ايله امر مراد ايدرو قاصر بضاور
 ديكه ليلا ظرفيت اوزرينه منصوب در و فايده سي تنكير ايله مئت اسر انك
 تقبيلني اوزرينه دلات اول اجدن من الليل قرآن اولندي معاسي

بعضه دیگر مثالی خداک من التیل فتجد قولید انتی طیبی دیگر که تکیه ایل
 تعظیم و تعظیم مراد ایک ممکنه و مقام الی اقتضایدر ابن المنیر دیگر که اشرفی
 کجه ایل و افغ اولد و غنک بر نیجه حکمتی و ارد حکمت اولی اولد که کجه
 عرفه و قی خلوت و اختصا صدر و حکمت ثانیه اولد که کجه حضرت
 رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزینه خداک ثم التیل قولده مفروضه
 اولان صلاک و قیتر و حکمت ثالثه اولد که تا کیم اول مؤمنه غیب
 ایمانده ابلغ و کافره فتنه اولد ابوشامه بن النفاش دیگر که لیلته اشرف
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم حقده لیلته قدر دن افضلدر
 و لیلته قدر حق امتده لیلته اشرف دن افضلدر زیرا لیلته قدر انرا چون کند و
 اول اولان امتد کسن بل عملدن افضلدر اما لیلته اشرفه از حجت
 عملده بر خبر صحیح و ضعیف وارد اولدی اول ابلدن حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم انی تعین ایتدی **من السجده الحرام** من ابتداء
 غایت ایچوندر مسجده مقفل و زنی اوزره عینک کسری ایل اسم مکاندر
 موضع سجود دیگر و بعض عینک عمده فتح دخی جایزدر معلوم اولد کیم
 مضاع مضموم العین و مفتوح العین اسم زمان و اسم مکان
 مفعول و زنی اوزرینه کلور عینک فتحه مقفل و مذاب و مشرب و مقام
 کبی و کسور العین مفعول و زنی اوزرینه کلور مجلس و بیت نبی
 مکر که شاذ اولد مسجده مشرق و مغرب و مطلع و مجز و مفرق و سکن
 و مبت و مسقط کبی و بونکر بعضیلرند که مسجده مشرق و مطلع در

فتح روایت اولدی حرام اصلده منع معانسه در و بوندر بیت حرام
 فلان حرام ای محرم و اول حلاک صندیدر محرم غیره جایز اولان سنه دن
 منع اولد و غیچون اکا حرام دیندی و حرم غیر بلا دده جایز اولان سنه دن
 منع اولد و غیچون اکا بیت الحرام دیندی **الی السجده الاقصی** الی انتها
 غایت ایچوندر و تا بعدی بونده مابینک حکمت و اخلاص زیرا محققون
 دیدیر که اگر الی تک مابعدک مابینک و خولنه قرینه دلالت ایدر
 انکه عمل اولور و بونده قرینه سه صحیحی زیرا احادیث صحیحی
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بیت مقدس و خولنی مصر در
 مسجده اقتضادن مراد بالاتفاق بیت المقدس و انکه مسجده حرام
 بیشده بعد مسافه ایچون اقصی ایل تسمیه اولدی زحشدری و بیضاوی
 دیدیر که اقصی تسمیه اولدی زیرا انوک و اسنده بر مسجده یوغیدی
الذی بآرکها حوله مسجده اقتضاک صفیدر و حول ظهر طریقت اوزرینه
 منصوبدر تقدیری اوقفا البرکه حوله دیگر بعضیلر دیدیر که برکندن
 برکت دنیوی مراد ایلدی انبار جاریه و اشجار مثمره کبر و اول مسجده اقتضاک
 حوله در ایچده دکلدر و بعضیلر دیدیر که برکت دینی مراد ایلدی
 زیرا اول انبارک علیهم الصلاه والسلام مقرری و متعذرری و وحیک
 و ملکرک محل بسوطریدر و بارکها حوله دیدی تاکه برکتی اعم و اشمل
 اولد زیرا حق تعالی حول مسجده اقتضادن الی احاطه ایدن ارض شامی
 و ارض شامه یقین اولان مکانی مراد ایلدی و اول مقدار بیت المقدس

اَوْ سَعْدٌ واصل بیت المقدس در توابع و لو احقنه برکت ابقاع او لنجوت
 اکا برکت ابقاعی بالطریق الاولی اولور بخلاف العکس **لنزی من آیات**
 متعلقه اسری فعلنه و بونده غیبتدن که اسری در تکلمه که بارکها و لنزیه
 التفات وارد اگر دیور کهیم خداک غ و جل لنزیه من آیاتنا قوی دلالت
 ایدر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم کو ستر و کی بعض آیات
 و حضرت ابراهیم حقنه صلی الله علیه وسلم و کذک نری ابراهیم
 ملکوت السموات و الارض قوی دلالت ایدر که اکا جمیع آیاتی کو ستر
 پس ابراهیم علیه السلام معراجی حضرت صلی الله علیه وسلم معراج
 افضل اولی لازم کلور بوسه الدن جواب مشهور اولدر که خداک
 بعض آیاتی ملکوت سموات و ارضدن افضلدر **انه هو السميع البصير**
 امر الی اسری عبده لا قوال محمد بصیر بافعال فکره و یقر به علی حسب
 ذلک **لطیفه ثانی** اول سورة بک تحک تفسیری بیان ایدر
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَ النِّجْمِ اِذَا هَوٰی مَا ضَلَّ صَاجِبُكُمْ وَا مَغْوٰی
 وَا مَیْطُوْٓقٌ عَنِ الْهَوٰی اِنْ هُوَ اِلَّا وَحْیٌ یُّوْحٰی عِلْمٌ شَدِیْدُ الْقُوٰی ذُو حَرَقٍ
 فَاسْتَوٰی و هُوَ بِالْاُفُقِ الْاَعْلٰی ثُمَّ دَنٰی فَتَدَلٰی فَکَانَ قَابَ قَوْسَیْنِ
 اَوْ اَدْنٰی فَاَوْحٰی اِلٰی عَبْدِهٖ مَا اَوْحٰی مَا کَذَبَ الْفُؤَادُ عَلٰی مَا یَرٰی و لَقَدْ رَاَهٗ
 نَزَلَ اَخْوٰی عَنِ السَّمَآءِ عِندَ حَاجَتِهٖ الْمَآءُ وَیَ اُذِیغِشِی السَّدْرَ
 مَا یَغِشِی مَا رَآعَ الْبَصَرَ وَا طَغٰی لَقَدْ رَاٰی مِنْ آٰیٰتِ رَبِّهِ الْکُبْرٰی وَاَوْحٰی
 قَمَرًا وَاَهْلَ تَفْسِیرِ مَخَارِجِهٖ بَرِیْجِهٖ قَوْلُ اَوْزِیْنِ اَخْلَافِ اَیْدِیْرِ قَوْلِ اَوَّلِ

اولدر که بخندن مراد ثریا در بو قول ابن عباسدن و مجاهددن و تورییدن فصل
 اولندی و عرب ثریا به نجم تسبیح ایدر و حدیث شریفه و اقدار ماطلع نجم
 قَطُّ وَفِی الْاَرْضِ مِنَ الْعَالَمَةِ شَیْءٌ اِلَّا اَرْتَفَعَ رواه الامام احمد و نجم ایله ثریا
 مراد ایتدی و بو قولی ابن جریور و زحشری اختیار ایدر و شهاب السعین
 ویر که بو قول صحیحدر نیز انجم ایله ثریا به علم اولشدر انتی اگر دیور کهیم
 نجم ایله نیجه جایز اولدی حال بو که حضرت حقن غیر به قسمدن تنی
 وارد اولدر جواب اولدر که بونده بر مضاف محذوف در تقدیری و رب
 النجم دیکدر واته اعلم و قول ثانی اولدر که انذن مراد انکل شیاطین
 رحی اولدر قری جوهر و بو معنی ابن عباسدن بر روایتده وارد اولدی
 ابن قیم بو قول اظهر اقولدر دیدی و قول ثالث اولدر که انذن مراد قرآن
 عظیمدر نازل اولدقه بو قول مجاهددن و بر روایتده ابن عباسدن
 و مقاتلدن حکایت اولندی و قول رابع اولدر که انذن جمیع نجوم سما
 مراد اولندی مجاهد بر روایتده بو نکل قائل اولدی و ابو عیبه بو نکل
 نجوم ایتدی و لفظ واحد ایله معنای جمع مراد ایلدی دیدی ابن جریردر که
 بو قولک و جهی وارد لکن اهل تأویلدن بر کیمسنتک الی دید و کنه واقف
 اولدم قول خامس اولدر که انذن مراد زهره در سیدی بو که ذاهب اولدی
 قول سادس اولدر که انذن مراد حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 و یوئی لیکه معراجده نزولیدر بو قولی قاضی جعفر صادقدن نقل ایتدی **اذا**
 ظرف زماندر و عالمی فعل قسم محذوف در تقدیری اقسام بالنجم وقت اوییه

دیگر بعضی بومحذره اشکال ایراد اید و ب دیدیر که فعل قسم انشادر
 و انشاد حاله و اذا ظرف زمان استیقباله پس نیجه مثلاً فی اولور
 بواشکال ان جواب اولدر که اذا قسمدن صکره حال ایچون اولور صاحب
 قاموس سور که و الحال و ذک بعد القسم و التلیل اذا غشی و القسم
 اذا هوئی **هوئی** صاحب مصباح دیر که هوئی هوئی یوگیا یا نک ضمی و فتحه
 سقط دیگر صاحب قاموس دیر که هوئی و ان هوئی و حی بومعنایه در
 و سور که و هوئا بالفتح و الضم و هوئاً سقط من علو الی سفل کان هوئی
 و الرجل هوئاً بالضم صعد و ارتفع او الهوئی بالفتح للاصعاد و الهوئی
 لا یخدر انتی قاضی بیا در دیر که یقال هوئی هوئاً بالفتح اذا سقط
 و غرب و هوئاً بالضم اذا غلّا و صعد انتی **ما ضل صاحبکم و ما غوی**
 جواب قسمدر اکثر مفتدین دیدیر که ضلالت ایلد غی بینده فرق
 یوقدر بعضی دیر که ضلال هدی مقابلیدر و غی شد مقابلیدر قال الله تع
 و ان یروا سبیل الرش لا یخذوه سبیلًا و ان یروا سبیل الغی
 یخذوه سبیلًا علامه ابن القیم دیر که حق تعالی رسولان هدای منافی
 اولان ضلالی و رشادی منافی اولان غیتی نفی ایلدی و بونفیک ضممنده
 انوک هدی و رشاد اوزرینه اولد و غنه دلالت وارد در پس هدی علمنده
 و رشاد علمنده در و بوا یکی اصل کمال عبک غایتیدر و انوک سعادت و صلاک
 انرا ایلد در و حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم خلفا سنی انرا ایلد
 وصف ایلدی و دیدی علیکم بسنتی و سنته الخلفاء الراشدین المهتدین

من بعدی پس رشاد ضیاع ایدر و مهدی ضیاع لدر الضال هو الجال
 اندی شک طریقا بغیر علم و الغاوی هو العالم بالحق العادل قصدا
 الی غیره حق تعالی انوک اوزرینه حجتی تأکید ایچون ماضل صاحبکم دیدی
 ماضل محمد دیدی و اول حجت شو کله در کیم حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم
 انوک صاحب لیدر و انرا کا و انوک حاله و اقواله و افعاله اعلمدر و انرا
 الی کذب ایلد و غی ایلد و ضلال ایلد بلر تر و اصلا کا بر منقصه اثبات ایتیم لر
 و حق تعالی بومعناک اوزرینه ام لم یعرفوا رسولهم قولید و ما صاحبکم ایچون
 قولید ثبیه ایلدی **و ما یطق عن الهوی** ای ما یقول قولاً عن هوئی
 و غرض و ما یطق بالهوی دیدی زیراً نطقی هو ادن نفی ابلقدر
 زیراً اول حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم نطقی هو ادن صادر
 اولد و غنی متضمنه و هو ادن صادر اولما یحق نیجه انکه نطق ایدر
 پس اول ایکی امرک یعنی متضمن اولور برسی مصدر نطقن هوایی
 نفی در و برسی نفیس نطقن الی نفی در پس انوک نطقی حقه در و اول
 نطقک مصدری هدی و رشاد در غی و ضلال دکلدر هوئی قصر ایلد
 هوئی یهوئی یعنی علم بابنک لصف مقرونندن مصدر در محبت دیدر
 صکره نفک متنی و انوک شیدن انحرافی اوزرینه اطلاق اولندی
 بعده میل مذمونه استعمال اولندی **ان هو الا و حی یوحی** ان
 بونده حرف نفی در ابن القیم دیر که ضمیر هو فعلدن مفهوم اولد مصدره
 عاید در تقدیری ما نطقه الا و حی یوحی دیدر مصنف دیر که شیخ الفضل

ابن الخطیب و غیر یسی دید که قرآن عاید قلمقدن نیطق دن مفهوم
 مصد ره عاید قلمق اخندر زیرا اول حضرت قرآن ایله وسنت ایله
 نطقنه و انکر کیسی وخی وخی اوله و غنه شابل اولور قال الله تعالی
 و انزل الله علیک الکتاب و الحکمۃ و انزل قرآن و سنن و ارجی یحیی
 ابن ابی کثیر دن روایت ایدر که جبریل علیه السلام حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم اوزرینه قرآن ایله نازل اوله و غی کبی سنت ایله وخی
 نازل اولور دی و یوحی و خیک صفقیدر و بو وصفک فائده سی نفی مجازدر
 یعنی اول و حیدر حقیقه مجر دسمیه دکدر بوک مثالی سنک یزاقول
 یقال قولکدر حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم اجتهادی جاز
 کورمین بو آیه احتیاج ایدی و اصح اولان خلا فیدر و آینه اجتهادی
 نفی و اثباته دلیل بو قدر **علمه شدید القوی** امام فخر الدین الرازی
 دیر که اولی اولان اوله که ضمیر حضرت رسول الله راجعدر تقدیری علم
 محمدا دیکدر و **شدید القوی** جبریل و انوک بعض قوشندر که قوم لو طک
 دورت پاره شهر لرینی که انکر هر برنده اولاد دن غیر دوریتوز
 بیک مقاتل و آرایدی قناتی اوزرینه کوتوردی حتی اهل سما صیاح دیک
 و نباح کلبی اشندی بعده انری قلب ایلدی یعنی التلرینی اوستلرینه
 کتوردی و **شدید القوی** قولنده ایکی فائده وارد فائده اولی حضرت
 رسول الله صلی الله علیه وسلم مدخدر زیرا شک یو قدر که معلمی مدح
 مشتمل مدخدر پس اگر حق تعالی علمه جبریل و سیدی و آلی وصف

ایتمیدر

ایتمیدی حضرت صلی الله علیه وسلم انکه فضیلت ظاهره اولمازدی
 فائده ثانیه قریشک اساطیر الاولین قوتلرینی اوزرینه و در یعنی قرآنی
 اول برکیمینه دن او کوندی بلکه آلی اکا شدید القوی تعلیم ایدی **ذو مرة**
 فریابی و عبد بن حمید و ابن ابی حاتم مجاهد دن روایت ایدر که ذو مرة ذو قوه
 دیکدر و ابن جریر و ابن المنذر و ابن ابی حاتم ابن عباس دن ضراعه عنها
 روایت ایدر که ذو مرة ذو خلق حسن دیکدر و عبد بن حمید و ابن المنذر
 قتاده دن روایت ایدر که ذو مرة ذو خلق طویل حسن دیکدر **فانستی**
و هو بالافق الاعلی ماوردی و قرطبی دیدر که استوی جبریل ای
 ارتفع و علا الی مکانه فی السماء بعد ان علم محمد اصلی الله علیه وسلم قاله
 ابن السیب و ابن جبر و بعضیلر دیدر که ای ظهر فی صورته التي خلق الله تعالی
 علیهما زیرا جبریل علیه السلام حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم آدم صورته
 کلوردی نه نیم سیر انبیایه صلوات الله علیهم و سلامه کلوردی پس حضرت
 صلی الله علیه وسلم انون کند ویه صورت حقیقه سینی کو سترگی دیکدی
 و جبریل علیه السلام ایکی کره نفسی خلق اولند و غی اوزره کو ستردی
 بر کره ارضه افق اعلا ده کوندی بیای بودر که حضرت رسول الله صلی الله
 علیه وسلم جبریل علیه السلام کن کند ویه صورت اصلیه اوزرینه
 کونملی مراد ایلدی و جبریل علیه السلام اکا جیل جوده کونملی و غی و غی ایدی
 پس حضرت صلی الله علیه وسلم جیل جوده ایکن جبریل علیه الصلاة والسلام
 مشرق دن ظاهر اولدی و مغربه دکن افق سید ایلدی حضرت صلی الله علیه وسلم

اَنی کوز کده بیخود اولوب یقلدی و جبریل علیه السلام آدم صورتده ارضه
 نازل اولدی و حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم توحیدی و مبارک
 یوزدن غباری سیمکه باشدی و قائم حضرت رسول الله صلی الله علیه
 و سلم کند و یکلدی و دیکه ای جبریل ظن ایتیمکه حق تعالی بو صورت
 اوزرینه برکیمنه خلق ایتیش اوله جبریل دیکه یامحمد بن قاتلمردن
 ایکی قادی اچدم و بنم الیوز قادم واردر و هر قادی بیو کلکی
 مشرق ایله مغرب اراسی دکلودر و حق تعالی اسرافیلی خلق ایتدی
 و انوک الیوز قادی واردر و هر قادی بنم جمیع قاتلمردن دکلودر
 و کایه اول خدایک خوفدن کوچکلور حتی کوچک سرچه مقداری اولور
 اما سماده سدره المنتهی عنده کورندی معلوم اوله کیم هومبتدار
 و بالافق الاعلی خبریدر و صمیم حضرت رسول الله راجعده صلی الله علیه و سلم
 کی دیکه جمله اسمیه فاعیل استواردن حالد قرطبی دیکه پس معنی
 فاستوی عالیا علی صورته دیکدر و یا خود متانف در حق تعالی
 انکه خبر ویرشد افق ضمین ایله و ضمه واحده ایل ارضدن و سماده
 ناحیه معانسه در و جمعی آفاق کلور امام فخرالدین الرازی دیکه افق
 اعلا ده اوج قول واردر قول اول مطیع شمس بو قول مجاهدن منقولدر
 قول تامی اول اندن نهار کلن افق یعنی طلوع الفجر بو قول قتاده دن
 منقولدر قول ثالث اول افق سماده اول جوانبندن بر جانبدر
 بو قول ابن زید دن مریدر **ثم دنا فقل فکان قاب قوسین و ادنی**

امام فخرالدین الرازی قدس سره دیکه اشهر و جوه اولدر که ضمیر دنا
 جبریل علیه السلام راجعده یعنی دنا جبریل من البنی صلی الله علیه و سلم
 ای بعد ما مد جناحه و هو بالافق الاعلی عاد الی الصورة التي کان یقعد التور
 علیها و قرب من البنی صلی الله علیه و سلم و سلم قرطبی دیکه جبریل علیه السلام
 افق اعلا ده استوارندن صکره حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم
 یقین اولدی و حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم اوزرینه تدلی ایتدی
 یعنی ایندی معنی بودر که و قائم حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم جبریل
 علیه السلام اول عظیمی کوردی و اندن وجودش بفرینه خوف طاری
 اولدی حق تعالی ائی رد ایلدی حتی و حتی ایل حضرت رسول الله صلی الله علیه
 و سلم یقین اولدی بو جمهور قولیدر انتی و تدلی ده اوج قول واردر قول اول
 اولدر که دنا و تدلی بر معنایه در کوپاکه قرب فقرب ویندی مصنف دیکه
 قرآ دیکه معنی ثم تدلی و دنا دیکدر لکن چکنم ایکی فعلک معنای بر اوله
 سن المکر قفک تک تقدیمی مراد ایدر ک جایزدر مثلاً دیرسن دنا
 فقرب و قرب فدنا و شتمنی فاس و اس آف شتمنی انتی قول ثانی
 اولدر که تدلی یو قاریدن اشعه اینکدر صاحب نهاییه دیکه فی حدیث الانس
 فقل فکان قاب قوسین التدلی التور من العلو و قاب القوس قدره
 الضمیر فی تدلی لجبریل علیه السلام انتی بو قول اوزره کلامده تقدیم
 و تأخیر واردر تقدیری ثم تدلی من الافق فدنا من البنی صلی الله علیه و سلم
 دیکدر قول ثالث اولدر که دنا حضرت قرنی قصد ایتدی و تدلی اکا نازل اولدی

معانسه در پس دنا فتلی جبریل علیه السلام حضرت رسول الله
صلی الله علیه وسلم قربی قصد ایتدی و اولدوغنی مکاندن تخرک ایتدی
و حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم نازل اولدی دیکدر فکان قَاب
فوتسین او آدنی صاحب لباب دیرکه بونده ایکی مضاف محذوفدر
و انکر تقدیر لرندن لابد در تقدیری فکان مقدار مسافه قرینه منه
مقدار مسافه قَاب فوتسین دیکدر امام فخر الدین الرازی دیرکه
ای فکان بین جبریل و محمد صلی الله علیه وسلم مقدار فوتسین او اقل
انتی قَاب قدر معانسه در هذا قَاب هذا ای قدره و مثله و اجدی دیرکه
عند الجمهور فوتس ایله مراد انکله یعنی اولان سنه در حاصلی یا یذیر
و بعضیلر دیرکه انکله مراد ذرا غدر انتی ابن جویر و ابن المنذر مسعودی
فوتسین مراد ذراع اولدوغنی روایت ایتدیلر ابن حجر دیرکه راجع اولان
بو قول اولق مناسب در طبرانی و ابن مردویه و الضیاء المقدسی سند
صحيح ایله ابن عباس بن رضاه عنهما روایت ایدر که قَاب قدر در
و فوتسین ذراعیندر و کلمه او ده اختلاف ایتدیلر بعضیلر دیرکه
اول بونده بل معانسه در او آدنی بل هو آدنی من القدر المذكور دیکدر
و بعضیلر دیرکه شک ایچو نذر آئی یہ نسبتله یعنی بایملر نه تقارب
اولدوغیچون آئی انده شک ایدر و بعضیلر دیرکه و او معانسه در
ابن القيم دیرکه او بونده شک ایچون دیکدر بلکه قدر مسافه فی و انوک
البته ایکی فوتس او زینه زیاده اولماه سینی تحقیق ایچو نذر و بونک
مثالی

مثالی خدا نیک و استسناده الی مائتة الف او یزیدون قولیدر زیر بونده او
عدد مذکور و انکر یوز بیکدن ناقص اولماه لرینی تحقیق ایچو نذر مصنف
دیرکه بو قول سابقا ذکر اولان اقوال ثلثه دن حسن و الطف و ادق
و اشرف فائده و ابن کثیر بونکله جزم ایتدی آدنی افعل تفضیلدر و مفضل علیه
محذوف در تقدیری او آدنی من قَاب فوتسین دیکدر بونکله تفسیر او زینه
حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقین اولان و انکله حضرت رسول
ما بینده ایکی فوتس مقداری قالن جبریل علیه السلام اولور مصنف
رحمه الله دیرکه **تنبیه** هذا الذي قلناه من ان هذا المقرب الذي
كان بينه وبين محمد صلی الله علیه وسلم قَاب فوتسین او آدنی آتیا هو
جبریل نقلة القاضی عن الجمهور و قال الحافظ عماد الدین بن کثیر انه هو الصحيح
فی التفسیر كما دل علیه كلام اكابر الصحابة قال ابن القيم لان جبریل هو
الموصوف بما ذكر من اول السورة الى قوله و لقد آراه نزلة اخى عند سورة
المنتهى هكذا فسرته النبي صلی الله علیه وسلم فی الحديث الصحيح عايشة قالت
عايشة رضاه عنهما سألت رسول الله صلی الله علیه وسلم عن هذه الآية
فقال ذاك جبریل لم آره فی صورة التي خلق عليها الا مرتين رواه مسلم
ولفظ القرآن لا يدل على غير ذلك من وجوه الاول انه قال علمه شديد
القوى و هذا جبریل الذي وصفه بالقوة فی سورة التکویر الثاني انه قال
ذو مرة ای حث خلق و هو الکريم فی سورة التکویر الثالث انه قال
استوى بالافق الاعلى و هی ناحية السماء العليا و هذا استواء جبریل

و در وجه اول صلاحت و جهت ثانی سندن و امتکدن اول انبیادن برسی
جنت داخل اولماز قولیدر وجه ثالث ماعنوی اوزره در و مراد جبریل
علیه السلام جمیع کتور دیکسی سنه در حافظ ابن حجر رحمه الله دیر که کثر سلفک
کلامی دلالت ایدر که اولی اوحی فعلک فاعلی خدا اوله و عجدن مراد
حضرت محمد اوله پس تقدیری فاعلی الله تعالی الی عجده محمد صلی الله علیه و سلم
بواسطه جبریل علیه السلام دیکدر **ما کذب الفؤاد ما رأی** هشتم
و ابو جعفر کذب فعلی تشدید ذال ایل قرآت ایتدیر معنای ما کذب
فؤاد محمد ما آه دیکدر ای الذی آه محمد صلی الله علیه و سلم بعینه صدقه
قلبه و لم یکره ای لم یقل له انه خیال لا حقیقه له پس ما ثانیه موصوله در
و کذب فعلک مفعولیدر و عاید محذوفدر و ای فعلک فاعلی حضرت
رسول الله اجمد صلی الله علیه و سلم و جمهور کذب قرآت ایتدیر
تخفیف ذال ایل پس اگر اول نفید مقتدی ای ما رأی اعرابین
محلا منصوب انوک مفعول به صریحیدر و ما موصوله در و عاید محذوفدر
زیرا عاید منصوبک حذفی جایزدر و فؤاده اولان الف و لام عهدیچوندر
تقدیری ما کذب فؤاده الذی آه بصره او الذی آه بقلبه دیکدر
و جایزدر که ما مصدریه اوله تقدیری ما کذب فؤاده وینه دیکدر ابن القیم
دیر که ایکی تقدیر اوزره اول ویت قبلک ویت بصره موافقت مطابقت
و انکر هر یک صاحبی تصدیقندن اخبار در و بمعنی قرآت تشدید
ایله ظاهر در انتی اگر دیور کیم قلبیه کوزدوکی سنیه قلبی کذب

دیدر دیمک معنای نذر جواب اولدر که ان کان کاه اولدر که برسنه
تخیل کاذب ایل تخیل ایدر یعنی ای اولدوغی سنه کذب خلافی اوزره
تصویر ایدر و قلبی ای انده کذب ایدر یعنی ای اولدوغی صورت
اوزرینه کوزتر پس کذب قلبه و کذب ظنه وینور و اگر نفید مقتدی
اکل ایسه ما اسقاط خافض اوزره منصوب اولدر تقدیری فیما آه
دیکدر و مریضه اختلاف اولدی بعضیلر جبریل علیه السلام در دیدیر
و بعضیلر آیات عجیبه در دیدیر و بعضیلر خدا در دیدیر فاضی بیضاوی
دیر که ما کذب الفؤاد ما رأی بصره من صورة جبریل او الله تعالی
ای ما کذب بصره بما حکاه له فان الامور القدسیه تدرك اولاً بالقلب
ثم ينتقل منه الى البصر ای ما قال فؤاده لما آه لم اعرفک ولو قال ذلک
کان کاذبا لانه عرفه بقلبه كما آه بصره او ما آه بقلبه والمعنی لم یکن
تخیلا کاذبا ویدل علیه انه علیه السلام سئل هل آیت ربک فقال
آیته بفؤادی و قرئ ما کذب ای صدقه و لم یثک فی انتی عربی جبریل
و یا خود آیات عجیبه در دینکر قوللری اوزره و ویت بصریه در بلا خلاف
و خدا در دینکر قوللری اوزره انده اختلاف وارد در بعضیلرک عندلرنه
بصریه در و بعضیلرک عندلرنه قلبیه در کما سیانی **افتارونه علی ماری**
خطاب حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم جبریلی و یا خود خدای
و ویتنی انکار ایدن مشرکله در حمزه و کاسی و خلف و یعقوب
افتارونه و باقلری افتارونه قرآت ایتدیر و ما آه مرادن مشتقد

و مرآة الجلال معانیه در صاحب نهاییه دیگر که فيه لا تمارون في القرآن فان المرأه
 فيه كفر المرأه الجلال والتماری والمماراة المجادلة علی مذاهب الشک والریة
 اننی پس افتخار و نه علی مایری افتخار دلونه علیه دیگر و حق فی ایل
 تقدیه اولمغیدی لکن اکا غلبه معناسی تضمین اولنوب فی ایل تقدیه
 اولندی زیراماری و جاهد فعلیله خصمک غلبه سنی قصد ایدر لر
 افترونه ماریه فمیه قولننن مأخوذ در معناسی افتعلونه فی المرأه دیگر
 و یاخود مرأه حقه قولننن مأخوذ در معناسی افتخار و نه دیگر زیرامرأه
 حقه حجه دیگر ابن القیم دیگر که حق سبحانه و تعالی حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم کورد و کی نسک اوزینه مکابره لرینی انکر
 اوزرینه انکار ایدی ته کیم جاهلک اوزرینه عالمه مکابره سی وانوک
 بلد و کی نسک اوزرینه انوک محاراتی انکار اولنور **و لقد رآه نزله اخوی**
عند سدره المنتهی و او عاطفه در و جایز در که حالیه اوله تقدیر
 کیف تجادلونه فیما رآه و هو قدر آه نزله اخری دیگر نزله نزولن
 مأخوذ در جلت جلوسن مأخوذ اوله و غی کبی و تصبیه اوج وجه
 وار در وجه اوله که ظرفیت اوزرینه منصوبه در زیر فعل اسم
 مره در پس اعرا به حکمی انوک حکمی کبیر وجه مائی اوله که حال منصوبه
 واقع اولان مصدرک نصیبه منصوبه در تقدیری رآه نازل نزله اخری
 دیگر وجه ثالث اوله که مصدریت اوزرینه منصوبه در تقدیری مره
 اخوی دیگر و اخری بونن اول بر و تیک سبقی اوزرینه دلالت ایدر

و عند ظرف مکان در و عالمی رای فعلیدر و سدره مک منتهایه اضافتی
 شینگ مکانه اضافتی قبیلند نذر اشجار بنده کذا کبی خلافتک علمری
 و عملری منتهی اوله و غیچون و یاخود فوقن نازل و تختن صادر
 اولان انده انتها بولد و غیچون بواسطه تسمیه اولندی اولکی و جهی
 ابن جری کعبدن رضایه عنه نقل ایدی و ایلمچی و جهی سلم ابن مسعود
 روایت ایدی **عند حاجه الماوی** و قطبی دیگر که بوکلام جت ماوانک
 موضعنی و انوک سدره المنتهی عند نده اوله و غنی لغز فیدر و اول
 عرشک صاغ جاننده در و اکاجت ماوی دیند و کی اهل تقوانک
 و یاخود ازواج شهمانک اکاز و لریچو نذر صاحب بآب دیگر
 عند حاجه الماوی جمله ابتدایه موضع حالده و احسن اولان اوله که
 حال ظرف در وجه الماوی انوک فاعلیدر **اذ یغشی السدره یغشی**
 صاحب باب دیگر که اذ رآه فعلیله منصوبه در پس تقدیری رآه وقت
 غشیان السدره غشیها دیگر و سند الیه اسم موصول
 ایرادی تعظیم و کثیر ایچو نذر ته کیم اول کتب معاینه معلوم و مقرر در
 و امام آذاده عامل مؤخر مانع البصر اولما غر تجوز ایدی و غشی استر
 دیگر و غواشی بوند نذر و ایتان معانیه و غی کلور فلان یغشا ناکل
 وقت دینور یاتینا معانیه و بونده ایکی وجه جایز در و سدره لی
 غشی ایدن سنده اختلاف ایدر بعضیلر ملائکه در دیدر بعضیلر
 التوئدن فرشتدر دیدر بعضیلر التوئدن جرآه در دیدر و جمله سیکله

از واره اول شد و واقف اولی است که شیخ در المنثور نامده
 تفسیر نه مراجعت آنکه **ما راع البصر و ما طغى** ربع میل معنای در
 و طغیان تجاوز معنای در قاضی بیضاوی دیگر که ما مال بصر رسول الله
 صلی الله علیه وسلم عماره و ما طغى و ما تجا و نه انتی و ابن القیم دیگر که قال
 ابن عباس ما راع البصر بینا و لا شمالا و لا جاوز ما مر به انتی صاحب لباب
 اما تابع اولوب دیگر که ما طغى یکی وجهه محتمل و وجه اول و دیگر که اول بر جمله
 مستقله کی عطف و وجه ثانی اولد که اول جمله مقدره کی بر جمله کن اوزرب
 عطف پس جمله مستقله به مثال فوج زید و دخل عمر و کبی و مقدره به
 فوج زید و دخل کبی پس بونده یکی وجهه جازر و وجه اول اوزره کانه
 حق تعالی ما راع بصر محمد و ما طغى محمد بسبب الایقات ویدی و وجه
 ثانی ظاهر در **لقد رای من آیات ربّه الکبری** لام موطئه قسم در
 و کبری ده یکی وجهه وارد و وجه اولد که الکبری رای فعلک مفعولید
 و من آیات ربّه الی بیاندر یعنی انذن حاکم و اوزربینه مقدم اول شد تقدیری
 و الله لقد رای الکبری من آیات ربّه دیگر وجهه ثانی اولد که الکبری آیات
 صفت در رای فعلک مفعولی محذوف قدر تقدیری شیئا من آیات ربّه
 دیگر و یا خود مفعولی آیات در و من صلّه در تقدیری لقد رای آیات ربّه الکبری
 دیگر کبری الکبر مؤنث در وی الامام احمد و الترمذی و صحیح عن عبد الله
 ابن مسعود در ضراعه عنه قال رای جبریل فی صله من رفرق قد ملا بین
 السماء و الارض حافظ ابن حجر دیگر که بور و انشله رفرق در مراد حله اولد و غی

بر جمله مستقله

معلوم

معلوم اولور و بولوی خدا کن عود جل متکین علی رفرق خضر قولی نماید
 ایدر انتی صاحب بنایه بیور که فی حدیث و فایه صلی الله علیه وسلم
 رفرق الرفرق فرأینا وجهه کانه و رقه الرفرق البساط و الستر اوشیئا
 کان یحب بینهم و بینہ و کلاما فضل من شیء فثقی و عطف فهور رفرق
 و منه حدیث ابن مسعود فی قوله تعالی لقد رای من آیات ربّه الکبری
 قال رای رفرقا خضر الباقی ای بساطا و قبل فرشتا و منهم من جعل
 الرفرق جمعا واحدا و رفرقه و جمع الرفرق رفراف و قد قرئ به متکین
 علی رفراف خضر و فی حدیث المعراج ذکر الرفرق و اراده البساط
 و قد قال بعضهم الرفرق فی الاصل ما کان من الدیاج و غیره و قیفا
 حسن الصنیعة ثم التبع فی انتی حاصلی اول کجه حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم کورد و کی بعض آیات کبری صورت اصلیه سی اوزربینه
 الی یوز قادیله جبریل علیه السلام و افرق سمائی سده ایش برشل
 بساط در و الله اعلم **لطیفه ثالثه قصه معراجی بیان ایدر امام**
احمد و بخاری و مسلم و نسائی و ابن جریر و ابن مردویه طریق قاده
 انس بن مالک در ضراعه عنه روایت ایدر که اکا مالک بن صفصه
 ضراعه عنه و دیگر که ان النبی صلی الله علیه وسلم حدّثهم عن لیلة
 اسری به قال بینا انا فی الحطیم و ربنا قال فی الحجر مضطجعا اذ انما لی آت
 فقد قال و سمعته یقول فشق ما بین یده الی یده فقلت للجارود
 و هو الی جنبی ما یعنی به قال من ثغرة کخره الی شجرة و سمعته یقول من قصه

إلى شجرة فاستخرج قلبي ثم أتيت بطست من ذهب مملوءة إيماناً فغسل
قلبي ثم جئت ثم أعيد ثم أتيت بدابة دون البغل فوق الحمار أبيض فقال له
الحمار ذو البراق يا أبا حمزة قال الشئ نعم يضع خطوه عند أقصى طرفه
فحملت عليه فالتفت لي جبريل حتى أتى السماء الدنيا فاستفتح فقبل مني
قال جبريل قیل ومن معك قال محمد قیل وقد أرسل إليه قال نعم قبل
مرجبا به فنعى المجي جاء ففتح فلما خلصت فاذا فيها آدم فقال هذا أبوكم
آدم فسلم عليه فسلمت عليه فرد السلام ثم قال مرجبا بالابن الصالح والنبى
الصالح ثم صعدي حتى أتى السماء الثانية فاستفتح قیل من هذا قال جبريل
قیل ومن معك قال محمد قیل وقد أرسل إليه قال نعم قبل مرجبا به فنعى
المجي جاء ففتح فلما خلصت فاذا يحيى وعيسى وهما ابنا الخالة قال
هذا يحيى وعيسى فسلم عليهما فسلمت فردا السلام ثم قال مرجبا بالاخ
الصالح والنبى الصالح ثم صعدي الى السماء الثالثة فاستفتح قیل من هذا
قال جبريل قیل ومن معك قال محمد قیل وقد أرسل إليه قال نعم قبل
مرجبا به فنعى المجي جاء ففتح فلما خلصت فاذا يوسف قال هذا يوسف
فسلم عليه فسلمت عليه فردا السلام ثم قال مرجبا بالاخ الصالح والنبى الصالح
ثم صعدي حتى أتى السماء الرابعة فاستفتح قیل من هذا قال جبريل
قیل ومن معك قال محمد قیل وقد أرسل إليه قال نعم قبل مرجبا به فنعى
المجي جاء ففتح فلما خلصت فاذا إدريس قال هذا إدريس فسلم عليه
فسلمت عليه فردا السلام ثم قال مرجبا بالاخ الصالح والنبى الصالح ثم صعدي

حتى

حتى أتى السماء الخامسة فاستفتح قیل من هذا قال جبريل قیل ومن معك
قال محمد قیل وقد أرسل إليه قال نعم قبل مرجبا به
فنعى المجي جاء فلما خلصت فاذا هرون قال هذا هرون فسلم عليه
فسلمت عليه فردا السلام ثم قال مرجبا بالاخ الصالح والنبى الصالح ثم صعدي
حتى أتى السماء السادسة فاستفتح قیل من هذا قال جبريل قیل ومن معك
قال محمد قیل وقد أرسل إليه قال نعم قبل مرجبا به فنعى المجي جاء فلما خلصت
فاذا موسى قال هذا موسى فسلم عليه فسلمت عليه فردا السلام ثم قال مرجبا
بالاخ الصالح والنبى الصالح فلما تجاوزت كفي قیل له ما نيكيت قال أنكى
لأن غلاما بعث بعدي يدخل الجنة من أمته أكثر من يدخلها من امتي
ثم صعدي الى السماء السابعة فاستفتح جبريل قیل من هذا قال جبريل
قیل ومن معك قال محمد قیل وقد بعث إليه قال نعم قبل مرجبا به فنعى المجي
جاء فلما خلصت فاذا إبراهيم قال هذا أبوكم إبراهيم فسلم عليه
قال فسلمت عليه فردا السلام ثم قال مرجبا بالابن الصالح والنبى الصالح
ثم رفعت لي سدرة المنتهى فاذا بنوها مثل قلال النخيل واذا ورقها مثل
أذان البقرة قال هذه سدرة المنتهى واذا اربعة أنهار نهران باطنان
ونهران ظاهران فقلت ما هذا قال يا جبريل قال أما الباطنان فنهران في الجنة
وأما الظاهران فالنيل والفرات ثم رفعت لي البيت المعمور ثم أتيت بآباء
من خمر وآباء من لبن وآباء من عسل فأخذت اللبن فقال هي الفطرة
التي أنت عليها واتك ثم فرضت على الصلوات خمسين صلاة

كُلَّ يَوْمٍ فَرَجْتُ فَمَرَّتْ عَلَى مُوسَى فَقَالَ بِمُ أَمَرْتُ قَالَ أَمَرْتُ بِحَسْبِ صَلَاةٍ
 كُلَّ يَوْمٍ قَالَ إِنَّ أَمْرَكَ لَا تَسْطِيعُ خَمْسِينَ صَلَاةً كُلَّ يَوْمٍ وَإِنِّي وَاللَّهِ قَدْ جَرَّبْتُ
 النَّاسَ قَبْلَكَ وَفَالَجْتُ بَنِي إِسْرَءِيلَ أَشَدَّ الْعَاجِلَةِ فَارْجِعْ إِلَى رَبِّكَ
 فَاسْأَلْهُ التَّخْفِيفَ لِأَمْرِكَ فَرَجْتُ فَوَضَعَ عَنِّي عَشْرًا فَرَجْتُ إِلَى مُوسَى فَقَالَ
 مِثْلَهُ فَرَجْتُ فَوَضَعَ عَنِّي عَشْرًا فَرَجْتُ إِلَى مُوسَى فَقَالَ مِثْلَهُ فَرَجْتُ
 فَوَضَعَ عَنِّي عَشْرًا فَرَجْتُ إِلَى مُوسَى فَقَالَ مِثْلَهُ فَمَرَّتْ بِعَشْرِ صَلَوَاتٍ كُلَّ يَوْمٍ
 فَرَجْتُ فَقَالَ مِثْلَهُ فَرَجْتُ فَمَرَّتْ بِخَمْسِ صَلَوَاتٍ كُلَّ يَوْمٍ فَرَجْتُ إِلَى مُوسَى
 فَقَالَ بِمُ أَمَرْتُ فَلْتِ أَمَرْتُ بِخَمْسِ صَلَوَاتٍ كُلَّ يَوْمٍ قَالَ إِنَّ أَمْرَكَ لَا تَسْطِيعُ
 خَمْسَ صَلَوَاتٍ كُلَّ يَوْمٍ وَإِنِّي قَدْ جَرَّبْتُ النَّاسَ قَبْلَكَ وَفَالَجْتُ بَنِي إِسْرَءِيلَ
 أَشَدَّ الْعَاجِلَةِ فَارْجِعْ إِلَى رَبِّكَ فَاسْأَلْهُ التَّخْفِيفَ لِأَمْرِكَ قَالَ سَلْتُ رَبِّي
 حَتَّى اسْتَجِيبْتُ وَلَكِنْ ارْضَ وَأَسْكُنْ قَالَ فَلَمَّا جَاوَزَتْ نَادَى مُنَادٍ امْضِي
 فَرَضِيَّتِي وَخَفَّفْتُ عَنْ عِبَادِي يَعْنِي النَّاسَ بَنَ مَالِكٍ ضَرَاهُ عَنْهُ دِيرَكَ
 بِكَ مَالِكُ بْنُ صَوَّعٍ ضَرَاهُ عَنْهُ دِيرَكَ بِدَرَسْتِي حَضَرْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ انْمَرَهُ كُنْ وَابِلَهُ إِسْرَى أَوْلَدَ وَغَى كَيْجَه دَنْ خَبَرُ وَيردِي دِيرَكَ بَنَ
 حَظِيمَةً وَيا خُودِ حَجْرَةٍ شَكَّ قَادَهُ دَنْ مَضْطَجَعٍ أَوْلَدَ وَغَمَّ حَالَهُ يَعْنِي
 يَأْنِ يَأْنِ وَغَمَّ حَالَهُ بِكَ بِرُكْبَةٍ كَرَامُ جَبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ دَرَكَلَدِي بِسِ
 بُونَكُ بِأَيْشِي بُونَكُ دَكْ شَوْقُ أَيْدِي بَنَ جَارُ وَدَهْ حَالُ بُونَكُ أَوْلَ بَنَمُ جَانِمُ
 مَائِلُ أَيْدِي يَعْنِي بِكَ بِقَيْنِ أَيْدِي دِيرَكَ نَكْ بُونَكُ بِأَيْشِي بُونَكُ دَكْ شَوْقُ
 أَيْدِي قَوْلِيكَ مُرَادِي نَذَرُ جَارُ وَدِيرَكَ نَكْلَهُ نَكْ مُرَادِي بُونَا زَيْنَكُ

چو تُوَرْدَن قاصِغنه دَك دِيرَكَ بِسِ اَوَّلِ آتِي كِه جِرِيلِدِر عَلَيْهِ السَّلَامُ بَنَمُ
 قَلْبِي اسْتَحْجَجَ اَيْدِي صُكْرَه بِكَ اِيْمَانِ اَيْلَه مَمْلُوءُ التَّوَنَدَن بِرُكْبَتِ كُتُورَلَدِي
 وَ قَلْبِي غَمَّ اَوْلَدِي وَ غَمَّ اِيْدِي جَبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ اَيْدِي مَسْكَمُ وَ كِتَابُ
 صَلَواتِه بخاری ذکر ایتدیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم قلب
 شریفی در مزم صوبه غسل اولندی زیرا اول میبایست افضلیه روانه تقوت
 قلب و ارد در و صکره اول اذخال اولندی و صدر مقدس دن موضع
 اعاده اولندی بعده بجا بغلدن کو بک و حمار دن بویک آق کو نلو
 بر دانه کتورلدی جَارُ وَ دَانَه دِيرَكَ اَوَّلِ بِرَاقِمِدِر یا اَبَا حَمْرَه اَنَسَ دِيرَكَ
 نَعْمُ اَوَّلِ بِرَاقِمِدِر دِيرَكَ کُوزَنِيکَ نَهَائِي عِنْدَه قُور يَعْنِي اَيَا غَنِي کُوزِي کُورَدُو
 مَحَاکِکَ اَنْتِهَاسَه وَضَعُ اِيْدِي بِسِ بَنَ اَنُکُ اَوَسْتَه بَنَدَمُ وَ بَهْلَه جَبْرِيلَ کَتَدِي
 حَتَّى سَمَاءِ دُنْيَا يَهْ وَ اَرْدِي بُو حَدِيثَه حَذَفُ وَ اَرْدَرِ زِيْرَ حَضَرْتُ رَسُولَ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَيْتَ الْمُقَدَّسِ دَخُولِي وَ اَنَدَه نَاَزَقْلَدُ وَ غَى يُوْقَدِرُ
 مَسْكَمُ وَ اَبْنِ اِلَى شَيْبَه وَ اَبْنِ حَرْدُويَه طَرِيقِي شَايَتَن اَنَدَن حَضَرْتُهُ
 وَ اَيْتِ اِيْدِي رَكْرَكَه اَنَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اَيْتِ بِالْبُرُقِ وَ هُوَ
 وَ اَيْتِ اَيْتُ طَوِيلُ فَوْقَ الْحَارِ وَ دُونَ الْبَغْلِ يَضَعُ حَافِرُهُ عِنْدَ مَنْشِي طَرَفِهِ
 فَرَكْبَتُهُ حَتَّى اَيْتِ بَيْتَ الْمُقَدَّسِ وَ لَبَّيْهُ بِالْحَلَقَةِ الَّتِي رَبَطَ بِهَا الْاَنْبِيَاءُ
 ثُمَّ دَخَلْتُ الْمَسْجِدَ فَصَلَّيْتُ فِيهِ رَكَعَتَيْنِ ثُمَّ رَجَعْتُ فَجَاءَنِي جَبْرِيلُ بِاَنْبَاءٍ
 مِنْ خَيْرٍ وَ اَنْبَاءٍ مِنْ لَبْنٍ فَاحْضَرْتُ اللَّبْنَ فَقَالَ جَبْرِيلُ احْضَرْتُ الْفَطْرَةَ
 ثُمَّ عَرَّجَ بِنَا إِلَى السَّمَاءِ اَلَّذِي نَبَا الْحَدِيثُ بِوَحْدَتِ شَرِيفَه وَ غَى حَذَفُ وَ اَرْدَرِ

زيرا انبيا ايله نماز قلدوغنى و انزه امام اولدوغنى يوقدر ابو يعلى و ابن عسکر
 ائم نامیدن ضراعه عنهما و ايت ايدر که قالت قال رسول الله صلى الله
 عليه وسلم انتهينا الى بيت المقدس فاوثقته بالخلفه التي كانت الانبياء
 توثق بها فستر لي بهط من الانبياء منهم ابراهيم موسى وعيسى فصلت
 بهم و كلمتهم الحديث و ابن سعد و ابن عسکر عبدالله بن عمرو بن
 و ائم سکه دن و عايت و ائم نامیدن و ابن عباس بن ضراعه عنهم
 و ايت ايدر که خرج معي جبريل لا يغوييني ولا افوتني حتى انتهى
 الى بيت المقدس فالى البراق الى موقف الذي كان يقف فرابط فيه
 وكان مرتبط الانبياء و رايت الانبياء جمعوا الى فرايت ابراهيم و موسى
 و عيسى فظننت انه لا بد من ان يكون ائمة فقدمني جبريل
 حتى صليت بين ايديهم و سالتهم فقالوا بعثنا بالتوحيد الحديث
 و ابن ابى حاتم يزيد بن ابى مالك طريف بن الحسن ضراعه عنه و ايت
 ايدر که فلم البت الا سير حتى اجتمع الناس كثير ثم اذن مؤذن و اقيمت
 الصلاة فقمنا صفوفنا ننظر من يؤمننا فاخذ بيدي جبريل فقدمني
 فصلت بهم فلما انصرف قال جبريل يا محمد اتدري من خلفك
 قلت لا قال صلى خلفك كل نبي بعث الله ثم اخذ بيدي فصعد بي السماء
 الحديث **عود** پس جبريل سماك فتحي طلب ايلدي يعني باب
 سمائي قرع ايتدي اكا بو قيوبي قرع ايدن كيدر و يندي يعني خازن
 سما قيوبي دق ايدن سوا ال ايتدي جبريل كند و اولدوغنى

بلدردى خازن و سنكله كيم و اوردردى جبريل محمد و اوردردى خازن
 و اكا عروج ايچون ارسال اولنديديدي جبريل ارسال اولنديديدي
 خازن مرجا انكله كلدو كي كلش نه كو كجك كلشردديدي پس اول
 كوك قيوبي اچدي و قاكيم بن سما و نيايه و اصل اولدم ناكاه انده
 ادم ملاقات ايندم بجا جبريل بو سنك بزرگ آودرد اكا سلام وير
 و يدي زيرا مار قاعد اولانه سلام ايده و يزر اگر مار قاعدن افضل ايد
 پس ادم سلام ويردم و اول بنم اوزريه سلامي و ايتدي بعده
 بجا مرجا بالا بن الصالح و البني الصالح و يدي صكره جبريل بنملا صعود
 ايندي حتى ايكنجي سمائه و اصل اولدي و انوك قيوبي اچله سني
 و يدي يعني قيوبي دق ايتدي خازن بو قيوبي دق ايدن كيدر و يدي
 جبريل كند و يي بلدردى خازن و سنكله كيم و اوردردى جبريل بنملا
 محمد و اوردردى خازن و اكا عروج ايچون ارسال اولنديديدي
 جبريل بنم ارسال اولنديديدي خازن مرجا انكله كلدو كي كلش
 نه كو كجك كلشردديدي پس خازن قيوبي اچدي و قاكيم بن ايكنجي
 كوك و اصل اولدم ناكاه انده يحيى ايله عيسايه كه المر بر خاله او غلتر يدر
 ملاقات ايندم جبريل بو يحيى ايله عيسايه در انزه سلام ويرديدي
 پس بن انزه سلام ويردم بنم اوزريه سلامي و ايتدي بزرگ
 بجا مرجا بالبني الصالح و الاخ الصالح و يدر بعده جبريل بنملا اچنجي
 كوك صعود ايتدي پس انوك قيوبي اچله سني طلب ايدر

خازن بوکیمدر دیدی جبریل کند وی بدر دی خازن و سنکله کیم واردر
 دیدی جبریل محمد واردر دیدی خازن و عروج ایچون اکا رسال
 اولندی دیدی جبریل نعم رسال اولندی دیدی خازن مرجبا
 انوکله کلد وکی کلش نه کوکج کلشدر دیدی پس اول قیوی
 اچدی و قناکیم بن اوچجی کوکه واصل اولدم ناکاه انده یوسف ملاقات
 ایتدم جبریل بو یوسفدر اکا سلام ویر دیدی پس بن اکا سلام
 ویردم و اول بنم اوزریمه سلامی رد ایتدی صکره بجا مرجبا بالنی الصالح
 والاخ الصالح دیدی بعده جبریل بنمعه صعود ایتدی حتی دور دخی
 کوکه واصل اولدی پس انوک اچلمه سنی دیکدی خازن بوکیمدر دیدی
 جبریل کند وی بدر دی خازن و سنکله کیم واردر دیدی جبریل محمد
 واردر دیدی خازن و عروج ایچون اکا رسال اولندی جبریل نعم
 رسال اولندی دیدی خازن مرجبا انوکله کلد وکی کلش نه کوکج
 کلشدر دیدی پس اول قیوی اچدی و قناکیم بن دور دخی کوکه
 واصل اولدم ناکاه انده اوزریمه ملاقات ایتدم جبریل بو ادر سدر
 اکا سلام ویر دیدی پس بن اکا سلام ویردم و اول بنم اوزریمه
 سلامی رد ایتدی صکره بجا مرجبا بالاخ الصالح و بالنی الصالح دیدی
 بعده جبریل بنمعه صعود ایتدی حتی بشنجی کوکه واصل اولدی پس
 انوک اچلمه سنی دیکدی خازن بوکیمدر دیدی جبریل کند وی بدر دی
 خازن سنکله کیم واردر دیدی جبریل محمد واردر دیدی صلی علیه و سلم

خازن و اکا عروج ایچون رسال اولندی دیدی جبریل نعم رسال
 اولندی دیدی خازن مرجبا انوکله کلد وکی کلش نه کوکج کلشدر دیدی
 پس اول قیوی اچدی و قناکیم بن بشنجی کوکه واصل اولدم ناکاه انده
 هر و نه ملاقات ایتدم جبریل بو هر و نذر اکا سلام ویر دیدی پس بن
 اکا سلام ویردم و اول بنم اوزریمه سلامی رد ایتدی صکره بجا مرجبا
 بالاخ الصالح و بالنی الصالح دیدی بعده جبریل بنمعه صعود ایتدی حتی
 البتجی کوکه واصل اولدم پس انوک قیوسی و ق ایتدی خازن بوکیمدر
 دیدی جبریل کند وی بدر دی خازن و سنکله کیم واردر دیدی جبریل
 محمد واردر دیدی خازن و اکا عروج ایله رسال اولندی دیدی جبریل
 نعم رسال اولندی دیدی خازن مرجبا انوکله کلد وکی کلش نه کوکج
 کلشدر دیدی پس اول قیوی اچدی و قناکیم بن البتجی کوکه واصل اولدم
 ناکاه انده موسی یه ملاقات ایتدم جبریل بو موسی در اکا سلام ویر
 دیدی پس بن اکا سلام ویردم و اول بنم اوزریمه سلامی رد ایتدی
 صکره بجا مرجبا بالاخ الصالح و بالنی الصالح دیدی و قناکیم بن الی تجاوز
 ایتدم اول اقلدی اکا ندن اغلرس دیندی دیدیکه اغلرم زیر بر غلام
 بندن صکره بعث اولندی انوک امتدن جسته بنم امتدن زیاده داخل
 اولور معلوم اولور کیم موسی علیه السلام بجا سی حدا کلد حاشا
 و کلا بلکه انوک بجا سی امتدن حاصل اولان کثرت مخالفت سببیل
 اوزریمه رفیع درجات مترتب اولان آخر ک فاتی اوزریمه اسف

فَرَضَتْ عَلَى الصَّلَاةِ وَاقْدَرُ وَصَحَّحَ مَسْمُودَهُ فَرَضَ اللَّهُ عَلَى خَمْسِينَ صَلَاةً
 ذَكَرَ أَوَّلُهُمْ وَبِخَارِي كِتَابِ صَلَاةٍ ثُمَّ عَرَّجَ بِي حَتَّى ظَهَرَتْ لِمُسْتَوَى
 أَسْمَعَ فِيهِ صُرَاةً لَا قَلَامَ لِقَطْنِي زِيَادَةً أَيْمَنَ رِجْلِي بَنِي رَجُوعٍ أَيْتَمَ
 وَمُوسَى بِهِ أَوْغَرَادِمَ مُوسَى بَكَائِيلَ أَمْرًا وَلَنْدَكِ دِيدِي حَضْرَتِ رَسُولِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دِيدِيكَ بَنِي أَكَا دِيدِيكَ هَرَكُونَ أَلَمِي وَقْتُ نَازِيلِهِ أَمْرًا
 أَوْلَدِمَ مُوسَى بَكَائِيلَ أَمْرًا هَرَكُونَ أَلَمِي وَقْتُ نَازِيلِهِ قَلَمُغَ
 طَاقَتْ كُتُورُغَرُورَ وَبِدَرَسْتِي بَنِي وَأَنَّهُ خَلَقِي سَنَدَنَ أَوَّلَ تَجَرُّبَةٍ أَيْتَمَ
 وَبَنِي أَسْرَائِيلَ أَشَدَّ مُعَالَجَةٍ أَيْلَهُ مُعَالَجَةٍ أَيْلَدِمَ رَجُوعٍ رَجُوعٍ أَيْلَهُ وَأَنْدَنَ
 أَمْرًا أَيْچُون تَحْفِيفٍ دِيلَهُ رَجُوعٍ رَجُوعٍ أَيْلَدِمَ وَأَوَّلَ بَنَدَنَ أَلَمِي
 وَقْتُ نَازِيلِهِ أَوْنِ وَقْتُ نَازِيلِهِ اسْقَاطِ أَيْلَدِي رَجُوعٍ مُوسَى بِهِ رَجُوعٍ
 أَيْتَمَ وَأَوَّلَ بَكَائِيلَ أَلَمِي دِيدِي رَجُوعٍ رَجُوعٍ رَجُوعٍ أَيْلَدِمَ وَأَوَّلَ
 بَنَدَنَ فَرَقَ وَقْتُ نَازِيلِهِ أَوْنِ وَقْتُ نَازِيلِهِ اسْقَاطِ أَيْلَدِي
 رَجُوعٍ مُوسَى بِهِ رَجُوعٍ أَيْلَدِمَ وَأَوَّلَ بَكَائِيلَ أَلَمِي دِيدِي رَجُوعٍ رَجُوعٍ
 رَجُوعٍ أَيْتَمَ وَأَوَّلَ بَنَدَنَ أَوْتُوزَ وَقْتُ نَازِيلِهِ أَوْنِ وَقْتُ نَازِيلِهِ
 اسْقَاطِ أَيْلَدِي رَجُوعٍ مُوسَى بِهِ رَجُوعٍ أَيْلَدِمَ وَأَوَّلَ بَكَائِيلَ أَلَمِي دِيدِي
 دِيدِي رَجُوعٍ رَجُوعٍ أَيْتَمَ هَرَكُونَ أَوْنِ وَقْتُ نَازِيلِهِ أَمْرًا وَلَنْدَمَ
 رَجُوعٍ مُوسَى بِهِ رَجُوعٍ أَيْتَمَ وَهَرَكُونَ بَشَرِ وَقْتُ نَازِيلِهِ أَمْرًا وَلَنْدَمَ
 رَجُوعٍ مُوسَى بِهِ رَجُوعٍ أَيْتَمَ وَأَوَّلَ بَكَائِيلَ أَمْرًا وَلَنْدَكِ دِيدِي بَنِي
 هَرَكُونَ بَشَرِ وَقْتُ نَازِيلِهِ أَمْرًا وَلَنْدَمَ دِيدِمَ مُوسَى بِهِ دِيدِيكَ سَنَدَكِ

وَأَوَّلَ بَكَائِيلَ أَلَمِي دِيدِي
 رَجُوعٍ رَجُوعٍ أَيْلَدِمَ

أَمْرًا

أَمْرًا هَرَكُونَ بَشَرِ وَقْتُ نَازِيلِهِ قَلَمُغَ قَادِرَ وَكَلْمُورَ وَبِدَرَسْتِي بَنِي
 نَامِي سَنَدَنَ أَوَّلَ تَجَرُّبَةٍ أَيْتَمَ وَبَنِي أَسْرَائِيلَ أَشَدَّ مُعَالَجَةٍ أَيْلَهُ مُعَالَجَةٍ أَيْلَدِمَ
 رَجُوعٍ رَجُوعٍ أَيْلَهُ وَأَنْدَنَ أَمْرًا أَيْچُون تَحْفِيفٍ دِيلَهُ حَضْرَتِ رَسُولِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ دِيدِيكَ أَكَا دِيدِيكَ رَجُوعٍ سَوَّلَ وَكَلْمُورَ أَمْرًا
 رَجُوعٍ أَيْلَدِمَ وَكَلْمُورَ أَمْرًا وَتَسْلِيمَ أَيْلَدِمَ حَضْرَتِ رَسُولِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ دِيدِيكَ وَتَسْلِيمَ مُوسَى أَيْلَدِمَ بَرْنَادِي نَازِيلِهِ
 أَيْلَدِيكَ فَرَضِي مُرَافَقَ أَيْلَدِمَ وَعِبَادَتِنَ تَحْفِيفٍ أَيْتَمَ وَبِدَرَكِهِ بَوَكَلَامَ
 خَدَاكَ جَلَّ ذِكْرُهُ أَيْلَهُ أَسْرَادَهُ حَضْرَتِ رَسُولِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاسْقَاطِ
 سَوَّلَ وَكَلْمُورَ أَمْرًا أَيْلَدِمَ أَمْرًا أَمْرًا أَمْرًا أَمْرًا أَمْرًا
 مَعْلُومَ أَمْرًا أَيْلَهُ أَسْرَادَهُ صَلَوَاتِكَ أَوْنِ أَوْنِ اسْقَاطِ وَاسْقَاطِ
 وَرَوَايَتِ مَسْمُودَهُ بَشَرِ اسْقَاطِ أَوَّلَ وَاقْدَرُ وَأَنَّهُ تَعَالَى أَعْلَمُ
فصل خامس حديث معراجك شرحي بيانده در فصل
 بَشَرِ لَطِيفِي مَشْهُدِ **لطيفة اولی** غَنِيْبِ حَدِيثِكِ شَرْحِي بَيَانِ
 أَيْدِرَ قَامُوسِ صَاحِبِي دِيرَكِ الْحَجَرِ بِالْكَسْرِ الْعَقْلِ وَمَا حَوَاهُ الْحَطِيمُ الْمَدَارُ بِالْكَفَّةِ
 شَرْفَهَا تَعَالَى مِنْ جَانِبِ الشَّمَالِ وَبِوَرَكِ الْحَطِيمِ حَجَرِ الْكَفَّةِ أَوْ جَدَارَهُ
 أَوْ مَا بَيْنَ الرُّكْنِ الْأَسْوَدِ إِلَى الْبَابِ إِلَى الْمَقَامِ حَيْثُ يَخْطُمُ النَّاسُ لِلدُّعَاءِ
 وَكَانَتْ الْجَاهِلِيَّةُ تَخَالَفُ هُنَاكَ أُنْتَقَى حَافِظُ بَنِي حَجَرِ قَدَسَتْهُ دِيرَكِ
 بُونَدِهِ حَجَرِ مَخَاسِنِهِ دَرَقَاتِ مَفْتُوحَةٍ وَدَالِ مَهْلِكَةٍ مُشَدَّدَةٍ أَيْلَهُ
 بَرَسَنِي طَوَّاشِي أَيْتَمَرَ نَغْرًا مِثْلَهُ نَكِ ضَمِيرَ غَيْنٍ مَعْجَمِكِ سَكُونِيكَ

بُوَ غَايَ كَ چُشُورِيَه دِيرَ شِعْرَه شَيْن مُعْجَنَك كَسَرِي وَعَيْن مَهْلَك سَكُونِيَه
 عَاَه دِيكِر قَاسِق مَعَاَسَه وَاخُودَانُوك قِل تَدُو كِي يَزْدَر طَسْت
 طَاوَسَيْن مَهْلَتَيْن اِيْلَه لَكْن دِيكِر مَعْلُوه جَرَايَه طَتَك صَفِيَد
 يَزَا طَسْت مُوَشَه در اِيَا نَا تَمِيَرِيَت اوزَرِيَه مَنصُوبِدِر وَاكْهَنَك اِيَا نِلَه
 پَر اُولَمَاسِي جَايز دِر كَه حَقِيَقَه اُولَه يَزَا تَجْسِيَد مَعَالِي جَايز دِر وَايَز دِر كَه
 بَاب تَمِيْلَدَن اُولَه وَايَزَه سِي مَعْنُوِي يِي مَحْسُوس اِيْلَه كَشْفِدِر وَايَزَه يِي
 اَبِيض اِيْلَه صَفْلَنَد وَايَزَه مَرْكُوب اَعْتَبَارِيْلَه دِر وَايَزَه قِيَاس بِيضَا
 دِيكِر هُو اَلْبَرَق اسْتَفْهَام دِر اَنْدَن اَدَاة اسْتَفْهَام حَذْف اَوْتَشَدِر
 اَبَا حَمْرَه حَا مَهْلَك وَايَزَه مَعْجَنَك اِيْلَه اَنْكُ مَضْرُوبَه عَن كَنِيَه سِيَدِر حَطُو
 حَا مَعْجَنَك فَتْحِي وَايَزَه مَهْلَك سَكُونِيَه مَصْدَر دِر مَشِي مَعَاَسَه دِر
 صَاحِب قَامُوس دِر كَه حَطَا حَطُو وَاخْطُو وَاخْطَا مَقْلُوب مَشِي
 وَاخْطُوه وَايَزَه مَابَيْن الْقَدَمَيْن **ح** حَطُو وَاخْطُوات اَنْتِي وَايَزَه
 حَطُودَن مَرَاد اِيَا قَدْر اَقْصَى قَصُودَن اِسْم تَقْضِيْلَدِر اَبْعَد دِيكِر حَرْف
 طَا مَهْلَك نَك فَتْحِي وَايَزَه سَكُونِيَه كُوز دِيكِر صَاحِب قَامُوس دِر كَه اَلْطَرَف
 الْعَيْن لَاجْمَع لَآئِه فِي الْاَهْلِ مَصْدَر اَو اِسْم جَامِع لِلْبَصَر لَآئِيَتِي وَايَزَه جَمْع وَايَزَه
 اَطْرَاف اَنْتِي اِسْم مَعْنِي يَضَع جِلَه عِنْد مَشْتِي بَصَرَه اِي عِنْد مَشْتِي مَآيَرِي
 بَصَرَه دِيكِر بُو كَلَام بَرَاك وَايَزَه اَرْض اوزَرِيَه يُو رِيَد وَايَزَه دِلَالَت اِيَدِر
 وَايَزَه قَدَر اَسْل اِيَه قَوْلَدَن مَرَادِي اسْتَفْهَام دِر وَايَزَه مَعْلُومَه
 اُولَه وَايَزَه حَذْف اَوْتَشَدِر اِسْم تَقْضِيْلَدِر اَوْتَشَدِر اِيَه دِيكِر

وَايَزَه دِير يَكِر بُو اسْتَفْهَام عَرُوج اِيَحُون رَسَالَتَه دُر وَايَزَه اَلْحَضَرَت
 رَسُولُ التَّوَكُّلِ صَلَّى اَللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَسَالَتِي مَلَكُوتِ اَعْلَى وَايَزَه مَشْهُورَه
 اِيَدِي وَايَزَه اسْتَفْهَام حَاجَت يُو غِيْدِي فَنَعْمُ اَلْحُجُ جَا اَبْن مَالِك
 دِير كَه بُو كَلَام بَاب نَعْم وَايَزَه مَوْصُولَدَن صِلَه اِيْلَه اسْتَفْهَام اوزَرِيَه شَاهِد
 يَزَا اُول فَاَعْلَه وَايَزَه مَخْصُوص بِالْمَلَكَةِ مَحْجَا جِدِر وَايَزَه اَعْلَى بُو زَه اَلْحُجُ وَايَزَه
 وَايَزَه مَخْصُوص بِالْمَلَكَةِ مَقْدَر بَر مَوْصُولَدِر وَايَزَه اَنُوك صِلَه سِيَدِر تَقْضِيْرِي
 فَنَعْمُ اَلْحُجُ اَلَّذِي جَا دِيكِر وَايَزَه جَايز دِر كَه بَر مَقْدَر مَوْصُوف اُولَه تَقْضِيْرِي
 فَنَعْمُ اَلْحُجُ اَلْحُجُ جَا دِيكِر وَايَزَه اَوَّل اَوَّلِي دِر بَعْضِيْلَدِر دِير كَه مَخْصُوص
 بِالْمَلَكَةِ مَحْذُوفِدِر وَايَزَه كَلَامَه تَقْدِيم وَايَزَه وَايَزَه اُولَه تَقْضِيْرِي جَا فَنَعْمُ اَلْحُجُ
 مَحْجِيَه دِيكِر خَلَصَتْ فَتْح لَام اِيْلَه وَصَلَتْ مَعَاَسَه دِر وَايَزَه اَبَا اَبَا اَلْحَاك
 بُو نَك بِيَانِي اُولَه دِر كَه يَحْيَى عَلَيْهِ السَّلَام وَايَزَه اَللهُ سِي اِيَشَاع مَرْيَم وَايَزَه
 حَتَه نَك حَا مَهْلَك وَايَزَه مَشْدُودَه اِيْلَه مَشِيَه سِيَدِر وَايَزَه اَبْن مَآئِن
 حَتَه يِي تَرْجُح اِيَدِي وَايَزَه مَرْيَم طُورَغَدِي وَايَزَه اَللهُ سِي اِيَشَاع
 اُولَه دِي وَايَزَه اَوَّل يَحْيَى عَلَيْهِ السَّلَام طُورَغُورْدِي اِسْم اِيَشَاع يَحْيَى عَلَيْهِ
 السَّلَام خَالَه سِي اُولَه وَايَزَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه
 وَايَزَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه
 يَزَا مَابِيْلَرِنْدَه دِير كَه بِيَك سَكُونِيَه يَزَا اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه
 كَسَرِيَه سِدَرَه نَك مِيُوَه سِيَدِر صَاحِب نَهَايَه دِير كَه اَلْبَقِيَه بَفْتَح النُّون
 وَايَزَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه اُولَه

قبل ان تشر حمرته انتى قلل قافك كسر يله قلل ك جمعيد صاحب نهايه
 وفيه اذ بلغ الماء قلنتين لم يجل خشبا القلة الحب العظيم والجمع قلل
 وهى معروفه بالحجاز ومنه الحديث فى صفة سدره المنتهى بنقها مثل
 قلل البحر وهاجر قرية من المدينة وليست بهجر البحر من وكانت
 تعمربا القلال تأخذ الواحدة منها مرادة من الماء سميت قلة لانها
 تقل أى ترفع وتجل انتى قسطلاى شرح بخاريه ديرك وهاجر بفتح الهاء
 والجيم بلدة لا تصرف للعلمية والثانيث ومراده ان ثمرها فى الكبر كالبحر
 التى تصنع بها وكانت معروفه عند الحياتين فلذا وقع التمثيل بها
 انتى قلة فاك كسرى ومثناة تحتك فحمله فلك جمعيد امضيت
 انفذت ديكدر صاحب قاموس ديرك امضاه القلة **لطيفة ثانيا**
 التوك استعمالى حرام ايكن ليلة اسراده نوجهل استعمال اولدو غنر
 بيان ايدر معلوم اوله ييم ليلة اسراده التوك استعمالدن ايكن
 وجهله جواب ويردير جواب اول اولدو استعمال دخی التوك
 استعمالى حرام اولمزدن اول ايدى وحافظ ابن حجر فتح باريدى
 التوك استعمالى مدينة منوره ده حرام اولدو غيله جرم ايتدى
 ومعراج مكره ده واقع اولدى واكثر علما عندده اول بهجرتدن بريلى
 مقدم ربيع الاول اينده ايدى وزهریدن مرويدى كه بعثدن كيشيل
 صكره ايدى نووى وقرطبي بو قولى ترجيح ايتدير وجواب ثانياى اولدو كه
 اول كيجده واقع اولان امورك غالى احوال غيبند ريس احكام

اخوة الحاق اول نور والتون اخوته مؤمنه مخصوصه صدرت كيم حضرت
 رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورر فهو لهم فى الدنيا ولنا فى الآخرة
لطيفة ثالث شوق صدرت تخذولى بيان ايدر معلوم اوله كيم
 حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم شوق صدرت دورت كره واقع اولدى
 مره اولى بنى سحده ايكى ياشنده ايكن واقع اولدى وبو حديثى مسلم
 وامام احمد وداريمى وبهقي وطرالى وابو نعيم روايت ايتدير وبوشقك
 حكمتى انوك شيطان دن عصمتدن اكمل حالات اوزرينه نشوونما بولما چوند
 ومره ثانياه اون ياشنده ايكن واقع اولدى وبو حديثى امام احمد روايت
 مستنده اوغلى عبدالله روايت ايتدى وبهقي مجمع الزوائد جالى
 تقاتر ديدى مصنف ديرك بو حديثى ابن جبان وحاكم نسائى دخی
 روايت ايتدير وتصحيح ايتدير وبوشقك حكمتى اولدو كه اون ياش
 سين تكليفه بقيندر ريس صدر شريفى شوق النوب تقايس وظهر
 اولدى تاكه اول جال اوزرينه عيب اولنان سنه ايله ملتئس اوليه
 ومره ثانياه جيل حراده اكا وحقى ايله جبريل عليه السلام نازل اولدو قدده
 واقع اولدى وبو حديثى مستنده ابو داود الطيالسي وطرث
 ابن ابى اسامة دلائل النبوة ده ابو نعيم وبهقي روايت ايتدير وبوشقك
 حكمتى انوك كرامتى زياده ايجوند تاكه كندويه القا اولنان سنه ي
 تظهير وتقديس دن اكمل احواله قلب قوى ايله ملتقى ايدى ومره رابعه
 ليلة اسراده واقع اولدو وبو حديثى امام احمد ومالك بن صعصعة دن

وای در آن ضراسه عنهما بخاری و مسلم و ابی ایوب و ابی نعیم حدیث
 عبادن آمنه دن عند الولادة وایت ایتدوکی شوق که انکلا شوق بش
 کره اولور ثابت دکلر و مصنف دیر که انده سکاره شدید و ارد
 معلوم اوله کیم اختلاف اولندی بوشوق و غیر حضرت رسول الله صلی الله
 علیه وسلم مختص میزد و یا خود سیر انبیایه دخی و اقمیدر حافظ ابن حجر دیر که
 طبری عنده قصه تابوت بنی اسرائیلده واقع اولدی که آنکان فی الطست
 التي تغسل فيها قلوب الانبياء پس بکلام مشارکتی مشر در مصنف
 دیر که و بولی ابن کثیر تفسیر نه سندیه ابن عبادن ضراسه عنهما
 نقل ایتدی لکن شیخ خصائص صغریه حضرت رسول الله صلی الله
 علیه وسلم خصائصندن اولد و غیر تصحیح ایدی انتی **لطیفه العج**
 انبیاء دار آخرته اموات اکیس اول کیمجه قلد قری نازک کیفیتنی بیان ایدر
 معلوم اوله کیم بو محله سواد اولور که انبیاء صلوات الله علیهم و سلامه
 دار آخرته در لر و دار آخرت موضع غلر دکلر بلکه محل جرادر پس
 انبیاء صلوات الله علیهم و سلامه اول کیمجه حضرت رسول الله صلی الله
 علیه وسلم نه کیفیتله نماز قلدیر بو سواله قاضی یکی و جمله جواب ویردی
 و شبکی کا تابع اولدی جواب اول اولدی که کلام قدیده وارد اولدی که
 شهدا بکری عنده جلدوز و انبیاء شهدا دن افضلدر پس
 انروخی بکری عنده جلدوز ایل اولیحق بعید دکلر که انرو حدیث
 الانبياء احياء فی قبورهم یصلون مقتضایه نماز قلد لر و قادر اول قلد لر

سنه ایلده خدایه تقریب ایده لر زیر انلر کرچه وفات ایتدیر لکن سین
 بو دار عمل اولان دنیا ده در لر حیثی قنکم بودنیانک مدتی قنابوله و دار جرأ
 اولان آخرت الی نقب ایلده عمل منقطع اولور حاصلی برزخ حق انبیاده
 استکثار اعمالده و زیاده اجوده دنیا حکمنده در جواب ثانی اولدی که
 آخرته منقطع اولان تکلیفدر و اعمالک تکلیفدن حاصله اولماسی شرط
 دکلر بلکه گاهی اعمال تکلیفسن انلر ایلده نذوذ و حق تعالی به خضوع طریقی
 اوزره حاصله اولور اول جهنم و ارد اولدی که انلر تسبیح ایدر لر و دعا ایدر لر
 و قرآن عظیم او قور لر و حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم وقت
 شفاعته سجود نه نظر ایل اول عبادت و عمل دکلیدر و اکیس جواب
 اوزره بو اعمالک مدت برزخده حصولی مستح دکلر و بو معنا به
 حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم حرزت لیلک اسری بی علی موسی
 قائما یصلی فی قبره قوی دلیل کافیدر و صواب اولدی که صلواتن مراد
 صلاة شرعیة در صلاة لغویة دکلر زیرا انض حقیقه لغویة سندن اول
 حقیقه شرعیة اوزرینه محل اولور مگر که حقیقه شرعیة سی اوزرینه محل
 متعذر اوله و بو محله متعذر دکلر پس شرعیة سی اوزرینه محل واجبدر
 و بو تقدیر اوزره اول کیمجه ده حضرتک انبیاء ایلده صلوات الله علیهم و سلامه
 قلد و غی غارده اختلاف اولندی بعضیلر صلاة عشا ایدی دید لر
 و بعضیلر صلاة صبح ایدی دید لر مصنف دیر که بو قولک اکیسی دخی
 شیء دکلر کرک انلر ایلده عود جنان اول قلدی دیلم و کرک عود جنان

صکره قلدی دیلم زیر آبش و قدن ابتدا حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم قد و غی اولیله نمازیدر بالاتفاق و یکجه اولویتتی مکه اوزرب
 محل ایدی اعلیه الذیل و ظاهر اولان و الله تعالی اعلم اول نقل ایدی
 و یا خود لیل اسرا دن آول انوک اوزرب مفر و ضه اولان صلواتن ایدی
 و قتا و اسنده نووی اینجی احتمالی تأیید ایدی اگر دیور کیم اول کیم
 بنیت المقدسه حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم نماز قلندر آواچی
 ایدیر فقط یوخه ارواح مع الاجساد می ایدیر جواب اولدر کیم
 احتمالدر که انرا ارواح اولدر فقط و بو احتمال حاکم ایلر بیقی نک
 ابی هریره دن رضاه عنه وایت ایتد کفری حدیث دلالت ایدر
 و بونده آواحد علم الله ده جسد لر نیک صورته تشکله دلیل واردر
 و احتمالدر کیم ارواح مع الاجساد اولدر و بو احتمال بیقی نک و بزرگ
 و طبر اینک ان دن رضاه عنه وایت ایتد کفری حدیث دلالت ایدر
 اگر دیور کیم حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم اول کیم انبیای
 سمو آتیه نیجه کوردی حال بوکه انکر جسد لری قبر لر نه مشیره در
 جواب اولدر که اول کیم ارواح انبیا صور جسد لر یه تشکله اولدر
 پس حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم کوردی کی صور اجساد و
 ارواح ایدی الایحیی علیه السلام زیر اول جسد یله رفع اولندی
 و ادریس علیه السلام حقنه دخی جسد یله رفع اولندی دیندی
 ایلر اولیجن حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم عیسی ایلر ادریس
 علیها

علیها السلام روح ایلر جسد لرینی کوردی و یا قیلر نیک صور جسد لر نه
 روح لرینی مشایده ایدی و جایز در حق تعالی اول کیم انکر جسد لرینی
 حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم شریف و کریم اجل چون احضار
 ایلر و الله اعلم **لطیفه خاصه** لیله معراجده حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم
 صلی الله علیه و سلم خدای تبارک و تعالی و یقینه علمانک اختلافی
 بیان ایدر معلوم اولدر کیم اهل حق عند نه و یته خدا سبحانه و تعالی
 عقلا ممکنه در و امکانه موسی علیه السلام سوال اول دلیل در زیر
 اگر مستحیله اولیدی موسی علیه السلام سوال اتیمزدی زیرا اگر محال اولدی و غنی
 بلوب سوال ایلر سفته و یا خود عبث و طلب محال لازم کلور دی
 اگر محال اولدی و غنی بلیموب سوال ایتدی خدانک عزوجل ذاتده جایز
 و مستحیل اولان سنیه جهل لازم کلور دی و انبیا صلوات الله علیهم
 و سلامه سفندن و عبثدن و ذات خدا ده واجب و جایز و مستحیل
 اولان سنیه جهلدن منزه لر در و اهل سنت و جماعت مؤمنکر
 آفته خدای کورد کلر نه اتفاق ایتدیر دنیا ده اگر چه و یت خدا
 جایزه در لکن انوک عدم و قوعنده حضرت دن غیره اختلاف ایتدیر
 پس لیله معراجده حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم خدای
 تبارک و تعالی و یقینه یکی مذمت واردر مذمت آول الی نقیر
 صحابه دن عائشه و ابن مسعود و ابو هریره بوکا ذاب اولدی
 و محمد بن و شکیب دن چوغی بو اختیار ایتدیر مسلم صحیحده حدیث مرفعه

روایت ایدر که وَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ لَنْ تَرَوْا رَبَّكُمْ حَتَّى تَمُوتُوا و ابن خزيمة دخی
بو حدیثی ابی امامه دن و عباده بن الصامت دن رضاه عنهما روایت ایدی
پس روایت دنیا ده اگر چه عقلاً جایزه در آسماناً مستغفراً قسطاً لانی
مواهبه دیر که روایتی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم اثبات ایدر
بودن مستحکم عموم کلامه داخل اولمز دیوب جواب ویرک نمکندر
وسلم و تردی و ابن مردویه ابی ذر دن رضاه عنه روایت ایدر که
قَالَ سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَلْ آيَاتُ رَبِّكَ فَقَالَ نُورَانِي أَرَاهُ
یعنی ابی ذر دن رضاه عنه دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
یکی کوردگی دیو سوال ایدم حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
بیور دیکه اول نور ذریعنی انوک حجابی نور در پس بن آئی نه کیفیتش
کوردیم یعنی نور بنی رویتان منع ایدی وسلم و ابن مردویه
ابی ذر دن رضاه عنه روایت ایدر که أَسْأَلُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
هَلْ آيَاتُ رَبِّكَ فَقَالَ آيَاتُ نُورٍ مواهبه قسطاً لانی دیر که
خدا انک سبحانه و تعالی ذات شریفی نور اولق مستحیدر زیر نور
جله اجسامه نور و حق تعالی جسدان منزه در کس عبد بن حمید و ابن المنذر
و ابن ابی حاتم و ابن مردویه ابی ذر دن رضاه عنه روایت ایدر که
قَالَ آيَاتُ بَقْلِيهِ وَلَمْ يَرَهُ بَصِيرَةً یعنی ابی ذر رضاه عنه دیر که حضرت
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت حقی جل ذکره قلیله کوردی و کوزله
کوردی و نائی ان دن روایت ایدر که رَأَى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

رَبَّهُ بَقْلِيهِ وَلَمْ يَرَهُ بَصِيرَةً پس بودند ظاهر اولدیکه حضرت رسول الله
صلی الله علیه وسلم حدیث ابی ذر ده نور ذکرله مراد شریفی نور بنده
آئی رویتیم بینده حایل اولدی پس بنم آئی بصر ایل کور می منع ایدی
دیکدر و اقوال صحابه بینشی جمع ایچون عایشه ان و غیردن نقل
اولنان گفتی بوکا حمل اولور و الله اعلم و مذهب ثانی اثبات ابن عباس
و انس بوکه ذاهب اولدیلر و کعب الاحبار و ذهیری و معمر و حسن
بصری بوکله جزم ایدیلر و ابو الحسن الاشعری و غالب اصحابی
بوکله قایل اولدیلر و ابن خزيمة بو مذاهبک ترجیح مایل اولدی
و عروه بن الریزون اثباتی روایت ایدی لکن بو مذاهبک
اصحابی دخی اختلاف ایدیلر انردن بعضیلر بصریه کوردی دیدیلر
نکائی و حاکم نصیح ایدی و ابن مردویه ابن عباس دن رضاه
عنهما روایت ایدر که قَالَ اتَّعَجِبُونَ أَنْ تَكُونَ الْخَلَّةُ لِأَبْرَاهِيمَ وَالْحَکَامُ
لِمُوسَى وَالرُّؤْيَةُ لِمُحَمَّدٍ یعنی ابن عباس رضاه عنهما بیور دیکه خلنگ
ابراهم و حکامک موسی یه در و نیک محمده اولماسنی عجب مکنر
ابن حجر مکی شرح همزیه ده بیور که روایت اطلاق اولدقه روایت
عین منصرفه اولور و ابن جریر عکرمه دن روایت ایدر که قَالَ رَأَى
مُحَمَّدٌ رَبَّهُ یعنی عکرمه دیر که رسول الله صلی الله علیه وسلم رستی کوردی
و ابن مردویه و ابن خزيمة اسناد قوی ایلک ابن عباس رضاه عنه
روایت ایدر که قَالَ رَأَى مُحَمَّدٌ رَبَّهُ یعنی انس رضاه عنه دیر که

رسول الله صلى الله عليه وسلم رتبی کوردی نزدی تحسین ایتدی
 و طبرانی و ابن مردویه و بیهقی اسما و صفاته ابن عباس رضاه عنهما
 خداک عزوجل و لقد آه نزله آخری قولنده روایت ایدر که قال
 قد آئی البنی صلی الله علیه وسلم رتبه عزوجل یعنی ابن عباس رضاه عنهما
 خداک عزوجل و لقد آه نزله آخری قولنده بیور که تحقیق حضرت
 پیغامبر صلی الله علیه وسلم رتبی کوردی عزوجل پس بواج ائزده
 واقع اولان روایت ابن حجر دیدکی اوزده روایت عینه محموله اولور
 و ابن مردویه ابن عباس رضاه عنهما روایت ایدر که ان النبى
 صلی الله علیه وسلم آئی رتبه بعینه و طبرانی و ابن مردویه ابن عباس
 رضاه عنهما روایت ایدر که قال ان محمداً آئی رتبه مرتین مرة مبصره
 و مرة بقلبه یعنی ابن عباس رضاه عنهما دیدکی بدستی رسول الله
 صلی الله علیه وسلم رتبی ایکی کره کوردی بر کره بصیریه کوردی
 و بر کره قلبیه کوردی و بعضیلر قلبیه کوردی دیدیر عبد بن حمید
 و ترمذی و تحسین ایتدی و ابن جریر و ابن المنذر و طبرانی و ابن مردویه
 ابن عباس خداک جل ذکره ماکذب الفواد ماری قولنده روایت
 ایدر که قال آه بقلبه یعنی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم خدای
 قلبیه کوردی دیدی و عبد بن حمید و ابن المنذر و ابن ابی حاتم محمد بن
 کعب القرظی رضاه عنه روایت ایدر که قال قالوا یا رسول الله
 آیت ربک قال آیته بفوادى مرتین ولم آره بعینی ثم قرأ ماکذب

الفواد ماری یعنی محمد بن کعب القرظی دیر که اصحاب حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم دیدیر که یا رسول الله ایکی کوردی حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم ایکی کره قلبیه کوردی و آئی بصیریه کوردی
 و صکره ماکذب الفواد ماری آیتنی تلاوت ایلدی و عبد بن حمید
 ابی العاصیه دن خداک جل ذکره ماکذب الفواد ماری قولنده روایت ایدر که
 قال محمداً آه بفوادى و لم یره بعینه یعنی حضرت رسول الله صلی الله علیه
 وسلم جناب عزتی قلبیه کوردی و بصیریه کوردی و بر حدیث شریفه
 واقع اولدیکه فجعل نور بصری فی فوادى فنظرت الیه بفوادى و روایت
 فوادى مراد روایت قلبیه مجرّد حصول علم و کلام بر حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم علی الدوام خدایه عالم ایدی بلکه حضرت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم خدای سبجانه و تعالی کوردی دین کسندیک مرادی
 اولدیر که ان دن غیر چون روایت کوزده خلق اولندوغی کبر اکا حاصل
 اولان روایت انوک قلبیه خلق اولندی و روایت ایچون عقلاً
 بر شئی مخصوص اشراط اول نماز نهایتی عاده الله الی عینه خلق الیه
 جاریه اولدی پس عیندن غیریکه کورک عاده خارق بر امر در و الله علم
 و بعضیلر بوبابده توقف ذاهب اولدیر عبد بن حمید سعید بن جیر دن
 روایت ایدر که قال ما ازعم انه آه و ما ازعم انه لم یره یعنی سعید بن جیر
 رضاه عنه دیر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم خدای کوردی
 دیم و کوردی دخی دیم حاصل نفی و اثبات دن بر یک حکم ایلیم دیکر و بوکلامک

محضی توقُّد و قَطبی بوسلده و قننی ترجیح ایتدی و الی محققین
 بر جماعت نسبت ایتدی و بوقولی تقویۃ ایتدی شوکله کیم بوبابده بر دل
 قاطع یوقدر و یکی طایفه ک استدلال ایتدکری نسبت غایتی ظواهر
 متعارضه در آید و یک قایل در و سنده علیاً تن و کلد که انده ادله
 ظنیه ایلک کتفا اولنه بلکه معتقد آتدند پس انده دلیل قطعین غیر بله
 کتفا اولنم و اسبجانه اعلم معلوم اوله کیم بو مختصرده قصه معراجی
 بجملتها بیان و حدیث مزبور ک مشتمل اولد و غنی باشما عیان ایتک
 ممکن و کلد لکن بعض علما بضایه عنهم و شکر سعیتهم قصه معراجی
 افراذ بالتالیف الیمشردر و اول کیمده واقعه اولان اسرار غریبه بی
 و حدیث مشتمل اولد و غنی نکات عجیبه بی بیان ایتشردر و مصنفک
 رحمه الله تعالی بو خصوصده مستقلاً یکی مؤلفی وارد بری کیر در
 و بری صغیر در و سیره سنده و غنی الی تفصیل اوزرینه بیان ایتشردر
 مراد ایدن مراجعت ایتسون و بو اوراق پریش ک جمع و تالیفنه بحث
 اولان وجود شریفک که اسم لطیفی صدر کاتبه بیان و اوصاف
 حمیده می سندن بر شمه عیان ایتشردر معراج حقده القول الصحیح البدیع
 فی معراج الرقیع للرقیع نام منظوم بر مؤلفی وارد که کتب معتبره دن
 زبده و خلاصه اقوالی اخذ ایدوب سبک نظم و یرش و الفاظ قلیله
 ایل معالی کثیره ایتش و حق سبحانه و تعالی حضرت مزین و جاهر اولد که
 انکر و یرم بو خصوصده خدمت خیر قبولده واقع و شول کونکم مال و بنون

فایده و یرمه اول زده نافع اولوب سید المرسلینک شفاعتی میسر
 و زمره صحابه حشر اولن مقدراً اوله انّه علی ذلک قدیر و بالا حایه
 جدیر و بو بر قاج بیت کتاب مزبور ک ابتدا سند در بترگا بو محله
 کتب اولمشدر

یا اشرف المرسلین الزهر من قدیم • یا سید الانبیاء الغر ذو القدم
 یا مشرق الوجه یا وجه الوجوه و ذا • الوجه الذی الحق وجهه من القدم
 یا خیر مجتهد و خیر مستبسل • و خیر مؤتمن علی الوفا و احمی
 و خیر محتسب و خیر مستحب • و خیر منتخب من اکرم النسم
 و خیر مبغوث و خیر متبوع • و خیر مفتتح و خیر محتسب
 و خیر مقتصد و خیر مضطر • و خیر منصرف فی کل مضطرب
 یا اکرم اکرام علی اکرم من • سما سماء العلا و دامن الحکم
 من غیر کیف و لاحد و لاجمعه • و لا مکان و لا بعد و لا شسم
 و علا علی الرسل قدراً ثم منزله • رفیقه لم یلها سبق الهمم
 انّه اثر له فیها بیت اکرامه • لما رآه لها ایتلا من القدم
 سبحان مکره الذی بقدرته • اسری سبحانه بعبد الخرمی
 لیلاً من المسجد الحرام جلّ جلاله • له الی المسجد الاقصی من الشمسم
 سبع ارقعه علا کدره • تثنی الاوامر مع اطاک ذی العظیم
 للمستوی سمع السمع من شمم • به صریف صریر اقلام ذی اکرم
 تحط احکامه فی ملک و قضا • یف المقادیر فی الملکوت العلم

وَعَلَى عَرْشِ الْعَظِيمِ ثُمَّ دَنَا • لِقَابِ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى مِنْ الشَّحْمِ
مَكَانَهُ قَرِيبٌ مِنَ الْقَرِيبِ وَلَا • كَيْفَ لَذَلِكَ فَأُخْذَ وَصَفِ مَنَّهُمْ
بِجَسْمٍ حَقًّا تَقًا وَالرُّوحِ خَادِمَهُ • الْأَمِينِ وَأَسْرَافِيلَ الْمَلِكِ فِي الْخِدْمِ
وَسُوءَ الْحَقِّ حَقًّا بِالْعِيَانِ يَوْيَ • لِي رَأْسِهِ وَجَاهَهُ مِنْهُ بِالْكَلِمِ
پس ایرادی قصد ایند و کمر معنی بومحله تمام اولدی و حدانک
جل ذکره غایت و توفیقید مراد اولان شکل اوزرین
کلدی لکن مطالعه الین یاران صفا و خلایق و فادان متوقع
و سؤال و مستخرج و مأمول اولان اولدر که و اذ امر و باللفظ
مر و اگر اما مضمونیل عاقل اولوب مضارف اولد قری خطاسنه
ذیل عفو ایله سائر اولد کر و سینه سینی حسنه سیده دفع قلدر
و لظفر ندن اکا عین رضا ایله نظر ایلیه کر و عین سخط ایله باقیه لر
بیرا عین رضا عینی مثر کوشتر و عین غضب مثری عیب کلور

و عین الرضا عن كل عيب كليله • ولكن عین السخط بدی المساویا
خصوصا هه نه کیم بور ساله ده مذکور در اول کتب معتبره دن مسطور
و بوفیه اثر دن اظا ایشدر نه کیم حین تقریرده غالبک اسم
بیان و غایه قوی انتهى ایله عیان اولمشدر پس بوساله یه اعراض
ایدن اول کتب اعراض ایش اولور و کتب علمایه اعراض قلت
فهمدن ظهوره کلور

و کم من عایب قولاً صحیحاً • و آفته من الفهم السقیم

چو بشنوی سخن ناهل دل ملوکه خطاست • سخن شناس نه دلیله اخطا اینجاست
و الحمد لله رب العالمین • و الصلوة علی نبیه محمد و آله و عتبه اجمعین
تم الکتاب بعون الله الملك الوهاب • حوزة الفقیر
المعترف بالذنب و المتقصر محمد کحیف عظمه
و لوالدیه یحیی و محمد
بیجا محمد و آله اجمعین
آمین

خادمه جابر

کتاب مرشد الهدی

بسم الله الرحمن الرحیم • و به نستعین و جو حبیب و نعم الوکیل
يقول العبد الفقير الضعيف الراجي رحمة به اللطيف • مؤلف هذا الكتاب العظيم
المبتلي بنجاة والدي الرسول الكريم هذه أسامي الكتب التي اخذت
هذا الكتاب عنها بعون الله تبارك وتعالى الكشاف و البیضاوی و الجلالین
و الدر المنثور و سيرة ابن هشام و المواهب اللدنیة و الشامی و النخس
للدیار بکری و الشفا للقصر عیاض و حاشیه للشعنی و حاشیه ایضا للشمس
و البخاری و شرحه للقسطلانی و الجامع البکیر و الجامع الصغیر و زیله و کلکلیط
و حاشیه الجامع الصغیر للعقلم و شرحه الصغیر للمناور و تجرید اسماء الصواب للذہبی

والقاموس والصحاح والنهاية والكثرة في الفقه الحنفى وشرحه للزيلعي والالتفات
 والدرر الكامنة في اسلام سيدة آمنه والتالك الحنفى في والدى المصطفى
 وطراز العمام بين التفرقة في المقامة والقامة والمقامة السندية واتمام النعم
 في اختصاص الاسلام بهذه الامة والقول الفصيح في تعيين الدين وكلامها
 للسيوطى وشرح الهمزة لابن حجر المكي والمعراج الصغير والمعراج الكبير وكلامها
 للشام والقول الصحيح السديد في معراج الرقيق للربيع والمنتخب في مولد النبي
 وكلامها للامير عثمان سدة الملك المنان والرياض النضرة في مناقب العشرة
 للشيخ الطبري والتمايل للتريدى وديوان القصرى وشرح عقايد النسفى
 والمطول وكلامها للثقفانى والفضل للرحمى والكافية لابن الحاجب
 وقواعد الاعراب لابن هشام انتهى . ياربنا خذ بأيدينا الى كتب
 ما تحب وترضى . وفقنا لداواة هذه القلوب المرضى . انك اقرب قريب
 واجوب مجيب . وصل على سيدنا محمد المصطفى . وعلى آله واصحابه
 بذور الصفا . وبحور الوفا . وسلم تسليما كثيرا . وكن لنا في احوال ظهير .
 وعلى اعدائنا نصير . انك كنت بنا بصيرا . كتبه مؤلفه الفقير نوح الحنفى .
 عامه الله ببطنة الحنفى . واعاد عليه من بركة الوفى .

آمين آمين

م

١٢٧